ANUL XXV - NR. 41 (1114) - 14 octombrie 1976

flacăra

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

NICIODATĂ TOAMNA NU FU MAI FRUMOASĂ

NOUL DIALOG LA NIVEL ÎNALT ROMÂNO-POLONEZ, O PAGINĂ REMARCABILĂ ÎN CONLUCRAREA FRĂȚEASCĂ DINTRE CELE DOUĂ ȚĂRI ȘI POPOARE

Sintetizînd rezultatele vizitei de prietenie întreprinse în țara noastră, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, de către tovarășul Edward Gierek, împreună cu tovarășa Stanislawa Gierek, se poate afirma, cu deplin temei, că ea a marcat un eveniment politic deosebit de important ce inaugurează o nouă etapă, superioară, în dezvoltarea prieteniei și colaborării multilaterale dintre România și Polonia, dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Unit Polonez. Din convorbirile purtate între cei doi conducători de partide, din comunicatul comun dat publicității se desprind pregnant dorința comună și voința fermă de a se acționa perseverent, pe multiple planuri, pentru extinderea și adîncirea în continuare a colaborării prietenești româno-polone, stabilindu-se liniile ei directoare. Este o realitate istorică faptul că România și Polonia, popoarele noastre, sînt legate printr-o prietenie profundă, prin luminoase tradiții, prin preocupări și aspirații comune. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: **„Doresc să exprim satisfacția partidului nostru pentru cursul ascendent al relațiilor dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Unit Polonez, dintre popoarele noastre, pentru dezvoltarea colaborării economice, tehnico-științifice și în alte domenii de activitate".** Desigur, procesul de întărire continuă a prieteniei româno-poloneze își are o solidă temelie materială, cei doi conducători constatînd cu satisfacție că dezvoltarea cu succes a Republicii Socialiste România și a Republicii Populare Polone, creșterea rapidă a potențialului lor economic, creează premise favorabile pentru lărgirea continuă a dimensiunilor și formelor de colaborare economică și tehnico-științifică, pentru extinderea schimburilor culturale, precum și a relațiilor pe tărîm obștesc. Acordul de lungă durată semnat pe baza coordonării planurilor prevede o creștere de 2,5 ori a schimburilor în perioada actualului cincinal, față de perioada precedentă de cinci ani, valoarea acestora urmînd să atingă 2,8 miliarde ruble. Tovarășul Gierek arăta în acest context: **„Dumneavoastră aveți multe lucruri pentru a ne oferi. Și noi avem multe lucruri interesante care, după părerea mea, pot fi utile României. Sîntem țări cu economii complementare. Această complementaritate trebuie mai bine folosită pentru accelerarea dezvoltării atît a României, cît și a Poloniei".**

Concomitent cu voința de a acționa pentru întărirea colaborării bilaterale, vizita a permis în același timp reliefarea identității de vederi a partidelor și statelor noastre în problemele fundamentale ale vieții internaționale. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Edward Gierek, în timpul convorbirilor, au reliefat importanța pe care o prezintă unitatea și conlucrarea frățească a statelor socialiste, suverane și egale în drepturi, a rolului lor în determinarea cursului spre destindere și înfăptuirea principiilor coexistenței pașnice între toate statele, indiferent de orînduirea socială. Ca țări europene, greu încercate în timpul celui de-al doilea război mondial, cînd cotropirea de către imperialismul german le amenința însăși ființa națională, România și Polonia sînt vital interesate în înfăptuirea unei securități reale pe continentul nostru. În comunicatul comun se subliniază necesitatea de a se acționa în permanență pentru traducerea integrală în viață a prevederilor Actului final al Conferinței de la Helsinki. Totodată, cei doi conducători de partide au subliniat deosebita importanță a Conferinței de la Berlin a partidelor comuniste și muncitorești din Europa, pentru întărirea colaborării și solidarității dintre partidele participante, pentru intensificarea acțiunii forțelor revoluționare, muncitorești, democratice, progresiste, a maselor populare în lupta pentru pace, securitate, colaborare și progres social. Aceeași deplină identitate de vederi s-a manifestat și privind problemele solidarității cu lupta popoarelor împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru dreptul de a-și hotărî singure soarta, împotriva politicii de discriminare rasială și apartheid, ca și privind acțiunea pentru lichidarea subdezvoltării, pentru așezarea relațiilor economice dintre state pe principii de egalitate și echitate, pentru o nouă ordine economică internațională.

Nu încape nici o îndoială că, prin rezultatele cu care s-a încheiat, recenta vizită în țara noastră a conducătorului P.M.U.P., Edward Gierek, deschide noi și remarcabile perspective dezvoltării în continuare a relațiilor frățești dintre partidele, țările și popoarele noastre. Ca o elocventă expresie a continuității acestui proces se înscrie invitația adresată de tovarășul Edward Gierek ca o delegație de partid și de stat a României, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, să efectueze o vizită oficială în Polonia.

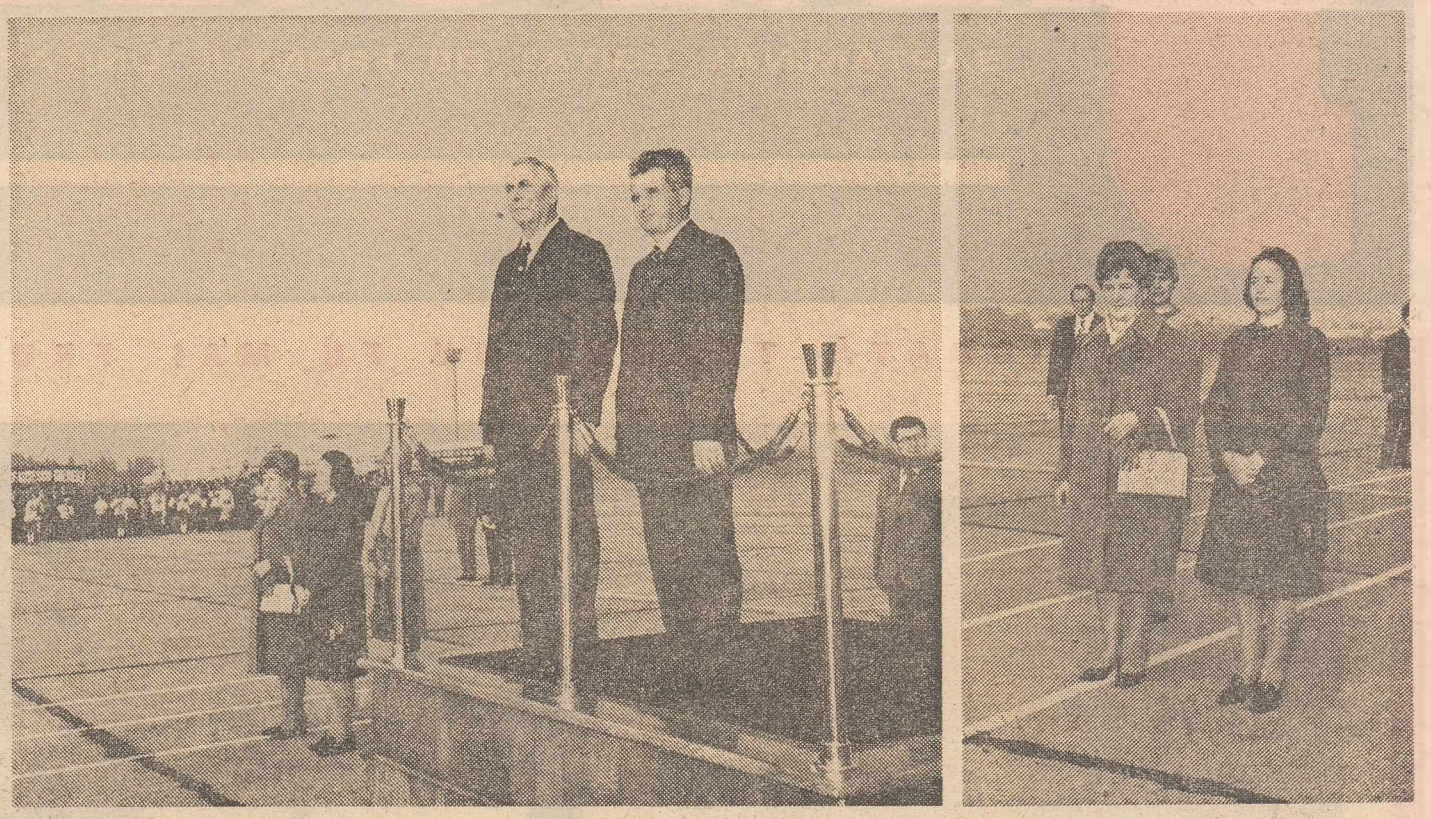

La sosire, pe aeroportul Otopeni

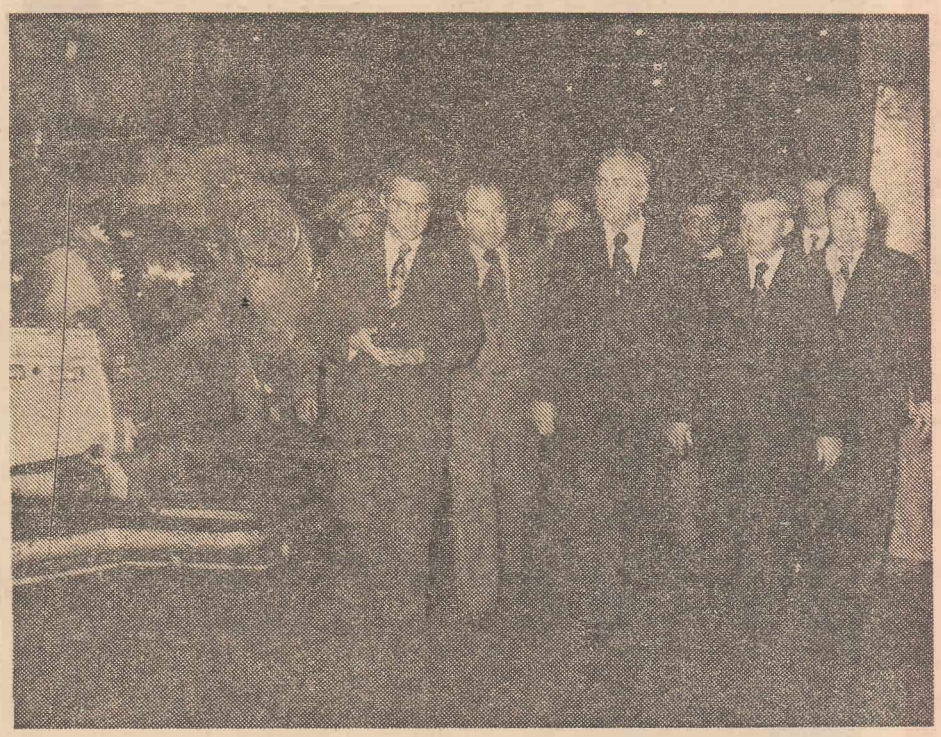

Se vizitează Întreprinderea „1 Mai" din Ploiești

După sosirea la Sinaia

Imagine din timpul vizitei la Sinaia

REÎNTÎLNIREA, LA BUCUREȘTI, DINTRE ȘEFUL STATULUI ROMÂN, NICOLAE CEAUȘESCU, ȘI SUVERANUL BELGIEI, MAIESTATEA SA REGELE BAUDOUIN

La reședința rezervată suveranilor belgieni

După vizita oficială în Belgia a președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, care a avut loc în 1972, reîntîlnirea la nivel înalt, de la București, dintre șeful statului român și suveranul belgian, Maiestatea Sa regele Baudouin, împreună cu regina Fabiola, se înscrie ca un nou moment de deosebită însemnătate în cronica relațiilor de prietenie dintre România și Belgia. Președintele Nicolae Ceaușescu și regele Baudouin și-au exprimat satisfacția pentru această nouă întîlnire, pentru dialogul constructiv existent pe multiple planuri între cele două state, dialog care ilustrează bunele raporturi ce s-au statornicit și se dezvoltă între cele două țări. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: **„Vizita pe care o faceți este o expresie a bunelor relații dintre România și Belgia, a voinței lor de a conferi dimensiuni tot mai largi raporturilor dintre ele. Dealtfel, între popoarele noastre au existat din cele mai vechi timpuri legături prietenești, bazate pe dorința sinceră de colaborare, pe stimă și respect reciproc".** Legături și relații cărora încercările istoriei, marile frămîntări pe care le-a cunoscut Europa în decursul ultimului secol, nu le-au putut întrerupe cursul pozitiv. Astăzi aceste raporturi își găsesc expresia atît în amplificarea schimburilor economice, tehnico-științifice și culturale, în dezvoltarea cooperării cît și în întărirea conlucrării celor două țări pe arena internațională. În ultimii cinci ani, volumul schimburilor comerciale româno-belgiene a crescut de aproape două ori — afirmîndu-se că sînt posibilități ca ele să înregistreze progrese și mai însemnate, în condiții reciproc avantajoase. Trăinicia relațiilor româno-belgiene fiind conferită de faptul că la baza lor stau principiile deplinei egalități în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc — principii pe care viața le-a verificat pe deplin ca singurele în măsură să chezășuiască dezvoltarea unor raporturi viabile între națiuni. **„Într-adevăr, ideologia, regimul social-politic nu trebuie să fie decît mijloace care să servească omului în dezvoltarea sa în condiții de egalitate, dreptate și libertate, mijloace care, aș spune, trebuie adaptate neîncetat la condițiile unei lumi în evoluție"**, afirma Maiestatea Sa, regele Baudouin. În cursul convorbirilor dintre cei doi șefi de state au fost exprimate puncte de vedere comune privind rezolvarea unor probleme vitale ale lumii contemporane, privind cooperarea pe plan internațional pentru asigurarea păcii și independenței tuturor națiunilor. Reliefîndu-se acțiunea comună a României și a Belgiei pentru reușita Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, ca și exprimarea unor puncte de vedere asemănătoare în cadrul altor foruri internaționale, s-a exprimat dorința reciprocă de a contribui activ la punerea în aplicare, transpunerea concretă în viață a principiilor înscrise în documentele semnate la Helsinki. În vederea întîlnirii din 1977, de la Belgrad, se impun, arată șeful statului român, eforturi susținute din partea tuturor statelor în această direcție, îndeosebi în ce privește dezvoltarea unei largi și nelngrădite colaborări unei noi ordini economice internaționale, bazate pe egalitate și respect reciproc. Cei doi șefi de state și-au exprimat totodată satisfacția pentru faptul că România și Belgia conlucrează fructuos în cadrul Organizației Națiunilor Unite, cît și în alte organisme internaționale, pentru soluționarea problemelor într-un mod democratic, și-au exprimat acordul de a colabora și în viitor pentru a-și aduce contribuția la înfăptuirea nobilelor idealuri de pace, securitate și progres.

CICI IORDACHE ■

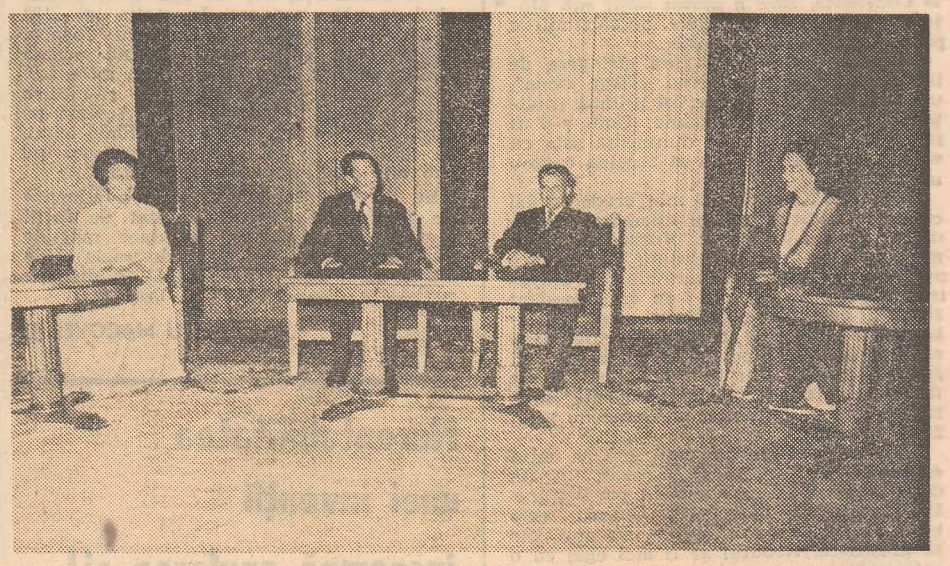

În timpul vizitei protocolare

În timpul dineului oficial oferit în onoarea înalților oaspeți

Omul care a lansat la apă 700 de nave românești e acum pensionar și trăiește la Galați

Vapoarele se nasc mai ales dimineața. Poate să fie numai un obicei, poate să fie însă și o pricină mai adîncă, pentru că fluviul abia desprins din aburii nopții alunecă spre mare în mai mare tihnă ; are unda odihnită și plină.

Un semn, o comandă scurtă și apoi gestul aproape mecanic al mîinilor care string în palme securile. Parîmele cad deodată, ca fulgerate. Dacă vasul plutește — și el plutește întotdeauna, căci nu se poate altfel — înseamnă că respiră, că trăiește. Atunci izbucnesc a bucurie, a cîntec, sirenele...

Dumitru Cazacu, cel mai mare lansator de nave din istoria navelor românești, meșterul printre meșteri, recunoscut ca atare de la Drobeta Turnu Severin și pînă la Constanța, care a așezat sănii sub pîntecele a peste 700 de nave, deschizîndu-le pîrtie, este astăzi la pensie...

Mi l-am amintit, nu fără strîngere de inimă, zilele trecute cînd „Tîrgu Ocna", un cargou de 18 000 tdw, își primea tradiționala porție de șampanie. Cum s-o fi împăcat nea Cazacu în dimineața asta cu vestea lansării celui de al zecelea cargou al anului ?

...Dumitru Cazacu nu mai crede astăzi că ar fi putut să fie și altceva în viață decît lansator de nave. Vorbește despre meseria aceasta, care nici nu poartă încă un numepe statele de serviciu ale industriei navale, ca despre un corespondent firesc al crezului său despre curaj și bărbăție. Oricum, cred acest lucru, chiar dacă nu s-ar fi născut pe malul Dunării, ar fi fost acolo unde l-ar fi mînat destinul tot un om de frunte. „Înțelegi, decît să-ți treacă alții pe dinainte, mai bine nu te-ai fi născut...".

Este poate filozofia unui om, a unui comunist adevărat, care a răzbit într-un domeniu care cerea neapărat perfecțiune. Un lansator de nave — și Cazacu este unul din primii din țară — nu are voie să greșească. Rebutul ar fi aici egal cu o catastrofă.

Caietul cu însemnări al meșterului se deschide de obicei la o filă anume : 26 ianuarie 1957. Nu putea fi vorba la acea dată de un cargou sau de un mineralier. Într-adevăr, cele mai mari probleme i le-a ridicat lansatorului un amărît de remorcher de 900 cai. Trebuia să fie dat la apă. **Trebuia**, pentru că așa suna planul, așa dictau interesele șantierului. Dunărea era la etaj. Ape scăzute deci, bătaie mare de cap pentru cei care trebuiau să asigure vasului alunecarea aceea lină, vecină cu mlădierea undei liniștite care mîngîie țărmul. Orice mișcare greșită, orice dezechilibru, în sensul mutării centrului de greutate al remorcherului într-un punct mort, ar fi însemnat răsturnarea vasului pe o rînă, înnămolirea sau chiar scufundarea lui. Fundul nefericitului remorcher nu permitea pe de altă parte fixarea săniilor. Era rotund, fără puncte de sprijin. I s-a dat puțină șampanie, a fost dezlegat din parîme, cîțiva confrați de pe Dunăre au luat-o chiar înainte salutîndu-l din sirene. Remorcherul însă, nimic. Stătea nemișcat de parcă nu despre el era vorba. Cazacu nu și-a pierdut cumpătul. A stat, a cumpănit și a venit cu o soluție care a cam tăiat respirația. Vasul, așezat pe cărucioare a fost tras pînă la un anume punct al calei. S-au construit apoi un fel de sănii plutitoare, care urmau să preia în apă mișcarea de alunecare a remorcherului. Lansatorul, care nu mai dădea explicații, ci numai dispoziții, l-a solicitat pe marinarul Octavian Ganea, rugîndu-l ca de la bordul altui remorcher să stimuleze prin tracțiune lansarea...

...Săniile plutitoare au rezistat... „Așa cum, înțelegi, m-am și așteptat. Calculele fuseseră exacte, chiar dacă întreaga lansare a semănat mai mult cu un număr de circ decît cu unul de șantier...". Dumitru Cazacu dovedea atunci că meseria de lansator presupune ceva mai mult decît rutină, ceva mai mult decît experiență. Sub imperativul „trebuie" este loc întotdeauna și pentru imaginație și pentru curaj.

S-au creat, e drept, în jurul meșterului și legende. Le știu mai ales tinerii, au ajuns în variante și pe alte șantiere. Se dovedește că oamenii da felul lor simpli, de felul lor vrednici și serioși pot lesne intra într-o anume mitologie, populată cu eroi dintre cei mai îndrăgiți.

Uneori, așa cum se mai întîmplă, poveștile se mai îndepărtează de adevăr.

— Cum a fost cînd i-ai dat o lecție „ca aceea" ministrului ?

— Care ministru ?

— Cică ți-ar fi calculat la o lansare nu știu ce înclinație a cargoului și mata...

— Ușurel, că a fost cumva altfel. Ministrul era doar un inginer din minister, iar calculatul n-a fost decît o biată glumă. Tovarășul în cauză, un tip de om simpatic dealtfel, a pus cu mine un rămășag. Lansam atunci un cargou în văzul tuturor directorilor din țară, ai șantierelor navale, se înțelege. Să-mi cunoască metoda, dar mai ales să mă vadă la treabă. Ce se întîmplă — mă întreabă dînsul — dacă vasul bandează ? Cum să bandeze — fac eu mirat ? Uite-așa, dacă siguranța și am făcut de aceea pariul. Am pus pe vas un pahar, din cele cu picior, plin ochi cu apă. Dacă se varsă în timpul lansării la apă o singură picătură, am pierdut, dacă nu, se cheamă că am cîștigat. Cargoul era prins în opt parîme, Dunărea destul de liniștită, cum se întîmplă dimineața. Eu calculasem totul la milimetru. Băieții mei...

Lansatorul a cîștigat pariul. Oglinda apei din pahar nu s-a tulburat nici o clipă. Vasul a plecat lin, mai lin ca o sanie pe zăpadă.

— Și ce-ai cîștigat din rămășagul acela, nea Cazacule ?

— Înțelegi, cînd e să ți se strîngă mîna tovărășește și o strîngi și tu muncitorește, se-ntîmplă să ajungă și să fii mulțumit cum am fost eu atunci și cum au fost și ceilalți, spectatorii... Omul știa una, că se uita la coșcogea vasul și se gîndea la paharul plin, iar eu știam alta și încă mai bine, de vreme ce eu și băieții mei lucrasem acolo zile întregi și cîteva nopți pe deasupra pentru a pregăti cargoul, ca să zic așa, pentru prima lui sărbătoare...

*

...E dimineață, dar nu una dintr-acelea cînd se nasc vapoare. În stația lui „18" din centrul Galațiului, Dumitru Cazacu, îmbrăcat „la patru ace", așteaptă mașina pentru șantier. Arată ca un om între trei vîrste, se ține drept și are căutătura aceea obișnuită, severă adică. Aceeași pe care i-o poți surprinde și atunci cînd, în calitatea sa de bunic, își plimbă pe sub teii grădinii publice nepoata...

Se duce — înțelegi ? — la o adunare de partid unde a fost invitat de foștii tovarăși de muncă și se duce mai de dimineață ca să aibă timp de unele și de altele, cum ar fi, de-o pildă, o discuție cu băieții despre viitoarea lansare....

RADU MACOVEI ■

Nerentabilitatea unei invenții înseamnă anularea ei!

Pe doctorul inginer Adrian Nastasi, l-am căutat în mai multe rînduri la Institutul de cercetări și proiectări tehnologice pentru rafinării și instalații petrochimice, I.C.P.R.P., din Ploiești. Era plecat : fie peste hotare, alături de alți specialiști români, fie la nu știu care rafinărie ploieșteană, ori, în sfîrșit, cu treburi profesionale la Institutul de cercetări chimice, sau la ministerul de resort din București.

Știam că este inventator. Aflasem că a terminat cursurile Institutului de petrol și gaze, din București, promoția 1956, și de 20 de ani lucrează în cercetarea științifică.

În tot acest răstimp a izbutit să realizeze după nenumărate investigații și experimente — alături de colaboratori mai vechi și mai noi — 7 invenții brevetate. Cinci dintre ele se aplică în rafinării. Una în Siria. Alta, în S.U.A. Două dintre ele îl au coautor principal. Este vorba de : 1) „Procedeu pentru obținerea uleiurilor cu caracteristici îmbunătățite" și, 2) „Procedeu și reactor pentru hidrotratarea uleiurilor". De fapt, aceleași invenții care, în anul 1972, au cucerit medalia de aur la Salonul internațional de la Bruxelles. „Procedeu și reactor pentru hidrotratarea uleiurilor", însemnînd, pentru acel timp, al treilea brevet realizat în acest domeniu, în lume.

A fost un succes marcant. Cu atît mai mult cu cît, tot la Bruxelles, în 1972, municipalitatea capitalei belgiene acorda românilor și „Ordinul San-Jose". Acesta, pentru cele mai bune invenții prezentate la salon... Distincția, altfel valoroasă, dar meritorie, răsplătea atît strădaniile cercetătorilor de la I.C.P.R.P. Ploiești — directori, doctorii ingineri Nicolae Mărculescu și Dumitru Goidea, cît mai ales consacra creația științifică originală spre cote ascendente, cu posibilități de aplicare industrială și în industria carburanților sintetici, de viitor.

Pe Adrian Nastasi l-am găsit, nu demult, în biroul său, la oră de miez al zilei. Potrivit de statură, între două vîrste — bărbatul matur din fața mea — cu privire ageră, neliniștită și voce gravă — spune că tot ce a făcut pînă acum, invențiile realizate, au prins viață din idei mai vechi, abandonate un timp, reluate apoi, în colaborări valoroase, binevenite, și puse rapid și eficient în slujba nevoilor tot mai mult reclamate în ultimii ani de domeniul în care lucrează — hidrogenarea.

Datele tehnice, de amănunt, i se par de prisos. „V-ar lua timp să le notați, cît și spațiu în pagină : dosarele invențiilor adună peste 300 de pagini". Trece peste acest capitol. Nu insist. Notez în schimb, alteeva : faptul că acele două creații își continuă destinul industrial. Prima în rafinăriile ploieștene „Teleajen" și „Ploiești", din anul 1972 și, respectiv, 1975, a doua, din acest an, 1976, pe Platforma petrochimică de la Pitești.

„Aplicarea celor două invenții (amintite la început) în rafinării a dus la înlocuirea procedeului clasic de rafinare — mă informează Adrian Nastasi. A rezolvat problema poluării atmosferice. Poluare ce se amplifica, pînă nu demult, în momentul rafinării uleiurilor prin metoda de contact : cu acid și pămînt decolorant. A soluționat și problema gudronului acid. Cel care dădea atîta bătaie de cap rafinăriilor, cu transportul și depozitarea... A realizat o creștere calitativă și cantitativă a uleiurilor. La fel ca și o flexibilitate ridicată, ce permite, destul de ușor, acum, a determina structura și sorturile acestora. În final, a sporit competitivitatea produselor românești la export".

Cîteva clipe tace. Poate, pentru a-și aduna gîndurile. Aprinde o țigară. Apoi, către mine : „Desigur, am avut și necazuri... la faza micropilot a invenției a doua... Zi și noapte efectuam încercări tehnologice ale microinstalației... Totul mergea bine : parametrii de temperatură erau buni ; la fel și cei de presiune... Lucrul ăsta ne bucura... Eu, cel puțin, uitasem de „puiul" meu de ulcer, de virozele respiratorii care toamna și primăvara îmi creau neplăceri. Uitasem de nopțile nedormite, de cicălelile nevestii că mereu „sar" mesele, de întrebările copiilor mei că, unde tot plec noaptea cu un nene, cu T.V.-ul... Uitasem de toate... Iar într-o noapte, reactorul de hidrotratare s-a înfundat... Temperaturile au crescut vertiginos, la fel presiunile... Am încercat, evident, să redresăm situația... și asta, din mers... Toate soluțiile încercate n-au reușit. Zorii zilei ne-au găsit lîngă reactorul încremenit, care refuza să mai asculte vreo comandă tehnologică... Am oprit totul. Trebuia. Altfel, „viața" catalizatorului — al naibii de scump — din reactor era pusă în primejdie..."

Dacă înțeleg bine, era momentul psihologic al invenției...

„Chiar așa. Dacă aș fi lucrat singur poate aș fi renunțat. Aveam să mă conving încă o dată ce înseamnă colectivul... Ne-am mobilizat din nou forțele, am reluat studiul, ne-am bătut capul, am apelat la fantezia fiecăruia — normal acea fantezie lucidă, realizabilă, și am găsit soluții și mai bune... Invenția a fost acceptată...

Astfel — zice — s-a școlit, a înțeles că, oricum, marile satisfacții ale profesiei — reușitele — încep cu și de la greu. De la alergătură și trudă, de la ambiție și pasiune. Același lucru l-a înțeles — o spune fără rezerve — și colectivul din care face parte. „Un colectiv harnic, capabil, matur din punct de vedere profesional și o foarte bună sudură sufletească". Amintește aici pe doctorii ingineri Ion Zîrnă, Victor Costeanu, pe inginerii Constantin Ștefănescu, Ion Marin, Constantin Georgescu, Flavia Constantin, Constantin Savu, Alexandru Platon, Ion Bohiltea și proiectanta Zizica Luță.

GRIGORE NICODIM ■

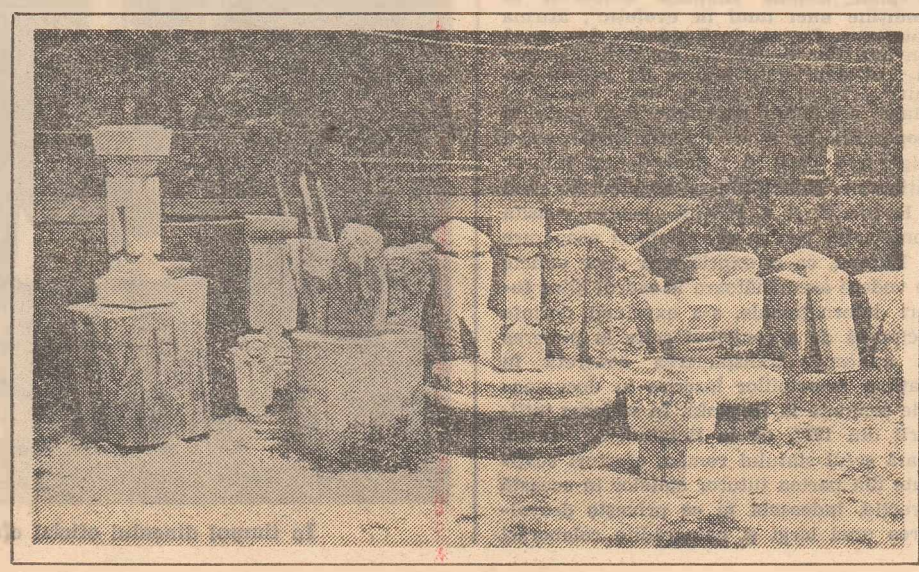

Festivalul național „CÎNTARE ROMÂNIEI"

Au mai existat în sistemul nostru cultural-educativ încercări de a se organiza festivaluri pe scară națională, dar nici o tentativă din trecut nu a avut caracteristicile pe care și le propune festivalul preconizat în marele program al transformării condiției umane, documentul de înaltă valoare umanistă pus acum în dezbaterea milioanelor de constructori din țara noastră, chemați să contribuie prin opiniile lor la plăsmuirea tiparelor educaționale, formative, în care se va modela noul tip uman. E existat un festival național al folclorului, festivalul George Enescu fusese organizat inițial ca o trecere în revistă a talentelor muzicii românești, iar simpozionul Brâncuși fusese inițial ca un prilej, și el național, de a însuma, într-o expoziție reprezentativă, toate rezultatele de valoare ale artei plastice. Aceste festivaluri, și cu participare internațională, alternau anual, fiecăruia revenindu-i astfel rîndul, la trei ani. Încercarea aceasta merituoasă a rămas însă nedesăvîrșită. De data aceasta este vorba de o organizare precisă, cu elemente clare, de un sistem ordonat unitar, sub coordonarea unei Comisii Centrale în cadrul Frontului Unității Socialiste, de acordări de distincții importante pentru emulație, de premii naționale ori de prestigioase titluri pentru oamenii de artă și cultură. La acest amplu festival național care se va desfășura pe genuri de activitate cultural-artistică și pe etape ascendente, un accent deosebit se va pune pe activitatea din rîndurile oamenilor muncii, indiferent de naționalitate și care vor demonstra prin operele și interpretarea lor că sînt germeni vii, stimulatori ai vieții de intensă spiritualitate a țării. Paralel cu manifestările amatorilor vor avea loc întreceri și acțiuni ale acelor creatori și interpreți care și-au făurit din exercițiul artelor o profesiune continuă. Se vor împleti în felul acesta două filoane, două izvoare vii și generoase ale efervescenței culturale a României socialiste, cu aceeași responsabilitate etică și ideologică, de a răspîndi masiv cunoștințele cultural-artistice în mijlocul maselor, căutînd satisfacerea superioară a setei de cunoaștere și de adevăr, a cerințelor de frumos, contribuind plenar la formarea și educarea gustului estetic, al concordanței dintre istoric, social și etic, prin răspîndirea valorilor culturii naționale și ale culturii universale. Organizarea acestui Festival național al educației și culturii socialiste va lărgi, în mod continuu, baza de mase a creației și a răspîndirii valorilor ei esențiale. Festivalul va duce, în mod implicit, la stimularea în gîndire, literatură, teatru, muzică sau arte plastice, a unei mișcări generale de natură să exprime prin mijloace proprii fiecărei arte problematica nouă a omului care trăiește în condițiile socialismului și se modelează pentru înaintarea spre luminile comunismului. Festivalul va însuma modalitățile noi ale culturii ce-și propune să fie un instrument flexibil pentru formarea noului profil moral-ideologic adecvat raporturilor de colaborare care caracterizează oamenii și realitățile României socialiste. Festivalul va fi o expresie a coralității acestui popor înzestrat, ale cărui voci singulare se însumează pentru a cînta dinamismul prezentului și viitorul luminos dimensionat antropomorfic. Tematica festivalului se află sub nobila egidă a umanismului revoluționar, ale cărui axe ordinatoare sînt adevărul și justiția socială. La fiecare doi ani, oamenii de cultură și artă, sutele de mii de amatori sînt chemați să se prezinte la raport în fața întregului popor, cu cele mai de seamă creații ale minții și sufletului lor. Festivalul este o nouă metodă importantă pentru consolidarea unui climat de autentică-efervescență creatoare, pentru stimularea valorilor puse în slujba idealurilor către care partidul orientează întregul nostru popor. Creatorii și interpreții artelor, de la elevul care recită emoționat primele sale versuri pe o scenă a căminului cultural, pînă la maestrul incontestabil al verbului, vor ști să aleagă tot ceea ce făuresc mai frumos în cuvînt, sunet sau culoare, pentru a zugrăvi tumultuoasa viață a patriei, nobilele însușiri ale omului nou, îndrumat de partid pe căile devenirii sale armonice.

ALEXANDRU BALACI ■

Viața zbuciumată a beneficiarilor, cu scuzele de rigoare ale furnizorilor

La Întreprinderea chimică „Sinteza" din Oradea, foarte tînărul și proaspătul director, inginerul Teodor Cladovan, avea să-mi spună de la bun început că greutățile privind aprovizionarea cu diverse materii prime sînt floare la ureche pe lîngă adevăratele furci caudine prin care trebuie să treacă de obicei delegații și reprezentanții „Sintezei" atunci cînd se duc să obțină, adică să lupte pentru un utilaj oarecare. „Noi sîntem o întreprindere mică, deși actualul cincinal ne va propulsa în rîndul marilor unități economice din țară. Dar pînă atunci, cum să vă spun, sîntem tratați pretutindeni ca atare. Chiar dacă ne bazăm numai și numai pe acte, vreau să spun pe contracte ferme, chiar dacă relațiile noastre cu furnizorii de utilaje, instalații sau piese de schimb ar trebui să se încadreze în limita exactă a legii, sîntem priviți cu un fel de indulgență care începe de la portar și se termină la conducere. Nu exagerez cu nimic cînd spun că peste tot trebuie să facem temenele, de la portar și pînă la director".

Ajunși în acest punct al discuției, am fost întrerupți de către inginerul Ladislau Rapaport, șeful compartimentului de investiții, din partea căruia am notat : „De la Întreprinderea „Vulcan" din București ne-au sosit cu o întîrziere de peste 6 luni recuperatoarele de căldură. Noroc că nerealizarea investiției nu s-a datorat în principal acestei nepunctualități. În tot acest răstimp i-am pistonat prin adrese și paraadrese, i-am acționat și în arbitraj, a venit contabilul lor și, ținînd cont că problematica investiției este mult prea complexă, i-am iertat, gîndindu-ne că vom mai avea nevoie de dînșii, mai ales că pînă la urmă ne-au trimis utilajul. O poveste asemănătoare am avut-o și cu cei de la I.M.U.C.-București, care ne-au livrat cu o întîrziere de peste trei luni două vaporizatoare tubulare. Cu dînșii am ajuns în fază de arbitraj pentru că, dînd vina pe proiectant, adică pe IPROCHIM-Iași, care a modificat proiectul, susțin că nu din cauza lor s-a întîrziat. Adevărul e că proiectantul nu a făcut modificări care să îi împiedice pe dînșii să ne livreze la timp cele două vaporizatoare. A fost vorba de înlocuirea unor tuburi care trebuiau confecționate dintr-un metal și s-a optat pentru un metal superior, asta ca urmare a unor norme recent elaborate de ISCIR. Și dacă poveștile astea două sînt cum sînt, puțin mai complicate, cu furnizorii de la I.U.A.-Slatina am ajuns într-un hal de nervi că mai aveam puțin și mă internam. Dînșii ne-au întîrziat cu niște schimbătoare de căldură. Menționez că sînt niște schimbătoare simple. Deci nu era vorba de cine știe ce filozofie. Șapte luni au întîrziat ! Dînșii susțineau că au predat toată documentația și execuția către I.M.U.C. Dar am constatat că nimeni nu era în stare să ne arate măcar un act prin care să ne convingem că așa stau lucrurile. Măcar un singur act, ca să putem urmări unde au ajuns și de la cine și cînd vom primi schimbătoarele respective. Cu aceeași neînțelegere, mai exact spus cu același dezinteres, ne-au tratat și cei de la „Frigotehnica"-București, cu care sîntem în arbitraj pentru o sumă de-a dreptul ridicolă. Pentru 5 000 lei ! Ne-au încurcat cu stația de frig. Pe scurt, dînșii trebuiau să termine stația în trimestrul doi al anului 1975. Am acceptat decalarea termenului pentru decembrie 1975. Nici azi nu au terminat-o. Chiar ieri ne-a venit o scrisoare prin care solicită o nouă decalare pentru luna decembrie din acest an. Instalația făcea parte din linia de fabricație a insecticidelor organofosforice. Chiar și fără stația de frig, linia merge, dar producția a fost diminuată cu 600 tone de insecticide, pe care nu le-am putut preda, conform contractelor angajate, către beneficiarii noștri din agricultură. Vedeți cum se înlănțuie nerespectarea unor termene ? !"

Participînd la discuție, contabilul-șef Cornel Bontea a ținut să-l mai tempereze pe șeful compartimentului de investigații, atrăgîndu-i atenția că un articol de ziar nu poate schimba un anume stil de muncă din partea unor furnizori care nu vor aprecia cum se cuvine spusele lui.

„Nu vă supărați, avea să mă îmbuneze contabilul, dumneavoastră scrieți articolul, dar noi rămînem cu utilajele lipsă, ne mai și certăm cu oamenii, iar cînd o fi să ne mai ducem pe la ei, deși cu acte în toată regula, ne vor da puțin mai la o parte".

Nu știu dacă în urma acestui sfat inginerul Rapaport a ținut să adauge totuși că n-are decît cuvinte de laudă pentru principalul furnizor al „Sintezei", acesta fiind I.U.C.-Făgăraș, de unde, pe bază de comandă fermă, au primit reactoare emailate și de unde vor primi în trimestrul unu al anului 1977 niște pompe P.C.N. care erau prevăzute a fi aduse din import, dar pe care făgărășenii s-au angajat să le lucreze ei. „Nu mai vorbesc despre niște reemailări de coloane, sau despre livrarea unor vase de măsură, ori despre niște robineți speciali, aduși pînă acum din import, dar pe care ei i-au asimilat și, iată, primele 18 bucăți ni le-au livrat nouă".

Să punem punct relatărilor consemnate la „Sinteza", dar nu înainte de a nota și spusele inginerului Pașcu Moca, șeful atelierului mecanic : „Singurul nostru furnizor de supape de admisie și refulare pentru compresorul Alberg este Combinatul chimic din Săvinești. Din 1974 avem comandă pe bază de repartiție și nici pînă azi nu și-au onorat datoriile. Acum o lună am mai primit o scrisoare prin care sîntem anunțați că le vom primi la sfîrșitul anului. De la „Timpuri noi"-București, pentru compresoarele de aer pe care dînșii le-au fabricat, n-am primit piese de rezervă. De unde să facem rost de piese ? Din străinătate ? ! Aceeași situație și cu moto-încărcătoarele de diferite tipuri pe care le-am luat de la U.M. Timișoara. 16 stivuitoare stau din lipsă de piese. Peste tot aceeași poveste a pieselor de schimb. Nu de puține ori totul se rezolvă dacă mai vine omul de acasă cu ce trebuie, cu niște palincă de-a noastră. Chiar dacă unii nu vor recunoaște, dar acesta este un obicei pe care trebuie să-l stîrpim. Mai mare rușinea ! Dacă vreți și dacă este nevoie, pot să dau și exemple concrete, dar mi se pare că deocamdată nu este cazul, prea ar suna nu știu cum".

Am notat, după cum se poate lesne vedea, cuvînt cu cuvînt, gîndurile, părerile și mai ales exemplificările concrete ale unor oameni care mi-au răspuns la o singură întrebare — care sînt principalele dumneavoastră reclamații la adresa furnizorilor de utilaje, instalații și piese de schimb ? Am ales anume această întreprindere, pentru că, după cum se știe și nu se prea știe, puterea de luptă a micilor întreprinderi este de prea multe ori egală cu importanța pe care o reprezintă pe ansamblul economiei noastre. Desigur, nu este deloc normal să fie așa, legea este una pentru toți, relațiile de colaborare se desfășoară într-un cadru bine determinat, capabil să rezolve eventualele contradicții și neconcordanțe izvorîte de cele mai multe ori dintr-o înțelegere îngustă, vecină cu dezinteresul. Sînt sau nu sînt respectate normele și principiile acestui cadru legiferat ? În urma celor consemnate la „Sinteza"-Oradea, am fi înclinați să spunem că nu, dar nu o putem face pînă cînd furnizorii amintiți în această microanchetă nu vor avea și dînșii dreptul la cuvînt, motiv pentru care concluziile se amînă deocamdată. Pînă una alta, limpede și clară ca bună ziua rămîne reacția în lanț pe care o provoacă nerespectarea de către furnizor a termenelor contractuale.

VICTOR NIȚĂ ■

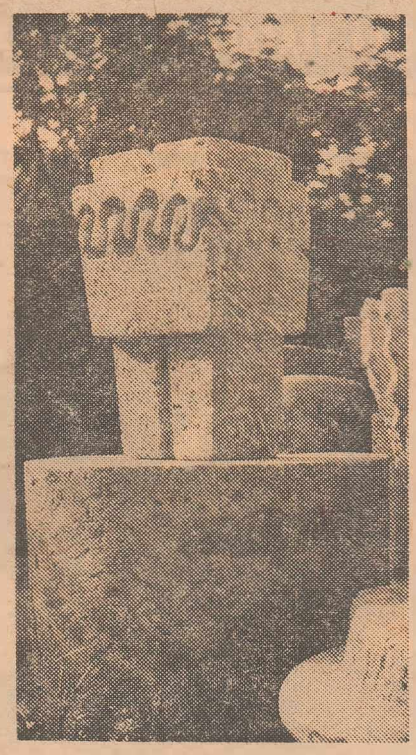

Luptă inegală

Teribil de inegală este lupta omului cu moartea.

În aceeași zi am luat cunoștință de două fapte care m-au consternat, pînă la perplexitate. Malaria, maladie de mulți ani învinsă, a reînviat. Numai în primele șase luni ale acestui an a ucis, în lume — citiți bine — un milion de oameni. Explicația : anofelul, țînțarul care transmite boala, s-a obișnuit cu insecticidele și trăiește în concubinaj cu ele, ca viermele în hrean. Al doilea fapt. Blenoragia, afecțiune pe care medicii o socoteau, de asemenea, răpusă, bîntuie, la ora actuală, mai rău ca gripa. Pricina : gonococul, microbul bolii, s-a adaptat la penicilină și prosperă sub privirile unei științe dezarmate.

Față de rezistența relelor și de puterea, îndărătnică, a morții biologice, mă întreb de ce a mai fost nevoie ca omul să inventeze și alte forme ale distrugerii ?

Fiindcă, dacă stai și te cugeți bine, istoria omenirii începe să devină istoria instrumentelor aducătoare de moarte : piatra, prașția, arcul, lancea, glonțul, obuzul sau bomba la care epoca modernă a adăugat drogurile și accidentele de viteză.

O statistică recentă arată că în Franța piere în fiecare an un orășel de cincisprezece mii de locuitori. Ne aflăm, evident, în fața unei metafore, dar o metaforă elocventă, pentru că tot atît de adevărat este că cincisprezece mii de oameni mor, anual, pe șoselele franceze, cu picioarele pe acceleratoarele unor mașini asasine.

Și atunci, dacă omul, această sublimă întruchipare a naturii, se dovedește în atîtea direcții o ființă mărginită, ce pretenții să mai avem de la o spurcăciune de țînțar, de la o bestie de microb ?

AUREL BARANGA ■

Filtru total : apele minerale

E MAI MARE SETEA LA CONSTANȚA DECÎT LA BISTRIȚA ?

Au existat mai multe motive pentru care am ținut să fim din nou prezenți la contractările de ape minerale. Mai întîi pentru că am participat și anul trecut la această acțiune organizată, ca în fiecare an, de Ministerul Comerțului Interior. Am stat trei zile încheiate la Piatra Neamț, între oamenii ofertei de apă minerală și cei care contractează, prilej cu care am și scris la vremea respectivă un articol intitulat : „Cine se teme de apa minerală ?" Apoi, pentru că a trecut destulă vreme, sau apă pe Dîmbovița — eventual apă minerală (!?) — de cînd am luat mai în serios problema respectivă, ne-am gîndit că ar fi timpul să tragem o linie și să adunăm, socotind cu **plus** și **minus**, ce s-a făcut și ce nu s-a făcut încă, drept urmare a articolelor noastre și în general a campaniei din presă (televiziune, radio, alte publicații) pe care a inițiat-o revista Flacăra.

Am criticat destul de aspru contractările de anul trecut. Era desigur cazul — pentru că lucrul care a caracterizat cel mai bine acțiunea de la Piatra Neamț a fost **nereușita**, merceologii încercînd să refuze cît mai mult cu putință cantitățile de apă minerală care le fuseseră repartizate de minister. Este în același timp, acum, cazul să subliniem **reușita** acțiunii contractărilor de anul acesta de la București, care s-a înscris drept cea mai fructuoasă de pînă acum în domeniu. Îmi spunea Ștefan Guth, directorul întreprinderii de ape minerale din Sf. Gheorghe : „Cred că mă știi minte cum arătam anul trecut în noiembrie — nervos, iritat, revoltat aproape pe lipsa de înțelegere și pe lipsa de interes arătată de partenerii noștri, oameni care trebuiau să cumpere apa minerală. Anul acesta însă, îți spun sincer, acțiunea de contractare a fost aproape o plăcere, solicitîndu-ni-se spre contractare o cantitate mai mare decît aveam noi de gînd să vindem. Anul trecut, la Piatra Neamț, am contractat cu chiu cu vai 49 milioane de litri, deși ne propusesem 64. Cîteva luni mai tîrziu, prin intervenția energică a ministerului de resort, contractările s-au mai apropiat de valorile dorite. Anul acesta însă, iată, am contractat 96 de milioane de litri, și dacă am fi putut reușeam și mai mult ! Este deci o creștere foarte apropiată de 50 la sută față de anul precedent. Explicația, după mine, stă desigur în eforturile ministerului și în atitudinea extrem de constructivă a presei în această problemă, dar și în alegerea perioadei, mai corespunzătoare față de anul trecut. În 1975 am contractat în noiembrie — cînd mai toată lumea era speriată de stocurile de apă din depozite. Anul acesta, în septembrie, beneficiarii noștri erau cu toții încă sub certa, și normala întrucîtva, impresie de „sete" din timpul verii, de pe urma cantităților limitate care le-au avut la dispoziție, așa cum dealtfel le-au cerut în anul precedent. A fost deci bine, ceea ce nu înseamnă că nu poate fi și mai bine — după socotelile mele fiind posibilă vînzarea unor cantități de ape minerale de cel puțin cinci ori mai mari decît acum. Satele, în special, rămîn o **piață** aproape total ignorată !"

Este în primul rînd de reținut că pentru 1977 aproape toate județele, cu mici excepții (Vîlcea, Dîmbovița și Ilfov, care au contractat exact la nivelul anului trecut), au dorit să cumpere cantități sporite de apă minerală față de ceea ce contractaseră în 1975. La Piatra Neamț, am spus-o la vremea aceea, au existat nu numai creșteri dar și numeroase scăderi — în vreme ce anul acesta, repet, absolut nici un contractant n-a dorit, sau n-a mai putut, în fața opiniei publice, să ceară sub cotele înregistrate pe anul curent. „Cu totul s-au contractat 342 de milioane de litri de apă minerală pentru 1977", îmi spunea Gheorghe Limona, cel care mi-a mărturisit odată că mai ușor i s-a părut să conducă la centru un meci Dinamo-Steaua decît să „arbitreze" disputele atît de înversunate (în trecutul deloc depărtat) dintre producători și contractanții dezinteresați de „marfă"... „Pe total contractări, creșterea este cu 21 la sută mai mare decît anul trecut, ceea ce face ca și consumul mediu anual pe cap de locuitor să crească de la 13,6 litri în 1976 (după cantitatea contractată încă de anul trecut) la 17 litri pentru 1977, referindu-mă desigur la media pe întreaga țară. Unele probleme s-au creat mai ales în structura ofertei, întrucît pentru apele minerale de masă (Borsec, Borsil, Harghita, Biborțeni, Bodoc etc.) cererea a fost în proporție de 80 la sută, în vreme ce oferta, din cantitatea totală de ape minerale, a fost de numai 38 la sută. Prin tratarea corespunzătoare a unor ape precum Vîlcele, Nemere, cele de la Vatra Dornei, Lipova și altele, care au în general exces de fier sau alte minerale socotite ca nefolositoare, sperăm să se rezolve în viitor și această problemă".

Gheorghe Limona a stăruit să mă ocup mai mult de problema apelor carbogazoase, pe care o socotește printre cele mai spinoase la ora actuală și pentru care M.C.I. a alcătuit chiar o adresă ce va fi trimisă tuturor vicepreședinților cu problemele economice din cele 39 de județe ale țării, ca și din municipiul București. Și avea deplină dreptate, pentru că nu mai poate fi nimic de mirare văzînd mediile scăzute în ce privește consumul de ape minerale, aflînd că un județ ca Brăila contractează 4 893 000 litri de apă minerală, dar va desface în aceeași perioadă 3 720 000 litri de sifon și apă carbogazoasă, ceea ce reprezintă 76 la sută din volumul apei minerale. În județul Arad proporția este de 57 la sută, în Iași de 63,8 la sută, în Olt de 63,3 la sută, iar în Ilfov, ei bine, în Ilfov proporția e de 129,5 la sută (5,5 milioane litri apă minerală față de 6,5 milioane sifon ! !). Iar asta în vreme ce, iată, județele Covasna și Harghita nu produc nici măcar un litru de sifon pe an — socotindu-l, probabil, o apă barbară, lipsită de orice calități curative, ba chiar deseori dăunătoare pentru organism !

În final aș dori să supun atenției celor în măsură să ia hotăriri majore în problemele apelor minerale o simplă idee, care însă ar putea deveni, după părerea mea, factor decisiv pentru usurarea comerțului cu **apă de sănătate** în țară, ca și pentru exportul în străinătate. Ideea este a lui Ștefan Guth, directorul întreprinderii Spicul din Sf. Gheorghe : eliminarea ambalajelor de sticlă și a navetelor, atît de mult acuzate de cei care efectuează transportul, depozitarea și desfacerea apelor minerale — și **îmbutelierea** la proprio a apei, în butelii de tablă, tip conservă sau, mai aproape de idee, tip bere Tuborg. Sterilizarea acestor **conserve de apă minerală** s-ar face aproape de la sine, întrucît bioxidul de carbon, prezent în toate apele noastre, este un mediu deloc propice dezvoltării microorganismelor.

DUMITRU GRAUR ■

O zi de muncă din viața unui Erou al Muncii Socialiste

Marin S. Nedea, președintele Cooperativei agricole de producție „Dezrobirea" din Purani, județul Teleorman, directorul Stațiunii pentru mecanizarea agriculturii din aceeași comună, este din 1974 și Erou al Muncii Socialiste, distincție obținută, după cum scrie pe brevetul aflat la bună vedere în camera sa, pentru „contribuția adusă în înfăptuirea politicii partidului și statului de dezvoltare și modernizare a agriculturii socialiste în patria noastră". Despre asemenea oameni cu care agricultura și țara se mîndresc s-au mai scris fel de fel de reportaje, interviuri, portrete, opinii, declarații și așa mai departe. La începutul săptămînii trecute, am hotărît să-l înfățișăm pe Marin S. Nedea într-un fel aparte, însoțindu-l de dimineață pînă seara la treburile sale, și întocmind reportajul

Nu s-a crăpat încă de zi și Marin Nedea e în picioare. Gata bărbierit și gata de lucru. Camera în care locuiește singur — soția stă la București, mai aproape de copii, muncind la Fabrica „Flacăra roșie" — e mai degrabă o chilie, aflată chiar într-unul din corpurile S.M.A.-ului. Un pat, un televizor „Tesla", un telefon cu manivelă, cîteva cărți, între care, deschisă la pagina 85, „Sfîrșitul Reichului hitlerist" de V.I. Ciuikov. Alături, însemnată abundent cu creionul roșu, „Tehnologii pentru cultura plantelor de cîmp". Un lavoar, o oglindă cu marginile ciobite, un frigider „Fram" care nu merge, avînd siguranțele arse.

Plecăm. Ziua se îngînă cu noaptea, se mai aud cîntînd cocoșii, e luni dimineața și Puranii par un sat pustiu, ceea ce mă face să cred că oamenii încă nu s-au sculat. Spun asta și Marin Nedea zîmbește, atent la volan. O să vedeți imediat unde sînt oamenii, zice cu jumătate de gură, parcă tăinuind ceva. Peste un sfert de ceas sîntem „la asfalt", la cîțiva kilometri buni de comună, lîngă șoseaua ce leagă Alexandria de București. Cîmpul e plin, oamenii lucrează de zor la transportul cocenilor Șeful de formație Dumitru Ciobanu dă raportul, doar cîteva cuvinte, după care se întoarce la treabă. Marin Nedea scoate un carnet, de care nu se desparte, cum zice, decît noaptea, notează ceva, întreabă ceva, stă de vorbă cu un șofer și află că lui Mitu Popescu i s-a rupt discul la ambreiaj și că mașina n-a ieșit din S.M.A. „S-a dat telefon la Baza de aprovizionare ?", întreabă, s-a dat, vine răspunsul. „E-n regulă, reia președintele, să nu piardă mai mult de un transport că-l omor, avem prea multă treabă ca să ne permitem tocmai acum să stăm în garaj și să jucăm table".

Ne întoarcem către Purani, străbatem jumătate din comună, apoi părăsim șoseaua și reintrăm pe cîmp. La ferma numărul 1 se încarcă porumbul recoltat ieri, echipa condusă de Marin Ungureanu fiind nu numai prezentă la datorie, dar și foarte activă. Marin Nedea măsoară cu ochii ce s-a așezat în camion, „e bine, Marine, zice, dar putea fi și mai bine". Se vede că e mulțumit de cum a început, încă înaintea dimineții, treaba și se vede că nu e, după care vine și explicația : „lunea e, de regulă, zi foarte grea pentru că vine după duminică, iar duminica s-au ținut în sat nunți și botezuri. Maistrul mecanic Mihai Gheorghe a fost naș și, firește, toată secția a stat în stînga lui, la masă, drept pentru care ieri la prînz am lăsat femeile libere de la cîmp, să facă ordine în bucătărie și în hainele curate. Poate că alții nu procedează la fel, dar la Purani avem soi bun de oameni și orele libere de ieri le vor recupera cu siguranță în săptămîna asta. Cea mai bună dovadă că s-a înțeles exact sensul unei jumătăți de duminică libere e faptul că astăzi n-a întîrziat nimeni, cel puțin din ceea ce am verificat pînă acum. Uneori, nu mă ascund să spun, oamenii mai întîrzie, din motive bine întemeiate, ba că s-au dus cu copilul să-i cumpere uniformă pentru școală, ba că s-au repezit la dentist, alții ar da imediat o sancțiune, dar eu mă feresc să lovesc în oameni, pentru că în C.A.P.-ul nostru se lucrează nu numai în acord global, ci și în încredere".

Revenim la sediul S.M.A.-ului. Pe o bucată de ziar și pe un colț de masă, președintele mănîncă în fugă niște pește cu roșii, privind în același timp hîrtiile de semnat. Rezolvă prima urgență, ceva legat de îngrășămintele de care cooperativa are nevoie imediat, se interesează de discul de ambreiaj care trebuia schimbat, telefonează personal la Baza de aprovizionare, „cum, măi tovarășe, zice, cînd îmi trebuia, ieri îmi trebuia !", bea un pahar cu apă minerală și ordonă:

— Ne întoarcem la cîmp.

În mașină îmi povestește ce i s-a întîmplat sîmbătă. Nu-și mai văzuse nevasta și copiii de mai multe săptămîni, de fapt, adaugă, copiii e numai un fel de-a zice, căci numai fata e de văzut, băiatul e plecat la armată, așa că sîmbătă seara, găsind o ocazie, s-a grăbit la București. Grijulie, femeia i se repezise la Purani, aducîndu-i ceva schimburi și ceva de mîncare, „de, rîde ca de-o glumă, ca femeile, se tot teme să nu mor de foame, deși la cantina S.M.A.-ului se mănîncă mai bine ca la restaurant", așa că nu le-a fost dat să se întîlnească. Dînsul a dormit la București, în apartamentul de pe Aleea Fetești, undeva în Titan, iar soția a dormit la Purani, că așa a fost să fie. S-au revăzut duminică dimineață, numai că atunci Marin Nedea n-a mai avut timp de familie, ci numai de cîmp și de porumb.

Pe drum, oprim la Bufet. N-a venit aici ca să bea ceva, a luat sticla de apă minerală cu dînsul, ci ca să vadă cine e înăuntru. Intră și cei cîțiva mușterii se scoală în picioare. „Ce-i cu voi aici, măi fraților ? !, se miră, cîmpul arde și voi stați la taclale și la tescovină, păi treabă-i asta ? !" Oamenii lasă capetele în pămînt și, pe nesimțite, ies din local.

Ne încrucișăm cu un „Carpați" care vine de la Alexandria. Președintele oprește și se interesează dacă aduce și discul de ambreiaj defect. Desigur : „spuneți-i lui Popescu, îl aud, să-l monteze imediat și să plece la treabă", apoi ocolim din nou satul, ieșim la Vitănești și-o luăm către Văcenii. Tragem pe dreapta și Marin Nedea coboară ca din pușcă, traversînd cîmpul. Mă țin greu după dînsul, îi spun asta și rîde. „Am făcut armata la aviație, glumește, așa că sînt învățat cu vitezele mari, cine nu ține pasul cu mine trebuie să alerge". Aproape că alerg. Cu pantofii noroiți, ajungem la punctul de lucru unde se fac pregătiri și însămînțări pentru recolta de grîu a anului ce vine. Inginerul șef Ilie Vlad și șeful secției mecanizare Petre Rădulescu sînt în plină activitate, soarele e de mult în înaltul cerului, președintele socotește cam cît și cum s-a făcut, e mulțumit, dar are și obiecții. „Măi băieți, îl aud, voi nu vedeți că mai cad boabe pe din afară, fiți mai atenți la disc, reduceți viteza, dar băgați seama la patine, doar știți lecția asta : ce punem în pămînt, aia să iasă la anul".

Ora prînzului a trecut demult, dar președintele nu pare înfometat. Bea mereu apă minerală pentru că l-a ajuns, cum zice, „o sete exagerată", iar apă minerală bea acum pentru că a găsit întîmplător la Bufet. Cînd i-e sete, bea și din butoiul de la cîmp, vorbă adevărată, căci așa va face Marin Nedea o oră mai tîrziu, sub ochii noștri. De fumat, nu fumează, dar fumul nu-l deranjează. Nu pomenește nimic de masă, tăcerea asta aducîndu-mi aminte de vorba de duh a unui țăran din Purani referitoare la președintele C.A.P.-ului. „Tovarășul Nedea, zicea omul acela, e slab ca un țîr. Muncește ziua și noaptea, iar de mîncat, mănîncă numai ziua, lunea și joia".

Firește, o luăm din nou din loc. Ne reîntoarcem la rampa de descărcat porumb, unde Marin Nedea are o discuție aprinsă cu un lucrător de miliție, despre care a aflat că, în cursul dimineții, a țipat și a insultat oamenii. „Tovarășe Petrescu, răzbat pînă la mine cuvintele președintelui, dumneata ești pus aici ca să faci ordine, nu ca să te rățoiești la oamenii muncii. Or fi încălcat femeile alea așezate pe porumbul din remorcă nu știu ce lege a circulației, dacă or fi încălcat-o, dar acum, tovarășe, principala lege a țării e să băgăm porumbul în hambare. Și-apoi să știi că la Purani nu prea mai avem femei surde, pe-alea le-am dus pe toate la doctor și le-am făcut bine". Treburile merg, două pătule s-au ridicat prin munca perseverentă a cooperatorilor în timp record, al treilea e aproape gata. „Dacă o ținem așa, gîndește Marin Nedea cu voce tare, pînă diseară băgăm sute de tone în bază".

De data asta, lăsăm mașina și o croim peste un deal. La strîngerea cocenilor se mănîncă. Doi tractoriști stau la masă și la taclale. Ora prînzului a trecut demult, dar președintele nu vrea să audă. „Unul să mănînce, zice, iar celălalt să încarce. Cînd termină primul, vine rîndul celui de-al doilea".

Peste cîmp, departe, se văd niște vite, dincolo de șosea. Traversăm. Luna trecută a fost ploioasă, de aceea, înțeleg, președintele nu e satisfăcut de sporul înregistrat la creșterea în greutate a animalelor. Una dintre îngrijitoare reclamă modul părtinitor în care s-a făcut, zilele trecute, cîntărirea, drept pentru care unele dintre femei au luat mai mulți bani decît dînsa și mai mulți decît ar fi meritat. Președintele își notează și promite să verifice. „De mîine, zice, mutați vacile de aici în partea cealaltă, lîngă fîntînă, iar aici aduceți oile, să mai roadă ce-a rămas. Feriți orzul. Mai bine să strice vitele un rînd-două de coceni decît să pătrundă în orz".

Revenim în sat. Pe drum, Marin Nedea e tăcut. L-a deranjat obiecția făcută de Ioana Dinu, îngrijitoarea care se consideră nedreptățită. Merge cu capul în pămînt, apoi ridică ochii, privește la înserarea care se apropie și regretă : „mică s-a mai făcut ziua, bătu-o-ar s-o bată".

Trecem din nou pe la sediu. Nici o noutate, nu s-a anunțat nici o ședință. „S-a rărit bine cu ședințele, îl aud, am lucrat cîndva la U.J.C.A.P., ca președinte, dar am cerut să plec la cîmp, stăteam toată ziua în ședințe și pierdeam timpul de pomană". Mai sînt niște hîrtii de semnat. Președintele a fost căutat de la grădinița de copii, „ce-o fi ? !", se miră, apoi plecăm la fața locului, la una din cele două grădinițe pe care „Dezrobirea" le-a deschis nu demult, pentru ca fiii și fiicele țăranilor cooperatori să stea în liniște, curățenie și educație pînă la șase și jumătate seara. Olimpia Pîngă, educatoarea de serviciu, zice că nu s-a întîmplat nimic, doar că grădinițele din satele vecine care au luat pătuțuri de aici pentru model nu le-au mai adus înapoi. „Ei, nu mai spune, face președintele pe supăratul, lasă, tovarășă, că-i aranjăm noi, pur și simplu îi rugăm să le aducă înapoi, doar nu le-au luat pentru totdeauna". Se interesează cum e masa și află că masa e bună. Toma necredincios gustă singur dintr-o oală, „e gustoasă, zice, iar mie am impresia că mi s-a făcut un fel de foame". Mobilierul e nou, e ordine și curățenie, există chiar și promisiunea unui televizor, dar Marin Nedea e foarte ferm : „să mai dea și învățămîntul un televizor că și ei au fonduri, noi am dat masă, am dat sediu și-o să vă dăm și-un tractor să are terenul din spate, să puneți niște roșii, să mănînce copiii ca să crească mari".

S-a înnoptat de-a binelea, dar ziua de muncă a președintelui nu s-a terminat. Intrăm la grajduri, Marin Nedea apelează din nou la carnetul său cu scoarțe sinilii, clatină din cap și zice că așa nu mai merge, că vitele au luat prea puțin șapte sute de grame pe zi, că trebuie dirijate mai multe concentrate și că are impresia că aici, la zootehnie, unii mănîncă pîine numai pentru că arată cu degetul la alții, deși reclamația făcută mai devreme de Ioana Dinu se dovedește neîntemeiată.

Nici acum ziua de muncă nu s-a terminat. Se împart camioanele pentru a doua zi, se stabilesc datele exacte ale aducerii îngrășămintelor, cei cărora le revine această sarcină fiind instrumentați și, în glumă, amenințați :

— Mîine să fiți primii la Bază. Dacă veniți fără îngrășăminte vă jupoi de vii.

— Cum tovarășe președinte ?, se prinde unul în horă.

— Uite-așa, vă iau pielea și după aceea vă dau și un pic de sare, să nu vă doară prea tare.

Gluma se încheie și, cu harta în față, se stabilesc cu amănunțime locurile unde urmează să fie descărcate îngrășămintele pe care, face președintele apel la memoria celor prezenți, „anul trecut le-am plimbat ca pe sfintele moaște". Intervine apoi un alt moment neplăcut, o nouă reclamație, de data asta din partea unei neveste cum că bărbatul dînsei bea prea mult. „Nea Mitică e muncitor bun, dar a cam scăpat hățurile, mîine la șase să fie la mine la sediu, să-l lămuresc. O fi făcut el vinul cel nou, dar nu e acum momentul să ne bucurăm, mai tragem vreo lună-două și pe urmă om bea și-un pahar".

E noapte. Luminile Puranilor s-au aprins demult. Marin Nedea mai avea în plan să treacă și pe la căminul cultural, dar crede că mai bine e să ajungă la sediu. La S.M.A. Mașina rulează alene pe șosea, președintele scoate capul pe geam și privește scurt la cer. Puzderie de stele. „Ei, îl aud, dac-ar da și-o ploaie, totul ar fi ca la carte. Pe 10 noiembrie am programat noi un pic de zăpadă, dar pînă atunci n-ar strica o ploaie. Una biciuită, măcar de-o jumătate de zi. La S.M.A., unde e acasă la propriu și la figurat, Marin Nedea se interesează de programul de televiziune. Ar vrea să privească măcar un ceas, chit că știe c-o să adoarmă cu aparatul deschis. La 10 intenționează să dea stingerea, căci mîine urmează o zi lungă. Nu mai grea decît celelalte dar, oricum, o zi lumină, deși nici termenul ăsta, am văzut, nu respectă prea fidel realitatea.

Îmi iau hainele din birou, dau să plec și observ, pe o tăbliță, că azi era zi de audiențe.

— N-ați ținut audiențele, încerc un fel de reproș.

— Îmi place termenul ăsta, dar el merge numai la oraș. Aici, audiențele înseamnă munca de zi cu zi, iar oamenii trebuie ascultați cu atenție tocmai pentru că trebuie păstrați alături cu munca și cu sufletul lor.

Apoi zice noapte bună și dispare în chilia sa, cu o farfurie de mîncare în mînă. Rămîn în curte din curiozitate, spre a constata că peste jumătate de oră, calculată cu ceasul în mînă, lumina de la fereastra lui Marin Nedea se stinge. La capătul unei zile pline, Eroul muncii socialiste s-a culcat și doarme, ca să viseze, cu siguranță, la porumb.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Capricii

Capital și dobîndă

...M-ai înțeles greșit. Eu n-am vrut să spun că toți cei care au un trecut bogat, cei care au desfășurat o anumită activitate în anii grei ai opresiunii fasciste, sînt puși pe fructificări, vor să scoată maximum de beneficii din niște lucruri care țin de dăruire și de patos, sînt intangibile într-un anumit fel. Observația mea îi viza pe cei ce s-au obișnuit să trăiască din „gloria trecutului". Există de-acum o întreagă categorie de oameni, cărora li se pare că e normal să nu mai facă nimic pentru societate și să primească în schimb venituri mari sau pensii bogate. Fiind depășiți de mersul firesc al lucrurilor, ei îi dau zor cu trecutul de luptă, îl fructifică și-l mulg de beneficii, fără să clipească. Iar orînduirea, ce să facă, îl răsplătește, pe merit sau în afara oricăror aprecieri — „să nu-și creeze probleme". Își crează, în schimb, un nou balast social, o nouă frînă, o supapă de scurgere a valorilor și un nou precedent.

E firesc și-i normal ca un om care a muncit și a suferit într-o anumită perioadă, să se bucure de anumite recompense. Nu-i firesc, — și nici frumos, nici drept, nici echitabil nu-i ! — ca un anumit lucru și o anumită atitudine să devină, pe viață, sursă de venituri. Dacă ne vom uita mai bine în urmă, vom vedea că foarte mulți oameni au muncit și au suferit în anii grei ai războiului, luptînd pe front unii dintre ei, întorcîndu-se apoi la preocupările lor obișnuite, fără nici o pretenție mai aparte. De ce, adică, e posibil ca asemenea oameni să considere normală contribuția lor la nimicirea fascismului și de ce vor să scoată alții beneficii maxime dintr-o asemenea contribuție, reală sau umflată ?! Îmi vei spune, din nou, că e normal să se petreacă asemenea încălecări și că lucrurile nu se pot desfășura la modul perfect etc. etc. Așa e, o recunosc și eu. Așa e pînă la un punct : pînă acolo unde le lăsăm noi să meargă într-un anumit fel, ca să nu avem bătaie de cap, de unde am putea să nu avem. Riscul e mare, însă, fiindcă noua variantă a Conului Leonida, varianta modernă, pseudocombatantă și pseudosocialistă, e de o lăcomie feroce, e ca un sac fără fund, pe care nu-l umpli în veci, orice și oricît i-ai turna pe gură.

ION LĂNCRĂNJAN ■

● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ

Lecție de viață

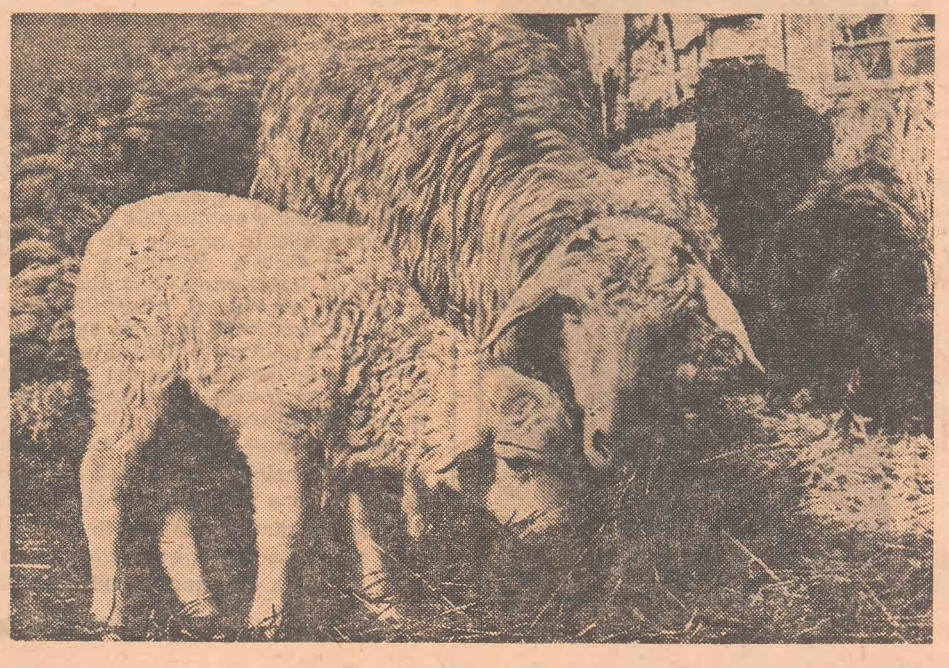

Eroism cotidian

Fapte ale unor eroi adevărați

Combinatul petrochimic din Pitești, A.C.N., instalația de acrylonitril, dă semne de anarhie. Cantitatea și calitatea materiei prime pentru lina noastră industrială, pentru melana de la Săvinești, ridică semne de întrebare. De la operator la inginerul șef de atelier — alertă! De unde vine dereglarea? Se merge din aproape în aproape, se tatonează, se studiază fracțiune cu fracțiune întreaga instalație și se descoperă locul punctului nevralgic. O coloană nu lucra la parametrii corespunzători. Dar nu și punctul nevralgic. De-aici încolo trebuia procedat chirurgical. O coloană, una singură din cele foarte multe turnuri de argint ce crează farmecul aparte al acestor catedrale ale industriei secolului XX, dăduse peste cap tot angrenajul acrylonitrilului. „Era într-o joi la prînz, mi-aduc aminte, începe să-mi povestească maistrul Marin Sandu. Vine la mine în atelier, tovarășul director Constantin Georgescu, „Sandule, îmi zice, de azi după-masă iți pregătești oamenii și intrați pe o coloană de la A.C.N. Să vedeți unde-i hiba! „Gata, tovarășe director!", îi răspund, deși nu mai lucrasem niciodată într-o coloană de acryl. Sîntem înțeleși. Plec imediat la Acrylonitril. Mă duc la inginerul șef de atelier, la tovarășul Matei — știa ce sarcină primisem — și ne înțelegem să oprească instalația imediat, să se facă golirea coloanei ca să se răcească pînă a doua zi dimineață. De-acolo merg la oamenii mei. Aveam efectiv la lucru doar 23 din 30 cîți am în subordine. Ceilalți erau în concediu. O echipă de 9 băieți îi aveam la o altă urgență, la un turn de răcire de la instalația de oxid de etilenă și glicol, O.E.G., cum îi spunem noi prescurtat. Turnul nu mai răcea cum trebuie apa, nu se mai încadra limitelor tehnologice și impieta calitatea producției. Noi schimbam acolo separatoarele cu altele noi, proiectate în combinat, executate în atelierul nostru mecanic și speram să rezolvăm neajunsul. Dar cum a venit această altă urgență, cum alarma sunase în altă parte „dereglare în proces", trebuia să fac o redistribuire a oamenilor. Și am ales 14".

— De ce spuneți „am ales"?

— Priviți și dumneavoastră coloana! Are 40 de metri înălțime cu 60 de talere care trebuiau demontate, verificate și montate la loc, pe dinăuntru, într-o circumferință de un metru diametru. Sînt oameni care rezistă și oameni care nu rezistă ca să lucreze ceasuri întregi la înălțime, ghemuiți, cu masca de oxigen pe față... Și maistrul Sandu și-a ales oamenii care rezistă fizic, dar, recunoaște, mai ales moral. Acesta a fost, de fapt, criteriul esențial în alegerea lor. Oamenii pe care putea conta. Precum spune, „acolo sus nu-i poți urmări, nu poți să stai la spatele lor ca să-i supraveghezi. Acolo doar conștiința ta e suverană". În noaptea de joi spre vineri, maistrul Sandu n-a avut răbdare și nici liniște, așa cum n-are ori de cîte ori este trimis într-o misiune grea. Nu că n-ar fi avut încredere că se spală bine coloana, acidul acrylic fiind foarte toxic, și că se montează pe dinăuntru, cele cinci lămpi pe care le-a dictat dar așa are obiceiul cînd intră „în serviciul de urgență". Să verifice totul și să vadă totul cu ochii lui. A doua zi dimineață, dă băieților salopete și combinezoane de protecție, le verifică măștile de aer, le face rapid un instructaj cu ceea ce au de făcut și ce reguli au de respectat acolo sus, și... pe coloană! Rapid, pe scara de pisică, pe gurile de vizitare deschise, coloana îi „înghite". Cîte doi-trei pe nivel. Cu deviza : „în trei zile victoria trebuie să fie a noastră!" Atît li se fixase pentru această revizie. Maistrul Sandu era cap de rînd. Verifică taler cu taler și ordonă să nu se închidă absolut nici unul pînă nu-l vede el. Asta le dă băieților siguranță și în acest fel de-a fi stă mare parte din prestigiul său. Își asumă răspunderea și riscul. Nu este unul dintre aceia care îi împing pe alții înainte și dacă e vorba de succese, meritele sînt ale lui, ale maistrului, dacă e vorba de eșec vina nu-i aparține, n-are oameni, n-are cu cine să lucreze! Acolo sus, între cer și pămînt, de fapt izolați în tubul îngust și de cer și de pămînt, doar bătăile inimii și mișcările brațelor le mai ofereau certitudinea eu-lui lor. Timpul nu mai exista pentru ei. Nu mai curgea nicăieri, nu-l mai măsura nimeni. Nici unul dintre cei 14, nici măcar aceia care au lucrat în locurile foarte grele, la altitudinile cele mai mari, ca Petre Ivan, Ilie Rădulescu, Ion Florea, Ion Popa, Nicolae Șuță..., nu au întrebat o dată timp de 14 ore cît ar putea să fie ceasul, cît a trecut de cînd se află „spînzurați" acolo. Nici măcar senzație de foame n-au avut. Sau poate n-au simțit-o. Nici prin gînd nu le-a trecut că nevestele i-au așteptat pînă seara tîrziu cu masa întinsă, doar, doar or să vină! Multe nu i-au așteptat. Obișnuința le-a creat alte reflexe ale vieții lor de familie. Își văd mai departe de casă, de treburi și de copii, știind că dacă bărbatul n-a venit are sigur o urgență în combinat. Numai cele mai tinere mai dau telefoane la Dispeceri ca să se liniștească... Talerul nr. 1 — demontat, verificat, remontat, nimic deosebit! Talerul nr. 2 — demontat, verificat, remontat, nimic deosebit! Talerul nr. 3 — la fel. Nr. 4 — la fel. Nr. 5, 6, 20, 40, 45, 50... — la fel! Încep să se îndoiască de siguranța celor care au pus „diagnosticul". „Am avut nefericita șansă, îmi spune maistrul Sandu, mai departe, să găsim totuși „hiba" la ultimul taler. Erau căzute niște cleme foarte importante în filtrarea acidului acrylonitrilic. Din cauza presiunii fuseseră complet smulse și acrylonitrilul curgea ca printr-o putină. M-am uitat la cleme. La atelier nu mai aveam sistemul ăsta. Urgent trebuia să facem altele ca să le înlocuim. În mod normal și comod ar fi însemnat să chemăm proiectarea (adică serviciul de proiectări al combinatului) să conceapă sistemul de cleme corespunzător, să fie avizate apoi de către conducerea tehnică, să se preia desenele de către serviciul mecanic-șef și numai după aceea să le lucrăm noi în atelier și să le montăm. Dar timp pentru așa ceva era?! Dacă pentru orice piesă am proceda astfel, păi tot în revizii am duce-o și producția ar merge ca melcul. Un meseriaș bun se uită, vede, bagă la cap și face! Execută!" Deci, de-acolo, de la cota 40 de metri înălțime, maistrul Sandu aleargă iarăși pe scara de pisică, ajunge la atelier, confecționează clemele și înapoi pe scara de pisică, înapoi la cota 40 de metri. Împreună cu „băieții" montează clemele. Și totul este gata. Începe coborîrea. Se reînchid una cîte una gurile de vizitare. Din bezna tubului, cei 14 coboară în bezna nopții. Ating pămîntul, își scot măștile de pe față și nu le vine a crede. Cum, s-a întunecat?! Trag aer în piept, aerul nopții și aerul realității; încep să resimtă parcă puțină foame și puțină oboseală, cînd unul dintre ei întreabă : „De fapt, cît o fi ceasul? E tot vineri azi? Cît am stat noi acolo?" Era tot vineri și erau orele 21. Oră de buletin de știri. Se îndreaptă cu toții spre atelier, unde într-adevăr dintr-un difuzor se răspîndeau în încăpere știrile interne ale zilei, care îi reconectează total la realitate. Deci, ei acolo sus au stat 14 ore neîntrerupte! Rid surprinși, și-și desfac pachetele cu mîncare. Numai „nea Sandu — os și muncă", precum l-au botezat în glumă ei, „băieții", aleargă la cealaltă echipă, la cei de la turnul de răcire, ca să vadă în ce stadiu se află cu treaba. Ca instalația O.E.G. să-și poată relua fluxul a doua zi, se punea problema ca și turnului de răcire nr. 2 să i se facă aceeași operație de înlocuire a separatoarelor. Chiar în noaptea aceea. De vineri spre simbătă. Deci urma ca unii să lucreze în atelier la confecționarea lor, iar alții să le monteze în turn. Se adresează echipei de 9 băieți, nouă lăcătuși montatori și cazangii, care și ei lucrau de la 7 dimineața : „Cine mai poate să rămînă în continuare, să rămînă. Cine nu, nu! Nu-i obligatoriu. O să vedem la cine apelăm ca să ne îndeplinim sarcina". „Rămînem cu toții, nea Sandule, păi mai încape vorbă?! Numai să ne dea o mașină de la dispeceri ca să ne aducă de mîncare". În cinci minute, o mașină ieșea pe poarta combinatului, după alte 15, băieții se ospătau și după un scurt răgaz de odihnă — la treabă! Treabă pe care o sfîrșesc la trei și jumătate noaptea, cînd în răcoarea zorilor care se vesteau peste oraș, se îndreptau și ei spre casă. Îl iau forțat și pe nea Sandu. Marin Sandu ajunge acasă, se spală, se culcă, dar n-are somn. Vorbise cu alți băieți să vină a doua zi ca să continue lucrul pentru celelalte două turnuri de răcire de la O.E.G. Or fi venit? Are încredere în ei, totuși trebuie să vadă ce se întîmplă acolo. Se îmbracă și pleacă înapoi. Deși e duminică, soția nu-l oprește, îl cunoaște ea bine. Pleacă, și la 7,30 este înapoi în combinat.

CICI IORDACHE ■

Despre moștenirea și sporirea omeniei

Sună telefonul. Interurban : Iașul. O voce de femeie, dar categorică și directă :

— Ați scris un articol despre conștiința profesională a medicilor. Cred că vi l-ați completa fericit și că ați face și un act de dreptate dacă ați scrie și despre doctorul Alexandru Andrei. V-o spun din capul locului că nu mi-e șef, ci doar coleg. Dealtfel, dacă veniți aici, o să mai auziți și părerile altor colegi, în numele cărora vorbesc. Veniți?

— Vin!

Și m-am dus. Doctorița Elena Romanescu, medic primar și doctor în științe medicale, mă primește într-un cabinet încărcat cu flori, precizează, cu o plăcută feminitate, că florile-s aduse și îngrijite de dumneaei, apoi, tot abrupt ca la telefon, începe să-mi vorbească despre doctorul Andrei :

— Operează de parcă ar broda. Are degete lungi, mîini frumoase. A învățat generații întregi să fie medici, să fie chirurgi. E mereu senin și nu-i necăjit decît cînd unui bolnav — chiar neoperat de el — nu-i merge bine. Atunci nu rîde și e preocupat, frămîntat. Dacă atunci îl întrebi ce are, îți spune „foarte multă treabă", iar vorba aceasta — pe care noi de-acum o știm — înseamnă că unui bolnav îi merge rău. Cu oamenii poate lucra fără să-i sancționeze, iar cînd între noi survine vreun conflict, el e acela care face pace. Ne îmblînzește. A trecut și trece prin meserie fără „glorii și victorii", fără surle și trîmbițe, dar va rămîne în istoria acestei clinici.

În cabinetul, seră de flori, mai intră un personaj : doctorul Costică Novac.

— Cînd îl vezi cu bisturiul în mînă, cu degetele în plagă, îți vin în minte pozele din tratate, într-atîta e totul perfect. Iar dacă operezi tu, și dumnealui e lîngă tine, ai impresia că neprevăzutul nu poate să apară, că nu există pericol, că totul e simplu și ușor. Pentru noi toți doctorul Andrei e o constantă. Întruchipează corectitudinea firească. Dacă la șapte dimineața nu este de mult în spital, sîntem îngrijorați. Cînd eram studenți în practică și ne vorbea, nu ne mai uitam la ceas. Vedeam în dumnealui chirurgul, iar noi, ca oameni, ne simțeam bine. Cînd propune o intervenție se gîndește în primul rînd la om. Nu-l interesează că intervenția în sine poate fi frumoasă, spectaculoasă. Se întreabă ce-o să facă bolnavul după intervenție. În ce măsură merită — din punctul de vedere al bolnavului — să fie făcută intervenția.

În cabinet intră al treilea personaj : doctorul Ostap Boris, „un afurisit care nu ți-ar lăuda pe cineva nici să-l pici cu lumînarea". Și totuși, nici dumnealui n-are vreo ezitare cînd începe să-mi vorbească despre doctorul Andrei :

— De-o modestie extraordinară, de-o cinste despre care unii spun că frizează absurdul, de-un devotament împins pînă la sacrificiu! Începem programul la 7,30, dar pe el îl găsești în spital de la 6,30. Și-o știm cu toții — la 5 e în piață și-n magazine, ca să facă aprovizionarea pentru ai lui de-acasă. Și-a crescut copiii, are doi băieți, de asemenea, în spiritul muncii; amîndoi fac tot medicina. Om de o rară omenie. În fața lui aș putea să-mi deschid sufletul mai mult decît unui frate. N-are decît vorbe bune pentru toți, fie bolnavi, fie colegi, fie personal în subordine. Mult timp a fost șef al clinicii a doua chirurgicale. Și-a știut să mențină un minunat echilibru între oameni. Oamenii existau și înainte, dar nu-i simțeai din pricina neînțelegerilor. El ne-a făcut să-i descoperim, să ne descoperim. Îi recunoaștem meritele de șef și-acum cînd nu mai e șef.

După ce totul mersese firesc, ba chiar c-un fel de bucurie și frenezie spontană, cei trei colegi ai doctorului Andrei au ajuns la consensul că toți patru, adică și eu, ne aflăm în fața unui impas: doctorul Andrei nu va accepta în nici un caz să scoată o vorbă despre el însuși. Încît mi-au propus dumnealor să dispară iar eu să-i spun doctorului Andrei că mă interesează și-l solicit să-mi vorbească despre clinica în care lucrează. Și despre meseria de medic, am adăugat eu.

„Complotul" a decurs potrivit acestei înțelegeri și iată consemnarea unui interviu luat „prin fraudă", de fapt a unui monolog rostit calm și rar de un bărbat de vreo 55 de ani, de un bărbat blînd, de un bărbat care a făcut, cu bisturiul dar și cu omenia, mult bine, de un bărbat despre care, cam paradoxal față de obiceiurile omenești, se vorbește numai de bine, doctorul Alexandru Andrei :

— Meseria mea? Trebuie făcută cu pasiune și dăruire; medicul trebuie să aibă putere de sacrificiu, să accepte să fie un sacrificat; dacă nu dispui de potențialul acesta, nu trebuie să te apuci de medicină. Bolnavii n-au nevoie de savanți care nu pot participa la durerea lor. De aceea spun că modul de recrutare a studenților pentru medicină e defectuos. La examenul de intrare candidatul răspunde bine, e făcut student, dar nu se știe decît că are memorie. Comisia habar n-are de potențialul lui sufletesc. Iar cu o memorie bună poți face cel mult un funcționar bun, nu un medic. De aceea cred că procesul de selecție ar trebui continuat și în timpul facultății. Cînd mi-am făcut eu studiile, am intrat 150 și am ieșit doar 60. Acum, cîți intră studenți, cam tot atîția ajung medici. Clinica în care lucrez? Specificul ei este chirurgia și urologia. Iar neprevăzutul și urgența fac pîinea noastră cea de toate zilele. Pentru a face față, trebuie să dispui de posibilități tehnice și umane. Cu tehnica stăm mai bine decît alții; dar din punct de vedere uman, nu. Ne vine des rîndul la gardă, de vreo șapte-opt ori pe lună și la noi se operează cazuri dificile. Încît, la un moment dat, te întrebi : de unde să mai aibă aceiași oameni energie? Ni se cere să fim perfecți : nouă, rebutul nu ne este acceptat; dar energia și capul oamenilor au totuși limite. Să fie limpede, medici sînt mulți, dar ceea ce mă neliniștește este lipsa de specialiști. Crește media de vîrstă a specialiștilor. Ies eu la pensie, mai iese altul și cine va rămîne în urma noastră? Sînt cîteva specialități cărora trebuie să li se dea prioritate : interne, chirurgie, obstetrică, pediatrie, infecțioasă. Acestea-s baza. În facultăți se fac nu știu cîte cursuri de igiene; dar chirurgie prea puțin. Externatul lărgit e o măsură foarte bună dar n-ar trebui limitat timpul de prezență în spital. Legătura permanentă cu bolnavul trebuie să fie lege. Meseria noastră se face citind, dar și lucrînd, văzînd profesorul cum lucrează. Meseria noastră nu se face cu ora, lista de prezențe n-are rost, trebuie să se facă meserie cît e necesar. Numărul de interni a crescut cifric, dar a descrescut procentual. Ar trebui să existe mai multe locuri de interni, pentru că internatul e o treaptă principală de formare a medicilor specialiști. În tinerețea mea, internul era obligat să locuiască în spital. Spitalul a fost familia mea, cu așa m-am ridicat. În sfîrșit, ar trebui ca profesorul să aibă posibilitatea să-i rețină pe cei mai buni. Pentru că dacă aceștia pleacă în circumscripții fac multă scriptologie, așteaptă concursuri, care sînt și de împrejurări, și pierd anii cei mai fertili pentru formare ca mari chirurgi. Media calității profesionale a medicilor a crescut, dar avem nevoie și de vîrfuri. De specialiști excepționali, care să preia ștafeta medicilor-profesori-practicieni!

M-am despărțit — tulburat — de doctorul Alexandru Andrei. Pentru că — în pofida meseriei care, zi de zi, mă pune față în față cu o mulțime de oameni — sufletul meu e încă flămînd de întîlniri cu oameni care sînt cu adevărat de valoare și totodată cu oameni care se poartă firesc, cu bun-simț și nu scălîmbăiat. Am renunțat la tramvaie și autobuze și — ieșenește — am coborît pe jos dealul Copoului, meditînd peripatetic. Ca ziarist și fost cetățean al Iașului, de mult aveam de gînd să scriu niște rînduri despre fiii profesorului universitar Petre Andrei. Despre cei patru fii, doi medici și doi juriști, ai acelui ilustru sociolog, filozof cu vederi materialiste, marcantă personalitate politică cu convingeri democratice, militant care s-a opus mișcărilor fasciste, om împotriva căruia niște demenți politici au urzit, prin anii '40 ai veacului nostru zbuciumat, o crimă odioasă.

A fost abia acum să fie scrise doar o parte din rîndurile acelea — despre moștenirea omeniei — pe care conștiința mea îmi tot spunea că am datoria să le consemnez pe-o hîrtie menită publicității. Și-a fost să fie nu datorită neîngăduit de mult amînatei mele inițiative, ci datorită unei frumoase „conspirații" care — îmi spuneam atunci, după ce m-am despărțit de doctorul Alexandru Andrei — dovedește că s-a schimbat, s-a îmbunătățit omenirea asta căreia aparținem. Lupta oamenilor pentru propria lor calitate : ce greu drum, ce demn drum!

NELU IONESCU ■

● FOTOTECĂ FLACĂRA

Forța noastră e munca noastră

În interesul patriei, al oamenilor, în interesul lor înşile,

TOŢI ABSOLVENŢII TREBUIE SĂ SE PREZINTE LA POSTURILE LOR

fără prejudecăţi despre...

DEZERTORI CU DIPLOMĂ

Am ales în mod deliberat două dintre judeţele nou create (în 1968), amplasate în zone geografice deosebite : **Dimboviţa** — la 80 kilometri de Bucureşti, la 30 de Ploieşti, la 100 de Piteşti — şi **Vaslui**, la 300 kilometri de Bucureşti, la 70 de Iaşi şi la 250 kilometri de Galaţi. Oraşele la care le-am raportat sînt centre universitare. Reveniţi în redacţie, CICI IORDACHE şi MANOLE CÂRŢAN, ne-am confruntat datele şi am constatat :

Necesarul de cadre cu studii superioare al judeţului Dimboviţa în acest an este de 281. Al judeţului Vaslui de 970 ! O cifră fantastică de posturi vacante în judeţul moldovean, fiindcă an de an, cum ne spuneau tovarăşii de la Consiliul popular, cam cîţi vin, atîţia pleacă. **„Un exemplu foarte grăitor: în 1976 avem tot atîţia medici umani, cîţi erau în 1970. Şi an de an ne-au venit, totuşi, absolvenţi. Procesul fluctuaţiei este îngrijorător".** De la început constatăm că judeţul Dimboviţa are şanse să-şi rezolve mai bine decît în alţi ani problemele privind specialiştii, în timp ce Vasluiul rămîne mai departe vitregit. Desigur, de la necesar la acoperirea reală, concretă, a posturilor vacante se înregistrează şi aici o diferenţă. De exemplu, Dimboviţa a cerut 281 cadre cu pregătire universitară şi i s-au repartizat 296. Vasluiul, iată că numai Facultăţii de agronomie i-a cerut 80 de absolvenţi şi i s-au repartizat doar 31, de la Horticultură a solicitat 43 şi i s-au dat 20, de la Zootehnie 30 şi i s-au repartizat 11, iar de la Medicină veterinară a cerut 31 de absolvenţi şi i s-au repartizat doar 15.

— Manole Cârţan, cine se prezintă şi cine nu se prezintă în Dîmboviţa ?

— În mod ciudat, cadre din alte 16 judeţe ale ţării, ceea ce nu i-a împiedicat pe mulţi dintre ei să se prezinte la posturi, deşi unii sînt din Maramureş, Suceava sau Bihor. Faptul este îmbucurător dacă ne referim strict la judeţul în discuţie. Nu putem omite însă un alt fapt şi anume că s-au solicitat, de pildă, 16 medici de fel din Dîmboviţa şi din cei 7 repartizaţi numai doi sînt din partea locului. Nu s-au prezentat pînă acum cei care invocă motive personale, unele destul de importante, şi cei care au beneficiat de caruselul relaţiilor, de fapt toţi cei care nu ţin seama de necesităţile economice, sociale, culturale ale acestor zone, ale ţării.

— Exemplifică, te rog !

— Inginera Maria Oprian, de fel din comuna Tismana, judeţul Gorj, adresează la data de 27 iulie a.c. o scrisoare de 5 rînduri prin care anunţă Întreprinderea textilă „Trainica" din Pucioasa că nu se va prezenta la post ; fără nici o explicaţie ! Antoaneta Gh. Gheorghiu din Bucureşti, str. Sfinţii Voievozi nr. 44, absolventă a Facultăţii de arte decorative cu specialitatea tapiserie-contexturi, cere aminarea prezentării sale pînă la 15 septembrie. Dar la 7 octombrie nu se afla încă la Întreprinderea textilă „Bucegi" din Rucioasa, unde i s-a rezervat postul de şef compartiment creaţie, sector rămas complet descoperit. Lucian Vasilescu din Bucureşti, bd. N. Bălcescu 25, absolvent al Facultăţii de fizică, absentează fără motive cunoscute de la catedra de specialitate a Liceului agroindustrial din Găeşti. O situaţie cu totul inexplicabilă, cel puţin pe plan local, este aceea a economiştilor : în acest an 45 nu s-au prezentat la posturi ! Exemplele pot continua, dar mă opresc aici. Care este situaţia la Vaslui, Cici Iordache ?

— Din acest punct de vedere, dramatică ! Fără intenţia de a face un calambur, un tovarăş de la Consiliul popular judeţean îmi spune cu amărăciune că acest judeţ pe care numele l-a situat la urma catalogului are parte numai de absolvenţi aflaţi tot la urma catalogului : cei cu medii mici şi foarte mici, ori fără examen de stat. Ca să nu mai spunem că unii pot fi trecuţi la urma catalogului chiar şi la capitolul etică. De ce această situaţie aberantă ? Datorită actualului sistem de repartizare ! Intră la comisie întîi cei cu priorităţi — care sînt din satele ce figurează pe lista posturilor libere, apoi cei căsătoriţi, apoi vine criteriul mediilor şi după aceea se aleg... posturile care mai rămîn. Şi de obicei rămîn posturile din Vaslui, Tulcea, Suceava..., din judeţele cele mai îndepărtate de Capitală, sau de oraşele-centre universitare. Şi iată că rămîn posturi ca acestea : catedra de muzică de la Liceul pedagogic din Bîrlad, şcoală cu vechi tradiţii muzicale, cu distincţii la concursurile republicane, la care absolventul Conservatorului din Cluj-Napoca Gavril Babici nu s-a prezentat. Daniela Ologeanu, absolventă a I.E.F.S. Bucureşti, nu s-a prezentat ca profesoară de educaţie fizică la Liceul de construcţii din Vaslui, şcoală cu deosebite condiţii materiale şi cu un nivel de predare foarte ridicat. Nici profesorul de educaţie fizică Viorel Leşeanu nu s-a prezentat la liceul din Murgeni, comună ce va deveni curînd oraş, avînd deja un grad de urbanitate ridicat. La capitolul profesori nu s-au prezentat pînă acum 23 cu studii universitare, 16 cu institute pedagogice, iar catedre vacante în 1976, care sînt suplinite de absolvenţi de liceu, sînt pe judeţ în totalitate 317... Enorm ! Nu s-au prezentat, de asemenea, o parte dintre inginerii constructori, dintre jurişti şi arhitecţi, iar lista tuturor neprezentaţilor e foarte lungă. Totul e, cum spunea inspectorul general adjunct al Inspectoratului şcolar judeţean, unde sînt aceşti tineri, ce fac, fiindcă prin lege nimeni n-are voie să-i angajeze ?

— În acelaşi timp însă eu am întîlnit situaţii în care angajarea la postul repartizat pare imposibilă. Adică ? Profesoara Mariana Miloş, cu specialitatea rusă-franceză, căsătorită, cu soţul şi 2 copii în Timişoara, este repartizată la Şcoala generală din Costeşti Vale-Dîmboviţa. Indiferent că în ordinea mediilor ea nu putea alege decît o şcoală atît de îndepărtată, se impunea, după părerea mea, o altă soluţie Spun acest lucru pentru că unii absolvenţi uzează, abuziv chiar, de argumentul : familie ! Georgeta Rădulescu, născută în comuna Răzvadu de Jos (Dîmboviţa), absolventă a Institutului politehnic din Braşov, nu se prezintă la post, fiindcă s-a căsătorit. Cînd ? Chiar zilele trecute, urmîndu-şi soţul în judeţul Alba. Am alăturat aceste două cazuri pentru că în primul era vorba despre o familie deja constituită, iar în următorul de una care aduce prejudicii locului de muncă. Să fiu bine înţeles, nu cred că o căsătorie se face peste noapte, astfel încît era de aşteptat ca proaspăta soţie să anunţe măcar întreprinderea că nu se va prezenta şi de ce.

— Mie mi se pare că situaţia din urmă nu constituie un caz tipic şi ca atare îţi propun să rămînem încă puţin pe acest teren al criteriilor de repartiţie. Iată că la Vaslui majoritatea absolvenţilor veniţi — şi nu numai anul acesta — sînt din judeţe îndepărtate, mai ales din Ardeal, Oltenia, Dobrogea, şi care încă din primul moment vin să ceară negaţii, vin cu tot felul de „pile" şi intervenţii, abuzînd de tot felul de relaţii, supralicitînd chiar. Şi dacă nu pot să le obţină în primul an, în orice caz pleacă după stagiu, generînd o fluctuaţie de nestăvilit. Or, de ce comisiile de repartizare nu ţin totuşi cont de acest criteriu teritorial pe care viaţa îl impune ? !

— Mai ales, aş adăuga eu, că uneori chiar absolvenţii fac între ei schimburi de repartiţii ce se dovedesc mai judicioase. De pildă, inginera Elena Neaţă din Tîrgovişte, repartizată iniţial la Tg. Jiu (la o întreprindere în curs de construcţie), cade de acord cu inginerul Gh. Vlăduţ din Craiova, destinat judeţului Dîmboviţa, pentru schimb de repartiţie, trecînd unul în locul celuilalt. Din păcate Elena Neaţă nu este mulţumită nici de data aceasta, cînd lucrează la numai 17 km de Tîrgovişte, la I. M. Mija, pe motiv că e un chin pentru ea să se scoale de dimineaţă (? ! !).

— Aspecte privind educaţia tinerilor absolvenţi, privind pretenţiile, dincolo de bunul-simţ, pe care le ridică faţă de locul de muncă, eu am întîlnit foarte multe la Vaslui. Iată unul singur : profesorul de educaţie fizică Andrei Lucaci dă buzna la inspectorul şcolar general adjunct, deşi acesta avea încă patru persoane la dînsul şi cere socoteală de ce nu i se acordă indemnizaţia de instalare la post şi remuneraţia pe luna septembrie, cînd dînsul venise, de fapt, la şcoală doar pe 25 septembrie, în loc de întîi, aşa cum prevede legea, aducînd ca argument suprem că şi aşa le-a făcut elevilor un favor de a se fi prezentat la post, în Vaslui.

— Părăsim, deci, criteriile de repartiţie, dar nu înainte de a conchide că ele nu reprezintă încă modalitatea cea mai echitabilă, lăsînd multe supape prin care se eludează legea, iar criteriile personale obiective sînt încă insuficient luate în consideraţie. Menţionez un caz care mi se pare cel puţin curios în ideea de a dezvălui pînă unde poate să meargă uneori capacitatea de invenţie în sens negativ, numai şi numai pentru „a scăpa" de o muncă pentru care iniţial a optat. Emerich Havaleţ (căruia nu-i pot respecta dorinţa de a nu-i aminti numele) invocă la început o căsătorie cu o cetăţeană străină şi mai apoi existenţa unor rude în străinătate, care l-ar face, chipurile, necorespunzător pentru locul de muncă din uzina unde a fost repartizat ca electronist ! ? Pînă la urmă a recunoscut că aceste motive nu sînt reale şi că pur şi simplu dorea negaţia ca să poată veni în Bucureşti. S-a prezentat, de fapt, abia la 5 octombrie, cînd l-am cunoscut, şi după numai cîteva ore de stat în fabrică deja ajunsese la concluzia că n-are ce face acolo în specialitatea sa. Aş vrea să punctez că Întreprinderea Mecanică Mija este una dintre cele mai moderne din ţară.

— Trebuie să nu pierdem din vedere faptul că aceste „dezertări" de la posturi, fuga după locurile călduţe, le este facilitată din păcate chiar de către organisme şi instituţii, eludînd astfel Legea 54 din 1975. Inspectorul şcolar general adjunct de la Vaslui se întreba unde se duc, ce fac aceşti tineri ? Profesoara de limbă engleză Adina Beznea-Papadopol, repartizată astă toamnă şi titularizată imediat pe post, la Liceul de cultură generală „Gh. Roşca" din Bîrlad (un liceu foarte bun), cu soţul inginer în Vaslui, dîndu-li-se apartament în acest oraş, cu posibilităţi de a fi adusă şi dînsa în capitala judeţului, fără nici o explicaţie, în trimestrul întîi al anului şcolar 1975—76, îşi părăseşte catedra şi familia. Fuge în Bucureşti şi, culmea, găseşte aici catedră la Liceul „Alexandru Sahia". Desigur, stîrneşte uimire şi indignare cum a găsit Adina Beznea-Papadopol post în Bucureşti ; te întrebi pînă unde poate să meargă caruselul relaţiilor ? ! În general, majoritatea celor care cer negaţii sau transfer vin cu „hîrtii" ce confirmă că au post în alte judeţe. De pildă în Prahova, Argeş, Dîmboviţa. Ne punem întrebarea : de ce nu vacantează toate judeţele, la timp, posturile şi de ce nu sînt comunicate comisiilor de repartizare ? „Noi putem să facem oricînd dovada acestui fapt, în faţa organelor superioare de partid şi de stat, a ministerelor", îmi preciza inspectorul şcolar general adjunct.

— Cititorii noştri, care, bănuiesc, majoritatea vor fi înşişi absolvenţii, s-ar putea întreba de ce nu ne-am situat şi în postura lor, a acelora care se prezintă la locul de muncă într-un oraş nou, într-un sat, departe de casă, de părinţi, într-o existenţă şi experienţă inedite pentru ei ? Ce condiţii li se oferă acolo ? Să le răspundem că ne-am interesat, că ne-am pus în situaţia lor. În Dîmboviţa, unde nu numai industria se află în plină dezvoltare, dar şi construcţia de locuinţe, celor prezentaţi la posturi în Tîrgovişte li s-a asigurat cazarea fie în căminele de nefamilişti, fie în apartamente, iar la Mija li s-au oferit apartamente, după preferinţă : ori la Tîrgovişte, ori în Moreni, sau chiar în localitate, prevederile actualului cincinal fixînd construcţia a încă 1 000 de apartamente la Moreni, cele mai multe fiind destinate angajaţilor I.M. Mija. În sate şi comune, e adevărat, situaţia e ceva mai grea. Cei mai mulţi fac naveta ori locuiesc la gazde. Tocmai de aceea se preferă repartizarea cadrelor locale, din judeţ, care pot sta la părinţi şi la rude.

— La Vaslui există o delicată şi permanentă grijă faţă de felul cum sînt primiţi tinerii absolvenţi, faţă de căldura şi înţelegerea cu care sînt înconjuraţi, ca şi faţă de condiţiile materiale, de viaţă, ce li se pun la dispoziţie. Se face mult şi totuşi tovarăşii de la Consiliul popular judeţean se arată încă nemulţumiţi. În judeţ sînt 123 de C.A.P.-uri, dintre care 40 au locuinţe noi, confortabile, pentru specialişti, cu 2 şi 4 apartamente. În acest an, sînt în curs de finisare şi de predat la cheie încă 20 de apartamente ; de asemenea, este planificat ca pînă în 1980 toate unităţile cooperatiste agricole să construiască apartamente pentru specialişti. În plus, fiecare comună îşi înalţă în centrul civic un bloc cu 4—6 apartamente destinate, de asemenea, intelectualilor veniţi în sat. În ultimii 5 ani s-au construit 11 dispensare, toate cu locuinţă pentru medici şi mai sînt în construcţie încă 5. Bine, bine, una-s cifrele şi alta e realitatea, ni s-ar putea replica. Atunci am pornit în judeţ, pe o rută aleasă la întîmplare, în sondaj. Ruta Vaslui-Roman, pe o distanţă de peste 60 km. Comuna Băceşti, situată la o răscruce de oraşe, aproape de Iaşi, de Piatra Neamţ, de Roman şi de Vaslui, are o şcoală generală de 10 ani şi cu treapta întîi de liceu, cu local nou organizat pe cabinete şi laboratoare, cu o dotare la nivelul celor mai bune şcoli din oraşe, cu un internat şi cantină, unde pot lua masa cadrele didactice. Comuna are de asemenea bloc de locuinţe cu patru apartamente, casă a agronomului, spital rural cu locuinţă pentru medic. În perspectivă va deveni centru urban. Primarul a dat dispoziţii ca specialiştii să aibă prioritate în aprovizionarea cu lemne şi cu produse agroalimentare. Care e însă situaţia cadrelor ? La disciplinele franceză, muzică, educaţie fizică, desen şi încă la cîteva materii — suplinitori care au doar liceul. Profesorul de muzică, repartizat anul acesta, nu s-a prezentat. Foarte puţini profesori s-au localizat. Şi să reţinem că aceştia sînt moldoveni de baştină. La spital sînt trei medici, din patru cîţi există în schemă ; dintre aceştia unul este pensionar, vine din cînd în cînd, unul detaşat şi doar doctoriţa Denisia Pitică e de „permanenţă". Dumeşti — o altă comună demnă de invidiat de către mulţi absolvenţi. Primarul Virgil Maxim poartă însă şi acum cheile unui apartament din blocul destinat specialiştilor, fiindcă nu are cui să le dea. E de patru ani primar şi-mi spune că în acest interval s-au perindat la C.A.P. trei ingineri şefi ! „Suferim de îndrumare tehnică, iar condiţiile pe care le-am putea crea acestor cadre, slavă domnului, sînt destule". Asfalt, autobuze de legătură cu oraşele amintite, brutărie, localuri noi de şcoală, magazine cu aprovizionare destul de bună, cinematograf... La Todireşti şi în oraşul Negreşti, situaţii similare.

Care ar fi, prin urmare, concluziile ce se desprind din această dublă experienţă ? În parte ele sînt expuse în ancheta noastră, dar să le ordonăm. Pentru a se acoperi în mod echilibrat nevoia de cadre a fiecărui judeţ, mai ales a celor deficitare, care trebuie să ajungă din urmă, încă din acest cincinal, judeţele cele mai dezvoltate ale ţării, trecerea pe prim plan a criteriului zonal se impune cu necesitate. Nu apropierea de casă, de părinţi, de locul de origine este motivul principal în cele mai multe cereri de obţinere a negaţiei şi transferului ? Asta i-ar stabiliza pe absolvenţi, i-ar lega mai mult de locul de muncă, adaptarea şi încadrarea în profesiune făcîndu-se astfel mai solid, mai repede, fără şocuri şi resentimente. Ei ar fi totodată nădejdea întreprinderilor şi instituţiilor, rezerva de cadre de conducere a acestora. Pentru a avea însă aceste cadre proporţional cu necesităţile, atît la Vaslui cît şi la Dîmboviţa, s-a ridicat problema reevaluării unei experienţe trecute şi anume : acordarea de burse de către întreprinderi şi consilii populare judeţene unor studenţi din zonă, cu obligaţia de a se întoarce acasă. Ei ar urma să facă practică acolo unde vor munci după absolvire, să cunoască din timp profilul şi specificul profesiei alese. Să nu se înţeleagă că asta ar însemna vreun rabat de la calitatea pregătirii candidatului pentru facultate, o abdicare de la principiul democratic — intră cel mai bine pregătit. „Dacă judeţului Vaslui, de pildă, spuneau tovarăşii de la Consiliul popular judeţean, i s-ar repartiza 10 locuri la Medicină, am putea să trimitem la examenul de admitere 200 de candidaţi şi desigur ar intra cei mai buni dintre ei".

Totodată, să nu se uite că la absolvire un tînăr are vîrsta de 23—25 de ani, o vîrstă a meditaţiei şi atitudinii mature, pe care unii nu o dovedesc. Şi atunci, iarăşi şi iarăşi se ridică întrebarea : cum sînt educaţi studenţii, cum li se formează spiritul civic şi politic, responsabilitatea faţă de societatea căreia aceştia trebuie să-i şi dea, nu numai să-i ceară, să-i pretindă ?

Scrisori comentate

Să judecăm oamenii mai nuanțat, nu numai în alb și negru, tovarășe Pintea

Nicolae Pintea este un om la cincizeci de ani, corpolent, amabil, deprins să spună cu glas tare ce gîndește, dispus să zică tot ce gîndește despre fiecare. Cînd, de exemplu, e de părere că tînărul Aurel Pop „nu-i chiar zdravăn la cap", poți fi sigur că Nicolae Pintea n-a pus niciodată la îndoială ideea asta. Dacă am încerca să ne imaginăm lumea și oamenii ei, luînd în considerație numai opiniile despre lume ale bărbaților de cincizeci de ani, corpolenți, amabili și deprinși, parcă dintotdeauna, să-și zică fără complexe părerile, lumea ar arăta numai alb și negru. Or, cum știm, există și culoare, există și gri, există de toate și e loc pe lume pentru toate nuanțele. E loc pe lume, deci, și pentru Aurel Pop, un tînăr de 26 de ani, înalt și slab, tăcut și nu prea vesel, fire cu multe nuanțe, niciodată alb, niciodată negru. Cît despre capul lui Aurel Pop, cît despre sănătatea inteligenței sale, nu e cazul să ne facem griji. Tînărul a urmat o școală profesională, în specialitatea sculptură și intarsie pentru mobilier artistic și stil, a încheiat, foarte onorabil, și studiile liceale, după-amiezele a urmat, cu folos direct pentru meseria lui, lecțiile unei școli populare de artă, nimeni nu zice că este un muncitor leneș, nimeni nu-i reproșează nimic în plan profesional.

Cînd discutăm un om, e absolut necesar să ne gîndim că o cursă are numai un singur loc întîi. Tovarășul Nicolae Pintea, bunăoară, este șeful serviciului personal-învățămînt la Întreprinderea pentru prelucrarea lemnului din Satu Mare. El are cîțiva subalterni. Ei bine, nu ar fi drept să reproșăm subalternilor săi că nu sînt toți șefi ai serviciului personal, fiindcă nu se poate. Acești tovarăși, mai tineri și mai vîrstnici, mai harnici ori mai puțin harnici, mai joviali ori mai rezervați, au datoria să lucreze astfel încît fiecare angajat al întreprinderii să ajungă la acel loc de muncă unde dă cel mai mare randament, avînd din muncă și mulțumire sufletească. Este extrem de important dacă un om muncește cu drag, ori de nevoie. Aurel Pop a luptat cîțiva ani buni ca să învețe meseria de sculptor intarsier, dar pentru că acum nu-și face meseria, munca lui e mai mult de nevoie. Întreprinderea, e adevărat, se dezvoltă puternic, tot atît de adevărat e că secțiile ei au toate cîte un rost și că în fiecare secție omul poate să-și afle rostul profesional. Nu avem motive să zicem că o meserie e mai frumoasă ca alta, nu avem căderea să conchidem asupra viitorului acestor tineri, care își caută locul potrivit, pentru că e dreptul omului să vrea mereu mai bine. Mai mult : abia cînd tinerii aceștia n-ar dori altceva decît să stea o viață întreagă pe locul unde au fost așezați în prima lor zi de slujbă, ar trebui să fim îngrijorați. Se schimbă totul, de la o zi la alta, se schimbă chiar Întreprinderea de prelucrare a lemnului, chiar și tovarășul Nicolae Pintea se mai schimbă. De ce, atunci, să nu înțelegem dorința de schimbare a lui Aurel Pop. Mai ales că Pop nu vrea altceva decît să lucreze în specialitatea în care s-a calificat. Mai ales că în secția de sculptură și intarsie au ajuns, de curînd, o seamă de tineri și mai ales frumoase tinere care, pînă de curînd, n-au arătat nici talent, nici ambiție în direcția mobilei sculptate !

Cum spuneam, Aurel Pop este un tînăr muncitor nu foarte deosebit de ceilalți. Aceasta este impresia mea și aceasta este și părerea colegilor lui de muncă. Pentru că, totuși Nicolae Pintea a socotit necesar să mă prevină că omul nu este în toate apele lui — ca să mă exprim elegant — l-am rugat pe tovarășul Pintea să mă însoțească în întreprindere, ca să ne spună colegii și maistrul lui Aurel Pop ce fel de om este tînărul.

Augustin Poșan, coleg de școală profesională cu Aurel Pop, oarecum intimidat de prezența atîtor mărimi și îndeosebi de tonul foarte imperios prin care Nicolae Pintea „a pus problema", spune că în școală Pop a fost un elev de 8,30. La absolvire, nota era dintre cele bune. Mai știe că Pop e cinstit, dar cam închis în sine. A avut unele complicații cu sănătatea, din pricina stomacului său prea sensibil. Crede că ar avea nevoie de o lună ori două ca să se pună la punct cu meseria, dacă vrea cu tot dinadinsul să facă sculptură. A auzit că ar fi cerut să vină în secția de mobilă stil, numai că în secție se ajunge după un curs de specializare de șase luni. „Poate că, zice cu timiditate Augustin Poșan, tocmai insistența lui Pop să-i fi creat atmosferă".

„Vedeți !", face convins șeful serviciului învățămînt, „aici trebuie o pregătire specială". Îmi exprim, firește, o nedumerire : de ce era nevoie să fie pregătit, în mod „special", un om, cu scoatere din producție și cele corespunzătoare, cînd Aurel Pop era cît se poate de „special" pregătit de școală?

Maistrul Ioan Tătăranu, șeful secției unde muncește Pop, cîntărește cu mare atenție cuvintele atunci cînd trebuie să vorbească. „Un băiat mai aparte Pop, dar nu-i deloc un om rău. Nu ține minte să-i fi văzut vreodată beat, nu a lipsit niciodată nemotivat, în general e un om corect, deși aud că dorința asta a lui de a trece neapărat la sculptură a fost interpretată diferit. Știu că scrie poezii, am văzut cîteva poezii publicate prin ziare. Părerea mea este că suferă fiindcă nu-și face meseria".

Mihai Perescu, tehnician al serviciului personal-învățămînt, ascultă spusa lui Tătăranu, dar insistă să mă convingă, de acord cu ideea șefului său, că Aurel Pop este un zurbagiu și un tînăr care nu vrea să-și vadă lungul nasului : „L-a deranjat și pe tovarășul director, acum vă scrie și dumneavoastră — zice Mihai Perescu — ce mai vreți ? Ar fi mai bine să-și vadă de treburile lui. Avem noi grijă să-l mutăm la secția de sculptură cînd vor fi locuri".

Și atunci, ce fel de om este Aurel Pop ? Întrebarea are importanță, dat fiind că toți cei îndreptățiți să-i dea un răspuns nu o fac, sau o fac într-un fel cu totul nedelicat. În definitiv, meseria unui șef al serviciului personal-învățămînt nu este aceea de a pune etichete — pripit și cam asemenea insultei — pe carnetul de muncă al muncitorilor întreprinderii, ci de a găsi locul potrivit al fiecărui om. Un om, prin forța lucrurilor, adică a tuturor acelor lucruri numite omenești, nu este o „problemă", în general, ci o chestiune de nuanță omenească. Și dacă Aurel Pop este un bun meseriaș, așa cum spun tovarășii lui de muncă, înseamnă că, de fapt, nici nu există o „problemă". Cred că este bine, că e logic, că e normal și omenește posibil să fie ajutat să lucreze acolo unde munca poate să-i aducă satisfacția cuvenită nuanței firii sale !

TUDOR OCTAVIAN ■

Adevăratul grad de rudenie? Munca!

— Munca n-a fost și nu este ușoară în întreprinderea noastră, ne declară Florica Manea, directoarea Întreprinderii de glucoză și amidon din Brăila. Și totuși oamenii au venit la noi. Pe lîngă siguranța cîștigului onest aveau certitudinea unei vieți adevărate și demne. Căci viața, după opinia mea, nu se trăiește numai între cei patru pereți ai locuinței, ci mai mult în colectiv. Sau cam așa ar trebui să se întîmple. Și, cum vă spuneam, cu anii, tot mai dese au fost cazurile cînd soția a venit lîngă soț sau invers, frate lîngă frate, copil lîngă părinte, ori soră lîngă soră, atrași și atrase de căldura unei adevărate familii, pe care noi o numim cu mîndrie familie muncitorească, sau cei din neamul muncii. Era un început de frumoasă tradiție pe care noi l-am cultivat, deși uneori am fost acuzați de favoritism. S-a înțeles însă pînă la urmă că favorizăm nu indivizi anume, ci consolidarea colectivului, temeinicia și armonia neamului cel nou, muncitoresc. Și uite-așa, fabrica — de fapt căminul nostru de muncă și viață — numără astăzi peste 35 de familii. Dincolo de gradul de rudenie, de afinitățile firești, toate au aceeași mumă : dragostea de muncă, hărnicia, devotamentul și mai presus de orice ambiția de a fi mereu în frunte. Sigur, aceasta este explicația că numele lor sînt frecvent pe lista fruntașilor, că la greu sînt primele care îndeamnă. E cazul tuturor, mă gîndesc însă în primul rînd la soții Cerchia, Vrondu, Lemeș, Bucur, Frigioiu, la surorile Frigioiu și Paraschiv, ori la gemenele Morojan și Nistor și la cîți alții. De multe ori le enumăr după fapte, căci faptele lor sînt la noi la mare cinste.

Și fiindcă veni vorba de fapte, iată una mai proaspătă, mai bine zis o întîmplare cu morală.

Recent, s-a defectat un rezervor, agitatorul unde se afla suspensia de amidon, reper cheie în procesul de producție. Lăcătușul de la întreținere a intervenit oportun, dar după cîteva ore bune de muncă nici o veste liniștitoare, dimpotrivă, „Nu se poate lucra, trebuie oprită fabrica" ! Momente de tensiune, de neputință chiar. „Intru eu", a rostit simplu un om, apărînd în fața celor ce dădeau ocol rezervorului. Oamenii s-au privit uimiți. Era Gheorghe Bobocea, Bobocea cel mic, fratele lui Vasile, operator de meserie și nu mecanic ori lăcătuș. El, da, el era cel care se opunea ca fabrica să fie oprită !

În cîteva minute totul era gata. Bobocea cel mic s-a făcut nevăzut în rezervor, mai bine zis a plonjat, precum un scafandru, în apa tulbure a recipientului plin ochi. Temperatură, aburi, loc redus de manevră, risc ! Toți cei de față, lăcătușii de întreținere încremeniseră parcă. Din interiorul rezervorului ca de pe o altă lume, din cînd în cînd veneau semne slabe că acolo respiră totuși cineva. Nu numai că respiră, ci lucrează, se luptă cu nefirescul. După două ore cu sufletul la gură pentru asistență defecțiunea a fost înlăturată, iar producția și-a reluat ritmul normal odată cu apariția la suprafață a omului care n-a vrut ca fabrica să fie oprită.

Și acum morala, căci este vorba de o morală subliniată cu cîteva cuvinte pilduitoare de secretarul de partid Ciupercă — cel care mi-a relatat fapta — și care, prin efect, prețuiesc cît o acțiune educativă.

— Ați murmurat uneori, cînd alde Bobocea sau alte familii se bucurau de onorurile cuvenite muncii, ba au fost unii care s-au grăbit să afirme că le-ar susține cineva. Într-adevăr, așa e, au fost susținute întotdeauna de fapte. Ca și acum !

VASILE RUSESCU ■

EVENIMENTE MARI, EVENIMENTE MICI din presa județeană

UN MEDIC BRAȘOVEAN LANSEAZĂ O INIȚIATIVĂ

„Totul a început cu vreun an în urmă — avea să ne declare **dr. Al. Macedonschi**, medic specialist de boli interne de la Policlinica Steagul roșu. Aveam dispensarizați circa 300 de muncitori de la I.A. Bv. și „Metrom", care prezentau afecțiuni cardiovasculare. Datorită solicitărilor mari, nu puteau merge la stațiunile de tratament într-un an de zile decît maximum 50 de persoane din cele două întreprinderi. Se impunea altă soluție și am găsit-o inițiind, cu sprijinul conducerii policlinicii noastre, în mod special al doctorului Victor Sucaciu și nu în ultimul rînd al comitetelor sindicatelor din cele două întreprinderi, serii de tratament ambulatoriu... în stațiunea Covasna, formate din circa 35 de bolnavi, selecționați anume, cu deosebită grijă. Seria de bolnavi pleacă — împreună cu un cadru medical — zilnic, timp de 18 zile, din fața I.A.Bv, cu autobuzele. La ora 15 ei sînt la baza de tratament balnear Covasna, unde fiecare face cîte o baie cu apă minerală carbogazoasă, se odihnesc apoi 30—40 de minute, trec la mofetă, din nou odihnă de 30 de minute, rezervate plimbărilor sau altor procedee balneofizioterapeutice, ca ultrasonoterapie, afuziuni, ultrascurte, galvanizări etc. Bolnavii se întorc apoi acasă, unde ajung în jurul orei 19. Evoluția stării lor este urmărită pe tot parcursul tratamentului.

Aveam să aflăm că, pînă în prezent, în trei serii au fost tratate circa 140 de persoane, la care se adaugă cele 50, care au continuat să meargă la stațiuni după vechiul sistem. Trebuie spus — și amănuntul întrece orice statistică, în importanță — că toți cei 140 de bolnavi tratați ambulatoriu în decurs de cîteva luni (prima serie a început tratamentul în toamna anului trecut) nu au mai avut nici un fel de necaz, nu au mai solicitat nici o zi de concediu medical. (Mircea Stanciu)

(DRUM NOU)

DEPĂȘIREA... PERMISĂ

Colectivul Autobazei T.A. Sînnicolau Mare a obținut, lună de lună, rezultate economice mereu mai bune. O recentă analiză la nivelul unității evidențiază că muncitorii și tehnicienii de aici își realizează exemplar angajamentele. Astfel, în perioada care s-a scurs din 1976, la indicatorul tone-kilometri realizați depășirea este de 3,2 la sută, iar la tone-marfă transportată sporul este de 5 la sută. Depășiri mai mari s-au înregistrat la călători-kilometri — 112,9 la sută, iar productivitatea muncii pe fiecare încadrat indică o creștere de 11.6 la sută. În fruntea celor cărora li se datorează acest bilanț se situează Gheorghe Garadjov, Nicolae Zarici, Ion Schülde, Nicolae Sarafolean.

(DRAPELUL ROȘU)

LA ORICE MAȘINĂ

— La ce mașină lucrați ?
— La oricare vreți dumneavoastră.

Răspunsul aparține comunistului Roland Diethard, muncitor de înaltă calificare la Atelierul mecanic al F.M.I.L. Fălticeni. Lucrează într-adevăr la orice tip de mașină unealtă existentă în atelier. Tocmai executa alezarea unor cilindri auto.

— Este o operație dificilă, care pretinde multă precizie și îndeminare din partea celui ce o execută — ne-a spus el.

— Am fost informați că sînteți unul din cei mai prolifici inovatori din unitate...

— Da, am realizat, în adevăr, multe inovații. Ultima a permis ca durata de tăiere a diferitelor profile metalice să fie redusă de 10 ori. Se obțin și importante economii de metal.

Mai notăm că, în fiecare din cei 12 ani de cînd lucrează în fabrică, Roland Diethard a fost distins cu insigna de **fruntaș în întrecerea socialistă.**

(ZORI NOI)

DE TREI ORI MAI MULT DECÎT ANGAJAMENTUL

Colectivul de la Fabrica mixtă de industrie locală Luduș se mîndrește cu frumoase rezultate în muncă. Pe primele opt luni planul a fost îndeplinit la toți indicatorii de către toate secțiile și la toate sortimentele, iar depășirile sînt de asemenea substanțiale. Producția marfă a atins cota de 114,7 la sută, productivitatea muncii 106,4 la sută, exportul 115,3 la sută. „Activitatea pînă la sfîrșitul anului — ne spune ing. Gheorghe Călianu, directorul fabricii — va fi chiar mai bogată. Posibilitățile noastre materiale vor spori prin creșterea capacității de producție la secția de reșapat anvelope unde vom mai pune în funcțiune matrițe pentru anvelopele autoturismelor „Dacia 1300" și „Moskvici". Acțiunea va continua pînă ce vom avea la dispoziție întreaga gamă de matrițe necesare tuturor tipodimensiunilor de anvelope. Tot aici vom amenaja o unitate Autoservice care să asigure servirea completă și calificată a proprietarilor de autoturisme, începînd de la repararea anvelopelor pînă la spălarea și repararea autoturismului. Analizînd posibilitățile de care vom dispune în curînd, colectivul fabricii noastre a hotărît să le valorifice din timp, pentru ca la sfîrșitul anului să înregistrăm suplimentar o producție de 11 milioane de lei, ceea ce ar însemna, de fapt, un spor triplu față de angajamentul anual. (I. Cismaș)

(STEAUA ROȘIE)

ZECE, CU FELICITĂRI

Printre absolvenții din acest an ai Școlii populare de artă din Bacău se numără și „tînărul" Vasile Făgor, în vîrstă de... 63 de ani. Specialitatea : sculptură decorativă în lemn, obținută la capătul a trei ani de studii, pe parcursul cărora nu s-a întîlnit cu note mai mici de 10. Un elev sîrguincios ? Da, dar nu numai atît, pentru că maestrul Făgor s-a dovedit a fi înzestrat cu un rar talent în arta decupării formelor, a poeziei sculptate cu dalta și ciocanul. Pasiunea sa pentru frumos vine de demult, din copilărie, și l-a însoțit peste tot acolo unde l-au purtat cărările vieții ; este la fel de puternică acum cînd, pensionar fiind, lucrează cu har și cu aceeași plăcere. Pe lîngă acestea, este cunoscut ca un statornic colecționar de obiecte de artă, locuința sa din strada Mihai Viteazul fiind un adevărat muzeu. Din „piesele de rezistență" ale acestuia : fildeșul lucrat în filigran, reprezentînd o imagine portuară ghaneză, veche de aproape patru sute de ani ; trunchiul de bambus sculptat, reprezentînd imagini budhiste de prin secolul XIV ; un orologiu de la începutul secolului XIX, care funcționează perfect, încadrat cu o bogată ornamentație de epocă, din porțelan ; două ricșe trase de culi chinezi ; numeroase piese autohtone : blid moldovenesc ; colecția de peste două sute de linguri pictate, — lucrări proprii — care reproduc ornamente florale și zoomorfe ; plachetesigilii de pe vremea lui Petru Rareș ; tașcă pentru purtat plumbi și șerparul cu corn pentru praf de pușcă ; portretele — în trei ipostaze — sculptate în lemn, ale lui Eminescu ; mai multe icoane pictate pe lemn, datînd din secolele XIV—XIX ; piese de ceramică ; numismatică, începînd cu Roma antică și pînă în prezent ; multe alte piese, în număr de cîteva mii. Transformîndu-și propria casă în muzeu, artistul și colecționarul Făgor, devenit el însuși ghid, este vizitat aproape zilnic de grupuri de elevi. Cu puțin timp în urmă, Vasile Făgor s-a prezentat, alături de alți colegi mai tineri, la catedră. Îi va învăța pe copiii Școlii generale nr. 2 din localitate tainele prelucrării artistice a lemnului. Sîntem convinși că elevii săi vor obține, fără excepție, nota 10. Ca și profesorul. Laolaltă cu felicitările meritate din plin. (Florin Dunăreanu).

(STEAGUL ROȘU)

UNDEVA, ÎNTOTDEAUNA SÎNT OAMENI...

La substația de tracțiune electrică Cernele trenurile nu opresc niciodată. Ziua și dimineața, dimineața, și seara, oamenii le veghează însă. Dar, într-una din zile, cele două transformatoare de serviciu de la substația de 110/27,5 kW Cernele se defectaseră. Riscul era mare. Se punea problema trecerii, pe tronsonul de cale ferată Craiova—Filiași, de la tracțiunea electrică la cea diesel-electrică și, pe anumite porțiuni, chiar la cea cu aburi. De aici, circulația trenurilor în timpi normali ar fi fost periclitată. Variantele acestea nu puteau fi acceptate. Oamenii au fost la datorie. Și au lucrat, continuu, 48 de ore. Au muncit cu tot sufletul, cot la cot, electricieni, maiștrii, ingineri. Trenurile au circulat remorcate la locomotive electrice, în timpi normali și cu tonajul neschimbat. Tronsonul respectiv a fost alimentat cu energie, succesiv, de la stațiile de tracțiune Strehaia și Bărbătești. Substația Cernele, din cadrul Regionalei C.F.R. Craiova, a revenit la parametrii normali de funcționare. În bătălia cu timpul oamenii învinși. Se cuvine o caldă cinstire celor care, în zilele acelea, au uitat să-și numere orele și grijile, pentru ca alți oameni să ajungă cu bine acolo unde-i duceau grijile lor. Mii de călători au trecut atunci liniștiți în compartimentele lor, fără să știe că la Cernele — un loc în care trenurile nu opresc niciodată — cîțiva oameni munceau cu încordare și fără răgaz, ca să nu se întrerupă liniștea aceea. Ei se numesc simplu : Constantin Vasile, Gheorghe Drăgan, Marin Drigă, Marin Ionescu și Traian Negrețu.

Undeva sînt, totdeauna, oameni care veghează mersul trenurilor. Și o fac cu grijă, cu toată răspunderea. (Liliana Pană)

(ÎNAINTE — Craiova)

Cultura nu mai este un lux, dar nici o activitate secundară, de trecere a timpului

Criticul și istoricul literar Valeriu Râpeanu s-a născut la 28 septembrie 1931 în comuna Ploiești, județul Prahova. Este directorul Editurii Eminescu din București.
Bibliografie selectivă: **G. M. Zamfirescu** (1958), **Vlahuță și epoca sa** (1965), **Noi și cei dinaintea noastră** (1966), **Interferențe spirituale** (1970), **Călător pe două continente** (1970), **Pe drumurile tradiției** (1973), **Interpretări și înțelesuri** (1975).

— Mă adresez dumneavoastră în primul rînd în calitate de director al Editurii Eminescu. De ce editura pe care o conduceți a adoptat, la un moment dat, concursul ca modalitate de debut literar al tinerilor ?

— Cînd existau numai două edituri literare nu s-a practicat întotdeauna o politică editorială, ci mai degrabă o activitate neselectivă care nu ținea seama aproape de nici un criteriu. Această atitudine își avea sorgintea în dorința unor directori și cadre editoriale de a-și face cu orice chip popularitate. Exista o lipsă de răspundere în aprecierea manuscriselor și în alcătuirea planurilor. Răspunderea era uneori transferată spre factori de decizie extraeditoriali. În așa fel încît la mijlocul anului 1972 am putut să constat cu întregul colectiv de conducere al Editurii Eminescu că la această editură se aflau 3000 de manuscrise care așteptau să fie citite și publicate.

— Cum ați rezolvat situația? Trimițînd manuscrisele autorilor acasă?

— Concursul de debut se impunea cu necesitate deoarece de cele mai multe ori învingea nu cel mai bun ci cel mai insistent. Nu spun că acest concurs nu are coeficientul lui de eroare, în plus sau în minus, Dar e cert că el a promovat doi poeți buni (Mircea Florin Șandru și Carolina Ilica), un prozator talentat (Doru Davidovici)... Concursul literar organizat în 1973 de Editura Eminescu a eliminat multe din neajunsurile muncii de pînă atunci în ceea ce privește debutul literar. Dealtfel, mai multe edituri au ales această cale, ceea ce atestă viabilitatea inițiativei colectivului nostru.

— Ce înțelegeți printr-o conlucrare cu un scriitor ? Atunci cînd acesta acceptă fără să murmure orice observație din partea editurii ?

— În nici un caz ! Asemenea autori fac parte din categoria celor care vor să-și vadă „numele pe carte" cu orice preț. Noi vorbim aici despre scriitorii adevărați. Trebuie să spunem că editura discută cu toți autorii și le oferă sugestii asupra cărora ei meditează, le acceptă integral sau parțial. Și nu o dată ele se dovedesc utile operei literare. Exemplu : colaborarea extrem de fructuoasă cu cîțiva scriitori care ne-au încredințat cărțile și cu care discuția s-a desfășurat la nivelul unei dezbateri ideologice-artistice de înaltă ținută. Printre aceștia, Eugen Barbu, Constantin Țoiu, Dinu Săraru, Ion Brad, Dumitru Radu Popescu, Mihai Beniuc, Paul Everac, Emil Botta, Marin Sorescu și am sentimentul că am omis foarte mulți. E vorba de o colaborare creatoare, prietenească, deferentă și exigentă. De un dialog constructiv nu între două părți adverse, ci între doi factori care vor ca opera literară, purtînd numele autorului și al editurii, să fie învestită cu toate atributele operei moderne.

— Ați spus vreodată „nu" unei cărți semnate de un autor mai cunoscut?

— Da. De pildă, Ileana Vrancea a încredințat Editurii Eminescu o carte despre literatura anilor '50. Îmi asum responsabilitatea respingerii acestei cărți. Motivul? Tovarășa Ileana Vrancea împreună cu Ion Vitner, Savin Bratu, Vera Călin, Paul Georgescu au fost reprezentanții unei perioade proletcultiste în care au fost respinse și interzise valori autentice ale culturii românești, au fost promovate false valori etc. Eu nu cred că tovarășa Ileană Vrancea are autoritatea morală să aprecieze această perioadă, să facă procesul ei și să se erijeze acum în judecătoarea cu mîinile curate a unei epoci în care dacă nu s-a vorbit despre Lovinescu, Maiorescu, dînsa poartă o vină, și nu din cele mai mici. Nu cred de pildă că Ion Vitner poate să fie un inovator dacă recitim ceea ce a scris în acei ani. Nu cred că autorul seriei de articole **Fantoma lui Maiorescu** — l-am numit aici pe Savin Bratu — poate să devină apostolul „noii critici". Ar trebui să-i întrebăm : cînd ați fost sinceri, domnilor ? Atunci sau acum ? În ce credeți ? Fiecare critic se înșală și nu cred să nu existe în activitatea nici unui om care ține condeiul în mînă momente de eclipsă a gustului, de bunăvoință față de mediocritate, de opacitate etc. Ne putem revizui părerile, este firesc și fatal. Dar nici nu se poate să treci cu seninătate de la **Fantoma lui Maiorescu** la liberalismul cel mai deplin. Și nici nu se poate să treci de la denigrarea lui Eminescu la o monografie despre Camus, cum a făcut Ion Vitner. Nu e cazul acum să întrebăm de ce atunci cînd G. Călinescu, Șerban Cioculescu, Vladimir Streinu nu au mai fost profesorii Facultății de litere, Ion Vitner a acceptat funcția de șef de catedră uzurpată lui G. Călinescu, iar Savin Bratu și alții erau profesori, pe cînd cei numiți nu mai erau nici cel puțin profesori de liceu.

— Ce-mi spuneți e pasionant ca un roman de aventuri ! Mai întoarceți o filă !

— Oamenii tineri nu știu aceste lucruri sau nu le știu în amănunt. Pentru că ei au întîlnit un Ion Vitner autor al monografiei despre Camus, o Ileană Vrancea judecînd literatura anilor '50 și un Savin Bratu scriind despre „noua critică". Cine au fost profesori la facultatea de limba și literatura română în timp ce Vladimir Streinu era paznic la o expoziție din parcul Herăstrău ? Dacă sînt oameni de conștiință de ce n-au spus atunci aceste lucruri pe care Ileana Vrancea le spune acum sau de ce măcar nu au tăcut, ci au denigrat cultura română ? Cînd mă gîndesc că Ion Vitner a luat Premiul de Stat înaintea lui Călinescu, pentru redactarea unui manual de liceu... Așadar, am respins cartea tovarășei Ileana Vrancea pentru că nu autoarea era aceea care putea face procesul acelui deceniu. Apariția cărții, în cele din urmă, la o altă editură, nu mi-a stîrnit un sentiment de invidie, ci de amărăciune.

— Cum procedați însă dacă unul dintre cei pe care i-ați amintit vă oferă spre publicare o carte excepțională?

— Climatul instaurat în ultimul deceniu în țara noastră interzice orice abuz, orice răzbunare, orice excludere, răzbunări pe care unii dintre cei pomeniți înainte le-au tutelat și prin scrisul lor le-au promovat. Nu mă refer aici la valoarea cărților care pot să fie remarcabile (în cazul Ilenei Vrancea cartea era și prost scrisă), ci la faptul că nu poți să faci exact inversul a ceea ce ai făcut și după aceea să te mai poți erija și în mentor moral. Observă că n-am spus nimic despre monografia dedicată lui Lovinescu de Ileana Vrancea. Deci, nu predic aici o intolerantă excludere, dar cer dreptul de a arăta exact ce s-a petrecut într-o anumită perioadă pentru a nu se crea o confuzie a valorilor.

— Ce nu acceptați din critica noastră literară?

— Descoperind tardiv anumite curente și metode străine, apostolii de astăzi ai estetismului sînt demodați și vrînd să fie la modă nu sînt decît depășiți. Estetismul, anistorismul sînt astăzi direcții clasate ce nu mai operează în dezbaterea critică din alte părți, care este în primul rînd o dezbatere de idei ce implică însă posibilitatea de a aprecia o operă literară din punct de vedere al problematicii filozofice, sociale, morale. O operă de artă nu poate să fie judecată în afara unor asemenea considerente. Oare nu absența ideilor ca atare ne duce la discutarea marginală a operei literare ? Se face simțit un anistorism în aprecierea operei de artă privită nu ca expresia unui timp și a unui mediu, ci ca un ceva fără contingență cu realitatea socială și spirituală a unui popor. Replicîndu-i lui Gide care spusese în 1942 : „Din toate ramurile cunoașterii umane cea care mă interesează mai puțin este Istoria", André Malraux spunea: „Ea nu există, dar în ochii noștri, din 1914 pînă la Hiroshima și chiar mai tîrziu, sîngele i-a confirmat existența".

— Dar este suficient ca istoria să fie prezentă într-o operă de artă pentru ca aceasta să capete virtuți estetice?

— O asemenea discutare a operei de artă nu exclude aprecierea de valoare ci o include. Dar judecata de valoare nu este sinonimă doar cu mijloacele de expresie cum greșit se crede la noi. Ea reprezintă o totalitate de considerente pornind de la ceea ce spune autorul. Se fac dese referiri la faptul că în perioada anilor '50 se aprecia exclusiv mesajul și nu mijloacele artistice. De fapt, eroarea nu stătea aici, ci în faptul că mesajul era apreciat dintr-o perspectivă dogmatică, ideea despre om și relațiile lui sociale fiind denaturate, falsificate. Prefer o discuție sinceră, profundă, de înalt nivel filozofic asupra a ceea ce îmi spune un autor și modul în care aceste adevăruri se transformă în imagini sensibile decît considerațiuni școlărești despre imaginea artistică. Cu condiția să nu cădem în dogmatism și îngustime : marxismul e o metodă suplă, care își însușește toate cuceririle științei actuale. Cercetarea critică marxistă nu poate face abstracție, de pildă, de ceea ce au adus nou pe tărîmul sondării spiritului uman teoriile lui Freud și ale discipolilor săi.

— În vara acestui an s-a desfășurat un eveniment de seamă în viața poporului nostru, Congresul educației politice și al culturii socialiste. Am dori să consemnăm cîteva din gîndurile dumneavoastră în legătură cu acest eveniment.

— Faptul că problemele culturii au fost pentru prima oară în istoria țării noastre dezbătute de întregul popor, faptul că fiecare om s-a simțit implicat în acest proces, faptul că el este un participant la făurirea culturii atestă o nouă înțelegere a acestui fenomen în România. Cultura nu mai este demult la noi un lux, dar nici o activitate secundară, de trecere a timpului. Ea constituie o parte integrantă a vieții noastre sociale. Ei i se conferă o dimensiune nouă, aceea de a influența omul, de a contribui la formarea lui spirituală. De aceea, omul de cultură din România trebuie să fie și un propagandist al culturii și în acest sens colectivul editorial a organizat și va organiza întîlniri cu cititorii în uzine, școli etc. Recent, organizația de partid a editurii a dezbătut sinteza Programului și a propus ca încă din acest an redactorii editurii să fie implicați în viața unor cenacluri literare din creația cărora să publice culegeri reprezentative, să urmărească munca și activitatea desfășurată în unele județe ale țării despre care să publicăm volume de reportaje, să lege și mai mult poezia de necesitățile echipelor artistice de amatori. De asemenea, colectivul redacțional de critică literară și-a propus să dea o mai mare atenție colecțiilor **Permanențe. Perspective, Panorame** unde au apărut pînă acum lucrări ca **Spiritul militant, Tradiție și inovație, Național și universal, Conceptul de realism,** lucrări care servesc nemijlocit învățămîntului de toate gradele, dezbaterilor ideologice, educației patriotice a tinerilor.

— Astăzi, la noi, se discută mai mult despre proză decît despre poezie.

— Cred că proza noastră se află de cîtva timp în momentul cel mai favorabil al evoluției sale. Cărțile apărute în ultimii ani marchează o nouă etapă în dezvoltarea prozei noastre.

— În ce sens ?

— În primul rînd a crescut miza socială a conflictului care nu mai rămîne doar la realități periferice, nesemnificative. Apoi, realitatea contemporană și cea istorică sînt văzute în chip dialectic și nu numai la suprafața evenimentelor. Iar omul — și acest om e comunistul, activistul de partid, muncitorul, eroii prozei noastre de astăzi — apare nu în chip simplist, „cu pete sau fără pete", ci ca o ființă vie, cu momentele ei de înălțare, ezitare, căderea chiar, pentru că nicăieri nici un drum în viață nu este neted și triumfal, nu este presărat cu confeti ci presupune o continuă luptă cu inerțiile din ființa ta, cu tot ceea ce te face să privești înapoi și nu înainte, în jos și nu în sus, o luptă cu cei care sînt robii vechiului, care nu vor pentru că nu pot, care nu îndrăznesc pentru că nu au curaj, care se tem pentru că nu au personalitate, care vor să anihileze individualitatea altora de teamă să nu se vadă faptul că lor le lipsește, care rămîn în urmă pentru că se simt bine într-un culcuș încălzit de alții și nu în avanposturile unde poate să fie și frig. Știm că fericirea nu este un concept dat din ceruri. Nu sîntem partizanii unei concepții euforice despre viață. Inșii care nutresc asemenea gînduri sînt neinteresanți social și reprezintă numai tipuri saturate material, nu adevărați revoluționari. Proza noastră, beneficiind de posibilitatea de a spune adevărul în chip comunist, și-a asumat în ultimii ani o responsabilitate majoră. Pe acest drum ea își va împlini cu siguranță rosturile firești devenind o martoră demnă de toată încrederea a timpului în care trăim.

GEORGE ARION ■

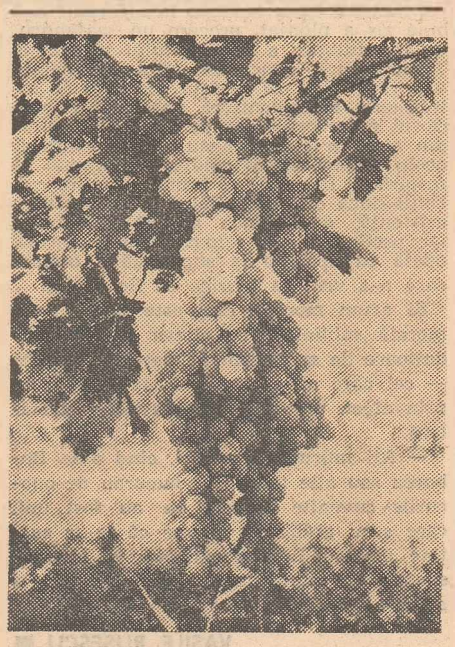

Struguri din cer pînă la pămînt

Actul concret, omenos și responsabil al grijii față de om

Inginerul Ion Stoica, șeful Depoului I.T.B.-Dudești, auzind că mi-am propus o trecere în revistă a condițiilor de muncă existente la depoul din Dudești, a conchis scurt : „Ar fi vorba adică despre condițiile ergonomice, cum se spune la CEPECA, sau, mai simplu, despre tot ce-am făcut noi, conducerea, pentru a crea niște condiții cît mai omenești posibile desfășurării muncii din depou".

Mai întîi și-ntîi am vizitat noul spațiu al cantinei, unde zilnic servesc masa de prînz, cam pe la ora 11,30—12, peste 70 de oameni. Am fost surprins că în galantar nu se găseau decît conserve de pește, dar ospătărița Elena Ene îmi explică pe îndelete că Alexandrina Ciobanu a plecat spre magazia centrală de unde va aduce mîncare pentru bufet rece, adică șnițele, ficat, chifteluțe, costiță, salam, crenvurști, dar mai ales mîncare caldă, o ciorbiță și un felul doi. Cît despre conserve, și acestea au o mare trecere, numai ieri fuseseră aduse cam 20 de cutii și, iată, n-au mai rămas decît patru sau cinci. Încă un amănunt, masa nu costă decît cinci lei, un preț mic. Sala de mese e curată, luminoasă, aerisită, cu fețe de mese și flori, unele flori fiind chiar și adevărate, adică naturale, ceea ce dă un aer de prospețime. Lîngă cantină, două săicii sub care au fost amenajate două măsuțe și scaune, iar lîngă săicii, un rondou cu brazde de pămînt aduse tocmai din pădurea Băneasa, îndepărtarea șpanului fierbinte nu mai fidel un crîmpei de pajiște.

La strungul de bandaje — un strung de-a dreptul fascinant. În toată țara nu mai există decît încă un singur strung asemănător, cel de la Centrala Căilor Ferate. Ce se execută la acest strung ? În timpul mersului, datorită frînărilor și suprasolicitărilor, diametrele roților se decalibrează, adică devin neegale. Prin așchiere, strungul le reegalizează.

— Strungul e montat aici, în canalul de verificare. Vine tramvaiul pe sus, pe linie, noi stăm dedesubt, îmi spun Dumitru Haneș și Aurel Negru, avem lumină suficientă, putem sta și pe scaune, aerul e destul de curat. Reglăm strungul, îi stabilim comanda automată și altceva decît îndepărtarea șpanului fierbinte nu mai facem.

Parcurgem în continuare cele două hale ale depoului de la Dudești și aflu că depoul acesta nu găzduiește decît tramvaiele de pe liniile 19, 27 și 30, acele ultramoderne vagoane de tip V3A.

— Față de celelalte nouă depouri de tramvaie cîte are de toate Bucureștiul, noi, cei din Dudești, am avut șansa de-a ne profila primii numai pe acest tip de vagoane. Acest fapt a dus la o rapidă modernizare a depoului care este utilat cu aparate și instalații, încît întreținerea și reparațiile pe care le executăm se pot realiza în condiții optime. Pe lîngă obișnuitele canale de verificare, aflate sub tramvaie, au apărut și alte două canale. Oamenii care verifică din exterior sistemele de rulare nu mai sînt obligați să intre pe sub roți. Pentru verificarea pantografului, numit popular troleu, au fost concepute instalații speciale, ușor manevrabile, astfel încît oamenii, într-o poziție comodă, pot sta deasupra vagonului, ca pe un fel de scaun și pantograful este studiat în amănunțime. În tot acest timp, o altă echipă de oameni se ocupă de curățenia interioară a vagonului care urmează să treacă apoi prin două puternice jeturi de apă. Nu este o apă obișnuită, ci o soluție care trebuie să îndepărteze praful, noroiul sau petele de ulei. Cu ajutorul a două perii mari, vagonul este frecat și îndelung dichisit, astfel încît eventualele pete care mai rămîn, foarte puține la număr, sînt îndepărtate de cîteva femei care așteaptă vagonul la capătul liniei. Toate aceste modernizări și utilări, dictate mai ales de noul tip de vagon, au înlăturat în totalitate timpii morți în întreținerea și reparația tramvaielor, au redus cauzele care îngreunau munca oamenilor și, uneori, provocau chiar și accidente. În acest sens, în ultimul an, n-am avut nici un accident de muncă. Problema numărul unu este aceea a specializării și-n rezolvarea acestei sarcini măsura principală o reprezintă desfășurarea cursurilor de prezentare a vagoanelor și comentarea, pe meserii și pe secții, a tuturor amănuntelor. Aceste cursuri, urmate de examene periodice, i-au convins pe toți muncitorii noștri că nu există altă cale, pentru realizarea sarcinilor care ne stau în față, decît munca și învățătura în același timp, atingerea unui înalt grad de specializare a fiecărui muncitor în parte. Cu alte cuvinte, ultramodernul V3A este un bun al confortului călătorilor și al nostru în egală măsură.

VICTOR NIȚĂ ■

Împrumuturile între confraţi nu pot rămâne fără scadenţe

Neamintirea pe afiş a lui Victor Ion Popa, de la romanul căruia, **Velerim şi Veler, Doamne,** a pornit ideea unui film reuşit, **Osînda,** i-a adus regizorului cîteva mustrări în presă. Precizarea sursei de inspiraţie, nu numai în generic, se cuvenea, indiscutabil, făcută, unde pui că ar fi şi sporit numărul spectatorilor atraşi să vadă realizarea cinematografică, volumul avînd o largă reputaţie literară, păstrată pînă azi.

Scrupulul arătat în apărarea proprietăţii artistice m-a înduioşat. Cronicarii noştri cinematografici mai ţin, în chestiunea aceasta, la nişte reguli de politeţe, chiar şi azi, cînd (vai !) ecranul utilizează scrierile literare cu o libertate aproape absolută. Reacţia, puţin desuetă, e oricum mişcătoare.

Transpunerea unei opere într-o altă artă presupune, măcar teoretic, o nouă creaţie, aşa că proprietatea iniţială se împarte, fatal, ulterior. Ba chiar în acelaşi domeniu, unele episoade biblice sau mitologice, reluate de-a lungul veacurilor, devin bun public. Cîţi Oedipi nu s-au scris ? Şi cine stă să stabilească prioritatea operelor inspirate de suirea Calvarului, să zicem ?

Meritul inventivităţii artistice suferă însă frustrări mult mai grave, sub forme nu atît de uşor detectabile şi botezate cu nume distinse : „influenţă", „şcoală", „modulaţie a unui motiv", „variaţie arhetipală" etc. Prin **F, Vinătoare regală, O bere pentru calul meu,** D.R. Popescu a iniţiat la noi o formă originală de „roman-anchetă". Colegii au împrumutat îndată formula, nesimţindu-se obligaţi să ceară născocitorului ei vreo permisiune şi mă îndoiesc că i-ar fi exprimat măcar elementarele mulţumiri de rigoare. Versuri şi imagini de Nichita Stănescu, Ion Gheorghe sau Marin Sorescu cutreieră numeroase volume ale tinerilor poeţi. Ca să nu mai vorbim de împrumuturile nemărturisite din Blaga. Sînt flori culese de pe pajiştile poeziei. Complimentul scuză mişcarea furişă cu mîna stîngă prin grădina altuia. Gestul poate căpăta, la rigoare, denumirea înnobilantă de „continuare". Cînd oamenii sînt culţi, un termen şi mai catifelat ne scapă de imputările vulgare : „falsă memorie". Citeşti mult şi, pe urmă, nu ştii cum ţi se pare că ce ai scris e al tău, deşi e o reminiscenţă inconştientă din vechi lecturi. Un entuziast nedescurajat niciodată, poetul Ion Caraion, duce o lungă corespondenţă, trimite albume costisitoare, cheltuie bani şi energie persuasivă spre a decide poeţi de peste hotare să participe cu texte compuse anume la o carte în cinstea lui Brâncuşi. După cîţiva ani, vine altcineva şi include calm textele într-o antologie proprie, fără a mai menţiona de unde le-a luat, socotindu-le acum bun public. „Ciupeala" ideilor în critică se practică sub alibiuri de o dibăcie superioară. Iei solid, iar pe autorul prădat (pardon, consultat), îl citezi copios, dar în legătură cu alte lucruri. Poţi să-l şi combaţi oleacă, face bine. Nu se poate spune că n-ai indicat „sursa" ; graniţa dintre ce e al tău şi al lui dispare însă şi textul de unde ţi-ai extras ideile critice poate fi exploatat în devălmăşie. Neretipărită, **Istoria literaturii de la origini pînă în prezent** a lui G. Călinescu constituie mai cu seamă un asemenea teren fără gard. E ca şi în „vestul sălbatic", cine apucă să vină întîi îşi taie o halcă de pămînt după plac.

Textele filozofilor greci, care au combătut creştinismul, la începuturile lui, n-au prea rămas. Biserica a avut grijă să le distrugă sistematic, după biruinţa noii religii. Printre foarte rarii autori păstraţi, Celse a fost reconstituit în proporţie de 9/10 din pasagiile pe care i le citează Origen, combătîndu-l. Cu magnifica operă a lui G. Călinescu se poate realiza ceva analog. Mai toată e reconstituibilă din mulţimea citatelor care circulă în diferite volume ale criticilor de azi.

Ambiţia la prioritate în literatură începe a semăna a prezumţie. Erudiţia descoperitorilor de surse e în stare să demonstreze că orice carte se trage din textele sacre ale umanităţii.

Împrumuturile subiectelor, imaginilor şi ideilor altuia trădează în fond pe un autor foarte convins de geniul său şi dotat cu o idee înaltă asupra originalităţii. Rescrierea înseamnă, practic, totul. Borges a imaginat expresia supremă a acestei mîndrii alexandrine : volumul **Don Quijote** de Luis Menard. Operă hiperrafinată, cartea reproducea întocmai, rînd cu rînd, vestitul roman al lui Cervantes. Poate veţi spune : „ce plagiat ordinar !" Eroare profundă. Există o diferenţă esenţială în opera lui Menard ; sensul frazelor identice e înţeles, totuşi, alt fel !

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

Cronica literară

Ştefan Bănulescu: Scrisori provinciale

Scrisorile provinciale ale lui Ştefan Bănulescu, a patra carte a prozatorului, dacă facem abstracţie de **Colocviile** scrise în colaborare cu Ilie Purcaru, sînt tulburătoare prin ceea ce spun, dar mai ales prin ceea ce lasă să se înţeleagă. Izbitoare este, de la început, regia, forma indirectă de a accepta şi de a respinge, aerul detaşat cu care sînt urmărite relatările unor interlocutori imaginari, „un cunoscut proaspăt", „un amic", „un prieten", „un vecin subţirel şi nervos", „un nou venit", „un alt vizitator", „un confrate". Schema cărţii e simplă : cineva bate la uşă, i se deschide, noul venit se introduce printr-o formulă generică („Auzind că în casa asta nu sînt dispreţuite întîmplările provinciale, abuzez şi eu de ospitalitate şi aş vrea să-mi spun şi eu cîntecul"), după care urmează o poveste scurtă, o „fiziologie" sau un eseu. Curios este însă că, la plecare, vizitatorul trece, nu de puţine ori, prin zidurile casei sau îşi ia pălăria de pe un cui care nu fusese bătut niciodată în perete şi care, după un timp, dispare ca şi cînd n-ar fi fost : „Şi zicînd acestea, vizitatorul dispăru, luîndu-şi aproape fără să-l observ pălăria dintr-un cui pe care nu-mi aminteam să-l fi bătut vreodată în peretele odăii mele. La puţin timp după plecarea vizitatorului cu pricina, dispăru şi cuiul, fără ca peretele să mai păstreze vreun semn". Există cu adevărat interlocutorul acesta ? Firește, nu, el este o convenţie, un mod discret de a ni se face o confesie şi atunci, în ciuda aparenţelor, aproape tot ceea ce se întîmplă în această carte ţine mai puţin de **poveste** şi mai mult de **sentiment, Scrisorile provinciale** fiind nu o **poveste cu ramă,** ci un **jurnal** trucat.

Ca sentiment decisiv, scrisorile lui Ştefan Bănulescu sînt marcate de **decepţie.** Prima frază a cărţii („Primim şi scriem din ce în ce mai puţine scrisori") are valoarea unei adevărate chei muzicale care, într-o formă sau alta, revine mereu, amintindu-ne de postura pe care şi-a impus-o prozatorul : „Vorbesc puţin, trăiesc retras, scrisori nu prea primesc, deci nici nu prea trimit". Eroii scrisorilor sale sînt oameni care şi-au pierdut prietenii, iubita din copilărie, tinereţea. Unele dintre acestea sînt lucruri pe care le pierdem cu toţii, pe toate, doar unii dintre noi. Pentru a nu spune că vorbeşte despre sine, autorul **Scrisorilor provinciale** se întreţine, prin poveste, cu personajele din această ultimă categorie — „un om fără noroc, care lucrează mai totdeauna în pagubă", un dascăl de provincie, care vorbeşte transfigurat unor adolescenţi, o dată pe an, despre **Teoria capodoperei, a D-lui Mihail Dragomirescu,** un personaj care trăieşte „în ciuda civilizaţiei", un personaj-Chabert, adică un om care şi-a pierdut identitatea, ca ofiţerul lui Balzac, declarat mort în bătălia de la Eylau, şi încercînd apoi, zadarnic, să-şi reia locul în viaţă. Preferinţele acestea, care fac posibilă comparaţia unora dintre scrisorile lui Ştefan Bănulescu cu nuvelele lui Gogol, sînt reluate şi într-o variantă eseistică, atunci cînd sînt fixate cîteva dintre afinităţile literare ale prozatorului : Nicolae Filimon, elogiat de Ghica în **Scrisori,** Balzac („N-a izbutit niciodată în viaţă să-şi achite datoriile, chiria îi rămînea neplătită. Crea o lume vastă şi plină de fast în romanele sale şi, firesc, îşi dorea fast şi în micul lui perimetru de realitate de acasă, în jurul mesei lui de lucru, fiind numit pentru asta risipitor..."), Stilul tuturor acestor scrisori este **stilul simplu** (căruia i se face un adevărat elogiu în **Evlampia şi în Narcis era frumos, dar mai puţin artist),** scena este **provincia,** Ştefan Bănulescu fiind, împreună cu Virgil Duda, unul dintre prozatorii care transformă, printr-o semnificaţie estetică şi morală nouă, un motiv vechi al prozei româneşti interbelice într-un **topos** simbolic.

Prin stil şi prin gusturi, Ştefan Bănulescu este, dintre toţi prozatorii noştri de astăzi, scriitorul cel mai „vechi", cel mai conservator. O poveste se petrece în 1913, alta prin 1938, alta (poate cea mai frumoasă) se intitulează **Un viscol de altădată,** pentru ca, de cele mai multe ori, timpul să lipsească cu totul, fiind unul al literaturii, în general. În spiritul acesta trebuie interpretate şi citatele din C. Negruzzi (trimiterea la personajul din **Reţetă),** din Nicolae Filimon **(omnibusul** din **Escursiuni în Germania meridională)** sau din Ion Ghica. Puţin mizantrop şi distant în relaţiile imaginare pe care le întreţine cu personajele scrisorilor sale, povestitorul îşi îngăduie un singur fel de „familiaritate", aceea cu modelele literare pe care şi le-a ales. Se poate spune de aceea că, prin subtextul lor polemic, **Scrisorile provinciale** se înrudesc cu **Provincialele** lui Pascal, prin regie, cu scrisorile lui Negruzzi din **Negru pe alb,** prin sentiment, cu nuvelele lui Gogol, iar prin tehnica indeciziei, cu prozele fantastice ale lui Mircea Eliade.

FLORIN MANOLESCU ■

Opinii despre un roman

O palidă replică la „Craii" lui Mateiu Caragiale este recenta carte semnată de Fănuş Neagu, „Frumoşii nebuni ai marilor oraşe". Ed. Valdara, fotbalist, Radu Zăvoianu, cîntăreţ de muzică uşoară, Asta Dragomirescu, actriţă, Raminţki, scriitor ratat, Tudor Fluture, fermier de ocazie, şi alţii colindă circiumile stăpîniţi de mari ambiţii bahice ; participă la o vînătoare de ciini vagabonzi ; călăresc nişte vaci în zilele crăciunului (din pricina viscolului nu circulau tramvaiele) ; se înjură din diverse motive şi din aceleaşi motive sînt nedespărţiţi ; petrec pe seama lor şi a altora căutînd în această harababură „puţină moarte". Victime ale unui „blestem" destul de confuz, aceştia spurcă pe rînd şi toţi deodată toate lucrurile de care se ating.

Tema acestei cărţi pare a fi „viaţa ca bătaie de joc". Astfel, la pag. 162 „Ed în stare de veşnică tranziţie spre clovnerie atacă un gard şi-l rupse" ; sau : „Frigul nu-i rebegise, erau veseli, de o veselie purtînd sigiliul tinereţii descătuşate de dogme şi învăluită în carcasa violenţei". Un gest specific acestor „nebuni frumoşi": joacă barbut lîngă un coteţ, pierd un zar şi, ca să-l găsească, spintecă toate găinile. Dar comportamentul personajelor este comentat cu multă suavitate (se va vedea mai departe), autorul străduindu-se să poleiască într-un fel infantilismul grotesc al acestora.

Merită semnalate — la un autor a cărui frază stă să plesnească de metaforele cu care este burduşită — cîteva preţiozităţi specifice ; şi aceasta pentru a atrage atenţia asupra acelui ton artificial care-i subminează proza : „viciul, sublimul sigiliu al vieţii, răsucit în ceară topită pe fruntea indignării" (pag. 40), „şi dintr-o dată îşi simţi sufletul bătut în plăci nestemate" (pag. 34), „o pasăre cu guşa plină de zboruri avortate" (pag. 87), „şi înfundîndu-şi mîinile în buzunare o părăsi. Şi era acum prinţul vesel, fluşturatic şi nestatornic, stăpîn al dragostei şi nesupus ei (a se vedea paradoxul îndoielnic), crainic fără cuvînt al morţii, fluture lîngă geana visului" (pag. 130). „Fruntea indignării", „geana visului", iată definiţii ale locului comun.

Cartea de proză nu refuză poezia, ci dimpotrivă. Numai că poezia prozei apare ca un sens ultim al acesteia, ca o emanaţie a întregii materii epice. Ceea ce nu se întîmplă la Fănuş Neagu. Sadoveanu are frază poetică, dar şi o consecvenţă poetică de ansamblu. Ceea ce nu se întîmplă la Fănuş Neagu. Voiculescu are frază poetică dar are şi o mitologie fundamentală care o justifică. Ceea ce, din nou, nu se întîmplă şi la Fănuş Neagu.

Textul prozei lui Fănuş Neagu are (aici) un singur nivel, acela al fabulaţiei minore. Căci proza lui e lipsită de substrat. Suprafaţa este numai ea însăşi, adică nu ascunde nimic. Acest lucru nu este străin de structura prozei acestui autor, proză de povestitor în care lucrurile trăite şi auzite anihilează ficţiunea ca atare. Vocaţia construcţiei, pe care prozatorul încă nu a dovedit-o, pare a fi expresia calităţii ficţiunii.

Am greşi însă dacă nu am recunoaşte autorului o forţă poetică, uneori ieşită din comun. Este notabilă imaginea libertăţii în natură, prin contrast cu claustrarea. „Într-o noapte, ăla evadase, dar nu ca să se scufunde într-o libertate hăituită, ci ca să se tăvălească, într-o pornire ancestrală, în lanul de grîu întesat de maci de dincolo de gardul de sîrmă, după un ceas se înapoiase, greu de rouă, fără să astupe spărtura din sîrmă, dimineaţa o santinelă a dat alarma, deţinuţii au fost scoşi în curte şi număraţi de la dreapta la stînga şi de la stînga la dreapta, nu lipsea nici unul dar ceva primejdios plutea în aer, paznicii nu depistară sursa şi numărară din nou, totul era în regulă în afară de mirosul ăla îndrăzneţ care nu se lăsa catalogat. (...) Şi numai el, Raminţki, ştia, înţelesese din prima clipă că ceea ce adulmecau ăia cu nările în vînt şi nu puteau să-l definească era mirosul grîului" (pag. 170).

GEORGE ALBOIU ■

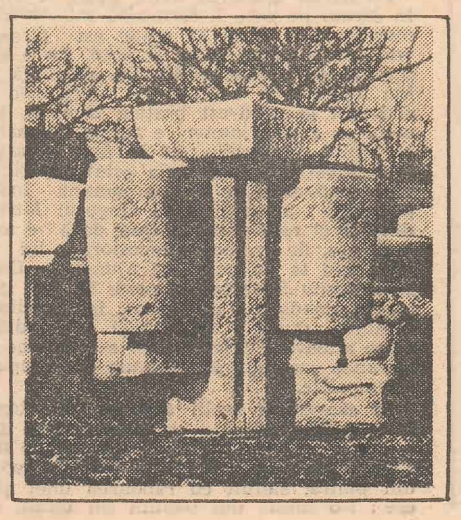

Minciuna în literatură

Am găsit un punct de plecare pentru un asemenea subiect într-un eseu de Huxley: „Arta proastă este de două soiuri : cea anodină, stupidă şi lipsită de talent, adică arta proastă într-un sens negativ ; şi arta pozitiv proastă, care e minciună şi făţărnicie". Formele minciunii literare nu întrec numărul operelor literare scrise pînă acum, dar nu sînt nici cu mult inferioare.

Literatura e esenţialmente o impostură acceptată, prin condiţia convenţiei sale ; o convenţie prin care se încearcă transmiterea a ceva. Mihail Sorbul se gîndea probabil la acelaşi lucru cînd spunea că teatrul este minciuna cea mai aproape de adevăr. Reflectînd la această condiţie, sînt autori care nu mai scriu. Dar aceasta fiind o problemă absolută, este şi una neesenţială. De abia dincolo de ea se dezvoltă impusturile cele mai variate.

Una dintre minciunile importante de azi este determinată de incapacitatea multora de a aplica cinstit şi fructuos principiul realismului, potrivit căruia literatura este o reflectare veridică a realităţii. Trăim într-o lume pe care avem certitudinea că o cunoaştem, chiar şi prin faptul că ne confruntăm zilnic cu oamenii şi problemele ei : să comparăm însă realitatea aşa cum o ştim cu aceea din oricare roman sau piesă care se ocupă de ea. Vom găsi prea puţine puncte de identificare. Să ne imaginăm că această literatură va servi peste o mie sau o sută de ani drept material documentar pentru un istoric, aşa cum au servit Dante sau Balzac. O explicaţie pentru proliferarea literaturii alegorice, parabolice, a sugestiei şi apropoului trebuie căutată tocmai în această spaimă comodă de realitate şi de consecinţele ei.

Minciuna obstinată, sistematică, elogioasă face ca temporar şi periodic autori minori să devină autori „de frunte", cu atît mai de frunte cu cît poziţia lor e mai frontală. Dar e suficient, de fapt, ca cineva să deţină o funcţie, de la aceea de magaziner sau tehnoredactor în sus, prin care poate îndatora pe altcineva, pentru a putea beneficia de acest tip de impostură. Lucrurile se lămuresc cu timpul, uneori după moartea autorului de frunte. Singurul lucru care se pierde este unul capital : timpul, un timp din istoria literaturii. Ar fi bine poate ca măcar un anpublicistica literară să dispară şi să se culeagă doar ce rămîne în conştiinţa diferitelor categorii de cititori.

Similară e minciuna cu picioare internaţionale. Mi s-a dat un facsimil dintr-o revistă oarecare dintr-o ţară destul de oarecare ca să ne cunoască literatura cu totul relativ : revista publică vreo cîteva sute de versuri ale unui poet român oarecare, şi aceasta n-ar fi rău, pentru că ar fi un mare cîştig pentru literatura noastră dacă şi toţi poeţii oarecare ar fi astfel traduşi. Dar într-un fel de prezentare se afirmă : „The author is one of the foremost Romanian poets". Dacă publicaţia respectivă a scris această propoziţie, atunci ea ori ignoră realitatea poeziei noastre actuale, şi atunci preia impostura dată de-a gata de autor, ori n-o ignoră şi atunci minte ea însăşi. Nu alta este natura selecţiilor de poeţi români de la Seghers. Dar n-a fost redusă proza noastră pentru întreaga lume vreme de două decenii şi ceva la **Desculţ,** la imaginea unui mediu ţărănesc românesc nu esenţial diferit de acela al unui hotentot?

În sfîrşit, poate că ar trebui discutat despre cele mai semnificative fenomene actuale : simbioza minciunii cu ignoranţa şi a autosugestiei cu minciuna. Împăratul e gol, ceilalţi ştiu că e gol, împăratul îşi ignoră goliciunea. Sînt oameni ignoranţi de bună-credinţă care au credinţa că sînt scriitori, cărora nimeni încă nu le-a afirmat contrariul, ba dimpotrivă. Primii ani postbelici şi Şcoala de literatură purtînd — ce ironie ! — numele lui Mihai Eminescu au făcut suficient pentru ei. Sînt naivi legaţi de-o idee a momentului care mint ignorîndu-şi minciuna o vreme, după care trec la „revizuirea" sau la ascunderea ei.

Apoi, un scriitor mare de azi e permanent mare, insinuîndu-se ideea că şi prostiile sau meschinăriile lui sînt grandioase. Opinia că Eminescu e mai mare dacă va fi păstrat sub formă de monument sau pacient, în vată şi sub un clopot de sticlă, este la fel de nocivă cu aceea care pretinde că Lucian Blaga e şi mai mare pentru că a fost atacat de Mihai Beniuc sau Arghezi de Sorin Toma. În sfîrşit, impostura convenţională a întreţinerii gerontofiliei. Nu, nici un decan de virstă al vreunei bresle literare nu coincide neapărat cu inefabilul şi infailibilitatea, cu eminenţa şi eminamenţa, după cum literatura contemporanului meu bolnav de plămîni pentru că s-a îmbolnăvit de alcoolism nu trebuie să ofere privilegiul unei imposturi apologetice.

Principiul după care se conduce cititorul din mine a fost găsit într-o capodoperă a lui Caragiale rar pomenită. Acolo, Ion cel simplu şi cinstit nu poate crede că măgarul din grădina împărătească poate cînta din gură şi cu variaţiuni, şi încă minunat. De aceea, el are de suferit. Ar fi bine să se supună orice autor acestui regim al îndoielii şi al verificării. Adică al bunului-simţ.

MARIAN POPA ■

OSTROVUL MARE

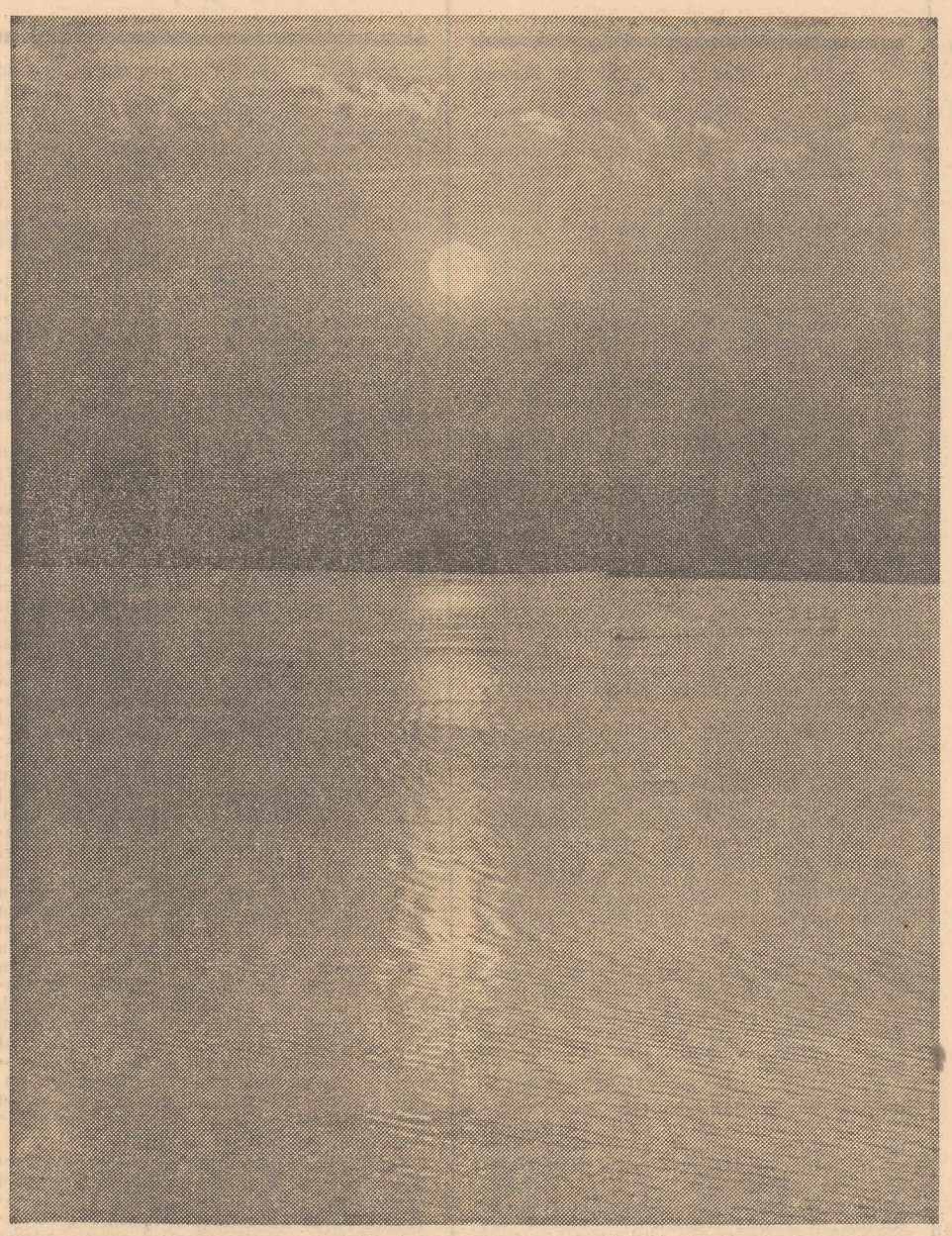

OAMENI CU DUBLĂ IDENTITATE: JUMĂTATE ŢĂRANI, JUMĂTATE MARINARI

Nava cu aripi subacvatice **Olăneşti** se angajează într-un rondou strîns, trena ei de valuri şi spumă deşiră curentul tare al Dunării, şi peste cîteva clipe comandantul Popa lipeşte coastele de metal al pasagerului de cauciucurile agăţate pe pontonul Ostrovului Mare. A ajuns acasă şi, parcă pentru a pecetlui acest eveniment ,pontonierul Gheorghe David ancorează cu nădejde nava, petrecîndu-i parîmele în jurul babalelor improvizate. Dar comandantul, Popa, între noi fie vorba, e privilegiat, ajunge acasă de două ori într-o zi, pe ruta Drobeta-Turnu Severin, Batoţi, Crivina, şi Tigănaşi. Ostrovul Mare fiind capul de linie al pasagerelor care bîntuie acest sector al marelui fluviu Un capăt de linie care, în această toamnă, pare un capăt de lume. Ancorat într-un peisaj de -nceput de lume...

Cu toate acestea, pasagerii care, acum, traversează scurta pasarelă dintre ponton şi uscat se sinchisesc prea puţin de gîndurile ce le-ar putea sugera amestecul de pămînt, ape şi vegetaţie intrată în degringoladă. Ostrovul Mare e o insulă, una dintre cele mai mari de pe Dunărea românească, dincolo de sălciile înşirate pe creştetul apropiat al falezei se ivesc acoperişurile caselor din satul cu acelaşi nume şi, dacă strămoşii strămoşilor lor au găsit de cuviinţă că se poate trăi şi aici, rostul lor nu mai poate fi acela de a le contesta, după secole, îndrăzneaţa opţiune. Chiar dacă viaţa pe o insulă nu este dintre cele mai uşoare, -chiar dacă cei din vechime au hotărît să trăiască aici parcă în urma unui pariu, pariul trebuie ţinut.

Şi îl ţin, cu voioşie şi speranţă, aceşti oameni cu o dublă identitate, jumătate ţărani şi jumătate marinari, soţiile şi copiii lor. Şi am cunoscut cîţiva dintre ei chiar pe nava amintită mai sus, care leagă de două ori într-o zi Ostrovul Mare de restul lumii : Constantin Lixar, comandantul pasagerului **Vulcana Băi**, aflat acum în reparaţii, revine acasă pentru o scurtă dar meritată odihnă ; Elena Brebu a tîrguit în amonte lucruri care nu pot fi aflate în cooperativa din sat ; Mariana Mocofan, studentă în anul III al facultăţii de mecanică din Timişoara, a prins două zile libere şi unde să le petreacă mai bine decît aici, între ai ei, la capătul lumii ?... Chiar cînd nu au motive temeinice să nutrească o atare convingere, ei cred cu tărie că, oricum s-ar scurge viaţa în restul lumii, aici e mai bine. Şi credinţei acesteia, evident, va trebui să-i dibuim rădăcina.

2

Pe hartă, Ostrovul Mare poate fi aflat în careul pe care îl formează întretăierea meridianelor 22 şi 23 grade est Greenwich cu paralele 44 şi 45 nord. La o suprafaţă de aproape 3 400 ha, măsoară 17 km lungime şi 4 lăţime, îl mărginesc la sud-vest şi nord-est braţele Dunării, iar satul cu acelaşi nume e aşezat pe malul canalului navigabil, faţă în faţă cu satul Mihailovăţ din Iugoslavia prietenă. Cîndva, Ostrovul Mare a fost comună independentă ; acum ţine de Gogoşul Mehedinţilor şi este greu de spus dacă e mai bine aşa, de vreme ce locuitorilor lui le vine mai la îndemînă să ajungă la Drobeta-Turnu Severin, la peste 50 km, decît în imediata apropiere, în reşedinţa comunei, după o adeverinţă sau după orice altceva... Oricum, aici e mai bine şi raţiunea credinţei lor dăinuie din timpuri imemoriale.

În cancelaria şcolii din sat, directorul Romeo Caramaliu — nu e ostrovean, dar s-a împămîntenit de două decenii pe insulă — desprinde dintr-un raft un topor din piatră, slefuit cu răbdarea unei alte ere : l-a întors din pămînt un ţăran, cu fierul neostenit al plugului. Pe muchia unui alt topor din neolitic, ani la rînd, şi-a ascuţit briciul un Dumitru Letinca, pînă cînd acelaşi Romeo Caramaliu i-a întrezărit sclipătul de vechime. Era o mărturie a uneia din culturile neolitice care s-au suprapus pe aceste meleaguri : Vinca-Turdaş, Sălcuţa, Coţofeni, Gîrla Mare .. Un mare istoric al românilor, Dumitru Tudor, remarcă importanţa şi continuitatea în timp a aşezării romane de pe Ostrovul Mare, sprijinindu-şi afirmaţiile pe urmele de ziduri, fragmentele ceramice şi fibula descoperite pe locul numit Carantină şi în punctul Cotina. Un recent inventar al arheologului Octavian Toropu ne dezvăluie şirul monedelor găsite aici, emise de Constantin Chlorus, Lecinius, Constantin cel Mare şi Constans, de Constantius II şi Valentinian I, de Iustinian şi Maurikios Tiberios. O altă monedă a fost emisă, între 306 şi 361 e.n., de Urbs Roma, ceea ce nu ne poate lăsa indiferenţi, şi aşezării în inima cărei a ajuns acest simbol al îndepărtatei Rome, după anii 680/700, i se pierde urma. Apoi, Ostrovul ca atare îl regăsim în harta stolnicului Cantacuzino, sub numele de Megalis. Apoi în harta inginerului austriac Schwantz. Sau în cea a lui Specht, în care desenul conturelor lui, în sfîrşit, se apropie de adevărul cartografiei moderne. În apele lui i-a căzut lui Aristia tragedia lui Saul, cînd a fost lovit de un turc, pe gimia care-i purta pe revoluţionarii anului 1848 pe drumul cernit al exilului. Şi tot în apele acestui ostrov, pe aceeaşi gimie, a murmurat C.A. Rosetti cuvintele pe care şi le-a înscris în jurnal : „Pe cer, o lună şi stele, împrejur pămînt şi iarbă. O apă ce curge fără ca să ştiu pentru ce şi de ce..."

Şi cer iertare pentru insistenţa cu care înşir toate aceste frînturi de istorie, dar prea sînt multe satele despre care am uitat de unde vin. In Ostrovul Mare, chiar aşa cum se înfăţişează el astăzi, e o comunitate uitată de reporteri. Ca toate locurile aşezate peste mînă, la care ajungi greu şi cu osteneală.

3

Astăzi, Ostrovul Mare numără 300 gospodării şi 814 suflete, oameni mîndri, care au ştiut şi ştiu să stea cu picioarele pe pămînt, cu atît mai mult cu cît pămîntul e puţin şi gîtuit din toate părţile de apă. „Ostrovenii — îmi spune un bătrîn din Gogoşu, Gheorghe Popescu, care va împlini în curînd nouă decenii de viaţă — au fost întotdeauna daţi dracului, îi ştiu foarte bine, lăutarii lor mi-au cîntat la nuntă şi nu mi-au rămas datori" Şi a fi daţi dracului, în ceea ce îi priveşte, implică un anume înţeles, şi poate cel mai bine ne dezvăluie acest înţeles plutonierul Ion Lăsculescu, şeful postului de miliţie din sat : „Sînt oameni paşnici, umblaţi prin lume, îndrăzneala lor se consumă în altfel de fapte decît cele care contravin legilor, în fapte de muncă" Poate le mai curge prin vine sîngele oierilor de altădată, care, se spune, le-au întemeiat satul : coborînd din munţi, drumul lor, după un popas la Rogova, trecea prin Scăpău şi Devesel, aici turmele se despărţeau spre Batoţi şi Tigănaşi, iar cele ajunse pe malul fluviului treceau în Ostrovul Mare. Acum, toţi bărbaţii, aproape fără excepţie, au fost sau sînt îmbarcaţi pe navele româneşti care cutreieră Dunărea între Regensburg şi Sulina. Femeile lucrează cîmpul şi asta nu de azi, nu de ieri, ci de generaţii întregi. Cale de mijloc, aici, nu există.

Dar să vedem unde sînt bărbaţii, acum, în acest octombrie înceţoşat... Ioniţă Popescu, acum, comandă un remorcher care navighează undeva în amonte de Visegrad ; Gheorghe Munteanu e îmbarcat pe un şlep aflat la ancoră, pentru a fi încărcat, în Turnu Măgurele ; Gheorghe David Păun e şef de echipaj pe o navă motopompă cu reşedinţa în Orşova ; Constantin Moraru şi-a anunţat trecerea prin „apele teritoriale" ale insulei cu un convoi de şlepuri format în Giurgiu ; Constantin Guran manevrează bacul care leagă Ostrovul Mare de pămîntul şi mai mare al ţării... Altfel spus, ei sînt acolo unde au fost şi ieri : un Ion Cornea a comandat o dragă în Turnu Măgurele şi, recent, a ieşit la pensie. Ca şi Dumitru Boţoacă, David David, Dumitru Popescu sau Vergică Vizdei... Ca şi Marin Manofu care, din cei 70 de ani pe care îi numără, 45 i-a petrecut pe navele Dunării : a intrat în marină la 18 ani, „la Giurgiu, la hidraulică", a fost îmbarcat la început pe o dragă din Turnu, apoi pe salvatoarele 6 şi 7 din Giurgiu, a fost şi la Viena, cu şlepurile **Cireşoaia** şi **6130**, războiul l-a prins în ţară şi nu o dată bombardamentele l-au gonit de pe nave în lăstărişul de pe malurile fluviului, apoi s-a mutat la Galaţi şi, în sfîrşit, şi-a încheiat cariera în Tulcea. Nu a trecut prin întîmplări deosebite, pentru el marinăria a fost şi este o muncă precum toate celelalte, de dus zi de zi, ceas de ceas...

Stă în faţa mea, cu mîinile atîrnîndu-i ca şi cum abia s-ar fi desprins de pe o parîmă şi ceaţa respiraţiei sale se adaugă celei în care, în această zi de toamnă mohorîtă, s-a învelit întregul ostrov. În spatele nostru, sirena unui remorcher în tranzit sparge liniştea şi sunetul ei viril se revarsă tumultuos între casele zidite pe temelii trainice, peste satul întreg ce îşi adaugă cu fiecare zi care trece făptura : chiar acum, undeva, un Fănică Scăuieru, vicepreşedintele Consiliului popular comunal, măsoară fundaţia viitoarei extinderi a şcolii în curtea căreia recreaţia îi scoate pe toţi cei 48 de elevi ai Ostrovului Mare. Paşii lor mici şi repezi se deapănă pe acest pămînt milenar cu aceeaşi îndrăzneală a părinţilor lor, a celor care au pariat că şi aici se poate trăi. Şi care se încăpăţînează să ţină pariul.

4

La Botul Piscului, la Cetate, la Glămee, la Cîmpul Deciului... Sînt nume de locuri, repere într-o geografie minusculă în care ochiul străinului nu întrezăreşte nici un reper. Ca şi pe pămîntul mare al ţării, pădurile se înfrăţesc cu păşunile şi cu holdele. Ferma nr. 3 a cooperativei agricole din Gogoşu deţine aici cam 1200 ha arabile, 3000 de oi şi cîteva sute de vaci. Alte 500 ha sînt proprietate de stat. Pămîntul nu este nici mai rodnic şi nici mai puţin rodnic decît în alte părţi şi, totuşi, este greu de explicat de ce ostrovenii se încăpăţînează de secole să se agaţe de streaşina lui subţire, să revină pe umerii lui sub care, în fîntîni, mustesc apele Dunării.

Da, să revină, pentru că nu o dată au fost nevoiţi să-l părăsească, fie din cauza unor împrejurări vitrege, fie luaţi pe sus. Pe sus, într-un rînd, i-a strămutat în Serbia anului 1834 Miloş Obrenovici, pentru că îi ştia harnici şi în măsură să-i lucreze pămînturile. Dar s-au întors. Apoi, în 1836, cîrmuirea de atunci i-a strămutat în Turnu Severin, oraş căruia abia i se aşeza temelia, şi în Banoviţa. Astfel încît în 1837 au mai rămas în insulă numai 16 familii stabile şi pînă astăzi un cartier din Drobeta-Turnu Severin e numit Ostroveni. Şi iar s-au întors. Pe pămîntul însuşi al insulei satul s-a mutat din loc în loc, pînă la începutul acestui secol. Dar nu l-au părăsit.

Ieşim din sat şi străbatem insula, în lăţime, pe şoseaua care duce spre bacul amintit în rîndurile de mai sus. Ne însoţeşte Margareta Boţoacă, secretara organizaţiei de partid din comună, al cărei soţ, Dumitru Boţoacă, nu se poate sustrage unei tradiţii a locului : acum e îmbarcat pe remorcherul **Gheorghe Doja**, ajuns dincolo de Comarno. Are 28 de ani, e înzestrată cu graţie şi, pentru că aşa stau lucrurile, ne străduim să aflăm şi ce fac femeile satului. „În primul rînd — îmi surîde interlocutoarea — acum au voie şi ele să se îmbarce pe nave, pe şlepuri deocamdată". Două dintre ele s-au şi dedicat marinăriei, fiind vorba de Ecaterina Cornea şi Constanţa Gherghe. Celelalte, în schimb, n-au renunţat să semene şi să culeagă roadele acestui pămînt, care e parte inalienabilă a pămîntului ţării, chiar dacă îl desparte de acest trup o fîşie de apă lată de peste o jumătate de kilometru. Printre ele — pentru care inginerul agronom Valter Nicula are numai cuvinte de laudă — Elena Brebu, Maria Popescu, Stana Dragomir, Tinca şi Ana Cornea sau Marita Manofu. Adică aceleaşi neamuri, pentru că, chiar dacă Ostrovul se numeşte Mare, satul e mic şi neamurile lui sînt puţine. Încap toate pe două mîini : ai lui Brebu, ai lui Manofu, ai lui Boţoacă, ai lui Gherghe, ai lui Cornea... Ei stau cu un ochi către Dunăre şi cu altul spre ogorul din spate, cu un picior pe o punte de navă şi cu altul pe pămîntul roditor asupra căruia, atunci cînd nu cîntă sirenele remorcherelor, vuiesc tractoarele, făcînd brazda să tremure mai profund decît pe cîmpiile din umbra îndepărtată a Carpaţilor. Sau îşi picură sunetele intermitente motorul morii ţărăneşti gestionată de Mişu Guran. Şi ne pierdem printre tarlalele de pe care se culege porumbul, cu credinţa că Mişu Guran nu va izbuti niciodată să macine tot belşugul de aur vegetal ce ne întîmpină. Şi n-am fi vrut să ne poticnim chiar aici, în preajma unui alt bărbat din neamul lui Mişu Guran, în preajma lui Constantin Guran, lîngă bacul ce ne va trece pe pămîntul cel mare al ţării.

MIHAI PELIN ■

Anchetă socială

Doi veri deveniţi peste

Ca orice oameni care se respectă şi n
practic nici o meserie, Neculai Copoţ
Costică Copoţ din comuna Măgura, ju
ţul Bacău, au văzut mai întîi un fi
după care, pe înnoptate, s-au adăpostit
restaurantul „Trotuşul" din Bacău, av
grijă nu numai să se îmbete, ci şi să
chidă localul respectiv, ca nu cumva
le-o ia alţii înainte. Au ieşit apoi
stradă puşi pe harţă, l-au întîlnit pe I
Ojog, de asemenea nedat afară din c
de trezie, l-au bătut bine şi... din ac
punct al vieţii lor lucrurile încep să
încurce, iar variantele încep să difere.
doi veri susţin că s-au urcat în autol
şi au plecat acasă, invocînd doi mar
oculari, pe Ana şi Gheorghe Tală,

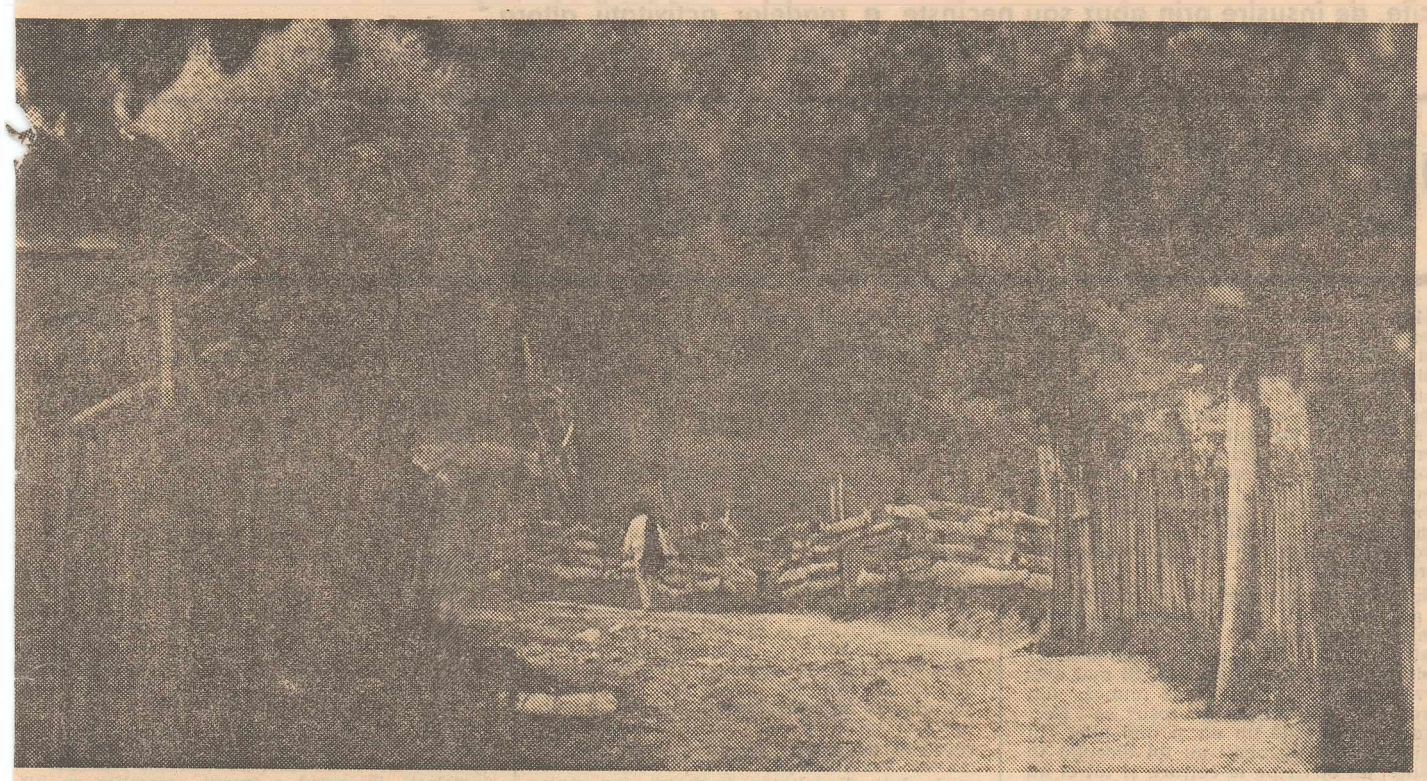

MIORIȚA

Moș Dumitru Toma Boștiog din Valea Sării a moștenit din moși strămoși balada „Mioriței" și o poartă cu sine prin munți (fotografia de sus).

Femeile, la lucru, uneori mai cîntă : „Pe-un picior de plai, / Pe-o gură de rai"... (foto stînga jos)

Cine mai cîntă astăzi balada mioarei năzdrăvane în Munții Vrancei

Cum se aude azi Miorița în Țara Vrancei, cum o mai știu — dacăo mai știu ! — cei bătrîni, și ce cred ei despre această poveste a oii năzdrăvane și aciobanului mort nelucit care se voia întors pe de-a întregul circuitul veșnic al elementelor ?

lipsa unui plan riguros, mă abat tr-un iarmaroc. Lume pestriță, venin Valea Sării, din Bârsești, din Tul- ; ii și catrințe, itari și dimii — lîngă erne confecții din stofă; reclama verată a unui vînzător de gogoși, la urență cu sunetele dulci ale unui flulînă „nescărmănată", vînzîndu-se în imentul tergalului. Și în acest bazar, latâ — martorul ! Nu mă pot înșela : ătură apăsată, profil vulturesc, mușși barbă tușinate, care n-au văzut , ochi ageri, sub sprîncenele apăsate căciulă mițoasă sînt, desigur, semparticulare ale unui fost, dacă nu și al cioban. Moș Dumitru Toma Boș- din Valea Sării, își rostește numele mîndrie. Pe aici, prin partea locului enii au numai cîte un nume. „Mie pus două, și am fost mîndru. Și nu întrecut nime, că am avut coarne de pe frunte, cît am fost, de-am fost tînăr ! Da' acu', s-o scărpinat cerbul de-un brad și i-o căzut coarnele"... Apoi îmi ascultă păsul, dă din cap a înțelegere și mirare, totodată, după care se posomorăște oleacă : „Miorița, pacatele ?... D-apoi asta-i poveste veche. Pe cine îl mai ghiontește inima s-o afle ? Acu' șaizeci de ani, de veneai, ți-o spuneam nu eu, da' ciobanii cei de pe la stînă. Acu'... am rămas numai eu...".

În sfîrșit, se hotărăște. Îmi face semn să ieșim din forfota iarmarocului afară, mai încolo, printre vitele cele dejugate, care rumegă lîngă cotigare. „Ia, aici parcă-i la stînă, răsuflă Dumitru Toma Boștiog. D-apoi că de-acu' trebuie să mă-ntristez, c-altminteri nu ți-oi putea cînta despre oaia năzdrăvană". Și, fără veste, începe cîntecul, cu ochii închiși. Abia îmi pot nota începutul : „Verde și-un susai / Pe-un picior de plai / Pe-o gură de rai...". De aici melodia curge singură, gîlgîind parcă, în timp ce ochii i se întredeschid brusc, îngustați ca și cum ar privi într-o lumină mare... „Perișorul lui / Coama murgului" — îl aud mai departe, și stihurile, iată, sînt altele decît în textul lui Alecsandri. Și nici nuntașii nu mai sînt „Brazii și păltinași", ci „Brazii și cu munții / C-aceia-s părinții / Munții și cu brazii / Că aceia-s frații", ducîndu-mă involuntar cu gîndul la cealaltă mare baladă, Toma Alimoș, căruia arborii îi erau „frățiori / De poteri ascunzători".

Dar abia găsit un indiciu, îl pierd — cel puțin așa cred pe moment — la Dumitrești, pe valea Rimnicului. „Chiar dacă vrei să urci la Jitia sau, mai sus, la Vintileasca, n-are cine-ți cînta dumitale Miorița, mă asigură moș Dragu Fasole, în vîrstă de 85 de ani. Cîntecul s-a pierdut, oamenii l-au uitat, că acuma-i scris și prin cărțile cele. La căminul cultural, cine să-l cînte ? Cum văd, trebuie să ți-o cînt eu, că alt chip nu-i, se hotărăște el. Da' să nu-mi ceri, mă rog dumitale, și vorbele, că nu le mai știu. Acum, nici cu fluierul nu ți l-oi putea zice de tot bine, că nu mă lasă un păcat de mînă să-i mîngîi cum se cere. Da' tot o ieși el oleacă...".

Din fluier, Miorița e un bocet. Moș Dragu Fasole e dus parcă într-o ceață alburie și numai prin răsuflarea-i icnită îl pricep aievea. Instrumentul pare străvechi, o relicvă păstrată miraculos ; e, poate — cine știe — chiar fluierul de la capul ciobanului prin care răzbate ca-n vis șoapta vîntului.

Stingherit e și următoarea mea cunoștință, Toader Pîrnău, din Reghiu. Nici el nu-mi poate mărturisi prea multe despre Miorița. Știe doar s-o cînte. Din gură. Că era o vreme (și privirea lui Toader Pîrnău trece peste mine, înapoi, în trecut), cînd el învăța cîntecul acesta de la lăutari vestiți prin părțile Vrancei, ca Ion Barțiș, Ștefan Cococea și Ion Aflorii. „Iac-așa îmi spunea, pe vremuri, cîte unul — cum îmi spui dumneata : Pîrnăuță, mă, ia cîntă tu ceva din celea vechi ! Și le cîntam. De mioara năzdrăvană, de Mihu Copilul, că unii mai slabi de inimă plîngeau, cît erau ei de bărbați... Dar de-atunci, le-am uitat. Și Miorița și cîntecul lui Corbea și al lui Iancu Jianu... Toate. Dacă și cei de le îndrăgeau s-au dus ! Acum, vii dumneata și-mi ceri iar să le cînt. Le cînt. Și pe urmă iar nu mai am cui. Că tu să cînți, și tot tu s-asculți, nu se poate ! Asta a făcut-o numai acela care le-a ticluit întăi și-ntăi". Aceeași melodie auzită la Dumitru Toma Boștiog și la Dragu Fasole se înfiripă aici la Reghin. Stihurile par desprinse, cele mai multe, din varianta Alecsandri. Numai o dată, însă, semnul oralității incontestabile : „Miorița laie / Cu lîna țigaie / Ce ție nu-ți place : / Iarba de pe cîmp, / Sarea din burduf. / Apa din uluc ?... / Stăpîne, stăpîne / Cu gura de pîne, / Nu mă blestema, / C-am să-ți plîng urma".

Bătrînul Pîrnău a istovit cîntecul. La capătul drumului, în Soveja, locul unde Alecu Russo găsea „bulgărele de aur", balada ar trebui să fie la ea acasă. Ioan Celmare (74 de ani), descinzînd, după nume, dintr-un cîntec haiducesc, încearcă o cale spre izvoarele cîntecului. Gîndul se rătăcește însă repede într-un desiș de vreme : „Nu mi-aduc aminte de unde știu cîntarea" — se dă el bătut, în cele din urmă. În același timp, ține să-mi spună despre ce anume e vorba în cîntecul cu pricina : „Anume, doi ciobani și-au spus ei în-de-ei, odată, pizmuindu-l pe-al treilea, cel mai tînăr : Mă, cum de-i merg moldovanului toate în plin ? Da' Miorița a avut ea părerea că nu-i lucru curat, parcă i-a dat cineva un cuget. Și din ce-a vorbit ea cu stăpîn-su, a ieșit povestea". (Martorul simțea nevoia să-și precizeze punctul de vedere.) Poate c-aș fi stat să-l descos pe Ion Celmare, dacă alături, în casa gazdei, pe o laviță, n-aș fi văzut — nu pot să nu-i spun astfel — pe principalul erou al reportajului, pe „măicuța bătrînă" ! Sub numele de Ana Borja, trăiește în Soveja o femeie cu părul ca neaua și cu ochi ca viorelele, o, aș zice, reală Vitorie Lipan, căreia vîrsta i-a conferit o frumusețe hieratică. Însuși destinul ei, povestit mai tîrziu de un sătean de prin partea locului, nu mă surprinde, cînd constat că se suprapune pînă la identitate celui imaginat. Un tînăr soț oier, dus cu turma în crestul munților, un baltag hain, o stea risipindu-și cenușa în spațiu — sînt amănunte pe care le aflu fără să tresar. Se zice că o vreme Ana Borja și-a căutat chiar de-adevăratelea soțul prin munte ; apoi nu i-a rămas decît să se mîngîie cu cîntecul.

Acum, neîndemnată, cu o voce ca un geamăt ori ca un scheaun prelung și nepotolit venind dinspre bocet, bătrîna începe să toarcă încet-încet caierul baladei. Pînă la un punct, cifrul e cel cunoscut. Și, deodată, moartea ciobanului nu mai e o nuntă cu „a lumii crăiasă", cum știam din varianta clasică, ci cu „umbra codrului / Și-a pămîntului"...

Firul se rupe pe nesimțite. Aș vrea să-l înnod, să-i caut începutul, dar simt că nu se poate. La 86 de ani, Ana Borja nu mai are nici ea puterea s-o facă. Îmi spune doar că știe balada de pe cînd avea cinci ani, de la bunicul ei, acesta pe atunci în vîrstă de 90 de ani. Iar el ? De la alții, „care acum și ei îs morți, cum mort e și ciobanul de-l chemase mioara deoparte să-i spună că uite, asta și asta"...

Nu mai insist. La urma urmei, simțeam că găsisem ceva aici, în Țara de Piatră a Moldovei ; ceva în felul unei ciocîrlii de lut îngropate în pămîntul strămoșilor, „aici, pe aproape, în dosul stînii", pe care, pentru cîteva clipe, am avut norocul s-o aud înecîndu-și gușa în trilurile acelui cîntec fără seamăn.

Și totuși, o întrebare se insinuează obsedant : Ce va mai rămîne, peste ani, din povestea ciobanului tînăr care a căzut ucis într-un amurg de sînge ? Stihurile sînt pe cale de a se pierde — cei bătrîni abia de le mai țin minte, cei tineri nici nu le știu. Doar melodia pare a da semne de statornicie, adeverind, pe neașteptate, ecoul unui mai nou și totuși atît de vechi dialog despre durabil și efemer, despre clipă și veșnicie, care îmi vine în minte :
„Ce rămîne, mielule ?
Ce rămîne, mielule ?
ACEST CÎNTEC, domnule !
ACEST CÎNTEC, domnule !"

ION ROȘU ■

...e „inamici publici"

...eeași comună, Costică Copoț scriind ...va mai tîrziu că „pe Ion Ojog și pe so- ... acestuia, Elena Ojog, îi cunosc din ...dere, însă nu știu unde locuiesc".

...Soții Ojog sînt de altă părere. Ei susțin, ...ați de martorii Rodica Mîță și Gheor- ...e Cojocaru, precum și de un certificat ...edical eliberat de Laboratorul de medi- ...ă legală al județului Buzău, că verii ...poț nu s-au dus nicidecum acasă la ...ăgura, ci au venit la locuința lor, din ...ada Viilor, numărul 8, unde au rupt un ...rd, au distrus o ușă și au spart un ...am, intrînd cu forța în casă și întreți- ...nd raporturi sexuale, prin constrîngere ... violență, cu Elena Ojog, căreia medicul ...gist Cezar Gămulescu i-a eliberat certificatul de rigoare, semnalînd leziuni produse prin lovire cu corpuri dure, un dinte smuls și așa mai departe, recomandînd 8—9 zile de îngrijiri medicale.

În vreme ce unii martori din Măgura, care se vor dovedi repede rude apropiate și iubitoare ale celor doi veri, susțineau sus și tare că Neculai Copoț și Costică Copoț s-au aflat în ultima rată spre comuna natală, Gheorghe Ciobotaru descria exact — la cererea organului în drept — faptele antisociale ale celor doi tineri răpuși de băutură : „Eu am strigat la ei să iasă afară din curte și atunci s-a repezit la mine cu o rangă numitul Costică Copoț, iar Neculai Copoț m-a lovit cu o șipcă. În același timp, Costică Copoț a aruncat cu o piatră, lovindu-mi soția peste gură". În fața acestor fapte evidente, huliganii s-au văzut nevoiți să bată în retragere, recunoscînd că s-au deplasat la locuința soților Ojog, dar nu pentru a face scandal și pentru a o sili pe nevasta celui pe care îl cunoșteau, vezi doamne, din vedere, ci pentru a-i cere capului de familie o sută cincizeci de lei, pe care — citäm din declarația lui Costică Copoț — „Ioan Ojog mi-i datora întrucît i-am dat să-mi cumpere uium și nu mi-a cumpărat".

Evident, pentru organele de anchetă lucrurile au început să se simplifice, pentru prea simplul motiv că așa cum o persoană nu se poate afla în două locuri în același timp, lucru demonstrat mai demult, nici cei doi veri nu se puteau găsi simultan și în autobuzul de Măgura și în casa de pe strada Viilor. De aici și pînă la declarația de revenire a martorei Ana Tală n-a mai rămas decît un pas, repede făcut după cum urmează : „În ceea ce privește pe fratele meu, Costică Copoț, și pe nepotul meu, Neculai Copot, nu cunosc nimic din faptele ce le-au comis aceștia. Precizez că în noaptea aceea, ora n-o reținprecis, aceștia au venit la locuința mea și mi-au spus că dacă întreabă cineva să spunem că ei au venit în cursă cu noi, cu ultima cursă. Lucru ce nu e adevărat".

Puși în fața unor fapte nu numai odioase, dar și împlinite, cei doi Papură vodă din Măgura au început să arunce vina unul pe celălalt, fiecare căutînd să scape, la tribunal, basma cît mai curată, intenție care, firește, n-a reușit, pedeapsa acordată celor doi prin sentință definitivă fiind egală, după cum egale au fost, ca gravitate și pericol social, faptele lor oribile. Cîte opt ani de detenție fiecare pentru comiterea mai multor infracțiuni, între care violarea de domiciliu, distrugerea în paguba avutului personal și, desigur, viol, comis asupra unei femei a cărei vîrstă, 38 de ani, reprezenta exact suma anilor trecuți în buletinele celor doi infractori !

Desigur, tribunalul și-a spus cuvîntul său cel drept, dar organele în măsură au luat buna inițiativă de a judeca procesul celor doi veri Copoț chiar în comuna lor, la Măgura. Măgurenii, oameni harnici și prieteni cu munca, au privit cu dezgust la cei doi pierde-vară deveniți infractori, reacția lor devenind cea mai exactă dovadă că oamenii muncii din această țară a ordinii și respectului față de lege știu să prețuiască așa cum se cuvine pe cei care merită, dar și să condamne cu asprime pe cei care o iau razna, comițînd fapte respingătoare, ca acelea trecute în contul verilor Neculai și Costică Copoț !

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

„Membrii Partidului Comunist Român și ai Uniunii Tineretului Comunist trebuie să manifeste cea mai înaltă intransigență împotriva concepțiilor de viață burgheze, a influențelor mentalităților lumii capitaliste. Ei trebuie să combată cu fermitate tendințele de căpătuială, parazitismul, înșelătoria, specula și mita, orice forme de obținere a unor venituri ilicite, de însușire prin abuz sau necinste a roadelor activității altora."

(Din Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste)

VIAȚA, PE UȘA DIN DOS

Te promovez dacă ai cazier penal

Prin decizia nr. 442 din noiembrie 1975, conducerea întreprinderii de industrie locală „Steagul roșu"-Giurgiu desface contractul de muncă al angajatei Gabriela Soisum, pentru abateri de la disciplina muncii. Aceasta din urmă, potrivit drepturilor sale, se adresează Judecătoriei Giurgiu, motivînd contestația cu următoarele argumente : înaintea desfacerii contractului de muncă nu s-a făcut o anchetă cuvenită, iar șeful secției unde lucrează urmărește să o îndepărteze din muncă deoarece a sesizat, repetat, o serie de nereguli comise de către acesta. Instanța din Giurgiu, prin sentința nr. 800 din martie 1976, a admis contestația Gabrielei Soisum și a anulat decizia de desfacere a contractului de muncă pe motivul că e nelegală. Firesc, conducerea întreprinderii ar fi trebuit să cerceteze cu multă atenție noile elemente apărute în urma sentinței judecătorești : cît adevăr conțin reclamațiile făcute împotriva șefului de secție, dacă climatul de muncă la locul cu pricina este normal, neviciat etc. Conducerea întreprinderii, grăbită, și-a susținut însă ferm prima hotărîre considerînd că dreptatea este de partea ei și s-a adresat tribunalului județean contestînd hotărîrea judecătoriei din Giurgiu. Acesta respinge ca nefondat recursul făcut de întreprinderea „Steagul roșu", hotărîrea de a anula desfacerea contractului de muncă rămînînd definitivă !

Cu puțină răbdare și interes, conducerea întreprinderii ar fi aflat de pildă că șeful de secție despre care este vorba, Paul Petanca, este totuși vinovat de anumite nereguli sau poate chiar mai mult decît simple nereguli într-un dosar aflat la procuratură există mai multe declarații semnate de muncitoarele din secție prin care se incriminează comportări dubioase ale șefului acesteia. Ganea Emilia, de pildă, arată că Stan Cristea i-a reținut bani, o dată 20 de lei, altă dată 100 de lei din dispoziția orală dată de către Paul Petanca. Acești bani erau reținuți pentru diverse cheltuieli ivite atunci cînd șeful pleca la București după marfă. Litu Petre, care conduce în secție o echipă de lucrătoare, declară că a reținut mici sume de bani pentru a recupera unele pierderi ivite în timpul procesului de producție. Indiferent de scop, asemenea rețineri din retribuția lunară făcute neoficial sînt ilegale ! De regulă, cînd pleca la București după marfă, șeful lua cu el „ca să-l ajute" nu un muncitor, ci o muncitoare ! Zara Bădilă spunea în acest sens că „la București, după ce am încărcat marfa, Petanca m-a invitat la bufet și după un pahar, două de băutură mi-a pus mîna pe picior. Ulterior, în secție a început să-mi ceară să-i fiu prietenă intimă. Mă chema în birou și nu se lăsa pînă nu mă săruta". Declarații asemănătoare au făcut și alte muncitoare tinere, printre care și Gabriela Soisum...

Și în vreme ce procuratura se străduia să deslușească aspectele juridice ale unei asemenea comportări, iar întreprinderea susținea mai departe punctul său de vedere privind amintita desfacere a unui contract de muncă, Paul Petanca, deasupra căruia se adunau acuzații, era ocrotit și prospera.

El a fost angajat la „Steagul roșu" în iulie 1974, ca **primitor-distribuitor**, funcție în care datorită gestiunii trebuia să fie încadrat numai dacă prezenta dovada că nu are cazier penal. Nu a prezentat această dovadă și nici nu i s-a cerut. A adus dovada, eliberată de Miliția județului Teleorman, sub nr. 66052, exact după un an de zile, adică în iulie 1975. Dar faptul că nu avea sau avea cazier nu prezenta în cazul lui prea mare importanță. Aceasta reiese din faptul că, încă înainte de aducerea dovezii amintite, Petanca a beneficiat de o sporire a retribuției bănești. Iar după prezentarea acesteia de încă una !

În luna octombrie a aceluiași an, 1975, o nouă sporire a retribuției, iar în noiembrie Miliția județului Teleorman — serviciul economic — trimite o adresă întreprinderii prin care avertizează că numitul Paul Petanca a suferit 4 condamnări penale și solicită înlocuirea lui din funcție precum și comunicarea măsurilor luate ! Cum a reacționat conducerea întreprinderii ? L-a menținut în funcție și abia după 6 luni l-a trecut în alta, cu aceeași retribuție. Mai notați faptul că noua funcție — controlor de calitate (!) — a fost creată, cu ocazia acestei schimbări, special pentru sus-numitul Petanca. Asta a fost culmea culmilor : un om cu cazier penal grav — controlor de calitate !?

Să fi fost oare P.P. un geniu în conducerea și organizarea muncii la o secție a unei întreprinderi de industrie locală ? Un geniu căruia să i se ierte orice ? Am dorit să pun aceste întrebări directorului întreprinderii. Acesta, Petre Gebăilă, nu mi-a dat însă prilejul : „Faptul că s-a făcut recurs după prima hotărîre judecătorească, eu, ca director, consider că s-a făcut o greșeală. Dar am considerat problema închisă. Cît despre Petanca, dacă dumneavoastră spuneți, noi îi desfacem imediat contractul de muncă". (Înduioșătoare receptivitate !)

Nu, tovarășe director, nu vă putem spune așa ceva. Noi nu împărțim dreptatea și nici dumneavoastră nu o puteți face. Aveți în schimb datoria de a veghea atent ca dreptatea să fie respectată. Și mai ales să vegheați ca atmosfera de muncă din întreprinderea „Steagul roșu" să fie... normală. Timp de un an și mai bine în secția amintită oamenii au tot discutat în ședințe, au bîrfit pe la colțuri, și tot ei au luat drumul tribunalului și al procuraturii pentru anchete și declarații. Gabriela Soisum nu s-a mai întors în secție, întărind astfel unora convingerea **că pînă la dumnezeu, te mănîncă sfinții.** Cît despre Paul Petanca, el este la rîndu-i un fel de victimă a celor care i-au permis o autoritate complet nejustificată. Are dreptul să muncească, ba chiar are îndatorirea, dar să o facă cinstit, respectînd regulile morale ale societății noastre.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

De profesie falsificator de diplomă!

În numărul din 2 septembrie al revistei noastre, la rubrica „Din dosarele miliției, ale procuraturii, din boxa acuzaților", a apărut o notă intitulată „Dandanaua de la Intrarea Binelui". După cum indică și titlul rubricii, notele respective au ca unică sursă de informație **dosare**, adică acte oficiale, hîrtii parafate etc. Nu avem cultul hîrtiilor, știm foarte bine că uneori ele maschează omul, îl prezintă într-o lumină falsă, ba chiar îi pot amări zilele pe nedrept. Să revenim însă la dandanaua cu pricina. Se arăta în acea notă că Paul Petre Constantinescu, angajat al Întreprinderii de legume și fructe din Intrarea Binelui nr. 1 A din București, în dorința de a urca pe scara ierarhică s-a declarat absolvent al Facultății de drept (deși nici nu călcase printr-un institut de învățămînt superior), a fost promovat statistician, „iar cînd a devenit vacant un loc de economist, pentru care se cereau în mod expres studii superioare", a fost numit în această funcție. După ce s-a descoperit falsul, a fost condamnat la 18 luni închisoare. Omul avea oarecare experiență în materie, fiindcă anterior — se arăta în notă — mai fusese condamnat la 6 luni închisoare pentru furt, 6 luni închisoare pentru fals, 4 ani închisoare pentru delapidare, 5 ani închisoare pentru altă delapidare și 8 ani închisoare pentru înșelăciune.

Cel vizat s-a adresat redacției, scriind că datele sînt „complet eronate, tendențioase" și că vădesc „o lipsă totală de documentare". Afirmațiile d-sale au pe alocuri, după cum se va vedea, un comic involuntar, dar deoarece, în final, ating o problemă serioasă, pur umană, merită a fi reluate și comentate.

P.P.C. se întreabă de ce am socotit nimerit să ne referim la delictul său, cînd știut este — afirmă el — că I.L.F., al cărei angajat a fost timp de mai mulți ani, „a trecut prin multe dandanale". Ni se citează unele din ele: „lotul cu vînzarea cartofilor la populație cu supraprețul... lotul cu păsări și ouă furate..." etc. Cînd va fi cazul, vom scrie și despre furtul de ouă și orătănii, dar, la drept vorbind, ni se par cel puțin la fel de grave furtul de învățătură, măsluirea de diplome ! Ne întristează faptul că unii trudesc ani de zile pentru a dobîndi cunoștințe, o calificare superioară, în timp ce alții, puțini la număr, printr-un hocus-pocus, printr-un fals, devin absolvenți peste noapte. Nu e bine.

Să citățm acum din scrisoarea lui P.P.C. așa-zisele „aspecte ce dovedesc lipsa totală de documentare și neglijență" : „Eu nu am funcționat niciodată în Intrarea Binelui și nici nu știu unde se află. Am fost angajatul Oficiului 1 Legume și Fructe cu sediul în Șoseaua Gherase nr. 118". Facem și noi cuvenita rectificare. Dealtfel, noi nu purtăm nici o vină ; în sentința care a furnizat substanța notei sus amintite se dă adresa sediului central, nu a sucursalei.

Apoi, P.P.C. afirmă că nu a spus la biroul Personal „Iată-mă-s !", iar „povestea romanțată cu foaia albă nu indică deloc că informațiile sînt luate, cum spune titlul rubricii, din dosarele...". În adevăr, „foaia albă" a fost o hiperbolă, dar „povestea" cu foaia albă la capitolul studii superioare își are cu adevărat sorgintea într-un dosar, mai exact în documentul ce încununează dosarul destul de gros care-l privește pe P.P.C., și anume în Decizia penală nr. 1136 din 26 mai 1976, Secția I penală, Tribunalul Municipiului București. Citățm : „Efectuîndu-se un control în dosarul personal al inculpatului, s-a constatat că nu posedă acte de studii superioare. Inculpatul a prezentat inspectorului de la biroul Personal, Iordache Dumitru, o copie nelegalizată a unei diplome de absolvire a Facultății de științe juridice cu examenul de stat, susținut în februarie 1951, înregistrat sub nr. 411, pe care s-a făcut mențiunea : **conform cu originalul.** S-a stabilit, în cursul cercetării penale, că inculpatul nu a absolvit Facultatea de drept, iar copia actului prezentat este un fals".

În continuarea scrisorii sale P.P.C. arată că nici nu a fost în închisoare pentru culpa săvîrșită, fiindcă la 6 iulie a.c. a beneficiat de decretul de amnistie. Ne bucurăm pentru el și nu contestăm acest fapt, avînd în vedere că decizia penală pe care ne-am bazat noi este anterioară lunii iulie. În ce măsură schimbă aceasta fondul problemei îi lăsăm pe cititori să judece.

În sfîrșit, corespondentul nostru se întreabă, cu referire la antecedentele penale menționate în nota cu pricina : „De ce mă condamnă revista „Flacăra" la 4 ani închisoare pentru delapidare, 8 ani pentru înșelăciune etc. ?, dacă nici o instanță din țara noastră nu a făcut acest lucru ?" Noi nu condamnăm pe nimeni, nu am făcut decît să copiem din Decizia penală nr. 1136 din 26 mai a.c. a Tribunalului Municipal București, „în soluționarea recursului declarat de inculpatul Constantinescu Paul Petre". Poate fi consultată la arhiva Tribunalului Municipal București. La pagina 4 din decizie citim : „Din fișa de cazier rezultă că acesta a mai fost condamnat la 6 luni închisoare pentru furt, 6 luni închisoare pentru fals, 4 ani închisoare pentru delapidare, 5 ani închisoare pentru delapidare în 1959 și 8 ani închisoare pentru înșelăciune în 1964" (exact cifrele reproduse în revistă — n.r.). „În numele legii", recursul este respins. Semnează : președinte I. Airinei, judecător E. Kosman, judecător D. Benea, grefier N. Diaconu. Orice eventuale nedumeriri ar trebui adresate semnatarilor deciziei, nu nouă.

În fine, nicăieri din nota din „Flacăra" nu rezultă că P.P.C. ar fi „un evadat din închisoare" (? !) și că ar fi petrecut atîția și atîția ani în detențiune. Se știe prea bine că pe parcurs pot interveni reduceri de pedepse, amnistii etc. Nu despre calculul aritmetic este însă vorba, ci despre poziția unui colectiv de muncă față de un membru al său „cu antecedente" — presupunînd, firește, că el nu le-a ascuns față de cei în drept să le cunoască la noul loc de muncă. În afara unor situații expres prevăzute de lege, care nu-l privesc pe P.P.C. în actuala sa muncă și care cer un cazier nepătat, considerăm că nici un fel de condamnări anterioare nu pot justifica o atitudine de reținere față de cel în cauză. Aceasta este, dealtfel, **în deplin consens cu spiritul, litera și caracterul umanist al întregii noastre legislații.** Trecutul e trecut, greșelile celui în cauză față de societate au fost plătite odată pentru totdeauna prin aducerea la îndeplinire a prevederilor respectivelor sentințe, indiferent dacă pedepsele au fost sau nu executate în întregime. **Ceea ce realmente contează este atitudinea actuală față de muncă, față de colectiv, față de societate, a celui în cauză.** În măsura în care P.P.C. a trecut cu bine acest examen — pentru care, de data aceasta, nu se cere nici un fel de diplomă legalizată — nu există nici un motiv ca să plătească la infinit polițe pentru un trecut pe care, se pare, îl regretă.

LIONEL NIȚESCU ■

O poveste încurcată cu un loc de casă

Marin Voicu din Văcărești Dîmboviței are trei copii mari : un băiat și două fete. Pe lîngă aceștia a mai avut unul, „de suflet", numit Ion Mihăescu, „care-a murit, deși nu a murit".

Ne așezăm la umbra unei bolți de viță ruginită, pe niște scăunele pe care gazda

le aduce în grabă din casă și încercăm să descifrăm povestea care ne-a pus pe drumuri.

— Nea Voicule, matale ai scris la noi, la revistă, despre un necaz pe care l-ai avut cu un loc de casă. Ce e cu locul acela ?

— Să o luăm de la un capăt. În 1962 moare un vecin al meu, Voicu Gheorghe, cu care nu eram rudă ; numai numele ni se potrivea. În urma lui rămîne băiatul ăsta, Ion Mihăescu, singur într-o casă pustie, fiindcă era și orfan de părinți. L-am luat la mine și l-am ajutat ca pe copiii mei. El a făcut o școală la Nucet, în județ la noi, și-a ieșit tehnician veterinar. În 1970 a terminat și-a fost repartizat la Gura Ocniței, tot aici, în Dîmbovița. Acolo băiatul s-a însurat, a început să-și facă un rost. Mă bucuram pentru el. Și-odată, în anul acela, vine la mine și zice : bre, nea Marine, că n-apucase să-mi zică „tată", dă-mi patru mii de lei să-mi cumpăr un loc de casă la Gura Ocniței. Și-uite așa, din vorbă în vorbă, ajungem noi la o învoială : să-i dau eu banii pe care mi-i ceruse, să-și cumpere loc de casă acolo unde voia, dar pentru banii ăștia să vîndă fetei mele mai mici, Niculina, locul de casă de-aici, din Văcărești, pe care-l moștenise de la bunicusău. I-am dat, cu totul, 6 800 de lei, și-am făcut tîrgul.

— Și mai departe ?

— Pe locul ăla, care avea 800 de metri, eu nu prea m-am băgat. Așteptam să strîngem bani ca să ridicăm acolo casă pentru fiică-mea, Niculina. Pînă în 1973, cînd a venit în sat tovarășul Curelea.

De aici, povestea se încîlcește rău de tot. Marin Voicu tot intră în casă și iese cu acte „doveditoare". Pe scurt, și puse într-o ordine a desfășurării lor, lucrurile ar sta așa : cînd Stelian Curelea vine, în 1973, la Văcărești, ia legătura cu Mihăescu și-i propune să-i vîndă lui acel loc. Mihăescu, deși îl mai vînduse o dată, cade de acord. Atunci apare și o adeverință datînd din 15 iunie 1974 și semnată de Ilie Constantin, președintele C.A.P.-ului Văcărești, care sună astfel : „Prin prezenta se arată că tovarășul Mihăescu Ion nu este membru cooperator și deține ca proprietate personală o suprafață totală de 3 000 de metri pătrați, din care : 800 de metri pătrați ocupați de curte și clădiri, iar diferența din teren arabil și vită-de-vie". Două zile mai tîrziu, pe 17 iunie 1974, cu acte în regulă, Mihăescu îi vinde lui Curelea pămîntul. Faptul este posibil și pentru că, după cum s-a zis la un moment dat, bunicul lui Mihăescu n-a fost cooperator iar nepotul ar avea drept de moștenire asupra celor 3 000 m.p. O comisie alcătuită din cinci oameni, printre care și președintele Ilie Constantin, stabilește însă ulterior că Voicu Gheorghe fusese membru C.A.P. Iată de ce în hotărîrea Tribunalului județean Dîmbovița din 29 aprilie 1976 se stabilește că nici Curelea nu are dreptate, după cum nici Voicu, și în plus se consideră ca nelegal certificatul de moștenitor al lui Mihăescu, întrucît bunicul acestuia fusese membru cooperator iar pămîntul cu pricina urma să revină cui îi aparținuse de fapt : C.A.P.-ului Văcărești. Și totuși, prin faptul că nu s-a dat cîștig de cauză nici uneia dintre părți — soluție pe care o admitem ca unica valabilă și de la care plecăm, dealtfel — discuția nu s-a stins, și cineva trebuie să plătească „oalele sparte".

L-am căutat pe Ilie Constantin, președintele C.A.P.-ului, dar nu l-am găsit cu nici un chip. În schimb am putut vorbi pe-ndelete cu secretarul comitetului de partid și primarul comunei, Cosma Alexandru. De la dînsul aflăm, în treacăt fie zis, că ar fi bine dacă toți în Văcărești ar fi ca Voicu Marin, adică om gospodar și la locul lui.

— Tovarășe primar, Voicu Marin nu mai are pretenții pentru acel loc de casă. Nici nu le-ar mai putea avea. Legea sistematizării a redus suprafața unui loc de casă la 250 de metri. În plus, în ceea ce îl privește, nici n-ar mai avea pentru cine să-l revendice. Fiica sa și-a făcut un rost la Tîrgoviște și nu mai vrea, după cîte am înțeles, să-și ridice casă la Văcărești. Totuși, nu trebuie să uităm că încurcătura aceasta, care l-au costat pe el destul timp și destulă alergătură, a fost provocată de conducerea C.A.P.-ului de aici, mai exact, dacă-mi permiteți, de bilbiiala președintelui Ilie Constantin, cum că terenul acela ba ar fi aparținut, ba nu ar fi aparținut C.A.P.-ului. Socot că un C.A.P., ca instituție economică de primă mînă a unei comune, care dă tonul, ca să zic așa, vieții din acea localitate, trebuie să-și cunoască interesele și să nu provoace asemenea încurcături.

— Tovarășul președinte a dat dovadă aici, fără îndoială, de superficialitate.

Am încercat, desigur, să-l găsim și pe Ion Mihăescu, la Gura Ocniței. Acasă la dînsul ne-a întîmpinat un lacăt cît un pumn de boxer cu mănușă cu tot. L-am căutat, apoi, la părinții soției, unde am avut surpriza să auzim că omul, fără să fie divorțat, trăiește de fapt despărțit de soția sa și că a fost obligat să plătească pensie alimentară copiilor. Am mers apoi la C.A.P. Gura Ocniței, unde lucrează ca tehnician zootehnist. La ora 16, mi-a spus inginerul șef Radu Călărașu, ar fi trebuit să sosească la lucru. La ora 16,30 însă nu venise. Cu chiu cu vai, în cele din urmă, președintele C.A.P.-ului, Ion Stan, l-a adus de la restaurant. Aflasem că se îndeletnicește cu băutura și chiar am avut ocazia să-l văd „pe viu". Cu un ochi la slănină și cu unul la făină, moale ca o cîrpă și abia ținîndu-se pe picioare, Mihăescu Ion n-a recunoscut, bineînțeles, că a vîndut de două ori un lucru pe care n-avea dreptul să-l vîndă nici măcar o singură dată. Asta poate fi o faptă pentru care codul penal cuprinde numeroase și felurite răsplăți. Dar Voicu Marin nu vrea să ajungă aici. Tot ceea ce mai vrea el este să i se dea banii înapoi, cei 6 800 de lei, pentru lotul de casă în posesia căruia n-a intrat și nici nu mai are cum să intre. O cerere îndreptățită, ni se pare, cu atît mai mult cu cît Stelian Curelea, după cum ne-o spunea el însuși, și-a primit banii înapoi. Necăjit că a fost astfel înșelat chiar de cel pe care-l mai numește cîteodată „Ionică", Voicu Marin n-a încercat să rezolve problema umblînd pe la „judecăți", ci scriind un memoriu revistei noastre, pe care citindu-l și umblînd pentru a vedea dacă-i adevărat, l-am dori suficient pentru ca Stan Ion și Radu Călărașu, președintele și inginerul șef de la C.A.P. Gura Ocniței, să propună, în cadrul forurilor de conducere colectivă din care fac parte, o rezolvare a acestei probleme. După cum le-am spus-o și în timpul discuției cu Ion Mihăescu, la care au asistat, așteptăm, desigur, un răspuns în acest sens.

DUMITRU ELIADE ■

Sînt dulci strugurii, domnule Vulpoiu?

Vulpoiu nu este înalt și nici prea voinic. Halatul, albastru odată, murdar și decolorat acum, cu o pată pe piept ce pare să fi fost un ecuson, a plesnit la umeri de cît a trîntit greutățile pe cîntar. La fiecare izbitură sar strugurii din pungă înapoi pe tarabă, e drept, nu mulți, cam cîteva zeci de grame la un kilogram.

— 6 lei, zice, deși kilogramul costă numai 5,50 lei. Să fie sumă rotundă, zice, ia mina că te plesnesc ! Are o greutate mică, de 20 g, legată cu sfoară de cîntar, asta-i „diferența", iar dacă socotim exact, bucățica aceea de fier i-aduce 80 g la 1 kg, adică 0,40 lei. Nimica toată, eh, dar dacă înmulțim „nimica" asta cu 1 000 kg cît vinde, să zicem într-o sîmbătă, ajungem la ciubucul net și neimpozabil de aproape 400 de lei.

— Stau în picioare zi și noapte pentru voi, bă, zice. Nici mîncare și nici băutură, bă ! Ca să crăpați voi la struguri și la mere, bă !

Gura însă nu-i miroase a mentă, amintește mai degrabă de „2 lei", cîrciuma de peste drum, iar cînd bate vîntul nu se clatină, are o greutate normală, deși aceasta nu i s-a stabilit cu exactitate,

pentru că se cîntărește el singur. Eh, din obișnuință, „cu bătaie"... E într-un fel firesc să fie așa, știm doar că tocmai croitorul n-are haine, pantofarul pantofi și atunci, nu ? Cum să-și știe un vînzător de aprozar care se cîntărește singur greutatea exactă ?

La cel mai firav protest varsă punga și-l alungă cu „huo" pe „obraznic".

— Bă, cu mine nu ține vorba, iau piatra și-ți sparg capul, zice, îndesînd fructele în pungă ca și cum ar pietrui o stradă.

Arogant, plin de arțag, staroste de tarabă în gura pieței, are ambiția lui de a-i înjura pe cumpărători. Sigur, de la înălțimea lădiței pe care s-a cocoțat, nici nu-i este prea greu. Deasupra lui veghează, ca o bunicuță plină de înțelegere pentru acest „mezin", un șef surd și orb la protestele celor înșelați și umiliți de acest individ care-și plătește amenzile cum și-ar plăti un vatman biletul de tramvai. Oamenii cumpără struguri, mere, lăsîndu-i „obolul" și îndepărtîndu-se în grabă de teamă să nu fie ocărîți de gureșul Vulpoi căruia, spre deosebire de cumătra vulpe, odată ajuns în fruntea tarabei, strugurii îi par mai dulci decît mierea. Așa și sînt pentru el, chiar dacă printre ei se mai rătăcesc și din cei acri. Și încă ceva destul de curios : șefului pieței, Balaure, în pofida numelui îi este frică de Vulpoiu de cînd acesta a vrut să-i spargă capul pentru „deranj".

— Au venit, îmi șoptește, tovarăși de la presă, de la televiziune, a fost amendat, degeaba, nu-l clintește nimeni de aici.

Ei, da, Vulpoiu rezistă mai ceva decît într-o fabulă, în jurul lui s-au strîns și alții care îi urmează cu sfințenie exemplul, care îl apără cînd nu sînt apărați de el, marele „pomicultor" din piață, în fața căruia tremură sacoșele noastre. Unde mai pui că trece și „nervos" atunci cînd nu cîntărește cu atîta „chibzuială" fructele statului. Iar piața e mare, „de centru", „Piața Moșilor", unitatea are o cifră frumoasă, 203, iar întreprinderea nu este alta decît I.L.F.-Berceni. Să ne mai mirăm deci că pe Vulpoiu îl cheamă și Dumitru ? De ce ?

IULIAN NEACȘU ■

Ciubucarii de la volanul taximetrelor

Nu știu dacă e bine să plec din start cu ideea că toți șoferii de taximetre care nu au ceasuri la mașină devin sau sînt candidați siguri la ilicit. Primul taximetru (8-B-3202) l-am luat din fața impunătorului hotel Dorobanți, în direcția Universității, știind foarte bine cît costă și cîți kilometri sînt de parcurs. Cînd i-am solicitat plata șoferului, acesta mi-a răspuns : „10 lei aveți de plată". Cînd am plecat, citisem kilometrajul care arăta 21 572 km, iar acum la oprire el indica 21 573 km. Deci 1 km ce nu însumase decît 6,36 lei (3 lei pornire și 3,36 lei/km) ; pe chitanță șoferul îmi trecuse 2 km și suma de 9,66 lei. În situația aceasta i-am cerut șoferului numele și am avut curiozitatea să-mi explice exact cum stau lucrurile. La argumentele mele s-a supărat, mi-a spus că nu am dreptate și mi-a cerut să cobor. Deja se suiseră în mașină două persoane într-o stare dulce

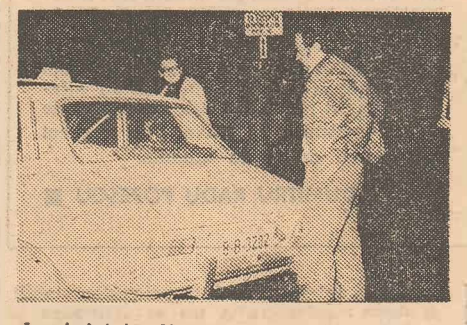

de ebrietate. Nu am reușit să-i iau decît numărul de serviciu 52 907 și cînd am încercat să-i fac fotografia pe care o publicăm, a venit spre mine amenințător și m-a apostrofat.

Același lucru mi s-a întîmplat cu șoferul Holm Petru (nume confirmat la garajul „Galați") care conducea taximetrul 9-B-2085. A trecut 2 km în chitanță și a cerut 7 lei pentru 1 km (adevăratul kilometraj parcurs) și a operat o modificare în chitanțier. Poate și din cauza aceasta mi-a dat un alt nume, Drăgan Ion, și m-a rugat să nu scriu nimic despre el că lucrează abia de 10 zile pe taximetru. Șoferița Pall Cristina de la garajul „Galați" lucrînd de 7 luni, mi-a spus că și cu ceas și fără ceas, ea nu este decît cinstită, pentru că fiecare om muncește pe leafă, și nu poate și nu-i place să fure banii nimănui.

Dar pentru o documentare mai atentă, am luat drumul garajului „Galați", unde am stat de vorbă cu directorul exploatării „transporturi camioane. taximetre", inginerul Gheorghe Dumitru. „Sînt mai multe aspectele cu abateri ale personalului nostru de pe taximetre ; încasează bani pentru propriile buzunare, circulă cu aparatul pe liber și cu chitanțier neoperat sau modificat. Dar să nu uităm că acestea sînt cazuri izolate.

Noi tratăm cu maximum de exigență toate abaterile săvîrșite de șoferi. Din aprilie 1976 s-a elaborat o decizie în care celor găsiți în culpă li se desface contractul de muncă automat și sînt trimiși, după caz, în instanță judecătorească. Pentru o supraveghere minuțioasă, colectivul de conducere, șefii de garaje execută controale inopinate pe traseu, pentru a forța bunul mers al taximetrelor. Aceste controale se fac în trei schimburi. Sesizările venite în urma abaterilor personalului auto sînt analizate de către conducerea garajului și în funcție de gravitate se iau decizii foarte severe. Mai avem și cazuri în care mulți dintre ei pot fi recuperați ; pentru aceștia se iau doar măsuri de retrogradare. Acum încerc să enumăr cîteva cazuri de șoferi prinși în culpă. Cercel Nicolae de la autobaza Glucoza a modificat chitanțierul, a sustras diferite sume din încasări, săvîrșind și alte abateri. A fost trimis în judecată și condamnat pe un an de zile. Ică Gheorghe, tot de la aceeași autobază, a circulat pe data de 10 septembrie cu aparatul „pe liber", avînd client în mașină ; i s-a desfăcut contractul de muncă. Șoferul Rotaru Marin a catadicsit să se culce în timpul programului, a fost găsit de un echipaj de control în spatele unui bloc din Pantelimon cu chitanța deschisă dar nu încheiată, neeliberată pentru 22 km, bani pe care a trebuit să-i pună la loc, și căruia i s-a desfăcut contractul de muncă. Șoferul Petre Marin de la autobaza 4 Ramuri Tei în ziua de 10 septembrie a dus pasageri cu aparatul „pe liber", fiind găsit de către controlorul Tudor Cristea și fiind la prima abatere a fost retrogradat cu 10 la sută din retribuție pe 3 luni. Prin rechizitoriul din 11 iunie Procuratura locală a sectorului 2 a trimis în judecată pe Dinicu Constantin, șofer la direcția exploatării-transport „Galați", autobaza 2 ; în perioada septembrie-decembrie 1975 a sustras în mod sistematic din banii încasați de la clienți pentru cursele efectuate suma de 9 661 lei, iar pentru a nu fi descoperit a falsificat foile de parcurs atît pe numele lui, cît și pe al soției sale, Dinicu Iuliana, înscriind în ele date care nu corespundeau în raport cu cele indicate de aparatul de la bord. A fost descoperit de către organele de control ale autobazei și pedepsit cu 3 ani închisoare corecțională ! Adevărul e că organele de control puteau să pună capăt mai devreme cursei spre ilicit și fraudei șoferului sus-amintit.

Da, da, sînt foarte, foarte mulți cei care își fac datoria în mod exemplar, cu seriozitate și îndeplinire de plan, aceia care încearcă să ridice la rang de deplină seriozitate Întreprinderea de transport. Voi enumera cîțiva : Simionescu Traian — de 20 de ani la I.T.B., Goganu Mircea — cel mai bun șofer de furgonetă care a parcurs 800 000 km cu o singură mașină, Popescu Constantin, Moldovanu Alexe, Popescu Ilie, Fejer Ioan, Costache Gheorghe și mulți alții.

Este foarte adevărat că unii șoferi de taximetre sînt înclinați să-și facă din meserie o sursă de cîștig ilicit, dar obligațiile și respectul șoferilor ar trebui să fie destul de mari, deoarece fiecare în țara aceasta este dator să muncească cu sîrg și seriozitate.

Fiecare abatere de la normele de cinste și seriozitate e condamnată cu fermitate de organele în drept. Pe această cale, la Întreprinderea de transport s-au luat măsuri serioase pentru a opri cursa celor ce își însușesc bani nemunciți.

EMANUEL TĂNJALĂ ■

Oameni valizi care se îmbolnăveau subit grație doctorului Darie

„Recunosc că începînd din cursul anului 1974 am eliberat scutiri medicale mai multor elevi de la Grupul școlar al Întreprinderii „1 Mai" Ploiești, primind de la aceștia diverse sume de bani. Elevii solicitau aceste scutiri medicale pentru a motiva lipsurile de la școală. Recunosc, de asemenea, că începînd cu luna august sau septembrie 1975, am prelungit mai multe certificate medicale eliberate de alți medici pentru angajații Întreprinderii „1 Mai". Nu-mi amintesc exact de la cîte persoane am primit bani și nici cît, dar cred că între 30 și 40 de lei." Declarația aparține lui Florin Darie, fost medic al Spitalului Întreprinderii „1 Mai" din Ploiești, omul care pentru 5, 15 sau 50 de lei îi făcea fericiți pe chiulangiii școlii amintite, iar pentru o sticlă de votcă și „ceva" numerar împrăștia cu nemiluita certificate medicale unor angajați ai întreprinderii ploieștene. 11 elevi, 88 de zile justificate cu certificate medicale false contra aproximativ 1 800 de lei, la care se adaugă și certificatele medicale eliberate angajaților de la „1 Mai" ! Cîteva mostre : lui M.V. (pe atunci elev în anul III) Darie Florin îi eliberează 3 scutiri medicale, prima pentru 3 zile, a doua pentru 2 zile și ultima pentru 4 zile ; lui S.N. 3 scutiri pentru 13 zile ; lui P.N. 4 scutiri pentru 16 zile ș.a.m.d. Evident, toate beneficiind de un tarif suigeneris cu care, se pare că, în scurt timp, se obișnuiseră foarte mulți. Astfel, ce declară D.D. (de asemenea fost elev al școlii, motiv pentru care lui și celorlalți le dăm numai inițialele) : **„Cunoșteam că medicul Darie eliberează scutiri medicale elevilor, cerîndu-le diferite sume de bani, întrucît toți colegii mei care lipseau de la școală veneau la acesta cu banii și își luau scutirea".** Metoda era simplă și eficace, de 10—15 lei scutirea, iar pentru 50 de lei restul, adică scutirile. Aveai bani la tine, erai bolnav și scutit medical ; n-aveai, te privea, erai sănătos și deci chiuliseși. Directorul Grupului școlar, ing. Ion Popescu : **„Am trecut o vreme printr-o perioadă mai grea. Școala n-avea medicul ei și deci orice scutire medicală era valabilă. Ne intrigase însă, la un moment dat, că marea majoritate a certificatelor erau parafate de același doctor, Darie Florin".** Gh. C., frezor la Întreprinderea „1 Mai", lipsește un număr de zile **„deoarece și-a urmărit soția pentru că bănuia că în lipsa lui se întîlnește cu alt bărbat".** Cum, evident, pentru gelozie, mai exact pentru pornirile „detectivistice" cauzate de gelozie, nici o instituție din lume nu acordă concedii, Gh. C. apelează, cu bune rezultate, la alt medic de la același spital, Ivan Nicolae. Acesta îi înțelege „boala" — ce dumnezeu, toți am fost tineri — și-i dă un certificat medical, pentru care, ce-i drept e drept, nu pretinde bani. Dar primește ! În sfîrșit, martorii, la unison, declară că Ivan Nicolae n-a cerut vreodată bani, dar că, mă rog, ei i-au lăsat cîte ceva. Și așa se explică declarația lui Darie Florin conform căreia **„el a prelungit certificate deja false".** Cu singura deosebire că acesta din urmă, lucra cu un regim de adevărată „instituție" căreia îi lipsea doar firma. Ce spune Eronina B., tehniciană la I.P.A. — Ploiești, posesoarea unui astfel de act fals ? **„Precizez că înainte de a merge la doctorul Darie Florin i-am dat acestuia un telefon, care, după ce a aflat că este vorba să-mi dea un certificat medical, mi-a spus să nu vin cu mîna goală și să aduc o sticlă de votcă. Am cumpărat o sticlă de votcă de 20 de lei și am mers la spital. În timp ce întocmea certificatul medical, dr. Darie mi-a spus că mă mai costă 50 de lei. I-am dat banii, dar nu-mi amintesc exact dacă terminase de scris certificatul** (lucra omul la două mîini, cu una scria, cu cealaltă lua, chestie de exercițiu, N.N.) **Acest certificat l-am prezentat la serviciu, primind banii pe cinci zile de concediu".**

„Oameni valizi — îmi spune Gheorghe Dinu, directorul Întreprinderii „1 Mai" — **apți să dea un bun randament la locul de muncă, se îmbolnăvesc subit grație doctorului Darie, venind apoi senini să-și ridice „drepturile" bănești. Dacă adăugăm și eforturile colectivului de a suplini „bolnavul închipuit", sau dacă notăm și efortul cadrelor didactice de la Grupul școlar de a ne trimite tineri bine pregătiți putem realiza mai bine, la adevăratele dimensiuni, urmările faptelor profund antisociale ale fostului medic Darie Florin".**

Fără alte comentarii. Deocamdată !

RĂZVAN BARBULESCU ■

Despre „Viaţa unei femei"

Aristotel spune că „Tragedia e, aşadar, imitaţia unor acţiuni alese şi întregi, de o oarecare întindere, în grai împodobit cu felurite soiuri de podoabe, osebit după fiecare din părţile ei, imitaţie închipuită de oameni în acţiuni, ci nu povestită, şi care stîrnind mila şi frica săvîrşeşte curăţirea acestor patimi". Astăzi se pare că nimeni nu mai are curajul să scrie sub titlul lucrării sale destinate scenei decît piesă, în două sau trei acte, niciodată tragedie, deşi multe subiecte tratate de aceste producţii prezintă, cum cere mai sus citatul grec, un material bogat în fapte, capabil să arate trecerea omului de la fericire la nefericire, sau de la nefericire la fericire.

Aurel Baranga în „Viaţa unei femei" face procesul celui mai zgomotos cuvînt, **tăcerea.** Tragedia aici nu se împlineşte în final, după modelul clasic, biografia eroinei nu e curmată de timp, timpul n-a putut s-o stri-

veavească şi s-o rupă cu desăvîrşire, presiunea timpului a fost însă violentă şi a ucis în sufletul protagonistei toate „vocile" care acum sînt chemate în carne şi oase să se justifice şi să se spovedească. Eroina de fapt nici n-are nevoie de argumentele lor, argumentele unor defuncţi sînt defuncte, ea vrea doar să înţeleagă încă o dată pentru ea, şi bineînţeles pentru spectatori, care a fost mecanismul acelui coşmar, absurd şi ilogic ca orice coşmar, pe care l-a trăit. O nevinovată, despre care se ştia că e nevinovată, şi care putea fi oricare altă nevinovată plăteşte cu anii ei tineri — ca să servească drept exemplu. Dar nici „exemplu" nu poate fi, în jurul ei se va aşterne cenuşa cea mai grea a acelor ani, tăcerea. Aurel Baranga scrie această piesă, după cum declară şi eroina, ca aceste dureri vechi să nu se mai repete. În dialectica acelor ani autorul caută să descifreze ce le aparţinea protagoniştilor săi şi ce aparţinea altor protagonişti din alte piese ce se insinuaseră tragic în realităţile noastre. Deci autorul face aici o imitaţie a unor acţiuni ce-au stîrnit mila şi frica, voind curăţirea de aceste patimi şi dorind un respect uman faţă de fiinţa umană.

DUMITRU RADU POPESCU

Viaţă — film. Dus şi-ntors

Un metru de doi hectolitri

Încercînd, din cînd în cînd, să trec pe trotuarul de vizavi, adică să intru în pielea cititorului, anumite porţiuni ale priveliştii de dincoace, adică din castrul cronicarilor, mi se par mai fumegoase, nu derutante, un asemenea epitet ar fi exagerat, dar unele dificultăţi de vizibilitate există. În cinematografie efectul se numeşte unscharf. Ce mi se pare neclar sau, mai exact zis discutabil ?

În nici un caz faptul că „ne permitem" să avem judecăţi diferite, gusturi diferite. Aceste diferenţe sînt, după părerea mea, în critica de film mult mai mărunte, mai puţin sărituare în ochi decît în oricare alt sector al criticii şi asta se datorează, mai ales, faptului că marea majoritate a criticilor de film avem cam aceeaşi formaţie („provenim din gazetărie"), că sîntem oarecum de-un leat ; că din întîmplare sau dintr-un determinism istoric, la care nu e cazul să ne oprim acum, avem, ca persoane şi personalităţi, calibruri apropiate, nu identice, dar nici cu uimitoare discrepanţe. Nu spun că sîntem o apă şi un pămînt — ar fi nedrept şi neadevărat — dar pot să spun că lăsînd la o parte puţine excepţii avem aproximativ aceeaşi statură publicistică.

Cu toate acestea, diferenţe există şi ar fi întristător să fie altfel. Un cronicar vede că sticla e pe jumătate plină, iar altul, cu aceeaşi îndreptăţire, constată că ea, sticla, e pe jumătate goală. Variaţiile pot să ţină de unghiul de vedere sau de o stare de spirit cînd mai încinsă de optimismul absolut al lui Leibniz, cînd pradă unei umori schopenhaueriene. Dealtfel, problema, să fim bine înţeleşi, nu se pune în sensul că sîntem diferiţi, **prea** diferiţi, de dorit fiind să fim din ce în ce mai diferiţi în unitatea noastră dialectică. Intenţia acestor fraze nu ar fi nici de a pune în discuţie gusturile pe care una dintre foarte puţinele zicale lipsite de înţelepciune vrea „să nu le discute".

Atunci unde-i unscharf-ul ?

Despre **Prin cenuşa imperiului**, un confrate scrie : ....filmul nu reuşeşte să fie educativ nici măcar pe linie didactică (artistică nici nu poate fi vorba)". Aproape concomitent, un alt confrate scrie : „Consemnăm premiera filmului **Prin cenuşa imperiului** cu satisfacţia de a recomanda cititorilor o reuşită de prestigiu a cinematografiei naţionale, o peliculă cu sensuri tulburătoare, menită credem să capteze interesul celor mai diferite categorii de spectatori".

Despre **Operaţia Monstrul** un confrate scrie : „subiectul e lipsit de consistenţă, un vacuum general stăpîneşte atmosfera noului film al Casei trei". Aproape concomitent, un alt confrate scrie : **„Operaţia Monstrul** este o comedie de moravuri sociale, iar pe plan artistic reprezintă o experienţă care împinge comedia noastră cinematografică pe un plan superior, acela al asumării unei responsabilităţi sociale, văzute ca o importantă sarcină cetăţenească".

Despre **Conversaţia,** un confrate scrie : „...produce, poate, un singur fel de «tensiune», aceea a nervilor consumaţi la vizionarea filmului — deci mai bine de o oră şi jumătate — inutil". Aproape concomitent, un confrate spune : „Filmul este un eveniment cinematografic de anvergură internaţională. A nu vedea acest film echivalează cu a sări peste o operă de prim ordin în gîndirea cinematografică mondială".

Dînd aceste exemple n-am vrut să furnizez mostre de judecăţi extreme şi nici să spun sau să sugerez o altă înţelepciune demnă de a fi dată la casare şi anume că adevărul stă întotdeauna undeva pe la mijloc. Adevărul nu stă obligatoriu la centru. El umple toate direcţiile şi toate punctele cardinale. Extrasele de mai sus vor să argumenteze o senzaţie, mai mult, o convingere. Convingerea că există împrejurări semnificative în care criticii nu intră în coliziune din cauza teoriei, ci a metrologiei. Adică judecătorul foloseşte metrul, dar printr-o absenţă de la un pact de omologare, metrul îşi variază lungimea de la metrolog la metrolog. În alţi termeni, aceasta s-ar chema că părţile n-au acelaşi sistem de referinţe. Aceeaşi asimptotă. Aceeaşi coordonată.

În consecinţă, cele de mai sus nu se referă la noi ca esteticieni mai mult sau mai puţin subtili, ci la noi ca metrologi. Primul deziderat ar fi inspectarea metrului, pentru ca el să nu mai conţină uneori 250 cm., alteori 8 centimetri şi jumătate, iar în unele împrejurări unul sau mai mulţi hectolitri.

ECATERINA OPROIU

Cronica filmului

Cei patru muşchetari

Aţi avut un necaz în familie ? Mergeţi la acest film.

Aţi avut şansa să vedeţi „Bonnie and Clyde", să o vedeţi adică, atunci, pe Faye Dunaway, în acel rol care a declanşat proteste şi stimă în întreaga lume ? Mergeţi la acest film.

Vă spune ceva numele lui Richard Chamberlain ? Acel actor care, pe parcursul unui serial TV, ne-a încîntat serile unor „luni" proiectat în dilema hamletiană ? Dacă da, mergeţi să vedeţi acest film (atenţie : apare foarte puţin, e în rolul unui paznic de închisoare !)

Raquel Welch ne-a delectat cîteva revelioane la rînd, aparţinînd aceluiaşi an — reţineţi ? (au aparţinut aceluiaşi an reveliioanele în cauză, adică emisiunile TV., nu Raquel Welch !). Dacă aţi reţinut chestia asta, mergeţi la acest film.

Şi — în general — mergeţi la aceşti „Patru muşchetari", realizat de către Richard Lester, anunţat — conform afişelor noastre — „continuare a filmului **Cei trei muşchetari,** ecranizare după Alexandre Dumas". Că prinde bine.

Prinde bine în sensul că petreci două ore vizionînd o peliculă realizată cu meserie şi umor, fără mari pretenţii ; prinde bine pentru că uiţi, timp de două ore, că întîrzie 31 rapid.

Foarte mari actori, într-o foarte mediocră peliculă, în care se rîde foarte mult. Pentru că este o „parodie" (a cita ?! — n.n). realizată după textul foarte popularului Alexandre Dumas. Mergeţi, aşadar, la acest film !

Nu de alta, dar pentru a vă putea întreba apoi : ce se întîmplă, fraţilor ? Chiar nu se mai produc filme mari în lume ?! Ce-aveţi cu noi ?!

HORIA PĂTRAŞCU

P.S. — Cooperaţia de consum, prin intermediul unor filme de comandă servite drept completare cinematografică, ameninţă — deocamdată „lejer" — pentru a parafraza un simpatic scriitor polităst la modă — atît nervii noştri, cît şi răbdarea omului civilizat de rînd. Este cel puţin stupid ca, de fiecare dată cînd vizionăm un film, să înghiţim aceleaşi imagini color, făcînd, sau dorindu-se a face, reclamă unor unităţi de alimentaţie publică ; care unităţi, dealtfel onorabile poate, risipite pe întreg cuprinsul ţării, arată — în „filmele" astea — **al naibii de la fel!** Una e să nu ştii să faci reclamă — alta e însă să o spui tuturora !

Cronica spectacolelor

Plicul şi scrisorica

Dacă şi stagiunea bună se cunoaşte după primul spectacol, atunci — cu montarea piesei **Plicul** de **Liviu Rebreanu** — **Teatrul de comedie** face spectatorilor o frumoasă şi înveselitoare promisiune.

Spectacolul are două merite, două diferenţe specifice. Prima : personajele, cu toate că-s supuse unei satire acerbe, nu-s tratate ca nişte fiinţe groteşti, urîte şi proaste. Şi e bine aşa, pentru că numai morala lor e odioasă, cu atît mai odioasă cu cît aparţine unor oameni sănătoşi, frumoşi, inteligenţi, întreprinzători, abili. A doua : scenografia nu se limitează la rostul de a crea un cadru, de a sublinia tacit şi implicit ideea piesei, ci „capătă glas", dobîndeşte o mobilitate, nu doar scenotehnic funcţională, ci o mobilitate care subliniază, atrage atenţia, pune accente, fie pe o replică sau alta, fie pe o idee sau alta, fie pe o situaţie sau alta. În loc să se mişte oamenii în decor, se mişcă decorul în jurul oamenilor şi prin această răsturnare — cumva asemănătoare, dar la proporţii mult mai modeste, ca aceea din Comedia neagră — este o sursă de umor. Regia este semnată de **Lucian Giurchescu,** iar scenografia de **Ion Popescu Udrişte,** deci o colaborare la un înalt nivel.

Restul greului veseliei îl duc **Dumitru Rucăreanu, Stela Popescu, Candid Stoica, Aurel Giurumia, Mircea Şeptilici, Iurie Darie, Constantin Băltăreţu, Cornel Vulpe, Mihai Păladescu, Liliana Ţicău, Anca Pandrea,** deci actori care-s de mult consacraţi profesionişti ai comediei. Şi aceasta se simte : totul se desfăşoară cu bun gust, cu nuanţe şi, bineînţeles, cu haz.

Însă, din păcate, spectacolul are şi ceva umbre de monotonie, de lipsă de ritm, de desuetudine. Dar aceste vini decurg, cred, şi din piesă, care, orice s-ar spune, aparţine unui alt timp. Probabil că o comedie, tot de ţinută artistică, dar şi contemporană — ca problematică, personaje şi mod de tratare — va fi pasul al doilea, firesc şi întregitor, pe care îl va face în stagiunea aceasta Teatrul de comedie.

★

Începutul de stagiune n-a însemnat, pentru mine, numai un „plic", ci şi o scrisoare. Venită, pe adresa redacţiei din partea secretarului literar al Teatrului de stat din Constanţa, Romeo Profit. O scrisoare care m-a amărît. Pentru că am văzut cum o totală nereceptivitate la critică şi un subiectivism pătimaş pot duce la bănuieli şi învinuiri nedrepte.

NELU IONESCU

Din fotoliul spectatorului

Un spectacol politic

Spectacolul orădean cu **Balconul** de D.R. Popescu începe şi se termină cu un song de Mircea Vintilă, song în care laitmotivul este versul poetului Adrian Păunescu „Pe pămînt avem de toate, şi noroi şi stele". Songul lui Mircea Vintilă este într-un fel sinteza mesajului din **Balconul.** Acest mesaj de o limpezime cuceritoare este axat pe ideea că noi, oamenii acestui prezent încărcat de semnificaţii adînci, nu sîntem perfecţi, dar noima noastră este să tindem spre perfecţiune, prin felul cum trăim şi prin ceea ce înfăptuim în fiecare zi. În numele acestei aspiraţii clocoteşte conştiinţa tînărului erou al piesei lui D.R. Popescu, acea conştiinţă ce nu poate respira decît în atmosfera pură a adevărului, cînd stelele nu se tîrăsc în tină, ci îşi urmează vocaţia de a fi călăuze drepte pentru cel ce s-a avîntat spre un orizont larg, liber şi demn.

Premiera absolută a **Balconului** (fără îndoială unul dintre cele mai bune texte dramatice ale lui D.R. Popescu), în regia lui Al. Colpacci, este un eveniment al vieţii noastre teatrale, pentru că prin caracterul ei profund angajat pledează cu pasiune şi pasionant pentru rostirea adevărului, oricît de incomod ar fi el pe planul mărunt şi prin excelenţă subiectiv al individului. Spectacolul, ca şi partitura literară care l-a inspirat, degajă convingerea că adevărul mistificat, din inerţie, oboseală sau din uitare, poate avea consecinţe nebănuit de grave pe un plan social mai larg. Tema fundamentală a spectacolului — în care Al. Colpacci articulează un limbaj teatral modern, invitînd spectatorul la reflecţie şi la participare într-o dezbatere asupra unei probleme etice inseparabile de atitudinea politică fermă — este incompatibilitatea dintre viaţa trăită şi muncită în chip comunist şi fenomenele străine, parazitare şi nocive ce mai apar din cînd în cînd. Iată de ce rostirea adevărului, cu luciditate şi curaj, este o necesitate, un important instrument al progresului, o expresie a dăruirii şi a statorniciei faţă de un ideal peren.

Adrian, cel ce caută adevărul (admirabil interpretat de Mircea Constantinescu), este exponentul unei generaţii care înţelege, cu întreaga receptivitate şi curătenie morală a vîrstei inaccesibile compromisurilor, esenţa prezentului nostru socialist, anume faptul că trecutul de luptă comunistă nu are voie să devină un mit, ci el trebuie să fie o prezenţă vie în tot ce facem, ca o flacără ce combustionează tot ce-a rodit sacrificiul de altădată.

Un ansamblu actoricesc remarcabil, alcătuit din : Eugen Tugulea, Eugen Harizomenov, Ion Miinea, Radu Vaida, Radu Neag, Ileana Iurciuc, Alla Tăutu, Simona Constantinescu, Marcel Popa şi Ion Abrudan, oferă creaţii demne de interes în acest spectacol politic de excepţie, bucurîndu-se de aportul scenografiei interesante a Tatianei Manolescu-Uleu.

AL. COVACI

Cartea de artă

Colecţii şi colecţionari

O carte neobişnuită publică Petre Oprea. Ea se cheamă **„Colecţionari de artă bucureşteni"** şi conţine pagini de natură să intereseze nu numai pe cercetătorul şi istoricul de artă ci, în general, pe toţi acei anonimi şi statornici pătimaşi ai vieţii muzeale, care sînt oameni de toată condiţia şi toate profesiunile. Constituirea primelor colecţii de artă bucureştene, aventura naşterii şi destrămării lor, înfiinţarea primelor aşezăminte destinate publicului mare, istoria fabuloasă a cîtorva colecţii din secolul trecut, portretele colecţionarilor sau, mai bine zis, portretul uneia din cele mai tulburătoare pasiuni umane — iată materia cărţii lui Petre Oprea, carte care cere ani de muncă şi, peste ani, un soi de frumoasă nebunie, din sămînţa răspîndită, s-ar zice, chiar de aceşti colecţionari de pictură, sculptură şi grafică ai Capitalei. Citim, prin urmare, pagini pline de substanţă despre constituirea fondului de opere ieşean al ministrului şi cărturarului Mihail Kogălniceanu şi citim, cu tristeţea pe care ţi-o dă întotdeauna sfîrşitul unei înălţătoare iluzii, povestea vieţii lui excepţionale. Puţini ştiu ce secrete a păstrat viaţa lui Kogălniceanu, puţini au înţeles ce mare pierdere a fost pentru ţară refuzul statului de a înfiinţa un muzeu şi de a împiedica înstrăinarea colecţiei. Din ambiţia culturală a cîtorva pasionaţi s-a născut, mai tîrziu, muzeul naţional. Cîţiva colecţionari au reuşit să-şi vadă împlinită dragostea pentru artă, odată cu acceptarea de către stat a donaţiilor — în ideea cărora lucrau, de fapt. Mai mulţi însă sînt aceia care au fost nevoiţi să vîndă „strînsura lor de cadre", fiindcă o colecţie este, orice s-ar zice, o dulce dar grea povară. Alexandru Vlahuţă a scris cîndva, cu amărăciunea omului ce şi-a propus un lucru peste puterile sale şi ale timpului, despre motivele care au dus la împrăştierea vestitei lui colecţii de grigoreşti: „Sînt obosit. Nu mai pot. De 17 ani sînt paznicul acestor tablouri... Ce, crezi că eu sînt stăpîn aici în casă? Aşi, ele sînt stăpîne. De cîte ori mă mut, grija mea cea dintîi este să găsesc o casă unde să poată încăpea frumos tablourile lui Grigorescu. De mine nu mai e vorba. Eu stau unde-o da Dumnezeu".

Petre Oprea alcătuieşte fişele cîtorva zeci de colecţionari, printre care : Exarcu, Simu, Nicolae şi Iancu Kalinderu, Alexandru Bogdan-Piteşti, George Severeanu, Dona, Zambaccian, Oprescu. Trebuie spus că pe lîngă aceste binecunoscute nume, care au ajuns să semnifice nu numai fervoarea, dar şi perspicacitatea, simţul valorilor de importanţă naţională, un fierbinte simţ patriotic, există încă nume aproape uitate, a căror contribuţie la promovarea artei româneşti de după 1900 a fost excepţională. În cazul celor mai puţin cunoscuţi, în paginile dedicate unor figuri bizare ori numai pitoreşti din lumea colecţionarilor, verbul lui Petre Oprea mărturiseşte simpatie şi este drept să fie aşa. Nu întotdeauna omul cu bani a avut şi gust, nu întotdeauna colecţionarul fără parale multe a stat în urma mecenaţilor vremii. Sînt destule situaţiile în care dragostea pentru artă a slujit viitorul mai bine decît punga mare şi ambiţia de a face la Bucureşti imitaţie de palat european şi curte de principe.

Scrisă drept şi clar, în respect pentru cititorii tezaurului nostru muzeal, cartea lui Petre Oprea stă bine în orice bibliotecă bună.

TUDOR OCTAVIAN

Spiritul nostru revoluționar

Și prin Pantelimon trece trenul albastru al modernizării școlii...

Respectul meu pentru profesorul doctor Dumitru Giurea, directorul Liceului real-umanist „Al. Sahia" din București, a început, cred, din clipa în care l-am văzut străduindu-se să-i convingă pe conducătorii Inspectoratului școlar al municipiului București de necesitatea îmbogățirii patrimoniului școlii sale cu încă un număr de strunguri adevărate, cu ajutorul cărora elevii să poată învăța, în modul cel mai adevărat, meserii pe care să le poată practica la absolvire. Respect fiindcă venise acolo, la inspectorat, nu așa cum vin alții, doar cu formula : „trebuie să-mi dați", ci cu o sondare concretă a întreprinderilor de unde aceste mașini pot fi transferate școlii, cu acordul proprietarilor lor, certificat de C.S.P.; adusese chiar și documentele, ba și pentru cîteva strunguri în plus, care să poată fi distribuite spre alte unități școlare, scutindu-l astfel, generos, pe un coleg al său de o alergătură în plus. Dar simpatia mea pentru directorul Giurea s-a născut, sînt sigur, în momentul în care mi-a spus un amănunt din perioada formării sale, amănunt al cărui sens, reținut peste aproape trei decenii, mi-a pus în lumină o dimensiune spirituală care mi s-a arătat a fi măsura însăși a acestui slujitor al școlii, om nu prea în vîrstă, dar nici foarte tînăr.

Făcea, dacă nu mă înșel, armata pe la Sibiu (trebuie să fi fost imediat după 1944), cînd un ofițer care pricepea încotro duceau furtunile timpului și care-i îndrăgea pe tineri nu obosea să le dea un părintesc îndemn sub forma unei metafore. „Prin gările vieții, le zicea el, trec multe trenuri ; acum a sosit pentru voi **trenul cel albastru.** Nu întîrziați, urcați-vă-n trenul albastru..."

— Ce era acesta, tovarășe profesor ?

— Pe vremea aceea trenurile rapide se deosebeau de personalele lincede prin culoarea lor albastră. Astfel, ofițerul ne făcea atenți la ritmurile noi de progres care interveniseră în viața țării și pe care el le interpreta ca un alt destin, sau ca un noroc deosebit al tinerei generații de atunci.

Îi îndemna, adică, așa cum am spune azi, să descopere „noul" care venea cu mare viteză, să intre în curentul lui, chiar dacă aceasta cerea, desigur, mai mult efort decît timpa staționare pe margine. Iar dacă l-am îndrăgit pe profesorul Giurea este fiindcă el a înțeles mult mai mult, și anume că prin viața oamenilor trec mereu alte și alte „trenuri albastre", importante fiecare la vremea lor, pe care dacă le-ai prins le-ai prins... ; dacă nu, rămîi pierdut undeva, în urmă...

★

În cartier, în Pantelimon, noul e mai la el acasă decît oriunde în altă parte ; avem de-a face aici cu un alt București, poate cel mai inteligent și mai armonios construit din cîte cartiere noi s-au ridicat în ultimii ani. Ce înseamnă însă noul în Liceul „Sahia" ? Îl priveam curios pe director și, înainte de a-i afla răspunsul, mă gîndeam că acesta ar putea fi, de pildă, un alt nivel artistic, întrucît acolo, în biroul său, luminează frumos încăperea două lucrări de H. H. Catargi, iar în cancelaria profesorilor dădusem peste un tablou de Ion Grigore, cu subiect din viața satului românesc, tablou care ar face cinste oricărei instituții pretențioase. Dar nu, trenul albastru aici nu însemna în primul rînd gusturi noi, ci un cuvînt foarte larg cuprinzător : **modernizare.** Modernizarea predării (tehnica video, audio, clasele transformate-n cabinete, teleșcoala făcînd corp comun cu „orele de predare"). Dar și modernizarea școlii în ansamblul ei, adică legarea ei de practică, evitarea acelui efect cu totul nociv produs de ținerea elevului departe de munca productivă, efect pe care Alvin Toffler îl denumea forțare prelungită a adolescenței, adică „infantilizarea tinerei generații".

★

La 3 100 de elevi (1 800 „la zi", 1 300 la „seral"), Liceul „Sahia" numără 114 cadre didactice, 86 de clase, 7 laboratoare, 7 cabinete, 7 ateliere, 3 microsecții industriale, sală de sport, un semiinternat. Școala are „plan bugetar", se aprovizionează cu materiale (nu numai didactice), își pune probleme de organizare a muncii, sau de calitate, are plan de livrări, copiii învață componentii termenului preț de cost, știu ce înseamnă să dai ochi cu un beneficiar exigent. „Trenul albastru" i-a adus funcției de director de liceu un conținut în foarte mare parte cu totul nou : el trebuie să se priceapă la magnetofoane, epidiascoape, picupuri, casetofoane, aspectomate, ecrane mobile, unelte aschietoare, benzi de montaj, instrumente specifice industriilor metalurgice, de textile, de încălțăminte, de produse electrice etc., etc.

— Ce specialitate aveți, de fapt, tovarășe Giurea ?

— Eu ? Profesor de istorie...

— Și cum merge această uriașă mașinărie ?

M-a poftit s-o cunosc. L-am avertizat că am văzut multe țări cu învățămînt dezvoltat, ca și multe școli bine organizate din țara noastră, iar acolo unde lucrurile nu-mi vor părea de nivel cu adevărat bun îmi voi permite să-i reține atenția.

— Ne ajutați și vă mulțumesc, mi-a răspuns dînsul. Multe le știm însă și noi. Și bune și rele.

Bune : laboratoarele de chimie.

Mai puțin bun : laboratorul de fizică.

„Bune" în ce sens ? Trecerea copiilor de la clasă la **laborator** n-a fost, pentru organizatorii laboratoarelor de chimie, doar efectul unei mode. Începînd cu mesele — care sînt „de lucru" —, cu stativele pentru instrumentar, cu planșele, cu colecția de lecții fișate etc., totul respiră aerul viitoarelor profesii ale celor ce, acum, sînt elevi. De aici și dotările, toate funcționale. Mai puțin bune, celelalte, de la fizică, tocmai printr-o notă de simplism ; uzinele viitorului încă nu respiră în acest laborator.

Directorul a zîmbit : discuția ne condusese, involuntar, dar sigur, ca peste tot, la problema **omului** care lucrează în școală. Laboratoarele de chimie, mi s-a spus, nu reprezintă vreun cadou din partea cuiva. Autorii se numesc Maria Sebu, șefa catedrei de chimie, Ion Birloiu, Petre Podăreanu, Didina Oprea, Gabriela Coșofreț, profesori. Desigur, nu le-au realizat singuri. Ajutorul principal l-au primit chiar de la elevi, în special de la cei care învață la seral, cu care, cum spunea tovarășul director, se pot face minuni. Dar la fizică ? — am întrebat. Nu sînt aceiași elevi ? Da, dar nu și aceiași profesori, mi-a replicat cineva, dintre cei care ne mai însoțeau. Adică sînt **mai comozi.** Ceea ce s-a făcut în respectivul laborator este astfel mai mult rodul muncii unui pensionar suplinitor, Mihai Marinescu, care a stat un an și a plecat. Ceilalți : „Ora, catalogul și — acasă !" O lozincă veche, prăfuită, pe lîngă care n-a trecut trenul albastru al înnoirilor.

— O întrebare : cadrele de specialitate au făcut vizite la acele licee socotite mai mult modernizate ? Au studiat metodele lor ? Schimbul de experiență, cînd se recomandă, nu se face doar așa, de formă...

— Unii tovarăși, da, au fost, mi s-a spus. Catedrele, în plenul lor, nu.

— N-ar fi cazul, dacă unii n-au urcat încă în „trenul albastru", să ia măcar tramvaiul 13 cîteva stații pînă la Liceul „Mihai Viteazul" ? Să vadă ce s-a făcut acolo și să li se ceară să facă și dînșii aici...

Am pus întrebarea nu din simplu retorism. Ci fiindcă, o spun cu toată francheța, mi s-a părut a exista o diferență de atitudine în favoarea unui învățămînt la nivelul epocii moderne între eforturile și pasiunea unor dascăli precum D. Giurea (director), Gh. Bădoiu (matematică), Antoaneta Gheorghiescu (română), Tudorița Mocanu (geografie, secretara organizației de partid), Mihai Manu (maistru lăcătuș) și alți tovarăși, numiți „mai comozi". Dar dacă întrebarea trebuie neapărat pusă, mai există un motiv, cel mai serios, legat, de fapt, de finalitatea procesului de învățămînt : pregătirea, ca atare, a elevilor. Nu cu prea mare ușurință se recunoaște, oare, că între liceele „Bălcescu", de exemplu, și „Sahia" există o diferență de **nivel** ? Legenda începe să dispară, desigur, datorită acestui proces de modernizare și, mai ales, tot datorită „factorului-om" : în școală se trăiește bucuria că elevi foarte buni, veniți temporar la „Sahia", n-au mai plecat **datorită unuia sau altuia dintre profesori.** Ajungi la concluzia, ascultînd aceste demonstrații, că elevii caută profesorul bun, așa cum caută floarea-soarelui soarele.

Dar, în fond, pentru ce altceva sînt plătiți toți dascălii dacă nu pentru a fi luminoasele puncte de atracție ale celor tineri, garanția lor că, ascultîndu-i, pot învăța carte ? Paradoxal, deși sîntem la peste 30 de ani de la Eliberare, nivelul cultural al familiei este, și în acest caz, botărîtor, inclusiv pentru nivelul școlii. Or, „Sahia" avea în 1975 un procentaj de 95 la sută elevi proveniți din familii de muncitori și cooperatori. Copii la fel de inteligenți ca toți ceilalți. Interes pentru soarta școlară a copiilor manifestă constant cel puțin 85 la sută dintre părinți (bun, după opinia noastră !), dar la majoritatea, începînd cu clasele a V-a, a VI-a, interesul nu poate fi decît sufletesc. Ajutorul, acasă, în afara creării condițiilor materiale, în general bune și foarte bune, se rezumă la întrebarea : „ți-ai făcut lecțiile ?"

— Ce trebuie făcut, în acest caz, tovarășe Giurea ?

— Meditațiile și iar meditațiile ! La școală. Lucrul diferențiat cu elevii...

Deci, din nou, profesorul !

★

Partea cea mai importantă pe linia modernizării o reprezintă, la Liceul „Al. Sahia", cele șapte ateliere dintre care majoritatea abia se pun pe picioare. Dar se pun bine, au construcții proprii, au mașini. Și perspectiva de a fi unele dintre cele mai bine dotate din București. Excelentă, ideea atestării **serioase** într-o profesie. Nu joaca de-a „Certificatul", ca în alte părți. Absolventul Liceului „Sahia" poate lucra imediat într-una din întreprinderile cu care școala colaborează direct și pentru care produce efectiv. Începutul este, deja, foarte bun, veniturile din vînzarea obiectelor realizate de elevi depășesc pînă acum suma de 700 000 lei (iar planul pe acest an se ridică singur la o jumătate de milion). Banii sînt folosiți la autodotare și perspectivele modernizării stau, cum se vede, absolut la toate capitolele, în cea mai mare parte în mîinile slujitorilor acestei frumoase școli, aflată în slujba unuia dintre cele mai noi și mai moderne cartiere ale Bucureștiului.

„Trenul albastru" al modernizării trece, astfel, în mod serios și pe lunga șosea a Pantelimonului. Dar întotdeauna trenurile înnoirilor încep cu omul...

EUGEN FLORESCU ■

Orbii de care scriu scrisoare

Nu-s orbi acei ce din născare
Închipuie lumina-n gînd...
Lor, cuvioasă aplecare
Și-o lacrimă curgînd văzînd...

Orbii de care scriu scrisoare
N-au ochii ciuguliți de corbi
N-au fost siliți să vadă-n soare
Prin cazmă, să ajungă orbi...

Ei văd prea bine, din pruncie,
Ca orice om născut normal,
Nevoie n-au de dioptrie
Și nici de ochelari de cal —

Nu e nevoie, nici ca om
Să-i prinzi de brat, să-i treci în stradă
Și nici să le cioplești baston
Cu care pipăind să vadă...

Orbii, de care zic, îngină
Înjurături din depărtare...
Ei, care-au supt limba română
Și-o scriu după abecedare,

Ei care văd atît de bine
Pe scoarța lumii răspîndiți,
Ne plîng mereu fără rușine
În cor sinistru de orbiți —

Nevăzători cum sînt de rasă
Văd precum Iuda, doar arginții
Vînd țara, orbii, nu o casă
Și-ntreg poporul, cu părinții...

„Sărmanii orbi", vor zice unii
Deprinși cu milă și-ndurare...
Dar noi, ce-avem în lut străbunii
Și stăm aici, între hotare

Noi, care întrupăm o țară
Și punem viață-n toți pereții
Nici mila n-o lăsăm afară
Ca s-o apuce ei, orbeții —

Se mai întîmplă cîteodată
Orb să te naști în România
Dar buza ți-e înfierbîntată
Cînd iți tresare-n palme glia —

Se mai întîmplă cîteodată
Să-și piardă cîte-un om vederea
Dar țara-n inimă îi bate
Hrănindu-i gîndul și puterea —

Dar orbii care văd prea bine,
Orbii siliți sau benevoli
Ce n-au mîncat fără rușine
Pîinea și slovele prin școli,

Samsari de globuri oculare
Vîndute și pe datorie
Gata să-și taie mîna care
Apoi va trebui să scrie,

Gata să-și vadă limba smulsă
Cu care trebuie să zică
Lăsînd-o toată ziua mulsă
De-o undă cît de cît pitică,

Cu coada ochiului, rămasă
Ei trag apoi, din cînd în cînd,
Să vadă ce mai e pe-acasă
Ce pot minți, invenînd...

Orbii de care scriu scrisoare
Orbi cu motiv, fără motiv
Rămîn cît mai rămîn sub soare
Ca orbii, orbi definitiv !

ION SĂNGEREANU ■

„Covalitin" în farmacii

„Am avut puțini prieteni — acum probabil că am să capăt foarte mulți !", ne mărturisea doctorița Tina Covaliu zilele trecute. Zile care au marcat pentru colectivul de lîză cationică din cadrul Spitalului P.T.T., condus de dr. Tina Covaliu, un succes așteptat de aproape 13 ani de zile ! „Printre prieteni, ne mai spunea dînsa, în primul rînd trebuie să amintesc de revista Flacăra, care m-a susținut întotdeauna cu mult patos, crezînd în mine și în medicamentul pe care l-am conceput. Apoi, desigur, și pe Mihai Gheorghiu, directorul general al Întreprinderii de medicamente București, care a facilitat producerea în serie mică a medicamentului de care aveam nevoie pentru continuarea experimentărilor. Mulțumesc astăzi tuturor și cred că succesul, astfel, nu este numai al meu — la fel ca și satisfacția reușitei".

Printre noii prieteni ai doctoriței Covaliu, bineînțeles în afară de bolnavi, vor trebui numărați desigur și farmaciștii de la unitatea cu numărul 48 din București, cea autorizată — aici este succesul de care vorbeam — să pună în vînzare medicamentul „Covalitin", începînd cu data de 1 octombrie. „O mulțime de pacienți au venit chiar din prima zi — ne spunea farmacista principală Ecaterina Critico. E bine să se știe însă că noi vindem medicamentul numai pe bază de rețetă, eliberată de colectivul de la Spitalul P.T.T. Este o măsură bună, necesară pînă cînd un mai mare număr de medici se vor familiariza cu folosința „Covalitinului" în boala numită litiază renală, sau mai pe românește **piatra la rinichi".**

„Într-adevăr, ziua de 1 octombrie a fost o zi de mare satisfacție pentru noi toți — ne spunea și directorul general al I.M.B., Mihai Gheorghiu. Lucrăm de cam un an de zile la punerea la punct a „Covalitinului" — acest medicament capabil să **topească** pietrele de la rinichi, fără de care numai operația ar putea să vindece bolnavii de litiază renală. Odată cu ordinul ministrului sănătății și comanda fermă din 29 septembrie, am fost autorizați — ca urmare a numărului mare de cazuri de experiment studiate și vindecate — să producem în serie mare medicamentul „Covalitin". Satisfacția deosebită se leagă fără îndoială de promovarea cu succes a unui produs sută la sută românesc, de mare valoare terapeutică".

Cu alte cuvinte, de vreo zece zile — deocamdată numai la Farmacia nr. 48 (Calea Victoriei nr. 2) — primele tranșe de „Covalitin" s-au pus în vînzare Medicamentul se prezintă sub formă de capsule, pe trei categorii, care se asociază între ele în funcție de tratamentul prescris. Un vis al doctoriței Tina Covaliu care, iată, se împlinește după 13 ani de așteptare, căutări și zbateri. Astăzi însă, se vede treaba că nimic n-a fost în zadar.

DUMITRU GRAUR ■

Cartea document

Internatul uteciștilor

Apărută în colecția **Mărturii** a Editurii Eminescu, cartea **Internatul uteciștilor** semnată de Dumitru Ivanovici este o confesiune patetică despre lupta revoluționară a Partidului Comunist Român în anii ilegalității și cucerește prin forța de evocare a unei perioade zbuciumate din istoria României, perioadă marcată de creșterea avîntului mișcării muncitorești. Autorul descrie episoade semnificative din viața unui tînăr, anii săi de formare ca revoluționar comunist. Plecat dintr-un sat aflat pe malul Dunării, eroul cărții, Dumitru Jenaru, fiu de oameni săraci, ajunge ucenic la Atelierele C.F.R. din Turnu Severin și devine, în internat, în mijlocul celorlalți colegi ai săi, un utecist de nădejde. În cuvinte simple, directe, autorul prezintă ambianța politică și socială din România anilor '30 și înfățișează, proiectate pe ecranul epocii, viața din internat, abuzurile comise de conducerea școlii, metodele folosite de ucenici pentru obținerea unor drepturi, evidențiind rolul organizației U.T.C., care, deși în ilegalitate, conducea cu abilitate lupta tinerilor pentru un trai mai bun și mai demn. Memorabile sînt unele portrete de uteciști precum și unele scene în care se conturează cruzimea unor profesori și dîrzenia uteciștilor în fața samavolniciilor la care erau supuși. Protagonistul cărții nu apare idealizat, deși bănuim cu ușurință că întregul volum este inspirat din experiența de viață a autorului Dumitru Jenaru străbate un drum lung și nu întotdeauna drept pînă cînd din tînărul destul de naiv în actiunile sale împotriva opresiunilor suportate la internat devine un important membru al P.C.R., un revoluționar matur, cu o concepție clară despre lume și viață, cu credința fermă într-o lume mai bună, mai curată, în ciuda faptului că este urmărit de Siguranță, închis. Dacă uneori povestitorul adoptă o manieră impersonală de relatare, atunci cînd schițează tabloul epocii în care se petrece acțiunea, reliefînd tactica și strategia partidului care, aflat în ilegalitate, a îmbinat cu rezultate fructuoase formele legale de luptă cu cele ilegale pentru combaterea fascismului, pentru revendicări sociale, politice și economice ale maselor crunt exploatate, alteori ritmul acțiunii e precipitat, de-a dreptul palpitant, ca atunci cînd sînt relatate perchezițiile, întîlnirile conspirative, urmăririle, arestările, evadările comuniștilor din lagăre. Cu discreție și cu emoție este înfățișată dragostea mereu pîndită de pericole dintre erou și viitoarea lui tovarășă de viață.

Internatul uteciștilor este o carte care aduce la cunoștința tinerilor de azi numeroase fapte din lupta eroică a comuniștilor pentru instaurarea unei societăți drepte, este o carte cu mare putere educativă, mobilizatoare.

PAVEL ANDRONE ■

PROGRAMUL CENACLULUI NOSTRU

Manifestarea de muzică și poezie cu numărul 200 a Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar va avea loc sîmbătă, 23 octombrie a.c., în municipiul Cluj-Napoca, cu începere de la orele 18, în Sala Sporturilor. Biletele se pot procura de la casele Sălii Sporturilor. De asemeni, cenaclul nostru va fi prezent joi, 14, la Curtea de Argeș, vineri, 15, la Cîmpulung Argeș și sîmbătă, 16 octombrie, la Rucăr.

Imperativul vieții noastre de toate zilele este munca, și în numele ei, condamnăm orice abdicare de la principiile eticii și echității socialiste, orice abuz, orice prejudiciu adus avutului obștesc, orice încălcare a legalității

Halimaua de la „Cocor"

Mai mulți angajați — azi, unii dintre ei foști angajați — ai I.C.S. „Cocor" ne-au scris reclamînd disperați : dezordine, haos financiar și contabil, în cadrul întreprinderii, incorectitudini și abuzuri ale unor persoane cu funcții de răspundere, dar mai ales ale directorului. Iată fragmente din aceste scrisori :

„În perioada în care am funcționat ca gestionar, revizorii de gestiuni din unitate au făcut verificarea gestiunii mele stabilind diferențe în minus în valoare de 488 325,38 lei, conform procesului verbal nr. 9213 din 30 06 1975. Conducerea unității, prin decizia nr. 300 din 8 iulie 1975, mi-a imputat suma de mai sus, iar prin decizia nr. 463 din 9 06 1975 mi-a desfăcut contractul de muncă, încadrîndu-mă la articolul 130 litera „e" din Codul Muncii. Am contestat. Organele de control din M.I.U. au verificat totul. Din cele 488 325,38 lei lipsă, au mai rămas 5 325 lei, iar procesul verbal încheiat de organele de control respective arată clar că nici această diferență nu reprezintă sustragere (...) Mi-a fost anulată decizia de imputare. Am rugat conducerea întreprinderii să repare toată greșeala făcută cu mine (am fost la un pas de sinucidere, cînd am văzut că mi se pune în sarcină, pe nedrept, o lipsă de aproape jumătate milion de lei). Am fost însă purtat cu vorba, probabil cu intenția de a se epuiza timpul în care puteam contesta. Am cerut transfer. Tov. director mi-a pus rezoluția favorabilă, dar a doua zi șeful biroului organizarea muncii, Grigoreta Doțe, mi-a spus că nu-mi dă transferul. De neînchipuit, dar directorul mi-a spus, de data aceasta, că nu stă de vorbă cu mine și nu-l interesează situația mea" (Ștefan Mocanu).

„Cu desfacerea contractului de muncă, directorul întreprinderii, Mihail Coandă, m-a amenințat în fața altor persoane din conducere, folosind injurii. S-a înfuriat pentru că n-am fost de acord cu o acțiune inițiată de dumnealui de a muta mărfurile dintr-un depozit într-altul, cu persoane străine de gestiunea depozitului, noaptea și în timpul inventarului. Toate necazurile mi se trag însă de la o întîmplare din seara zilei de 29 decembrie 1975. Atunci, șeful serviciului comercial, Gheorghe Vlăduțescu, mi-a cerut să rămîn peste program (după ora 19) pentru că va sosi o mașină cu blănărie și trebuie neapărat să-i fac acte de predare către raionul de vînzare. A insistat să rămîn numai eu, deși era ilegal : trebuia să fie de față întreaga comisie de recepție. Pe la ora 20.30 G. V. a venit cu avizul de expediție al mărfii, cerîndu-mi să fac actele de predare către raionul de vînzare, că mașina a rămas în pană pe drum. Tocmai atunci m-a anunțat cineva că blănăria se descarcă pe ușa dosnică, sub supravegherea directorului Mihail Coandă și a altor persoane străine de Depozitul 17 Confectii. Am mers acolo împreună cu comisia de recepție. Tovarășul Coandă ne-a dat afară. M-a obligat însă să fac actele de predare către raion fără ca, cel puțin, să văd aceste mărfuri. Pentru că mă opuneam, m-a amenințat atunci că-mi va desface contractul de muncă și că mă va trimite unde numai el știe" (Marin Pană).

Acestea nu sînt singurele cazuri de desfaceri ale contractelor de muncă de care angajații au motive să se plîngă. Voi mai da un singur caz, de care sînt însă legate mai multe lucruri ciudate. Florea Marin a chemat — ca și alții — în judecată întreprinderea, pentru desfacerea abuzivă a contractului de muncă și a cîștigat, ca și alții, prin hotărîre judecătorească. Sentința civilă nr. 1938 din 6 aprilie a. c. a Judecătoriei sectorului 4 obliga întreprinderea la plata sumei de 5770 lei, cu titlul de despăgubiri, și 405 lei cheltuieli de judecată, față de F. M. Hotărîrea a rămas definitivă. Florea Marin a primit 6175 lei la 28 06 a. c., conform unei note de restituire. Abia la 8 septembrie a. c., însă, se discuta în C.O.M. cine trebuie să plătească acești bani. Zic **abia** pentru că, între timp, consiliul oamenilor muncii se mai întrunise de cinci ori. Și este un fel de a zice că s-a discutat cine e vinovat, adică cine trebuie să plătească cei 6175 lei, pentru că, la 8 septembrie, iată ce se întîmpla. A fost citit consiliului un referat întocmit de jurisconsultul Anton Diaconeasa, în care acesta arată că instanța a emis o hotărîre neîntemeiată. La sfîrșitul referatului dactilografiat, Ionel Joița, șeful biroului contabilitate, scrisese de mînă și semnase „mențiunea de a se supune C.O.M., spre aprobare, trecerea pe cheltuieli fiind vorba de **erori judiciare săvîrșite de instanță** (s.n.)". Procesul verbal arată : „se propune, avînd în vedere hotărîrea judecătorească definitivă privind reintegrarea tov. F. M. și **nefăcîndu-se nimeni vinovat** (s.n.), trecerea pe cheltuieli a sumei de 6175 lei", iar, după discuții, precizează : „**Se** aprobă în unanimitate trecerea pe cheltuieli..." Adică pe seama întreprinderii ! Interesant, nu ? Dar iată și alte lucruri interesante în legătură cu acest consiliu. Mai întîi, directorul — președintele acestuia — Mihail Coandă susține răspicat că este compus din 11 membri, iar lui Dănăilă Arsene — membru în C.O.M. — i se pare că ar fi totuși compus din 13. Cît despre felul cum se exprimă acolo părerile și se votează, iată ce am aflat de la Niculae Ionescu, șeful biroului comercial, membru în C.O.M. : „Fiecare își exprimă liber părerea. Dacă veți răsfoi procesele verbale, veți vedea că sînt totdeauna și voturi împotrivă și abțineri. Tovarășul director nu face altceva decît să dirijeze această orchestră care concertează". N.I. nu știa că, înainte de a vorbi cu el, văzusem ultimul registru de procese verbale (din mai a.c. pînă la ultima ședință) și constatasem că, de fiecare dată, acestea consemnează „se aprobă în unanimitate". Numai la 8 septembrie s-a votat de 17 ori **în unanimitate !** Culmea : N.I. pretinde că el citește de fiecare dată procesul verbal înainte de a-l semna. Cît despre componența consiliului, crede că e alcătuit din 10 sau 12 membri, nu știe exact.

Să revenim însă asupra activității financiar-contabile, în care nu puțini din cei ce o cunosc susțin că domină haosul. Iată numai două lucruri, în adevăr amețitoare:

1. — La Depozitul nr. 4 confecții (gestiunea lui Constantin Drondoe), încă din 1975 inventarierea a descoperit mari nereguli. S-au înregistrat, pe lîngă un minus de 519 304 lei și un plus de 426 070 lei, încă un minus, la ambalaje, de 130 000 lei. Acum, depozitul se află în inventariere anuală. Ionel Joița spune că s-au făcut niște compensări, dar nu mari valori, „atît cît ne dă voie legea". Expresia aceasta este însă teribil de încăpătoare pentru omul care îndeplinește atribuțiile de contabil șef, deoarece aflăm că s-au compensat, de pildă, chiar și **paltoane din piele** cu **paltoane din stofă.** Oricum, situația depozitului amintit continuă de mult să rămînă sub semnul unor, hai să le numim nereguli, de sute de mii de lei !...

2. — La 5 noiembrie 1974, I.A.P.L. Șegarcea obținea de la I.C.S. „Cocor", fără bază legală, sub formă de împrumut, pentru 10 zile, un dulap frigorific autoportant, în valoare de 12 972 lei. La 28 august 1975 dulapul nu fusese însă recuperat, deși nu se încasa pentru el chirie; se plătea în schimb amortisment. În perioada septembrie 1973 — iulie 1975 au plecat din întreprindere, fără acte de transfer (și fără să se perceapă chirie), mijloace fixe în valoare de 1 300 000 lei. Pentru acestea, în aceeași perioadă, s-au plătit însă amortismente în valoare de 78 000 lei. Dar, să încercăm să ieșim puțin din această lume amețitoare a cifrelor și a valorilor manipulate dubios. De fapt numai de cifre vom putea scăpa ; de celelalte, este aproape imposibil. Deși întreprinderea este deficitară în oameni, fluctuația de angajați este enormă. În anul trecut au plecat, pentru diferite motive, 322 de lucrători. În anul în curs, pînă la 30 septembrie, plecaseră 179. Ce este cu deosebire ciudat e faptul că, din aceștia, 29 au fost transferați în interesul serviciului (? ! — n.n.). Luni, 4 octombrie, alți 4 și-au depus demisia.

La „Unirea" lucrează în prezent mai mulți foști angajați ai I.C.S. „Cocor". Am găsit-o acolo și pe Vasilica Georgescu, transferată în interesul serviciului. A fost membru în C.O.M. la „Cocor". „Eu am plecat pentru că eram ignorată, declară Vasilica Georgescu. Directorul, pur și simplu, nu discuta cu mine. Intram în ședințele C.O.M. fără să știu măcar ce vom discuta. Se dădeau prime, se luau diverse decizii fără să fiu consultată, deși îndeplineam atribuții care făceau anormal acest comportament al conducătorului întreprinderii. Știu că totul mi se trage de la faptul că «am îndrăznit» să-i atrag atenția lui Cornel Păunescu (șef de etaj, dar, lucru mult mai important, frate cu Grigoreta Doțe, șefa biroului plan și organizarea muncii) că nu face bine ce face. Ce făcea de fapt ? Împrumuta bani de la angajați și «uita» să-i restituie."

Despre Vasilica Georgescu, directorul Mihail Coandă avea să ne declare : „La început am ajutat-o ; n-am știut că-i secătură".

E drept să adaug că „secătura" este de fapt o persoană cît se poate de onorabilă, acum șef de etaj la „Unirea", apreciată la locul de muncă. Oricum, Mihail Coandă nu are dreptul moral să arunce asemenea calificative. Acestuia a trebuit, de pildă, cu cîțiva ani în urmă, să i se aplice o severă sancțiune de partid pentru abuzuri grave, superficialitate și tendințe de căpătuială. Era atunci director comercial al I.C.S. „București". Ciudat, scos din funcție, a fost transferat **în interesul serviciului** — fără diminuarea retribuției — la Întreprinderea comercială cu ridicata pentru textile încălțăminte București, la 10.04. 1972, pentru ca la 14.04. 1972 să se transfere, din nou, **în interesul serviciului** la Direcția comercială a Uniunii centrale a cooperativelor meșteșugărești. Carnetul său de muncă, dealtfel, conține **o inadvertență și o corectură neconformă cu reglementările în acest sens.** (Nereguli asupra cărora cei competenți se cuvine să reflecteze mai atent).

Despre ce se întîmplă la „Cocor" și despre stilul de muncă al directorului oamenii se feresc să vorbească la început. Majoritatea se tem, iar Mihail Coandă a avut, se pare, grijă să le alimenteze această stare tensională. Pe lîngă „un fel dur de a se purta cu oamenii", expresie menționată și de cei mai timizi, se laudă cu unele relații și prietenii ale unor persoane „cu funcții", pe care — dacă aceste prietenii sînt reale ! — mai cu seamă felul cum le flutură, pentru a intimida, descurcărețul director nu face decît să le compromită, într-o atmosferă necurată de culise și de birfă. Despre procesul cîștigat de Florea Marin spunea că nu-și explică decît în două feluri cum a putut fi cîștigat : „ori printr-o **relație mai tare** (s.n.), ori din cauza nepriceperii juristului întreprinderii". Și vorbea incredibil de semn despre acea presupusă **relație mai tare.** Un proces, pentru el, nu e, pînă la urmă, decît un duel de „relații". Am constatat, din păcate, și lucruri care-l pot face să se creadă îndreptățit în astfel de raționamente. Iată, de pildă, soarta unui dosar de urmărire penală, privind-o pe Boerescu Gheorghița, fostă angajată la I.C.S. „Cocor". Aceasta declara : „La 30 decembrie 1974 am primit prin delegatul Petre Nicolae, de la depozit, 50 perechi cizme damă a 287 lei perechea. Din acestea, în raion nu s-a vîndut nici o pereche. Cînd au sosit, am primit dispoziție verbală de la directorul Coandă Mihail să le duc la etajul III, la camera liftului, deoarece are de servit niște cunoștințe ale sale. În aceeași zi, după două ore, au fost duse în biroul comercial, în care lucrez și eu. Pînă pe 3 ianuarie am vîndut din birou unor persoane trimise de tov. Coandă Mihail 21 perechi. Banii i-am predat la raion, vînzătoarei Neagu Georgeta, care a făcut 21 de bonuri și a depus banii la casa raionului. Am dat două perechi șefului de raion Drăgan Sever și nu știu dacă le-a achitat. 19 perechi au fost duse de Cărămizaru Irina la biroul tovarășului director Mihail Coandă".

Referatul întocmit de Constantin Dobrescu propunea însă, în final, scoaterea de sub urmărire penală „analizînd faptele de mai sus, numărul și **calitatea** (s.n.) persoanelor implicate...".

Mihail Coandă nu era surprins de întrebările pe care i le puneam. Mai fusese întrebat de multe lucruri, și nu o dată. Recunoaște că nu e normal ca, la blănar', să fie gestionară — fără al doilea gestionar — soția șefului respectivului etaj, Constantin Barbu. Apoi, în altă ordine de idei : „Da, m-au reclamat și pentru noua locuință. Dar o să le fac tuturor o surpriză : voi cere extinderea spațiului, că am numai trei camere și eu am trei copii... Dincolo, am trăit tolerat de tata în locuința lui". În ce privește vechea sa locuință, un fost angajat — care m-a rugat cu o rară stăruință să nu-i dau numele „că mă distruge, se răzbună el pînă la urmă" — a spus doar atît : „Dacă ați vedea beciul de acolo, n-ați mai ști unde vă aflați. Eu am fost o dată, să duc ceva. Sînt niște instalații frumoase, agregate frigorifice îngropate în pereți... dar vă rog să nu vă supărați, nu mai îndrăznesc să spun altceva".

Cît despre Dănăilă Arsene, șef de etaj, membru în C.O.M., cu care se înțelege bine, M. Coandă și-a amintit senin : „Da, mi-a botezat un copil. Dar numai unul".

Cititorii văd bine cît spațiu am consumat, deja. Halimaua de la „Cocor" e mare, ea nu încape în nici un caz, întreagă, aici. Oricum, autorul acestor rînduri e convins că dosarul, sau dosarele care o vor cuprinde, pînă la urmă, nu se vor mai împiedica în formulări de genul **„poziția persoanelor implicate". PENTRU CĂ LEGEA E UNA PENTRU TOȚI.**

DORIN GHERGHINESCU ■

Vila de telemea

PE masa din fața mea, stau așezate în stivă cinci volume ale unui singur dosar. La un loc, însumează, cred, peste două mii de pagini scrise. Probează faptele în afara legii ale unor vieți compromise. Pentru aceasta, a fost nevoie de munca a zeci, poate a sute de oameni : contabili, revizori contabili și tehnici, experți, laboranți, lucrători de miliție, procurori și magistrați.

IATĂ filmul acestor fapte : în anul 1961, Marin Trandafir, din comuna Lița (Teleorman), se angajează la Baza de preluare și industrializare a laptelui Zimnicea. Tînăr, ambițios, dornic de perfecționare, absolvă la fără frecvență liceul economic. Își cultivă unele relații utile, iar în funcția pe care o deține, șef al secției de preluare și prelucrare a laptelui, din comuna Piatra (Teleorman), nu se putea plînge că-i merge rău. Postul bun, cîștigul bun l-au îndemnat la emancipare. La urma urmei, cam acesta e rostul muncii fiecăruia, dar mai ales dorința fiecăruia. Și e bine să fie așa, cu o singură condiție : să prosperi prin muncă cinstită. Că dacă încerci să-ți clădești, de pildă, o vilă din telemea, veți vedea dumneavoastră cum, atunci, vila e bună, dar nu e trainică. La prima adiere se clatină, iar la întîiul vînt se dărîmă. Marin Trandafir a ignorat aceste adevăruri : sporește cu bună știință haosul din evidențe și își creează astfel posibilități de... sustragere. Împreună cu Petre Mitran, achizitor la cooperativa zonală Piatra, întocmește 13 borderouri false, în care trece săteni, oameni de pretutindeni care nici măcar nu aveau oi sau vaci cu lapte. Sînt contractate astfel 2 357 de kilograme telemea în valoare de 35 355 lei. Banii, se înțelege, au fost dați pe din două. Un prim pas pe drumul ascuns și sinuos al infracțiunii a fost făcut. afacerea a fost rentabilă, iar Gură-Cască din jur au fost ușor păcăliți. Scopul lui Marin Trandafir, de a-și construi o vilă, fie și din telemea, începuse să se concretizeze. Al doilea pas îl face ajutat de Nicolae Chitarlia, tot achizitor, tot la cooperativa zonală de consum Piatra. Cu acesta întocmește patru borderouri false, pentru 179 kilograme de telemea, în valoare de 2 685 lei. La cererea lui Trandafir, Chitarlia mai întocmește două avize de expediție, evident tot false, prin care se face, în naivitatea sa, că îi expediază lui Trandafir cantitatea fictivă de 3 884 kilograme de brînză de oaie. Și afacerea cu Chitarlia a mers „la fix" ! Urmează la rînd un alt chilipirgiu. Eftimie Lungu, tot achizitor, tot la cooperativa zonală de consum Piatra, tot atît de corupt, ca și ceilalți colegi. Lungu îl ajută pe Trandafir să întocmească șapte borderouri, la fel de false, pentru alte 818 kilograme de telemea, în valoare de 12 270 lei. A mers și de data aceasta și, în mintea lui Trandafir, ambițios, dornic să prospere, vila de telemea s-a mai înălțat cu un etaj.

PÎRTIA falsurilor și a delapidării a prins luciu, corupe în jur și ia la vale, pe ulucul ei sinuos, alți amatori de bani nemunciți. Trandafir la rîndul său își redimensionează loviturile : plănuiește și pune în aplicare o afacere cu tărițe. Da, cu tărițe. În polca afacerilor se prinde acum Petre Minculeasa. Din plusurile create, dar mai ales din cantitățile care se cuveneau contractanților-fantomă de pe borderourile falsificate de Trandafir și ceilalți, șeful de secție îi vinde lui Minculeasa un munte de tărițe : 6 000 (șase mii) de kilograme, încît Minculeasa ar fi putut să îngrașe 10 turme numai cu tărițe. Scara afacerilor are însă un număr infinit de trepte, și una dintre ele a fost suită și de Minculeasa : acesta a pus tărița în saci, a mers cu ea — însoțit de fiul său — pe care chipurile îl educa pentru muncă pe piața unei comune cu oameni gospodari, Izbiceni, și a vîndut-o la 4 lei kilogramul. Adică, realizînd un cîștig de 3,35 lei la kilogram. La 6 000 de kilograme, faceți dumneavoastră socoteala cît cîștigau Trandafir și Minculeasa; așa, din ochi, peste 20 000 lei.

Bănuind unele lipsuri, știa el ce știa, Trandafir depune eforturi zeloase să le acopere : contractează cantități mari de produse lactate, sufocă depozitul (aceasta și cu scopul de a face inofensivă orice fel de evidență sau control) și telemeaua se strică. La 1 octombrie 1974, conducerea Bazei de prelucrare a laptelui Zimnicea — Ion Georgescu, șef bază, Ion Cojoacă, șef contabil — împreună cu o comisie constituită ad-hoc întocmesc acte pentru scăderea din gestiunea lui Marin Trandafir a unei cantități de 8 034 kilograme de telemea ! Numai o lună mai tîrziu, la 28 noiembrie 1974, aceeași responsabilă conducere (citiți irresponsabilă) aprobă alte acte de scădere pentru alte 2 281 kilograme de telemea. „La venirea mea în cadrul Fermei de porcine Alexandria, am văzut, într-o cadă, felii de brînză, în cantitate de circa 2 000 kilograme, declara, în fața instanței, Marin Toma, tehnician veterinar ; era alterată, și peste ea se turna zer, pe care îl primeam zilnic de la Centrul de lapte Piatra. Cu acest amestec hrăneam porcii". Nicolae Urdoi, șofer, adaugă și el : „Uneori, zerul pe care îl transportam era așa de îngroșat cu brînză, încît ne înfunda canalele de evacuare a cisternelor". Sînt două din declarațiile, multe la număr, ale unor martori oculari. Activitatea celor de la Centrul de colectare a laptelui din Piatra, pendinte de Baza Zimnicea, pendinte de Întreprinderea pentru industrializarea laptelui Teleorman, pendinte mai departe de Centrala de industrializare a laptelui București, se transformase într-un fel de jaf. „La un moment dat, se adunaseră 20 de tone de caș gras care se păstra în sala de măturat, întrucît nu aveam depozit frigorific. O parte din acest caș s-a folosit la fabricarea brînzei „Dorna". Restul s-a depreciat și s-a „folosit" (ghilimelele ne aparțin) la prepararea zerului îmbunătățit care se

dădea la porci". Declarația îi aparține lui Longin Jilavu, tehnolog, cadru cu muncă de răspundere la Baza Zimnicea.

ÎN acest timp, Trandafir, conform dorinței sale, prospera. În anii 1973—1974, conform statelor de retribuție, realizează un venit anual de 23 219 lei, și cheltuie 120 000 lei. Devine un fel de bancă de împrumut : pe Anghel Țiganu l-a împrumutat cu 2 000 lei ; pe Dumitru Dragnea — cu 3 000 lei; pe Anghel Pleșa — cu 4 000 lei ; pe Dan Vlad — cu 5 000 lei ; pe Marin Chiriță — cu 8 000 lei. În total, vreo 35 000 lei. „Recunosc, declară Marin Trandafir, că s-a găsit la mine o notă cu debitori în valoare de 34 200 lei ; o parte dintre ei erau însă datornicii mei (atenție la formulare) din 1972". Tot în acest timp, Marin Trandafir cunună mai mulți fini : „În toamna anului 1971, am fost cununat de Marin Trandafir care era gestionar la Centrul de preluare și prelucrare a laptelui Piatra. La nunta mea, el, adică nașu' a dat dar, la masă, suma de 1000 lei și a cumpărat luminările pentru miri, pe care nu știu cît a dat. Mai arăt că în primăvara anului 1974, m-a împrumutat cu suma de 5 000 lei". (Ion Cuș).

DACĂ și acum mai sînt cititori care se îndoiesc de modul în care poate fi construită o vilă din telemea și tărițe, le vom zdruncina neîncrederea cu încă un exemplu : în anul 1974, în comuna Lița (Teleorman), mai precis în ograda lui Marin Trandafir, 38 ani, căsătorit, un copil, apare în plină splendoare o vilă cu parter și etaj, cu cinci camere, cu beci, bucătărie și baie, cu instalații de lumină și apă, a cărei valoare depășește cu mult 100 000 lei. Trandafir cumpără mobilă de vreo 35 000 lei — de data aceasta în rate, își dă seama că saltul făcut brusc de la **căsuță** la **vilă** poate șoca — și își mobilează vila modern. Se îmbracă și își îmbracă familia frumos, adică „cu haine de lux" și pentru că „afacerea cu telemeaua" devine tot mai rentabilă, cam în același timp, Marin Trandafir mai adaugă vilei sale un corp cu trei camere, cu garaj etc. Pentru că, uitasem să spun, jucînd anual la „pronoexpres" sume între 2500—3000 lei, Trandafir a mai cîștigat, ce-i drept, frumoasa sumă de 103 000 lei, în care se include și o Dacie 1 300 ! Gospodarii din Lița priveau în ograda lui Trandafir, vedeau cum în ea înflorește o vilă ca un trandafir, și se minunau. Unii spuneau „agonisește bă.atul", dar parcă îi fulgera și un gînd...

Și iată că de prin octombrie 1974, Trandafir a început să pălească. Nu de brumă, ci de friguri mult mai mari : revizorul contabil Dumitru Panciu a înștiințat conducerea întreprinderii că în gestiunea lui Marin Trandafir ar exista o spărtură care nu se poate acoperi nici cu 100 000 lei. Urmează cinci verificări de gestiune, una după alta, și ultima stabilește o fraudă de 213 500 lei. Se mai dispune una și aduce prejudiciul la 162 699 lei. Trandafir și cei patru achizitori, oameni de afaceri, sînt trimiși în fața instanței, judecați și condamnați : Marin Trandafir este condamnat la 12 ani închisoare, 7 ani interdicția unor drepturi, precum și la confiscarea parțială a averii. Ceilalți patru afaceriști sînt condamnați la pedepse între un an și cinci ani de închisoare. Vila de telemea s-a prăbușit. Clădită pe o fundație necinstită, cu bani agonisiți fără sudoare, a fost luată de vînt. Cei care prosperau pe seama fraudelor coboară astăzi vertiginos pe toboganul ispășirilor.

ÎN epilogul „vilei de telemea", mai stăruie o întrebare : cine a înlesnit producerea fraudei ? Răspunsul pentru care optam și noi ne-a fost confirmat și de organele care au efectuat ancheta penală a faptelor : **haosul din evidențe, încălcarea regulilor de decontare cu factură prin bancă, ignoranța cu care conducerea Bazei Zimnicea cît și conducerea Întreprinderii de industrializare a laptelui Teleorman au privit controlul gestiunilor.** Dovada acestor afirmații o constituie inventarele — mai mult simbolice : „în luna iulie 1974, împreună cu o comisie formată din mine și din gestionarul Marin Trandafir — rețineți componența onoratei comisii, n.n. — am efectuat inventar. Am procedat ca și pînă atunci : din 10 butoaie cîntăream unul și greutatea acestuia o înmulțeam cu numărul celorlalte. Așa aflam cîtă telemea se află în depozit" (Longin Jilavu, tehnolog). Notăm și alte declarații : „Eu niciodată nu m-am uitat la cîntar să văd ce greutate are un butoi sau dacă are brînză în el. În schimb am semnat fiecare inventar" (Dumitru Călin, membru în comisiile de inventariere). „Nu totdeauna am asistat la inventarierea produselor, întrucît eu efectuam analiza de laborator" (Irina Cioc, laborantă). „Am fost șeful centrului Zimnicea : niciodată inculpatul Marin Trandafir **nu mi-a spus că ar avea lipsă în gestiune 100 000 lei**" (Ion Georgescu). Sublinierea ne aparține. Ce altceva vi se par a fi aceste declarații decît niște mostre ale lipsei de vigilență, ale unei crase ignoranțe, ale unei condamnabile inconștiențe ? Într-o asemenea situație, de dezordine și delăsare, Trandafir putea să aibă în butoaie și pietre, iar naivii onoratelor comisii de inventariere le luau drept hălci de telemea. Ne mirăm cum de nu și-au spart dinții în ele. „Alteori — declară M. Trandafir, și declarația lui are și o doză de ironie — Longin Jilavu, tehnologul Bazei Zimnicea, ne chema la dînsul, la birou, și întreaga comisie era pusă să semneze alte inventare, întocmite după datele pe care le avea dînsul în scripte".

Așadar, vinovați nu sînt numai cei care au fost condamnați. Mulți dintre ei au rămas pe afară, iar unii chiar pe posturile pe care le-au deținut, lipiți de aceleași scaune care i-au preocupat mai mult decît destinele unor unități de producție. Vinovăția lor este la fel de mare. Ce facem cu ei ?

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Caruselul mituiților

● Nicu Vafladis, medic din Rădăuți, avea un sistem propriu de a elibera certificate pentru concedii medicale. Oferta se făcea, se înțelege, în schimbul unui preț bunicel. Originalitatea sistemului consta în felul în care N.V. procura certificatele medicale : le subtiliza de la alte unități De la circumscripția sanitară Iaslovăț, de pildă, a sustras 8 certificate în alb, pe care le-a completat pentru tot atîția chilipirgii care își motivau cu ele lipsurile de la serviciu ; de la circumscripția medicală Marginea — alte cinci certificate albe ; de la secția chirurgie a spitalului din Rădăuți — opt certificate. O parte din aceste certificate, cu parafa medicului Nicu Vafladis, au fost găsite la diferite unități din localitate.

● Bela Paraidi, angajat la PRODCOMPLEX Tîrgu Mureș, și Gavrilă Nagy, pensionar, ambii din Tîrgu Mureș, aveau bune cunoștințe la oficiul județean pentru repartizarea forței de muncă. S-au gîndit cum să profite de acest „noroc". Într-o zi, au acostat 8 persoane din satul Roteni, comuna Acățari, și le-au promis angajarea : „Vă costă în schimb cîte 1 200 de lei de căciulă, au zis ei ; trebuie mulțumit și funcționarului". Oamenii au dat banii, iar cei doi traficanți de influență i-au băgat în buzunar. Pentru doi din cei opt țărani, Bela Paraidi și Gavrilă Nagy nu au mai apucat să facă rost de repartiție. Au fost arestați în „exercițiul funcțiunii".

● La 3 mai 1976, Ion Atinge, arhivar în cadrul Judecătorul Drobeta-Turnu Severin, a fost atras de o mare ispită : a primit, de la numitul Gheorghe Moraru, 1 100 lei, pentru a interveni pe lîngă judecătorul cauzei să dea o soluționare favorabilă dosarului lui G.M. Ion Atinge credea că dacă lucrează într-o judecătorie nu-l va atinge nimeni. Legea l-a atins însă și pe Atinge.

O ȘANSĂ CÎT UN FIR DE LUMINĂ

Am în față cîteva rînduri care mă informează, sumar, despre o întîmplare cu un final, deși fericit, în esența sa cutremurător. Despre ce este vorba ? Sabin Boiangiu este artificier în cadrul Întreprinderii de transporturi a Exploatării forestiere Orșova. Și ca orice artificier, Sabin umbla, cum s-ar spune, cu dinamita în brațe. Într-o zi, artificierul s-a întors de la pădure cu o mare cantitate de exploziv neconsumat. Nu l-a mai returnat la magazie, ci l-a depozitat aproape, „sub pernă". Adică, în vagonul dormitor unde erau cazați muncitorii forestieri. Spre seară, oamenii au venit la dormitor, și-au pregătit așternuturile și s-au culcat. O fi avut Sabin Boiangiu vreun coșmar în noaptea aceea ? Rîndurile din fața mea îmi spun că, spre dimineață oamenii pădurii s-au sculat, s-au îmbrăcat și au plecat din nou la treabă, să taie drumuri peste văi și printre stînci. După ce s-au depărtat cîteva zeci de metri, deodată, au rămas împietriți : o explozie puternică a aruncat vagonul-dormitor în aer. Ce se întîmplase ? Din cauza unei sobe încinse, explozibilul, depozitat în imediata apropiere a acesteia, își făcuse efectul !

Nenorocirea din genericul acestei întîmplări constă în aceea că întreprinderea a fost păgubită cu suma, deloc neglijabilă, de 30 000 lei. Și, desigur, ea, nenorocirea, se întinde și asupra lui Sabin Boiangiu care, în final, va suporta probabil toate urmările. Există însă și un aspect fericit al acestei nenorociri. El constă, vă dați seama, în șansa cît un fir de lumină pe care au avut-o acei oameni, inclusiv Boiangiu : că au părăsit cu un minut sau două, cu o secundă sau două, mai devreme dormitorul lor improvizat ; Că n-au fost aruncați în aer odată cu acesta. Că n-au murit.

Filtru total în județul Vrancea

De curînd, lucrători ai Miliției județului Vrancea, serviciul circulație, împreună cu lucrători ai Întreprinderii de transport auto Focșani, au întreprins un raid pe tot cuprinsul județului. Au fost controlate 3 386 autovehicule și tot atîția conducători auto. Dintre aceștia, un număr de 730 șoferi au fost sancționați pentru nerespectarea regulilor de circulație. Unii circulau cu mașinile încărcate sub capacitate ; alții, cu mașinile goale, mergeau după diferite interese personale ; mulți au fost găsiți transportînd persoane în mod ilegal. 22 de autocamioane au fost găsite parcate la domiciliul șoferilor ; alte 129 autocamioane au fost găsite cu defecțiuni tehnice care puteau provoca oricînd acci-

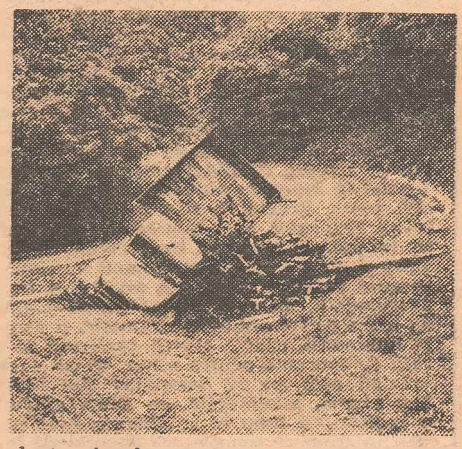

dente. Au fost reținute 67 certificate de înmatriculare, s-au suspendat 30 permise de conducere ale conducătorilor auto care consumă alcool. Iată și un caz mai ieșit din comun : Dumitru Ghimpu, conducător auto pe autoturismul Dacia 1100 nr. 1-Bv-4767, al Grupului școlar de construcții Brașov, a plecat din Brașov, pe benzina Grupului școlar să ia masa la părinți, în comuna Cîmpuri (Vrancea). Consumînd alcool, și circulînd cu viteză, în comuna Soveja a răsturnat autoturismul și l-a avariat.

Fiecare toamnă vrînceană, bogată în tulburel, devine ispititoare, iar cei care se lasă duși în ispita alcoolului, se știe, devin un adevărat pericol. Atenție deci la must !

LA „CURBA DRACULUI"

În noaptea zilei de 2 spre 3 octombrie, șoferul Aurel Stoica, de la Autobaza 3 Brașov, circula pe drumul Brașov-Focșani-Brăila. Parcursese deja 140 km. La una din curbele din Munții Vrancei (oamenii locului îi spun „Curba dracului"), comuna Valea Sării, Aurel Stoica apasă pe frîna autocamionului, încărcat cu motoare de tractoare, dar frîna nu mai funcționează. Mai apasă o dată și în următoarea fracțiune de secundă este nevoit să intre într-un șanț, pentru a evita o prăpastie. Astfel, Aurel Stoica a scăpat ca prin minune de la un accident groaznic. Motoarele din mașină însă s-au spart. Se gîndesc oare revizorii autobazei la „oalele" (citiți motoarele) sparte ?

. EMANUEL TĂNJALA ■

Semnale de alarmă

RECORDUL LUI BUCENICĂ

Recomandîndu-se „student" în medicină, Cristea Bucenică, născut în Cucuieți (Teleorman), căuta porumbei sălbatici prin curțile oamenilor. „Îmi trebuie, zicea el, pentru experiențe". Și în timp ce naivii priveau pe sus, după guguștiuci, Bucenică „opera" : Alexandrinei Truszkievici i-a furat astfel un aparat de radio cu tranzistori. În același timp, Bucenică „fotografia" terenul pentru spargerile viitoare : la locuința Dinei Smarandache a forțat ușa și a luat un magnetofon, o scurtă din piele, două ceasuri și mai multe obiecte de îmbrăcăminte ; la domiciliul Aureliei Velea a spart geamul, a pătruns în cameră și a luat 2 800 lei și o valiză cu lenjerie de pat și de corp ; la Păraschiva Ionescu a smuls lacătul de la ușă și a furat obiecte în valoare de 4 000 lei ; de la Dumitru Preda a furat un ghiul de aur ; de la Aurica Roșu, cîteva benzi de magnetofon, un aparat de radio, o față de masă ; de la Ion Cristea, mai multe cearșafuri și fețe de pernă : de la Niculina Anghel — 500 lei, o cuvertură, o pereche de ghete ; de la Ion Dinică — o butelie de aragaz, un radio și 790 lei ; de la Aurel Bărăscu — un televizor, o butelie de aragaz. Și lista ar putea continua De curînd, organele de miliție au stabilit că Bucenică deține un adevărat record : el a săvîrșit 34 de infracțiuni de furt prin efracție. Bucenică este fără ocupație, recidivist și a avut domiciliul în strada „Petru și Pavel" nr. 70. Acum, pentru cîțiva ani, are alt domiciliu... unde va avea posibilitatea să dea acatiste pentru sfinții Petru și Pavel.

UN LUP ÎN BLANĂ DE OAIE

De curînd, lucrători ai miliției din serviciul căi ferate, patrulînd în trenul de persoane nr. 2 605, au descoperit asupra a trei călători, 51 metri de stofe în cupoane și suma de 10 000 lei. Aceștia se numesc : Ioan Cîrstea, născut la 20 noiembrie 1937, în Cartojani (Ilfov), membru cooperator, Maria Trancuța, născută la 17 iunie 1955, în Roata de Jos (Ilfov), membră cooperatoare și Vasile Ciobanu, născut la 21 noiembrie 1941, în comuna Roata de Jos (Ilfov), domiciliat în București, de profesie paznic, cu pușcă, la Fabrica de confecții și tricotaje București. Cercetați, cei trei „marchidani" clandestini au recunoscut că stofa a fost sustrasă de paznicul Vasile Ciobanu, în timp ce „păzea" poarta Fabricii de confecții și tricotaje București. Ei intenționau să valorifice cupoanele pe piața municipiului Arad.

BRUTELE DOREAU ȚIGĂRI

— Îmi dai, țigări ?
— N-am nene !
— Atunci, te tai...

Și tinerii scoteau țigări și din piatră seacă.

Așa își procurau țigările Amet Cheazim, zis „Moșu", născut în București, la 4 octombrie 1958, fără ocupație, și Dumitru Tudorache, zis „Fratele lui Cioară", născut la 20 septembrie 1958, tot fără ocupație. Mergeau prin sălile cluburilor, la seri de dans, și amenințau tinerii cu cuțitul, procurîndu-și astfel țigări și alte obiecte. Așa a pățit Mihail Minciu, venit să se distreze la o seară de dans, la sala „Tehnic-club". Brutele au fost însă arestate și — pentru că fapta lor, în termeni juridici, se numește tîlhărie — au fost trimise să se domesticească.

HOȚUL MELOMAN

Gheorghe Ion, născut la 9 februarie 1951, în comuna Necșești (Teleorman), fără ocupație, cu antecedente penale, a mers la Bufetul „Vișeu", din Șoseaua Giurgiului, de unde a furat un casetofon. Cu muzică și cu cîteva pahare „în cap", Gheorghe Ion s-a deplasat la domiciliul lui Constantin Cioară, să mai fure ceva. A escaladat gardul, beat fiind — a căzut, casetofonul s-a spart, dar Gheorghe Ion nu s-a dat bătut. A pătruns în bucătărie și a fost atras de butelia de aragaz. Părîndu-i-se prea grea, a dat drumul la gaze. Plictisindu-se, a început să se joace cu cîteva perne ce se aflau în încăpere. Și cînd se afla în culmea fericirii, Gh. I a fost scos din fulgi și condus la miliție.

FĂRĂ COMENTARII

La 5 septembrie 1976, orele 19, Ioan Mesaroș, de 34 ani, din satul Galtiu, comuna Sîntimbru (Alba), a venit acasă băut. Și cum omul la băutură e pus mai totdeauna pe hartă, Mesaroș a început să-și certe soția. Cearta a luat proporții și, la un moment dat, Ioan Mesaroș a luat un cuțit și a aruncat după propria lui soție. Femeia s-a ferit și cuțitul tatălui a ajuns în capul fiului său, Paul Mesaroș, de cinci ani. Paul a fost transportat urgent la Spitalul de neurochirurgie din Sibiu, dar n-a mai ajuns, pe drum a decedat...

UN CIOBAN DESCOPERĂ UN VALOROS TEZAUR

La sfîrșitul lunii aprilie, Sava Enciu, cioban la C.A.P. Viile, se afla cu oile pe cîmp. Plictisit, bătea cu bățul într-un bloc de piatră. Și deodată, privirile îi cad pe cîteva monede de argint. Plin de emoții, Sava Enciu răstoarnă pietroiul și... nu-i vine să creadă : se afla în fața unei adevărate comori Anunțați despre întîmplare, la fața locului s-au deplasat lucrători ai miliției și ai Muzeului de arheologie Constanța. Specialiștii au stabilit că este vorba de un tezaur valoros, compus din 52 „Denari romani republicani" din argint.

Tezaurul de la Viile aduce noi dovezi despre civilizația geto-dacă, de pe teritoriul țării noastre. El confirmă puternicile legături comerciale care au existat între populația geto-dacă și imperiul roman, înainte chiar de alipirea acestui teritoriu la imperiu.

PREDA, ZIS RAȘPON, AMENINȚĂ (al treilea episod)

După tentativa de omor, în dauna lui Titel Bodîrlan, am fost deseori vizitat de inculpatul Alexandru Preda, zis Rașpon, și de soția acestuia. De față era uneori și concubina mea, Zamfira. Rașpon mă amenință : „să nu declari că eu am dat cu cuțitul în Bodîrlan, zicea el ; să spui că eu doar v-am despărțit". Dacă nu voi declara așa, mă amenință, atunci cînd mă voi întîlni cu el la proces, în detenție, în oricare altă parte, îmi va lua gîtul. Dacă nu mă va întîlni, zicea, va trimite biletele la vagabonzii lui să-mi facă de petrecanie. Deci, domnule procuror, ținînd cont că am fost sincer în timpul anchetei, privind pe inculpații Beșleagă și Rașpon, întrucît îi cunosc din cartier că sînt înrăiți și periculoși și că deseori m-au amenințat cu moartea, vă rog respectuos a mi se lua măsuri de securitate. (Dintr-o cerere înmînată procuraturii de Leon Teutoc, inculpat).

PAGINĂ REALIZATĂ ÎN COLABORARE CU INSPECTORATUL GENERAL AL MILIȚIEI

Cumpene, descumpăniri

Căsătorie din plictiseală și destin fără speranță

Într-o zi de octombrie, cu ploi delirante, cu aburi ridicindu-se din asfalt și frunze alunecînd sub porți, într-o zi absurdă, Ioana Francesca S. a coborît treptele blocului, cu voalul de mireasă filfiind în umbră, pînă la mașina parcată în fața intrării. Mama plutea pe lîngă pereți, plînsă, ștergîndu-și lacrimile cu mîinile albe, parcă smulse din leșie. Tatăl pipăia treptele cu picioarele, ca și cum ar fi vrut să le încerce rezistența, apoi risca încă un pas și încă un pas, înăbușindu-și plînsul, vorbind răgușit, stins. Totul semăna atît de bine cu o înmormîntare... Vecinii ieșiseră pe la uși, își luau rămas bun. Cineva i-a aruncat de la etaj o floare. Poate un fost coleg de școală. Altcineva a rîs. În mașina parcată la intrare o aștepta proaspătul ei soț, un tînăr cu ușor început de chelie, cu trăsături fine și ochelari cu lentile Zeiss, cu mîini delicate de muzician, împrăștiind aerul unui om jenat și amuzat de melodramatismul scenei care se desfășura în fața sa. Mașina, cu motorul ambalat, spulberînd prin țeava de eșapament miros greu de gaze, avea număr de Milano. Vecinii le făceau acum semne de la balcoane, de la ferestre, aerul s-a umplut brusc de rumoarea glasurilor lor, de hohotele de plîns ale mamei și de ultimele cuvinte de rămas bun. Apoi mașina a dispărut sub ploaia rece, pînă cînd s-a topit în ceața care se ridica ușor din asfalt, din blocuri, din arbori...

Secvența aceasta de film Ioana Francesca o păstrează nealterată în memorie. Primul lucru pe care și-l amintește că l-a gîndit în mașină a fost „Buongiorno tristezza". Dar nu mai reține dacă a rostit cuvintele sau le-a înghițit, odată cu gustul amar al lacrimilor care au podidit-o imediat ce imaginea părinților, răscolind ceața cu mîinile în semn de rămas bun, s-a volatilizat. Timp de 20 de ore cît a durat periplul cu mașina prin România, prin Iugoslavia pînă în Italia, cu opriri la benzinării și la restaurantele de pe șosea, n-a scos nici un cuvînt. A luat somnifere ca să uite, să doarmă și, într-adevăr, timpul acelui drum nebun, cu acceleratorul călcat pînă la refuz, îi e comprimat în memorie ca într-o pastilă roz care promite visuri frumoase. Își mai aduce aminte că la un moment dat cerul s-a înseninat și că s-a trezit într-un oraș care plutea pe ape... Veneția, cu mirosul ei de lagună, de alge și de pește crud, cu mucegaiul zidurilor măcinate de aluviuni, cu gondole și gondolieri obosiți și fără entuziasm, cu ferestrele pustii, cu porumbeii din Piața San Marco zburîndu-i pe umeri și cu aerul solemn al Palatului dogilor, cu magazinele și chioșcurile de artizanat pustii, cu restaurante minuscule și liniștite, a impresionat-o atît de mult încît n-a vrut să plece mai departe. Tristețea și splendoarea acestui oraș într-o zi frumoasă de la sfîrșitul lunii octombrie au fascinat-o pe fata care se visa de mult plimbîndu-se prin gondole, ascultînd cantonete, pe fata aceasta obișnuită să rîdă cu poftă, să trăiască fără grija zilei de mîine, departe de lumea dezlănțuită. Privind din Piața San Marco peisajul mișcător al apelor tulburi, într-un asfințit amenințat de nori prin care soarele scăpa raze albe ca într-un decor de teatru, Ioana Francesca S. s-a speriat încă o dată de gestul pe care l-a făcut plecînd din țară.

Ce avea să-i aducă oare viitorul ? (Ceva din atmosfera sumbră, sfîșiată de pescărușii, a lagunei în fapt de seară a neliniștit-o.) Prin urmare, va coborî din automobil la Milano, undeva, poate pe Via Festa de Perdono, la numărul 5, sau pe Via Conservatorio, la numărul 11, va urca la etajul doi sau trei al vilei în care soțul său a închiriat un apartament cu cîteva camere modern mobilate, după gustul ei, și unde va domni un aer de prosperitate decentă, de liniște interioară și de audiții de muzică preclasică. Va citi, va studia, se va plimba prin muzee, se va plimba cu mașina prin Europa... Și dintr-o dată, toate visurile hrănite cu emoție din pubertate pînă în pragul celor 24 de ani împliniți, i s-au părut fără sens, cîtă vreme întreg trecutul ei rămăsese în urmă... Ca voalul de mireasă care s-a agățat la coborîre pe treptele blocului, de grilaj, și s-a rupt odată cu mărgelele desprinse din greșeală de la gît și risipite pretutindeni spre deliciul copiilor.... Pe toate le-a lăsat de acum în urmă: și sfaturile chibzuite ale tatălui și reproșurile lacrimogene ale mamei. Ioana Francesca a visat să călătorească prin lume. Ocrotită de convulsii, de traumatisme, de dramele mărunte și îndepărtate ale vieții de fiecare zi, iată că Ioana Francesca visa de fapt, în secret, să se smulgă de acasă, să evadeze din „eternitatea banală, locală" a orașului de provincie prăfuit din cauza noilor construcții industriale și a șantierelor de locuințe și se imagina cutreierînd spații geografice neliniștite, umblînd prin muzee, prin săli de concerte, prin biserici unde cîntă orga, prin hoteluri comode, în limuzine elegante. Nu, ea n-a visat neapărat o casă de bani, n-a visat garderobe carnavalești, vile patriciene cu piscină și grădini luxuriante, mașini și aeroplane proprietate personală, ci numai evadarea din plictis, dintr-un „dolce farniente" întreținut de părinți, evadarea din mediocritatea existenței în care s-a complăcut, nu pentru că nu și-ar fi putut depăși condiția muncind acolo unde era nevoie de ea, ci pentru că s-a încăpățînat să muncească unde voia ea. Profesoară de limba română, repartizată la absolvire undeva în nordul țării, a obținut negația și s-a întors acasă, la părinți, jucînd la „bursa suplinirilor" pe lîngă secția de învățămînt din oraș, muncind de fapt la voia întîmplării și fără nici o satisfacție, amînată de pe o zi pe alta, uitată și înfrîntă, Ioana Francesca S. a fugit de ea însăși, de propria ei înfrîngere atunci cînd a acceptat cererea în căsătorie a lui Sergio C. și s-a lăsat condusă la ceremonie sub nume împrumutat și străin, nume sub care se va simți de acum încolo ea însăși o străină, „o entitate neglijabilă". Ioana Francesca n-a fost o frivolă, deci n-a acceptat căsătoria dintr-un dezastru sentimental anterior, ca pe o salvare după o iubire eșuată, n-a acceptat căsătoria pur și simplu pentru că i se oferea în sfîrșit această posibilitate și s-ar fi temut să nu rămînă fată bătrînă ! Nu ! Ioana Francesca a calculat această căsătorie, a oscilat mult timp, s-a lăsat implorată pînă la exasperare și a acceptat gîndindu-se că, oricum, experiența nu-i strică și că în caz de eșec se va putea mulțumi măcar cu evadarea, mai bine-zis cu aventura. Ea recunoaște acum că a judecat cu cinism și a acționat cu sadism călcînd în picioare de fapt sentimentele pure, cinstite ale unui bărbat pe care, și-a dat seama de la început, nu-l va iubi niciodată. Prin urmare, Sergio C. nu este fantele cuceritor și amăgitor care, descins într-o urbe de provincie, cunoaște o fată frumoasă și ține să o ademenească în galeria sa de curtezane, ci e, pur și simplu, candidul tras pe sfoară și înșelat în dragoste pînă la nebunie. Pe de altă parte, Sergio C. și-a dat seama că Ioana Francesca nu-l iubește dar a crezut că timpul va vindeca indiferența fetei. Ceea ce nu s-a întîmplat. Timpul nu numai că nu a vindecat rana, ci a agravat-o. Dar, deocamdată, Veneția a fost prima escală pe acest drum sinuos și dramatic, o escală luminoasă pentru tinerii căsătoriți și o rază de speranță pentru viitor. Chiar dacă, privind acel amurg somptuos din Piața San Marco, adulmecată de atîtea gînduri și regrete, în timp ce se adunau norii negri, în timp ce soarele era devorat de întuneric și pescărușii au început să se zbată țipînd albi deasupra apelor, Ioana Francesca a hotărît să renunțe, cel puțin simbolic, la primul ei nume și s-a lăsat alintată cu al doilea nume care-i amintește de lecturile Renașterii.

Primele zile la Milano i s-au părut zile de prizonierat și de carceră. Milano e un oraș pe măsura toamnei, un fel de stat major al toamnei, unde crengile cu frunze arse, uscate, scheletice se potrivesc cu zidurile cenușii, cu arhitectura greoaie, cu atmosfera încărcată de smog. Francesca a devenit, evident fără entuziasm, o gospodină cuminte și orgolioasă, care și-a cumpărat cîteva cărți de bucate, șorțuri, mănuși de menaj, și-a completat instrumentarul de bucătărie și a început să gătească spaghetti și pizza. Apoi, s-a plimbat prin muzee. A vizitat Pinacoteca Brera de pe Via Brera nr. 28, Pinacoteca Ambrosiana din Piața Pius XI, Cenacolo Vinciano din Piața Santa Maria delle Grazie, Muzeul de artă al castelului principilor Sforza din Piața Castello... Dar mai ales îi plăcea să rămînă ore în șir la Santa Maria delle Grazie, acolo unde pe un perete se află „Cina cea de taină" a lui Leonardo Da Vinci, iar pe celălalt o bătălie de Paolo Uccello. O bătălie rece, dură, aproape sticloasă, pictată într-un perfect echilibru de linii și culori, unde se înfruntau bărbați pe cai și sub coifuri, în armuri și cu halebarde încrucișate vrînd parcă să zdrobească lumea sub copite... Plecînd de acolo, pe străzile înguste, medievale, i se părea că la orice intersecție se poate întîlni cu acești cavaleri zăngănind halebardele pe asfalt și atacînd oamenii. Francesca are imaginație... Dar, realitatea e că bătălia aceea pictată de Paolo Uccello pe pereții bisericuței din Milano o obseda. Noaptea visa războinici invadîndu-i somnul, rănindu-i părinții, omorîndu-i și se trezea urlînd. N-o ajutau nici calmantele, nici somniferele. Într-adevăr, primește vești proaste de acasă. Părinții sînt bolnavi. Grav bolnavi. Ioana Francesca se întoarce disperată în țară. Veghează la căpătîiul lor. În sfîrșit, părinții se fac bine. Îi vine greu să se despartă de ei. Dincolo o așteaptă însă Sergio. Între cei doi soți raporturile sînt de stimă, de colaborare, dar nici o clipă de fuziune sentimentală. Sergio e disperat. Francesca lui slăbește văzînd cu ochii. Marea ei aventură între pereții apartamentului din Milano se poate încheia într-un spital de boli nervoase sau de tuberculoză ! Călătorește. Sergio o plimbă cu mașina prin Elveția, prin Franța, prin Spania, prin Anglia. Trec prin toate muzeele și sălile de concerte aflate în drum. Visul de a vedea Londra i s-a împlinit, în sfîrșit, Francescăi. E fericită în Hyde Park, pe Kensington Road, pe Baythwatter Road, în Piccadilly Circus, la British Museum, în Trafalgar Square... Revenind la Milano învață italiana și engleza timp de cîteva luni și i se pare că și-a găsit un rost. Apoi se angajează la o întreprindere unde cîștigă bine. În fiecare după-amiază întîrzie prin Biblioteca Nazionale Braindense de pe via Brera nr. 28, la Biblioteca Comunale de pe via Porta Vittoria nr. 6, la Biblioteca dell'Istituto Lombardo de Scienze e Lettere, la Biblioteca dell'Universita degli Studi, la Biblioteca dei musei d'Arte de la Castelul Sforza. Nu pierde timpul. Citește. Studiază. Dar o apasă singurătatea, atmosfera sumbră a orașului în care i se pare că e mereu toamnă, mereu întuneric. Se plimbă din nou ca o lunatică pe străzi, caută mașini cu număr de România, deschide mereu cărțile de telefon ale orașului sperînd să găsească un nume de român ca să schimbe cîteva cuvinte în limba ei. Vorbește singură în casă traducîndu-și fiecare gest, comentîndu-l în limba română. Cînd vede la plimbare tineri căsătoriți cu părinții lor, îi vine să plîngă. (Italienii au un cult fantastic pentru familie !) Cînd intră într-un magazin se gîndește, în primul și în primul rînd, ce să-i cumpere mamei sale, tatălui său, fratelui, verișoarei... Dar de acasă primește mereu scrisori că nimeni nu are nevoie de nimic. Își cumpără cărți de citit și discuri. Caută înfrigurată, pînă noaptea tîrziu, posturi românești la radio și mai ales ascultă muzică românească. Se visează umblînd pe străzile de acasă și numai simplul fapt că își imaginează asfaltul acela sub tălpi o face fericită : numai simplul fapt că e năpădită de praful orașului din care a plecat o face fericită ! Într-adevăr, oamenii care nu au plecat niciodată din țara lor nu pot realiza exact ce înseamnă dorul de casă, sfîșietor, dureros, ca o boală, ca o agonie...

Și apoi, caruselul acela de oameni, de străzi învîrtindu-se în jurul tău, cu toate evenimentele vieții lor sublime sau abjecte, cu drogați, clătinîndu-se și arătîndu-și, cu minecile hainelor suflecate, urmele injecțiilor cu heroină... Cu piețe și subterane de metrou pe unde calci peste trupurile grupurilor de hippy, de vagabonzi trăind într-o promiscuitate care-ți întoarce stomacul pe dos... Cu crimele lor nesfîrșite, cu hoțiile și spargerile de bănci sau de magazine cu bijuterii. O lume de proxeneți, de femei de consum, de homosexuali, de psihopați, mișunînd în jurul tău pînă ți se face teamă. Cum să naști în această lume un copil, s-a întrebat Francesca ? Ce viitor îl așteaptă pe acest copil ? Poate garanta o mamă educația copilului ei într-o lume în care răpirile și șantajele sînt la ordinea zilei ? Cînd problemele securității personale devin obsedante ? ! După ora 8 seara, la Milano, spune Ioana Francesca, nu e bine să ieși din casă. După ora 8 seara au loc cele mai multe crime, violuri, linșaje, desfigurări oribile pe care presa și televiziunea le fac imediat cunoscute și le reconstituie cu lux de amănunte adeseori grotesc. Bande de tineri intră în localuri, cer băut pe gratis și dacă sînt refuzați aruncă restaurantul în aer sau îi dau foc. Un tînăr își invită logodnica la o plimbare spre aeroportul orașului, unde se află o pădure. Sînt însoțiți de un prieten. Logodnicul scoate din buzunar un revolver, fata se sperie, țipă, aleargă, cei doi trag pe rînd, o ucid și întreg orașul intră într-un doliu grav, terminat cu o mare demonstrație de protest împotriva violenței. „Nici în logodnici nu mai poți avea încredere ?!", se plîng disperați și derutați părinții... La proces, cei doi declară că, de fapt, n-au avut nici un motiv să o ucidă și că au omorît-o „din plictiseală".

Ioana Francesca a devenit umbra tăcută și tristă a fetei care a plecat de acasă într-o dimineață ploioasă de octombrie, din plictiseală, din nevoia de aventură, într-o călătorie care-i face din ce în ce mai mult rău. E transparentă. Nu mai mănîncă. E ca un animal care a ajuns într-o grădină zoologică. A fost smulsă din libertate și aruncată într-o cușcă, elegantă e adevărat, cu tot ce-i poftește imaginația, dar unde se simte străină și fără sens.

În clipele de disperare închide ochii și își imaginează ziua în care se va întoarce acasă, definitiv. Va coborî din avion și va avea impresia că nu mai atinge pămîntul cu picioarele. De fapt, în clipele acelea nici nu-și va mai da seama dacă are trup sau dacă nu cumva din tot ce este ea a rămas doar respirația. Își aduce aminte ce tulburată a fost ori de cîte ori s-a întors cu avionul la părinții ei, pentru cîteva zile. Nu-și mai dădea seama ce i se spune la vamă, ce i se cere. I se părea că oamenii aceia în uniformă care îi vorbesc sînt cei mai buni oameni din lume, cei mai atenți, mai politicoși. Trecea printre bărbații și femeile prezenți pe aeroport ca și cum ar fi avut pentru toți o veste bună, ca și cum toți ar fi venit în întîmpinarea ei și i se făcea brusc teamă că nu mai poate vorbi, deși primele cuvinte năvălite din toată ființa ei ar fi fost : „Vă iubesc ! Oameni, eu vă iubesc !" Erau cuvinte pe care le-ar fi spus tuturor pe aeroport.

Altfel, acasă la Milano, nu e în stare să-i spună nici măcar unui singur om „te iubesc" și tace zile și nopți la rînd. Uneori, îngrijorat, bărbatul o sună acasă și o întreabă cum se simte. Dar ea nu poate vorbi. E ca un om paralizat care încearcă să umble și nu-l mai ascultă picioarele. E atît de bolnavă încît nu mai poate vorbi și trebuie să ia droguri tari, foarte tari, ca să adoarmă cîteva ore. Și într-o seară se hotărăște să-i destăinuiască soțului hotărîrea de a se întoarce în țară definitiv și de a divorța. Sergio e prăbușit. El face parte din categoria acelor bărbați care își concentrează întreaga existență într-o singură mare iubire. Dar Ioana Francesca e neinduplecată. Își face bagajele. Nu va lua cu ea decît strictul necesar. Dimineața, bărbatul o conduce cu mașina la Stazione Centrale. Îi cumpără un buchet de flori. Se despart ca doi prieteni. Sergio : „Nu știu dacă o să mai iubesc vreodată pe cineva așa cum te-am iubit pe tine, dar știu că nu voi mai întîlni niciodată o fată ca tine. Dacă te răzgîndești cumva, eu te aștept".

Ioana Francesca s-a întors în țară. Nu mai seamănă cu fata luminoasă, tonică de odinioară. E un om trecut prin experiența dramatică a dorului de țară. Ioana Francesca : „Am conștiința împăcată. Cred că am procedat bine că m-am întors. Nu am remușcări pentru gestul meu decît doar pentru că, știu, am lăsat în urma mea un om care m-a iubit și care s-a străduit să-mi facă viața frumoasă. Dar eu nu puteam trăi frumos departe de ai mei, nu puteam fi fericită departe de locurile în care m-am simțit de fapt fericită. N-am crezut că, plecînd, voi suferi atît de mult. Acum... Acum vreau să-mi iau viața de la început, să-mi refac viața asta spartă în țăndări și să învăț să trăiesc".

A. DOHOTARU ■

FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA ● FOTOTECĂ FLACĂRA

În căutarea timpului pierdut

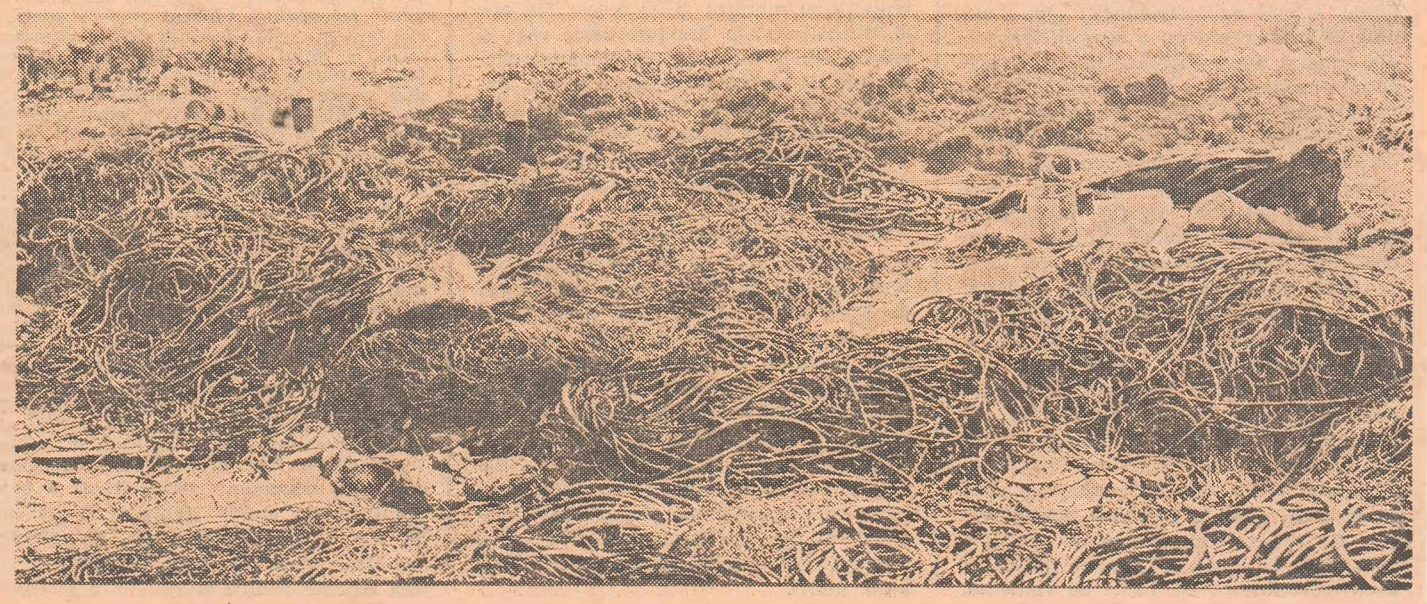

Se pare că destinul i-a jucat o farsă dramatică unui om.

Fiind revizor încasator la IREB, a trebuit să intru odată și în locuința abonatului Burcin A. Constantin din satul Zlotești, comuna Tătărăști de Jos-Teleorman. M-a impresionat faptul că am găsit aici pe soția acestuia, o femeie slabă, ce părea extenuată de eforturi fizice și de necazuri. Am întrebat-o de ce plînge, ce o doare ? Răspunsul ei a fost că nu se mai gîndește că e bolnavă, ceea ce o doare mai mult este că nu mai poate face față ca să întrețină cei trei copii care, pe lîngă faptul că nu pot munci, decît să adune gălbenele și alte plante medicinale procurînd astfel bani, cîteodată, pentru pîine, mai fac și rele. Soțul său, Burcin A. Constantin, este arestat de aproape 4 ani, fiind condamnat 9 ani pentru că a furat 7 kg. cartofi de la C.A.P., mi-a spus dînsa. Cum nu era de crezut o condamnare așa de mare pentru 7 kg. cartofi, am mai întrebat și pe alți cetățeni și toți mi-au spus că așa este. Ceea ce a înrăutățit situația lui a fost însă o coincidență de nume, care a făcut ca el să fie considerat recidivist. Am stat de vorbă cu tovarășul Morcov, secretar la Consiliul popular Tătărăști de Jos, și mi-a confirmat acest lucru. Tot dînsul mi-a spus că și tovarășul șef al postului de miliție a luat unele măsuri pentru a se scoate adevărul la suprafață. Condamnatul despre care este vorba se numește BURCIN A. CONSTANTIN, zis MACEDON, dar mai este un alt BURCIN A. CONSTANTIN, zis DRICĂ, recidivist cu cazier, și ale cărui antecedente au fost trimise Tribunalului și s-au anexat la dosarul în care se judeca fapta lui Macedon. Vă redau date din registrele stării civile ale comunei Tătărăști de Jos, din care reiese că în acea comună sînt doi locuitori cu același nume, născuți în același an și pe ai căror tați îi cheamă la fel : Burcin Alexandru.

- **Cel în cauză :** BURCIN A. CONSTANTIN zis MACEDON
  Registrul stării civile anul 1936, vol. II, nr. crt. 20
  Se naște **Constantin,** anul 1936, luna **iulie,** ziua 28
  Tatăl : Burcin Alexandru. Mama : Burcin Ana
- **Cel cu antecedente :** BURCIN A. CONSTANTIN zis DRICĂ
  Registrul stării civile anul 1936, vol. I, nr. crt. 27
  Se naște **Constantin,** anul 1936, luna **iunie,** ziua 7
  Tatăl : Alecu St. Ghiță. Mama : Alexandra Alecu St. Ghiță care, acesta din urmă, este înfiat de un Burcin Alexandru, cu totul altul decît tatăl lui Macedon.
- Deci Constantin A. St. Ghiță devine tot Burcin A. Constantin.

Cum însă în registrul stării civile, la fila respectivă, nu este făcută această mențiune, că a fost înfiat, cred că lipsa acestei mențiuni a condus cîndva la o eroare și atunci cînd a fost condamnat **Drică** a rămas în evidență cu antecedente penale acest nume, Burcin A. Constantin, care a mers și la dosarul lui **Macedon.** Am folosit poreclele, și cred că sînt înțeles de ce. **(Gheorghe Popescu,** comuna Orbeasca de Jos, Teleorman).

La Galați s-au desfășurat, vreme de două zile, întrecerile finale (ediția a 4-a) ale cooperatorilor meșteșugari handicapați fizic. Dincolo de rezultatele tehnice care interesează mai puțin, demnă de reținut este exemplara lecție de voință pe care ne-au oferit-o cei 323 de concurenți din douăzeci și două de județe ale țării. Acești oameni năpăstuiți de soartă — dar care detestă sentimentul de compătimire — au vrut să dovedească, în ciuda infirmităților, că pot practica sportul, pot fi utili și în aceste împrejurări. I-am văzut la multe probe de atletism, i-am văzut jucînd popice și tenis de masă. Cînd se întîmpla să nu le reușească ceva, printr-un exemplar efort de voință, reluau totul de la început. Departe de noi vreun gînd răutăcios, dar sîntem convinși că mulți sportivi de performanță valizi, dacă ar fi văzut o asemenea competiție, ar fi putut învăța de la acei oameni cum trebuie să lupte pe terenul de sport. **(Telemac Siriopol,** Galați).

Impresionant ! Și, mai ales, plin de învățăminte pentru cei sănătoși.

„Citim cu multă atenție articolele semnate de colaboratorii dv. în revista pe care o conduceți. Ne bucură mult faptul că în paginile revistei sînt stipulate fapte din viața cotidiană, criticîndu-se cu mult curaj aspecte ce contravin principiilor eticii și echității socialiste. Dar, spre mirarea noastră, constatăm la pagina 19 a revistei nr. 37 din 16.09.1976 s-au strecurat unele greșeli grave, de neadmis prin publicarea sub titlul „GINERICĂ" a unor fapte nereale, aceasta constituind o calomnie la adresa unui om, a unui conducător. În articolul „GINERICĂ" este vorba de inginerul OLARU ADRIAN, absolvent al Facultății de construcții București — seria 1971, căsătorit cu OLARU MARIANA (GRAMA MARIANA) în luna iunie 1976. Era și firesc ca pentru acești tineri căsătoriți, colectivul în care muncește Olaru Adrian, cu o vechime de 5 ani în calea ferată, să-i ajute pentru viață, fapt pentru care s-a hotărît să li se acorde cu forme legale un apartament compus din două camere, ei încadrîndu-se în prevederile legale (Legea nr. 5). Se precizează că propunerea și aprobarea pentru primirea locuinței a fost făcută de colective competente care au avut dreptul de a analiza și a aproba și aceasta nu s-a făcut de directorul general GRAMA TUDORICĂ, așa cum este stipulat în articol (scrisoarea este semnată — din partea REGIONALEI C.F. București, secția 18 București, **dar fără antet** sau ștampilă — de către ing. șef Ionel Borcea, secretarul organizației P.C.R. din unitate, și de președintele com. secție sindical, Cornelia Bostan).

Neconvingător răspunsul. Ceea ce se scria în Flacăra spunea una, dv. răspundeți la alta. Și poate nu sînteți dv. cel îndreptățit să vorbească despre șeful dv.

Primim din partea Direcției județene de poștă și telecomunicații — Sibiu.

„Urmare notei critice referitoare la activitatea de la 03.05.09 în Sibiu, publicată în numărul dv. din 9.09.76 îmi exprim regretul față de cele întîmplate. Ele se datoresc în primul rînd unei defecțiuni tehnice apărute după plecarea personalului de întreținere, defecțiune care a făcut ca apelul către serviciile noastre să nu se finalizeze. În ce privește atitudinea telefonistei, aceasta ne surprinde, fiind o angajată care în cei 20 de ani de serviciu nu a ridicat nici un fel de probleme. Doresc să cer scuze redactorului Ion Predoșanu pentru discuția purtată și să-l asigur de buna mea credință, dar în seara aceea am rămas cu impresia, cel puțin după al doilea apel telefonic, că sînt victima unei farse, așa cum din păcate mi se întîmplă destul de des. Asigur că am luat toate măsurile organizatorice necesare pentru a răspunde prompt la toate serviciile solicitate. Vă asigur în încheiere că nota critică a fost prelucrată cu toate angajatele din serviciul telefonic, că ea a contribuit la îmbunătățirea activității de deservire a populației cu prestații telefonice. Pentru sprijinul acordat vă mulțumesc. (Director **Ioan Greavu).**

De-ar fi așa ! Dar nu e, tovarășe Ioan Greavu. La 09 din Sibiu oamenii nu găsesc înțelegere tocmai cînd au nevoie.

Vă trimit alăturat o fotografie realizată la fața locului și care reprezintă ce a mai rămas dintr-un pod de peste rîul Bîrlad în localitatea Ivești, județul Galați. Cîndva pe

acest pod circulau autocamioane, astăzi se trece doar cu piciorul, firește, numai pentru cine are curaj. Locuitorii spun că pentru acest pod s-au strîns diverse sume de bani, ei continuă să rămînă în starea pe care o vedeți. Dacă cineva de la redacția revistei FLACĂRA va îndrăzni să treacă acest pod — și va ajunge intact dincolo — răsplata îi va fi minunată, deoarece numai la 3 kilometri există o frumoasă livadă intensivă pe care de curînd a început recoltatul merelor și perelor — o livadă despre care nu știu să se fi scris vreodată și care ar merita prezența unui fotoreporter. **(Costel Bosoi,** comuna Umbrășești, județul Galați).

Din partea O.N.T. „LITORAL" — I.H.R. MANGALIA :

În legătură cu sesizarea turistului **Radu Levardă,** vă comunicăm: verificîndu-se cele semnalate cît și alte aspecte din activitatea restaurantului „Delta", s-a constatat că ele se confirmă. Față de deficiențele constatate s-au luat măsuri de sancționarea celor doi șefi de sală cu diminuarea retribuției pe luna august a.c. și sancționarea cu amendă contravențională a șefului de unitate Petru Șerban și interzicerea de a mai lucra pe litoral. Vă mulțumim pentru sprijinul acordat muncii noastre trimițîndu-ne această sesizare. (Semnează, director **Nicolae Senei).**

Cu plăcere !

Prin aceste rînduri care le scriu și al căror ecou răspunde unei legitime nedumeriri din partea mai multor cetățeni cît și a mea personal, îmi exprim sentimentele de amărăciune și nemulțumire față de modul în care este îngrijit monumentul lui Mihai Viteazul de la Șelimbăr, de lîngă Sibiu, situat pe un traseu turistic principal. Am avut ocazia să constat dezaprobarea unui grup de turiști români și străini față de dezinteresul manifestat pentru monumentul acelula care a înfăptuit pentru prima oară unirea românilor. Inscripțiile sînt aproape invizibile, buruieni și dezordine în fața monumentului. Oare ce omagiu au adus edilii comunei Șelimbăr acestui Viteaz Domn ? Am convingerea că monumentul acesta, situat într-un loc cu rezonanță istorică, trebuie să merite mai mult. **(Tudor Bădescu,** președintele Cooperativei „Constructorul", Slatina, Olt)

Semnalăm și noi situația, sperînd că pînă la data apariției revistei, realitatea s-a și schimbat.

Din partea Departamentului Căilor Ferate:

Cu ocazia rezolvării sesizării tov. **Eugenia Garcea,** adresată revistei FLACĂRA, s-a constatat că soțul acesteia, **Constantin Garcea,** din stația Timișoara Est, a fost transferat ilegal într-o funcție cu limitele de retribuție inferioare celei anterioare, fapt pentru care conducerea M.T.Tc. a aprobat revenirea sus-numitului pe post la unitatea respectivă.

O scrisoare tristă.

Mă numesc **Szeghedi Teodora,** domiciliez în Reghin, județul Mureș, strada Subcetate nr. 74. Sînt o femeie amărîtă, am fost nevoită să-mi dau casa, ca să aibă cineva grijă de mine și de soțul meu și am făcut contract cu familia **Frenț Toader** — contractul este făcut pe familia Munteanu Ioan, care a făcut schimb de locuință cu familia Frenț — ca să aibă grijă de noi, dacă sîntem bolnavi să ne ducă la medic. Nu respectă contractul în sensul că : nu ne face curățenie, nu ne duce la medic, ca să vină să ne consulte, nu ne dă rația de lemne pentru care plătim în două, deși ei sînt 5 și noi sîntem 2 și sîntem nevoiți să ne luăm resou electric să ne încălzim camera și nu mă lasă să ard în camera noastră. Ne face greutăți prin faptul că nu se comporta ca oameni de omenie și mă bate noaptea, să nu am martori, pe mine, o femeie de 73 de ani, și își bate joc de mine prin faptul că mi-a înciuat grădina și podul casei, tratîndu-mă mai rău ca o servitoare în averea mea moștenită de la părinți. Soțul meu se lasă după dînșii că-i dă de beut, și de mine își bat joc toți. Vă rog frumos să veniți în ajutorul meu.

Iată.

Sînt mamă a doi copii între 3 și 7 ani. Locuiesc într-o cameră de 2 pe 3 metri, cu pămînt pe jos, dormim patru persoane într-un pat. Am făcut cerere la întreprindere și mi s-a repartizat o locuință în strada Făurari nr. 7. Am făcut toate actele și cînd să mă mut am găsit-o ocupată, nu știu prin ce mijloace, de familia Șelaru. Așa că în momentul de față eu stau cu repartiția și toate formalitățile cerute în buzunar, iar familia Șelaru în locuința care de fapt îmi aparține mie. **(Maria Marin,** București, strada Înveții nr. 4, sector 4 — angajată la Intreprinderea „Crinul").

Ne bucură aceste cuvinte despre medici.

Adresez recunoștința mea, emoțiile pe care le port în suflet, stima și admirația față de înalta conștiință profesională și profundul umanism de care au dat dovadă conferențiarul doctor Cezar Petrescu și doctorul Blidaru de la Spitalul de urgență din București. Mă numesc **Nedelcu Gheorghina,** am 47 de ani, sînt muncitoare la Fabrica „Tehnica textilă", unde lucrez de 20 de ani. Am fost internată la Spitalul de urgență, cu cîtva timp în urmă, în urma unei crize de ficat; la 24 ore după internare s-a declanșat un icter mecanic, care în scurt timp ar fi dus la decedarea mea. Doctorii mai sus pomeniți au hotărît să fiu operată imediat, deși astfel de operații sînt deosebit de grele și riscante. Operația a durat patru ore, după care au urmat zile de veghe și îngrijire din partea acelorași doi oameni în alb. Astăzi mă simt bine și în curînd voi relua activitatea alături de celelalte colege de muncă, care încearcă aceleași emoții față de cei doi minunați medici care m-au redat vieții, cărora, încă o dată, le mulțumesc din suflet.

Subsemnata **Victoria Farcaș,** domiciliată în Lugoj, strada 6 Martie nr. 1, județul Timiș, angajată la I.C.S.M. Lugoj cu o vechime în cîmpul muncii de 23 ani. Prin prezenta vă relatez că locuiesc de 19 ani într-un pod care în această perioadă a fost reparat de 3 ori, deoarece așa-zisul tavan care era direct acoperișul clădirii a căzut fiind putrezit de atîtea ploi, care au curs în casă, la fel și pereții care sînt din scînduri și, putrezindu-se, aceștia s-au prăbușit, ca drept dovadă vă trimit una din fotografii cu aspectul așa-zisei locuințe care are drept fundație grinzile podului, iar dedesubtul grinzilor este o jumătate de metru spațiu gol neasigurînd căldura. Este foarte frig, iar în pereții exteriori sînt găuri de 20 centimetri pe care iarna trebuie să le astup cu cîrpe, cînd îngheață afară îngheață și apa din casă, sîntem expuși și la incendii deoarece burlanul trece prin aceste scînduri. Am depus cereri la pompieri pentru a se deplasa la fața locului în data de 17 septembrie pentru a-și da consimțămîntul dacă pot să fac foc deoarece eu sînt bolnavă și nu pot să stau fără foc, dar nu s-a prezentat nimeni. Din anul 1970, cînd s-a prăbușit această locuință, am depus cereri la Consiliul popular și la I.C.S.M. Lugoj unde lucrez pentru a mi se repartiza un apartament corespunzător, dar sînt trimisă de la întreprindere la consiliu, și invers. Am fost la tovarășa directoare a I.C.S.M. de mai multe ori, dînsa s-a deplasat la fața locului împreună cu președintele sindicatului, le-am arătat starea locuinței și dînsa mi-a spus să aduc un act de la E.G.C.L. care s-au deplasat și dînșii și mi-au depus un act emis sub nr. 8058/12 noiembrie 1975 din care reiese că locuința nu este locuibilă. Am fost în audiență și la tovarășul prim-vicepreședinte al municipiului Lugoj, care mi-a spus că I.C.S.M. Lugoj are un apartament repartizat, dar era trecut altcuiva pe prima urgență. Vin la dumneavoastră cu rugămintea de a mă îndruma unde să apelez pentru rezolvarea acestei situații deoarece sînt atît de bolnavă întrucît am nevoie de o locuință corespunzătoare, iar fiica mea care este elevă în anul IV la Liceul „Coriolan Brediceanu", m-a întrebat de nenumărate ori de ce numai unii locuiesc omenește iar noi, ca părăsite, în pod, pentru că ea aici s-a născut și altă locuință nu cunoaște.

Nu demult, am primit la redacție o scrisoare semnată **Maria Dănilă,** din București, din care reproducem: „....am un copil de 12 ani, Dănilă Alexandru, care a fost selecționat pentru filmul „Misterul lui Herodot", în curs de realizare la Cîmpulung, în regia tovarășei Geta Doina Tarnovschi. În acest film joacă mai mulți copii, fiind chiar dînsa mamă, pentru care eu îi mulțumesc, se poartă foarte frumos cu copiii, mai ales că aceștia nu sînt chiar sfinți ; necazul meu are însă altă sursă: o tînără, tovarășa **Elena Gavrilescu,** secretară de platou, este plină de nervi, nesuportînd copiii. Din nu știu ce motiv, într-una din zile mi-a lovit copilul cu palma peste cap, copilul a venit acasă plîngînd. Am atras atenția tovarășului director Andrei, tovarășului Opriș, tovarășului regizor secund Nicu Gheorghe — toți mi-au spus că... vom vedea ! Eu nu vreau să văd nimic, vreau ca tovarășa Gavrilescu să fie chemată la ordine. În contractul pe care l-am semnat cu Cinematografia, Casa de Filme nr. 5, este un articol în care echipa de filmare este obligată să se poarte corespunzător, conform principiilor noastre de etică. Eu știu că bătaia a fost interzisă chiar din școală. Băiatul a avut două nopți de insomnie și zile întregi l-a durut capul. Vă rog să.. etc., etc.." Am trimis scrisoarea spre rezolvare Casei de Filme nr. 5, de la care primim următorul răspuns, semnat de către directorul acestei Case, Dumitru Fernoagă :

„La scrisoarea dv. nr., ... etc., vă facem cunoscut că **relatarea tovarășei Maria Dănilă este exactă.** Grupa de partid a echipei filmului MISTERUL LUI HERODOT a propus sancționarea cu **mustrare** a tovarășei Elena Gavrilescu, pentru atitudinea necorespunzătoare față de fiul corespondentei dumneavoastră; totodată, tovarășei i s-a transmis regretul nostru pentru incident, odată cu scuzele de rigoare și cu asigurarea fermă că astfel de situații nu se vor mai repeta".

Membrii asociației civile a proprietarilor blocului 33, strada Tohani nr. 2, sector 5, București, sînt nedumeriți de următoarele fapte: conform H.C.M. 880/1973 pe casa scării trebuia montat mozaic, or, constructorul a montat peste sapa turnantă de la casa scării și căile de acces în apartamente (paliere), P.V.C. — linoleum — care s-a deteriorat în mai puțin de șase luni. În urma sesizărilor noastre de a se respecta H.C.M. 880 nu am găsit înțelegere și, spre surprinderea noastră, covorul P.V.C. deteriorat este înlocuit cu altul. Prețul manoperei și materialului fiind de cel puțin patru ori mai mare decît prețul mozaicului, ne întrebam cum își pot permite unele organe (I.C.V.L., I.C.M.-1) să cheltuiască banii sub această formă total neeconomicoasă și cine suportă diferența de preț ? ! **(Semnează un număr de 5 membri ai comitetului blocului 33).**

Cine ?

Mă numesc **Paul Tănase** și sînt lăcătuș mecanic la fabrica de mobilă din Nehoiu, județul Buzău. Avem un necaz în legătură cu alimentația publică: de mai mult timp locuitorii acestei comune suferă din cauza nereguliior în aprovizionarea cu pîine. Sesizările noastre la factorii de răspundere au rămas fără nici un rezultat. Nehoiu este o localitate cu foarte mulți muncitori forestieri cu tradiție în acest domeniu, aflată într-o rapidă transformare, iar actuala brutărie nu poate să asigure necesarul de pîine. Mai mult, datorită proastei organizări — sau a unei nedorite obișnuințe — ora cînd muncitorii ies sau intră, în și din schimb, coincide cu ora cînd la chioșcuri se aduce pîine, astfel muncitorii fiind obligați să aștepte, formîndu-se cozi interminabile în orele dimineții Lunea, de obicei, nu găsim pîine — motivul este acela că nu este motorină (? !). Nu cumva **altceva** lipsește în ceea ce privește datoria celor în drept să aprovizioneze cu pîine, așa cum se cuvine, localitatea noastră ?

Rugăm organele în drept să acționeze.

La următoarele scrisori răspunde, într-o poștă a redacției, redactorul nostru MARGA NEDELEA :

Reghina Miherean — Timișoara. Conform Decretului nr. 41/1972, mamele care au 8 sau mai mulți copii beneficiază din partea statului de ajutoare bănești lunare. În vederea stabilirii ajutoarelor se ține seama de: copiii să se afle în îngrijirea mamei; să fie în vîrstă de pînă la 18 ani; cei care își continuă studiile la orice formă de învățămînt, pînă la terminarea studiilor, dar fără a depăși vîrsta de 25 de ani, precum și cei incapabili de muncă, indiferent de vîrstă. **Ioan Constantin** — București. Am fost informați că s-a aprobat internarea mamei dumneavoastră la căminul spital pentru bolnavi cronici Berceni. **Ioan Ștefanache** — București. Autoturismele Trabant Hycomat sînt cu comenzi speciale destinate cetățenilor invalizi. Pentru obținerea unui asemenea autoturism este necesar ca solicitanții să se adreseze Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale din cadrul județului respectiv, cu acte doveditoare din care să rezulte gradul de invaliditate. **Grup de părinți** — comuna Osica de Sus (Olt). Nu putem lua în considerare cele semnalate. Reveniți cu amănunte și nu uitați semnăturile.

Lucrez la Institutul de proiectări telecomunicații din Capitală. Majoritatea angajaților noștri, pentru a culege datele necesare proiectelor, trebuie să facă deplasări de la o zi pînă la 2—3 săptămîni. Începînd din acest an, noile hoteluri au fost dotate cu televizoare și aparate de radio, pentru a fi instalate în fiecare cameră. Lucru foarte bun. Dar aceste aparate trebuie plătite cu 1,5 lei/oră pentru radiouri și 4 lei/zi — sau 8 lei/zi la camere cu un pat — pentru televizoare. Plata lor este trecută separat în chitanța de plată, ca un serviciu, nefiind inclusă în costul camerei. Fiind trecută separat, contabilitatea refuză să ne deconteze această plată. Cînd faci o deplasare de o zi-două, nu prea contează, dar atunci cînd stai pe teren cîte zece zile sau și chiar mai mult, suma depășește suta de lei. Dacă refuzăm camera cu televizor, nu ni se dă altă cameră. Și atunci ce să facem ? Cred că lucrul acesta s-ar putea reglementa într-un fel **(Constantin Zamfir,** București)

Să vedem cum !

Ne scrie interesant un dresor de delfini !

Mă numesc **Nicolae Pruteanu,** locuiesc în Constanța și sînt dresor de delfini. De la deschiderea delfinariului constănțean am lucrat cu pasiune pentru că numai cu pasiune se poate face această meserie. Am dat spectacole începînd cu vara anului '72 — an de debut — pînă în sezonul estival '75 inclusiv. Circa două mii de spectacole. Inițial am fost angajat pe post de scafandru, neexistînd precedent în România în acest domeniu — dresor delfini. La finele anului '74 am susținut un examen de atestare ca artist liber profesionist dresor-delfini, sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste, dealtfel singura posibilitate de a fi atestat în această specialitate. Din acest moment începe o istorie mai puțin veselă. Am fost atestat și trebuia să fiu încadrat pe post — cu o retribuție mai mare — dar, poftim dandanaua, nu era post. Am glumit, vă rog să mă iertați. Mai face omul și haz de necaz. În altă ordine de idei, directorul — bineînțeles atotștiutor, cel mai mare specialist în problema delfinilor, în mecanică, artă fotografică și altele — a hotărît, normal, din birou, rația zilnică a unui delfin și a pus frigiderul sub lacăt ca nu cumva „să se ghiftuiască animalul și să nu mai lucreze". Sau poate din motive de economie... Ne-am certat, mi-am dat demisia. Ulterior am fost chemat înapoi, tot pe post de scafandru, sau dresor sezonier, nefiind post permanent; aveam de ales. Mi s-a promis solemn că se vor face demersurile pentru a rămîne permanent pe postul de dresor. A venit toamna, planul a fost depășit, felicitări, dar nu s-a obținut aprobarea. Dacă voiam din nou să fiu scafandru... N-am vrut. Deci, din octombrie '75, n-am serviciu. Am făcut un memoriu la forul tutelar local — Comitetul de cultură și educație socialistă — și am primit răspuns : întrucît nu există număr suficient de delfini, nu mi se poate aproba postul. Psihologul secției consideră că nu trebuie să te apropii prea mult de animal sau, doamne ferește, să te împrietenești cu delfinul ca să nu-i deranjezi personalitatea. Dresează științific, de, și cînd încep spectacolele își ia liber. Eu cred invers: că trebuie în primul rînd să iubești delfinii. Eu dresez empiric. Am numai studii medii, nu sînt licențiat în psihologie. Celălalt dresor, fost dresor de cîini, pentru a fi asimilat ca dresor, a trebuit să plece capul — povestea cu sabia — și a fost asimilat. Ce e drept, nu se bucură la ideea întoarcerii mele, pentru a rămîne — zice-se — vioara-ntîi. Și nici eu nu doresc să deranjez această formulă orchestrală...

ADRIAN PĂUNESCU ■

„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

FLACĂRA

FOAIE SAPTAMINALA
DE AVANGARDĂ NR. 120

O zi din viaţa lui Mişu

Viaţa lui Mişu e un roman. Asta e cel puţin părerea lui personală şi la care ţine foarte mult. Îi împărtăşise această convingere şi eternei lui logodnice Mimi, şi ea, deşi manichiuristă, dădu din cap în semn de aprobare. Crede că duce o existenţă zbuciumată şi uneori cînd bea fără sifon declară chiar că s-ar sinucide.

Lui Mişu nu-i place să fie contrazis. Să nu-l contrazicem nici noi, să-l credem pe cuvînt şi să urmărim o zi din zbuciumata lui existenţă.

Cu o uimitoare şi tragică punctualitate se trezeşte în fiecare dimineaţă, cam pe la unsprezece aşa, mahmur şi autocritic. Cu cît a băut mai mult, cu atît suferă mai mult. Mai ales cînd, cu o zi înainte, băuse votcă, e ceva de speriat, cîte remuşcări, cîte angajamente... Merge pînă acolo cu autoflagelarea încît ţipă la el în gura mare ca un şef autoritar la un funcţionar indisciplinat, ce-ai făcut Mişule, ce ai făcut Mişule... Şi se ia cu mîinile de cap. Aşa nu mai merge. Vrea să înceapă o altă viaţă, trebuie să se încadreze, să se dezalcoolizeze, să-şi întemeieze o familie. Merge pînă acolo cu avîntul regenerării morale încît începe să-şi şi boteze copiii încă nenăscuţi.

Aşa, în halat şi în papuci, citeşte cu disperare ofertele de serviciu din ziarele pe care iubitoarea mamă i le aduce odată cu cafeaua şi micul dejun. Trăieşte din pensia maică-si şi asta îl face să soarbă cu chiu cu vai cafeaua, să nu mai aibă puterea să ceară şi puţin muştar lîngă crenvurştii proaspăt aburiţi. În sfîrşit, greu greu, dar mănîncă bine. Spune maică-si la despărţire :

— Mamă, dă-mi ceva bani, mă duc să-mi caut o slujbă, cine ştie, poate e nevoie de timbru.

Pleacă la oficiul braţelor de muncă şi ajunge imediat la restaurantul „Feroviarul"... Ia te uită, îşi spune Mişu zguduit de ciudăţenia întîmplării, nici el nu înţelegea cum de ajunsese aici, el luase tramvaiul în altă parte, asta îşi amintea foarte bine, ce-ar fi putut să intervină ? Se miră şi el foarte mult văzînd că în jurul lui nu se află funcţionari, nici ghişee, ci numai ospătarii cunoscuţi şi frapiere la gheaţă. De astea avea nevoie el, se indignă Mişu de tot ce vedea... Da, aşa e viaţa făcută, omul e robul destinului, şi uite şi el, Mişu, care văzuse şi trăise atîtea, nu face excepţie de la această lege necruţătoare. Şi se resemnă în faţa fatalităţii cu un şpriţ şi o gustăricâ din banii de timbre Astea erau armele lui modeste, dar n-avea altele, cu ele trebuia să lupte.

Cînd cheltui şi banii de timbre, se întristă mult. Ar mai fi vrut să bea, din deznădejde nu din altceva, dar ospătarii, fiinţe fără o vastă cultură, nu-i mai dădeau pe datorie. Şi atunci se gîndi că dacă nu s-a realizat pe plan profesional, măcar să se realizeze pe plan sentimental. La nevoie omul se mulţumeşte şi cu puţin, fie chiar numai cu fericirea. Că, îşi spunea Mişu văzînd distanţa cosmică dintre el şi frapieră, dacă nu s-a încadrat măcar să se însoare, să aibă una dintre cele două satisfacţii.

Mişu ştia unde îl aşteaptă constant fericirea matrimonială. Îi cunoştea şi adresa şi numărul de telefon. Se duse la Mimi, care locuia în apropierea restaurantului „Feroviarul" şi, ca de obicei, îi sărută mîinile şi o ceru în căsătorie cu aceeaşi fermitate a ţelului cu care o ceruse şi ieri şi alaltăieri şi acum doi ani. Deşi surmenată, Mimi acceptă.

Fire sensibilă, poate prea sensibilă, Mişu se întristă observînd că Mimi nu înţelege gravitatea evenimentului. Îi propuse să sărbătorească evenimentul, păi dacă nici căsătoria nu e un pas decisiv în viaţă, atunci care e... Ea îi împărtăşi sentimentul şi îl dădu un pol să ia de la alimentara din colţ ceva de băut.

Cu polul în buzunar Mimi nu i se mai părea atît de frumoasă şi atît de constantă. Ce tînără şi ce cîrpănoasă... Putea să-mi dea măcar o sută de lei.

Nu, n-avea altă soluţie, nu era el de vină, trebuia să facă din acest pol măcar cîteva sute, să sărbătorească cum se cuvine evenimentul. Numai jucînd pocher poţi să transformi polul în sute, de mult ştia Mişu acest crud adevăr. Jucă, pierdu şi se întoarse acasă. Aşa e şi corect — se îmbărbătă el, nu putea să se întoarcă la Mimi cu mîna goală...

A doua zi dimineaţa se trezi ca de obicei mahmur şi autocritic.

TEODOR MAZILU ■

F. F. Urgent!

— Pentru tov. MAGAZINER al C.A.P. „din comuna Budeşti, satul Aprozi, jud. Ilfov. PERSONAL.

Stimate tov. Magaziner,

iertaţi-mă că îndrăznesc să vă fac prezentul deranj, ştiu cît sînteţi de tracasat, de ocupat şi de enervat, dar vă rog să aveţi bunăvoinţa de a mă asculta într-o chestiune de Stat şi care ameninţă o producţie de tutun care ne este tuturor foarte dragă, cum rezultă şi din următoarea scrisoare :

„Sesizare. Suntem un grup de cooperatori de la C.A.P. „din com. Budeşti, satul Aprozi, jud. Ilfov.

Sus numiţii suntem producători de tutun şi am fost în repetate rînduri la C.A.P. să luăm aţă ca să însăilăm tutun. În aciastă ordine de idei tov. Magazioner ne-a spus că nu are timp de noi, că este ocupat, că nu are aţă. În zioa de 28. 08. 1976 am fost din nou să luăm aţă că s-a adus 500 kg. de aţă. Tov. Magazioner a spus că să plecăm iute din ochii lui că nu ne dă aţă. Am mers atunci la tov. Brigadier Tudor Florea care l-a obligat să ne dea aţă că el răspunde pe linie de aciastă cultură. Totuşi el nu a vrut să ne dea aţă. Atunci ne-am dus şi la tov. care ţine loc de tov. preşedinte şi ne-am dus cu dînsul la Magazioner obligîndu-l să ne dea imediat aţă. Atunci el a răspuns cu tărie că nu vă dau.

Sus numiţii avem toţi acasă cîte 500—600 de kg. de tutun recoltat verde care trebuie însăilat pe aţă. Vă rugăm să veniţi urgent să vedeţi şi să credeţi în ce hal se află tutunul recoltat. Dar aciastă recoltă este bunul Statului pe care noi trebuie să-l sprijinim din toate puterile. Dar tutunul se află la ora actuală spre mare distrugere, şade grămezi şi se strică. Rugăm veniţi urgent la faţa organelor competente".

Tovarăşe Magazioner, ştiţi dom'ne ca un părinte pentru aceşti cooperatori care chiar dacă ei v-au greşit, ei poate n-au ştiut, iertaţi-i ! nu vedeţi că i-a ajuns focu' la inimă ? Gîndiţi-vă că dvs. aveţi alt nivel. altă funcţie, altă concepţie ! Eu vă rog personal şi din suflet, daţi-le dom'ne nenorocita aia de aţă (iar cînd veniţi pe la Bucureşti, nu mă ocoliţi, poate servim şi noi ceva bun, într-un anturaj acceptabil).

Cu multe urări de sănătate,

A. MONCIU-SUDINSKI ■

Ciobanul vigilent

(Proiect de scenariu)

Panoramare peisaj montan. Pe munte în sus se văd brazi. În jos se văd brazi. La dreapta şi stînga se văd animalele pădurii, dacă se poate în număr cît mai mare. Plan american ursul cu deştu' în gură. Un cioban se ocupă de chestii specifice : ascultă tranzistorul şi bate ritmul pe spinarea unui cîine, cu o bîtă mistică. Secvenţă neorealistă : cîinele miaună patetic. Trece turma, un frumos exemplar, Bălaia. Atmosfera respiră idilism. Ciobanul respiră pe nas : are polipi. O ţărancă urcă dealul cu o desagă în spate, fredonînd : „hello Doly", în variantă locală „zîua bună, Dolănescu".

Este soţia ciobanului care-i aduce de-ale gurii : şuncă hamendex, liptauer, o vîborova şi un pachet de long size, specifice zonei. Ciobanul contracîmp, adică stă cu spatele la cîmp, nu-şi mai bate cîinele ci face brînză. Se şterge apoi la gură cu mîneca unei cămăşi frumos cusute — se insistă asupra modelului — şi duce fluierul la gură. E un frumos fluier de plastic cu care adună turma. Cîinii gonesc oile şi le adună prin împrăştiere. Măgarul roade un pom şi din cînd în cînd rage ca un bou... apoi dă cu copita în cioban care nici nu se clinteşte. Idee de vînjoşenie, tare ca piatra, iute ca săgeata... Soţia ajunge. Cei doi aştern un ţol, scot din desagă mîncarea, li se încurcă degetele în desagă, filmare degetele în desagă. Se aude un zgomot de crengi rupte, oftat, mormăit, cuvinte englezeşti, franţuzeşti, germane, spaniole, astea din urmă în dialect. Apare Turistul singuratic.

Este îmbrăcat foarte elegant, are un aparat de filmat, unul de fotografiat, o cameră de luat vederi, un pistol i se iţeşte de sub plastron, o puşcă cu lunetă dintr-un geamantan enorm, en detaille gulerele cămăşii doldora de cianură. Cînd merge face **cloc** din cauza celor cîteva kilograme de cerneală simpatică ce le are asupra sa. Musai trebuie să aibă cearcăne şi să se uite în permanenţă în toate părţile. Cei doi, ciobanul şi colega lui de cameră, îl privesc aparent nepăsători. Filmare traveling, mîna ciobanului căutînd pe sub ţol un ciomag de zile mari. Turistul intră direct în subiect, într-o românească impecabilă (aproximativ aşa cum vorbesc actorii noştri de film în franţuzeşte) : **Bune ziua. me bucur se ve cunosk, io sînt turist etranjeř, bade. Obiective ai ? Strateghice ?** Ne, numa, cioareci, surîde ciobanul. **Niscaiva laser ?** Laser am, face ciobanul, şi întoarce capul : Laser, mă, laser, cuţucuţu, te cată un dom' spion, mîncaţi-ar coada ! Turistul încearcă atunci să o seducă pe ciobăniţă şi îi face cu ochiul timp de cinci minute arătîndu-i ciorapi de nylon, ţigări, parfum helene rubinstein, spray-uri etc. Ciobăniţa, calmă : Gheorghe, io îl pălesc pe nimurugul ăsta, io-te-l cu ce marfă vre să mă seducă ! Turistul sesizează primejdia şi încearcă să-şi ia muntele (valea nu poate. aceasta fiind departe), Gheorghe face vreo 5 paşi mari şi-l ajunge repede, îl păleşte cu pumnul în cap, îi rupe un picior, îi mută gura la spate şi developează urgent filmul la stînă. Cadru final, sala căminului cultural. Ciobanul îmbrăcat frumos. primarul, aşteaptă să vină sătenii pentru a-i înmîna felicitările verbale în public. Dar sătenii cred că e o conferinţă fără dans aşa că stau la televizor. Filmul se încheie cu o replică mută a ciobanului : bine-i şi aşa...

CORNEL UDREA ■

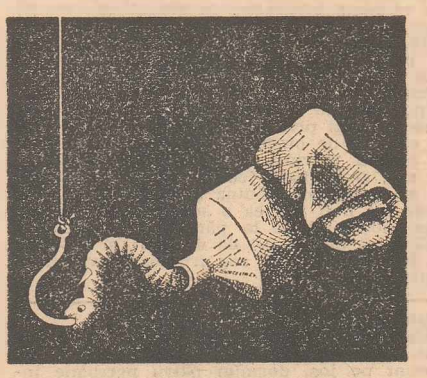

ION DOGAR MARINESCU ■

Un om dăruit trup şi suflet misiunii sale şi care veghează la o întreţăiere de drumuri

Gheorghe Tăutu, şeful gării Valea Seacă din judeţul Bacău, e atît de ceferist că nu poate să umble niciodată cu maşina, ceea ce, desigur, ne face să credem că umblă mai tot timpul cu trenul, exceptînd drumurile mărunte parcurse cu piciorul. Mai este dînsul foarte ceferist, cum spune, pentru că a terminat, cu ani în urmă, o şcoală medie tehnică de exploatări C.F.R., obţinînd diplomă de merit şi refuzînd, aşa cum i se propusese, să plece la o specializare în străinătate, unde urma să se reprofileze pe agricultură.

Pe la Valea Seacă trec, firește, o sumedenie de trenuri, localitatea respectivă fiind plasată în buza Bacăului, pe linia care merge de la Bucureşti la Suceava, dar de oprit, opresc, cum zice, numai şapte duble. Curse şi personale. Celelalte se apropie, şuieră şi se mistuie mai departe, salutate regulamentar de Gheorghe Tăutu, cu mîna la chipiu şi cu gîndul, după sarcinile de serviciu, la problemele siguranţei şi regularităţii circulaţiei. În aceste condiţii, prin gara Valea Seacă se vîntură zilnic nu foarte mulţi călători, de regulă se vînd vreo douăzeci şi cinci de bilete, restul sînt abonamente, dar pe Gheorghe Tăutu treaba asta nu-l deranjează. Dînsul zice că această gară în care doarme şi munceşte e mare şi că nu nu-şi doreşte alt loc de viaţă. Mulţimea de mărfare care opresc la Valea Seacă ridică o grămadă de probleme şi o grămadă de greutăţi, iar unele dintre ele rămîn pe rampele gării nedescărcate cu lunile, aşa cum se întîmplă, la ceasul vizitei noastre, cu vagoanele încărcate cu sulf ale unui combinat băcăuan obligat să plătească pentru imobilizarea garniturii locaţii de mii şi mii de lei. Gheorghe Tăutu, care chivernisește cu inteligenţă fiecare bănuţ al gării, nu pricepe cum devine cazul cu nepăsarea aceasta, după cum nu pricepe nici de ce se cheamă dînsul „şef de staţie coordonator", cînd de fapt e singurul pe funcţie, subalternii săi avînd alte însărcinări şi fiind, firește, oameni din sat, pricepuţi la macazuri, manevre şi alte alea. În general, după cum sper că aţi înţeles din cele de pînă acum, şeful gării din Valea Seacă e mulţumit de rostul său, dar nu e mulţumit de faptul că, într-o singură zi şi într-o gară care e departe de a fi vreun nod de cale ferată, are de semnat cam o sută de acte. „Vorbim despre birocraţie, îl aud, dar mă tem că sînt prea multe paralelisme în munca de la gară, ceea ce mă înspăimîntă, căci nu peste multă vreme Valea Seacă va primi însărcinări sporite, vreo trei sute de vagoane oprind aici pentru descărcat şi, firește, pentru încărcat".

Locuieşte deocamdată într-o cămăruţă, pînă cînd încăperile ce-i sînt destinate prin regulament vor fi zugrăvite şi capabile să primească o familie. Mănîncă la cantina unui trust din apropiere, unde se satură zilnic, cu două feluri şi desert, nefiind de soiul său pretenţios la ale gurii căci dînsul, fiu de ţăran din comuna ieşeană Focuri, n-a fost niciodată învăţat la bunătăţi, ci numai la seriozitate şi treabă încheiată. Seriozitatea asta s-a străduit şi se străduieşte s-o insufle şi subalternilor, cu care recunoaşte că se împacă bine, întrucît — îl citez iarăşi — la calea ferată e ca la militărie. Gara, zice şi-a făcut un obicei din a nu acorda circumstanţe atenuante celor care greşesc şi, deşi nu s-ar părea, la gară se greşeşte o singură dată, pentru greşeala unuia plătind de regulă tot personalul. La Valea Seacă, însă, nu poate fi vorba de aşa ceva, lucrătorii sînt tăcuţi şi harnici, chiar dacă unii dintre ei se mai şi însoară din cînd în cînd, cum a fost cazul şefului de manevră Dumitru Faraoanu, la a cărui căsătorie Gheorghe Tăutu n-a putut participa.

Nu visează la alt loc de muncă, nu priveşte cu nostalgie trenurile care se scurg prin faţa sa, are o grămadă de sarcini de rezolvat, uneori nici noaptea nu poate dormi din cauza lor, ieşind pe peron şi plimbîndu-se cu mîinile la spate, dar îşi doreşte o bicicletă şi ocazia să asiste la un meci de handbal bun. Altfel spus, la Valea Seacă viaţa merge înainte, asemenea trenurilor care trec, cele mai multe în mare viteză, prin dreptul peronului ei.

OVIDIU IOANIŢOAIA ■

Despre copii, pentru oamenii mari

Arbaletele

Cruzimile copiilor, știm, există. Mai știm că de regulă ele sînt inocente, inconștiente sau preconștiente, cum vreți să le spunem. Mai știm că ele, aceste copilărești cruzimi, îi amuză pe cîte unii, în special pe niște părinți, ce văd în ele explozia unei energii, a unui „temperament", chiar a unei inteligențe, o precoce vocație „a bărbatului", un semn că țîncul lor nu va fi un fieștecine, un papă-lapte. Mai știm însă că ele, aceste cruzimi, organizîndu-se precoce și nestînjenit în structura copilului, pot avea niște consecințe deloc plăcute.

Scriu aceste rînduri seara, tîrziu (e trecut de ceasurile 21), cînd, sub fereastra blocului în care stau, o droaie de copii vînează cîini și pisici. (Ziua, cînd cerul se vede, vînează și păsări !) S-au înarmat cu niște arbalete de lemn, meșterite de niște părinți inventivi, avînd ca proiectile ace, ace adevărate ,ascuțite ca niște ace, ce, cînd apeși pe trăgaci, țîșnesc și se înfig in blana sau ochii imprudentelor patrupede surprinse în preumblări nocturne. Copiii aleargă, urlînd, după victime, urlă și victimele, urlă noaptea, mieunînd ca o pisică schilodită, scheunînd ca un cîine în agonie, sub ferestrele unor oameni ce-și astupă urechile și ale altora (niște părinți) mîndri de energia și bărbăția progeniturii. Mîine, în zori, pe micul spațiu verde din fața blocului, cu florile smulse și arborii devastați, ca pe un cîmp de bătaie după bătaie, vor zăcea niște animale rănite și chiar niște leșuri.

Oribilă priveliște, oribil, trist subiect: copii-hingheri!

Știu că, scriind aceste rînduri, niște părinți o să-mi sară-n cap: „Lasă, dom'le, copiii în pace, ce, dumneata n-ai fost copil?" Știu că e greu să dojenești un copil, e chiar riscant, că se înfurie de moarte instituția părintească, mai știu că ei, acești copii, nu fac nimic altceva decît că „se joacă", mai știu că fabricile noastre de jucării fac niște jucării cam nesărate, ce nu se compară cu arbaletele, mai știu că Sadoveanu, Gîrleanu sau Kipling, cu ale lor vetuste povestioare despre animale și păsări, nu mai „țin" în epoca serialelor TV de simbătă, mai știu că nu se prăbușește cerul dacă moare o vrabie, nici pămîntul dacă un cîine este ucis („Ce, dom'le, te-apucă mila de niște javre? Mai lasă-le dracului, că prea se-nmulțiră), mai știu... Ce mai știu? Mai știu că, ieri, unul din puștii aceștia, supărat nu știu de ce pe-o fetiță, a țintit-o cu arbaleta.

Nu, n-a apăsat pe trăgaci.

Dar dacă?...

ILIE PURCARU ■

P. S. Avem pe masa redacției o scrisoare, semnată de mai mulți locatari ai blocurilor „C", strada Drumul Murgului, sectorul 4. N-o reproducem, este aceeași poveste despre vînătoarea de animale și păsări, cu urlete-n noapte etc., etc., este, de fapt, povestea de mai sus, întregită cu niște nume, numele celor ce pun, în mina copiilor, nu Sadoveanu, ci puști cu ace. N-o să citățm aceste nume, cel puțin nu acum, vom putea publica oricînd scrisoarea, un nume totuși ne reține atenția, cel al familiei Cărămizaru, blocul C 4, familie al cărei mezin, Georgică, e unul dintre freneticii arbaletei, ai schilodirii cîinilor și pisicilor, familie în care mama, ni se comunică, e de profesie om al legii. Deci un om care vestejește și uneori chiar condamnă și delincvența infantilă și, mai ales, nepăsarea educatorilor. Frumos!

Stimată mamă, stimată tovarășă om al legii, stimați părinți, să nu ne spuneți că ne ținem de copilării, că povestea aceasta, la urma urmei, e un fleac, e un nimic! Nimicul poate fi esențial în expedițiile colosale. Iar a educa niște copii — deci a crește oameni — este colosal.

SIMONA POP ■

MILIARDARII ȘI MIZERIA LOR MORALĂ

Niarchos și tragedia de pe Spetsopoula

Era o tragedie despre care presa internațională a scris mult. Mai întîi ea a consemnat că „Insula interzisă și-a pierdut regina", apoi a relatat „ce s-a întîmplat în acea noapte în «vila Niarchos» pentru ca pe urmă să dezbată toate aspectele unei noi și complicate „afaceri Niarchos".

Murise Eugenia. Moarte naturală, sinucidere sau, și mai rău, „mîna" lui Niarchos ?... Astfel, 3 mai 1970 n-a mai putut fi o zi ca oricare alta în universul lui Niarchos și, mai cu seamă, pe acea Spetsopoula despre care, pe zi ce trece, aflăm lucruri tot mai multe. Spetsopoula, ce era cîndva o stîncă de 1 milion de metri patrați (închiriată sau cumpărată cu un milion de dolari) devenise un loc cu totul privilegiat. Apa potabilă era adusă de vapoare cisterne, iarba fusese strămutată de undeva din jurul Londrei, nisipul fusese importat, fazanii cumpărați din Extremul Orient, iar muflonii din Sardinia. Aeroportul permitea unui avion de mărime mijlocie să aterizeze. Acolo veniseră ca oaspeți fostul rege al Greciei, Constantin, ultimul reprezentant al celebrei familii Krupp, descendenți ai nu mai puțin faimosului clan (tot de miliardari) Rothschild — ca să nu numim decît pe cei mai cunoscuți — invitați și pentru a contrabalansa alți oaspeți celebri ai lui Onassis. Ei frecventaseră sala de cinema, intraseră cu interes în camera cu radio, radio și telex, sau utilizaseră sauna făcută direct în stîncă. Desigur, ajunseseră și în microportul insulei unde se balansa „Creola", acel iaht cu trei catarge din lemn de tek negru, de 700 tone, cu 9000 mp de pînze, două motoare cu o putere totală de 2 400 CP și cu 35 de oameni în echipaj — adevărați recordmeni în mutenie, surzenie și pricepere. Cu siguranță, ca și membrii familiei Niarchos, în frunte cu Eugenia, oaspeții de vază făcuseră o croazieră pe acest veritabil palat plutitor, cu mochete, mozaic italienesc și tablouri ale maeștrilor între care și „Cavalerul pe plajă" al lui Gauguin. Și aici se folosiseră de radio-telefoane și telexuri, de unde și remarca doamnei Claire Booth Luce, soție a fostului ambasador al S.U.A. la Roma : „Mă simt mai bine informată pe acest iaht decît în biroul meu legat prin fir direct cu Casa Albă..."

Dar Spetsopoula n-a fost decît prin întîmplare decorul tragediei. Pentru că, de obicei, în luna mai în Marea Egee este foarte frumos. Tragedia s-ar fi putut consuma și la New York, într-un apartament ce cuprinde trei etaje, sau la Londra, acolo, la ultimul etaj de la Claridge, închiriat cu anul, sau în castelul Croe, din Cap d-Antibes, ori în apartamentul din Bermude, sau chiar în castelul roșu din Saint-Moritz, vîndut aproape pe nimic de fosta familie regală de pe meleagurile noastre. Dar tragedia ar mai fi putut interveni și la Paris, acolo la Chanaleilles, reședința cumpărată în 24 de ore în 1956, cu o jumătate de miliard de franci vechi, pentru a se instala acolo cea mai frumoasă colecție de orfevrerie din lume, achiziționată cu cîteva zile mai înainte. Pe ziduri atîrnau, cum știm, Pietà de El Greco sau un „autoportret" celebru al lui Rubens, iar unul dintre serviciile de masă aparținuseră lui Ludovic al XIV-lea...

Cînd Niarchos era întrebat ce face cu banii spunea scurt „îi cheltuiesc". Dar în concepția lui, a cheltui însemna a investi. Management în stil specific, spunea presa internațională continuînd: „pentru Niarchos a se distra înseamnă a comanda, iar a comanda însemna a avea beneficii imense. Și fără încetare. Dealtfel, cineva (în glumă sau în serios, nu știm) îi zisese într-o bună zi: „Sînt gata să vă cumpăr flota, dar ce veți face cu banii ?" La care fără a se gîndi, Niarchos a răspuns : „Voi cumpăra imediat altă flotă pentru a vă concura".

Cerem scuze pentru această paranteză dar introducerea ei nu face decît să sublinieze și mai pregnant ceea ce s-a întîmplat în acea zi de 3 mai 1970 pe Spetsopoula, cînd moartea Eugeniei tulbura profund echilibrul, e drept destul de fragil, al universului lui Stavros Niarchos. Deși versiunile de care dispunem privind circumstanțele morții Eugeniei diferă, în cîteva puncte ele subliniază la unison amestecul necurat al lui Niarchos. S-o luăm pe rînd.

Cum spuneam, în luna mai în sutele de insule din Marea Egee timpul e foarte frumos. Astfel încît, în pofida deselor sale deplasări în cele patru colțuri ale lumii, Stavros Spiros Niarchos era foarte bronzat. În acele zile era nervos și totuși discret. Ne amintim în acest ultim sens că, dacă lui Onassis îi plăcea să mănînce heringi în public lăsînd 1 000 de franci bacșiș, lui Niarchos îi plăcea să mănînce caviar dar în camera lui de lucru de pe insulă sau în biroul de pe „Creola". În ziua de 3 mai 1970, pe Spetsopoula se afla, adusă tot de Stavros, o tînără blondă, 28 de ani, canadiană, Janet Strass. Deși faptul avea un precedent — prezența Charlottei Ford — Eugenia s-a simțit din nou jignită. Totuși, în acea seară ea cinase doar cu soțul ei, care era și mai nervos ca de obicei. Chiar și în timpul dineului i se aduceau știri despre afacerile lui. Trecînd la bar ei au petrecut și mai greu puținele clipe... Eugenia se obișnuise încă din copilărie cu întîmplările din casele armatorilor deveniți miliardari. Tatăl ei, armatorul Stavros Livanos, lăsase moștenire 5 (cinci) miliarde dolari însă toată lumea știa că circula cu metroul și recupera ziarele și revistele zilei din coșurile de gunoi. El era cel care o măritase cu Niarchos și care-i spusese că trebuie să învețe să aștepte. Căsătoria ei era nefericită dar ea deși nu ignora trăsnăile soțului său tot aștepta. Îl aștepta chiar și în ziua în care divorțase în mod rapid, la Juarez, în Mexic, și se recăsătorise, 48 de ore mai tîrziu, la Mexico City cu Charlotte Ford. Însă după nici un an, proprietarul celor 80 (sau 100) de nave revenea, spăsit, pe Spetsopoula. Cel puțin în aparență era spăsit pentru că în acea zi de 3 mai 1970 cînd, odată încheiată siesta, Stavros a făcut o comandă telefonică pentru S.U.A. Era ora 21 și 57 de minute. La celălalt capăt al firului se găsea Charlotte căreia el îi cerea să trimită pe insulă pe Helene, fiica lor, care ar fi urmat să petreacă mai multe zile în această perioadă foarte plăcută. Firește, Charlotte a refuzat. Pentru ea, acea insulă este plină de microbi, de oameni netrebnici ș.a. Se ajunge la un compromis : va veni și Charlotte. Eugenia auzise conversația și vroia să protesteze împotriva unei noi prezențe feminine pe insulă — a treia după ea și Janet. Dar Stavros, brutal ca de obicei, i-a interzis să se amestece în „afacerile" lui.

A doua zi dimineața, Eugenia Livanos, căsătorită Niarchos, și mamă a patru copii, murise. Medicul personal al lui Niarchos refuza să semneze certificatul de deces pentru că, spunea el, cazul este de domeniul justiției. De ce ? Pentru a răspunde întrebării firești vom recurge la reconstituirea ultimelor 24 de ore din viața Eugeniei și publicată de revista italiană „Europeo", în august 1970.

Așadar, în mod cu totul surprinzător, toată ziua aceea vîntul suflase cu o putere neobișnuită pe insula Spetsopoula. Era o zi posomorîtă, plictisitoare, despre care se spune că în locurile solitare face să pătrundă pînă în oase melancolia.

Dar lumea care locuia pe Spetsopoula nu era de felul celei ce se lăsa cuprinsă de melancolie. În această Itacă a unui modern Ulise chiar și în acea zi mohorîtă Eugenia ar fi putut lua elicopterul și s-ar fi dus pe aeroportul din Atena de unde s-ar fi transferat într-un avion particular de tipul „Mystère" care ar fi dus-o pînă la Paris sau Londra, New York sau Roma, unde s-ar fi văzut cu prietene, ar fi făcut cumpărături de lux, ar fi constatat personal ce noutăți deosebite sînt în cele mai vestite și costisitoare magazine.

Alternativa era să se îmbarce la bordul „Creolei" și să-și permită o nouă croazieră printre insulele mării geniilor — Mediterana. În acea zi, Eugenia n-a făcut nimic din toate acestea. A preferat să rămînă în vila de pe insulă și abia după-amiaza și-a însoțit doi dintre copii — Filip și Spiros — pînă la aeroportul de pe insulă de unde elicopterul familiei îi dusese la Atena pentru ca să plece la Paris, la studii. Probabil că și plecarea lor accentuase starea depresivă a Eugeniei.

Furtuna începuse spre ora nouă seara. Vîntul bătea foarte tare, marea vuia, în timp ce valurile imense și multe se loveau cu putere de insulă. După o jumătate de oră de pregătiri se pornise o violentă vijelie de felul celor care sînt foarte frecvente în Egeea orientală. Insula aproape nu mai dădea nici un semn de viață, toți se retrăseseră în case. În vilă, majordomul spaniol pregătise cina în salon. Era un banchet puțin spectral, cu candelabre care ardeau deasupra mesei, iar cele două persoane se așezaseră față în față. Chelnerii au pus platourile pe masă și, după ce au salutat respectuos, s-au retras. Era ora zece. Au urmat trei sferturi de oră apreciate drept cele mai complicate din toată viața acestei insule. Potrivit mărturiilor, la cîteva minute după ora 23,00 camerista personală a Eugeniei — o portugheză — s-a îndreptat, ca în fiecare seară, spre ușa camerei acesteia întrebînd-o dacă are nevoie de ceva. N-a primit nici un răspuns. A insistat și iarăși nimic. Atunci a întredeschis ușa. În imensul pat, supravegheat de o pictură a lui El Greco, Eugenia Niarchos se afla întinsă de-a curmezișul, avea ochii mari, o față lividă și din gură i se prelingea un lichid straniu. Alături de pat se vedea deschisă cutia cu Seconal (somnifer) pe care camerista o zărise și în cursul zilei. Lipseau între 25 și 40 de pastile care fuseseră înghițite de Eugenia. Imediat, camerista a început să strige și să alerge spre salonul în care Stavros fuma liniștit. Alarmat, alături de alți valeți, a mers în cameră.

Acum urmează prima lui mărturie, potrivit căreia el, disperat, ar fi strîns-o cu forță de gît („pentru a vedea dacă mai dă un semn de viață" ! ? !) și ar fi lovit-o puternic în stomac („pentru a o obliga să vomite pastilele de Seconal" ! !). Le-ar fi spus valeților să facă la fel în timp ce el a alergat la telefon. Prima persoană cu care a vorbit a fost sora lui pe care a rugat-o să trimită, pe insulă pe Panayotis Arnaoutis, medicul său personal. După o jumătate de oră — s-au chiar mai mult — Arnaoutis a fost găsit, el a alergat la spitalul „Evengelismos" din Atena pentru a-și lua ustensile adecvate descrierii cazului, și abia la ora două noaptea, purtat de elicopterul personal al lui Niarchos, a ajuns la căpătîiul Eugeniei. Însă pe fața acesteia se instalaseră culorile morții. La ora două și jumătate, servitorii au părăsit camera în lacrimi. Eforturile lui Arnaoutis s-au dovedit cu totul inutile. Firește, într-un asemenea moment nu se putea trece decît la crudele episoade birocratice ; adică să se îndeplinească formalitățile din atari cazuri. Soția unuia dintre cei mai vestiți armatori-miliardari din lume decedase întrucît înghițise prea multe somnifere (Seconal). O fatală neatenție sau ea însăși își pusese capăt vieții ? Sau... ?

În acest moment a intervenit lovitura. Panayotis Arnaoutis, medicul personal al lui Niarchos, omul lui de încredere și prietenul lui a refuzat să semneze actul de deces care ar fi înlăturat orice dubiu asupra morții Eugeniei și ar fi facilitat o rapidă înhumare. chiar a doua zi, după obiceiul grec. Medicului respectiv acest deces nu i se pare prea clar. Privirea sa căzuse pe cîteva lucruri — pe care și valeții le observaseră întrucît nu au asistat la scena în care Niarchos o „tratase" pe Eugenia : pe gîtul și pe abdomenul Eugeniei apăreau pete negre, provocate de mîini care strînseseră și loviseră. Aceste contuzii l-au obligat pe doctor să refuze să accepte tezele unei morți naturale. Se pare că Niarchos ar fi reacționat violent folosind cuvinte dintre cele mai dure la adresa prietenului său, Arnaoutis. Acesta, impasibil,și-a respectat însă meseria și a avizat poliția. Ca urmare, într-o primă etapă, a sosit un tînăr locotenent, comandant al postului de poliție de pe insula alăturată — Spetsai. Dar chiar și acesta, în ciuda tinereții și a locului său de muncă și în pofida numelui victimei, a observat marile — de acum — pete negre de pe gîtul și de pe abdomenul Eugeniei. „De unde sînt acestea ?" l-a întrebat, liniștit, locotenentul Dimitrios Koronis pe bătrînul lup de mare, Stavros Spiros Niarchos. Strîngîndu-și mîinile, aproape plîngînd, armatorul încerca să explice că acele ciudate semne ar fi apărut în timp ce el încerca disperat să-și readucă soția la viață. Explicațiile nu sînt însă reținute și tînărul locotenent Koronis telefonează la Atena, raportează superiorilor despre întîmplare și opinează că va fi nevoie de o rapidă autopsie a decedatei. Același elicopter, ce mersese să-l aducă pe doctorul Arnaoutis, ducea acum corpul inert al Eugeniei, care, din înălțimi, nu mai putea admira — ca altădată — refugiul pe care și-l alesese și pe care avea să-și găsească sfîrșitul. Urmează deschiderea mecanismului cercetărilor poliției. Întrebarea locotenentului Koronis era aceasta : ce s-a întîmplat între orele 22 și 22,45, în acea furtunoasă noapte — la propriu și la figurat — în vila de pe insula Spetsopoula ?

(Va urma)

DUMITRU CONSTANTIN ■

Din cal, măgar!

Ciudat fel de a privi lucrurile în domeniul fotbalistic mai avem ! La drept vorbind, cam de mult ducem dorul după jocuri frumoase la națională, după calificări (ceea ce n-am obținut în ultima vreme deloc) și, de ce nu, după niște victorii chiar în meciuri amicale. Constat cu stupoare că în presa noastră s-a instaurat brusc o satisfacție cel puțin curioasă. La Praga, de pildă — unde se știe c-am pierdut, după ce condusesem de două ori, ratînd un unsprezece metri care ne-ar mai fi dres firma oricum — echipa noastră a jucat ceva mai bine ca la București. Dar, adevărul este că un meci pierdut este un meci pierdut... Ei bine, la unison, începînd cu cronicarul **Săptămînii**, toată lumea a sărit pînă la cer de bucurie : da, am pierdut, dar am jucat frumos 60 de minute ! Stau de-o săptămînă și mă crucesc și mă-ntreb ce s-a întîmplat ? Ori e vorba de o ironie fină prin care cronicarii de fotbal vor să-l ridiculizeze pe Covaci, ori a intrat orbul găinilor în televizoarele noastre sau în ochii privitorilor ? Una din două. Păi cum să te bucuri că pierzi ? Cum să spui că e bine că ai jucat 60 de minute din 90 ? Ce fel de logică-l asta ? Doar la Praga n-a fost trimisă o echipă de betegi, nu s-a jucat pe picioroange sau în costum de scafandru ! Toată lumea era — pardon de expresie — în chiloți și în jambiere. Și atunci, de unde rabatul ăsta ? Colac peste pupăză. Rică al nostru, pe care abia apucasem să-l trec la cumințiți, face gafa aceea (a cîta oară o fi ?), ia un gol, ba, mai mult, îl sfidează încă o dată pe arbitru care-i mai dă o lovitură liberă de la 16 m și toată presa-l laudă ! E limpede, Tamango le-a făcut cu Marcu la toți ziariștii din România ! În loc să fie urecheat și pus pe coji de nuci, cum ar fi fost cazul, noi stăm și batem din pălmuțe : Bravo Ricane !

Dacă vreți să știți și opinia mea, echipa României a avut la Praga mai multă ambiție, evident, decît la București. Și mai evident a fost că de data asta, cu Balaci în mare formă la mijlocul terenului, tricolorii s-au mișcat bine, așa cum s-a scris și s-a spus, 60 de minute. Dar nici despre cehoslovaci nu putem spune că sunt la ora asta cea mai bună echipă din Europa. Ei coboară panta la ora de față și, după cum vom vedea, dacă noi n-am reușit să întrerupem lungul lor șir de victorii, cineva o va face foarte curînd, pentru că, în special în apărare, prietenii noștri au multe fisuri. Important este că, așa cum s-a văzut și la București și la Praga, jucătorii selecționați în echipa noastră națională, adică cei mai buni din țară, au o condiție fizică precară. Despre lucrul ăsta se scrie de la începutul campionatului în toate ziarele. Distinsul corp de antrenori federali de la Federația de fotbal trimite mereu comunicate și recomandări cluburilor. Dacă știu bine, unii dintre ei au și părăsit pentru scurtă vreme dragul lor sediu din Vasile Conta și au mai plecat prin țară. Rezultatele acestor incursiuni rapide și ineficace se văd. Jucătorii au în continuare plumb în picioare și sunt apucați de ameteală din minutul 62. Valurile de admonestări scrise și de văicăreli continuă, dar cei în cauză sunt bine-mersi și-și văd mai departe de treabă, adică nu se antrenează cum trebuie. Lucrurile devin grave întrucît date fatidice se apropie și noi nici n-avem măcar scheletul echipei naționale, numărul jucătorilor rulați în prima garnitură fiind foarte mare, ajungîndu-se pînă acolo încît au fost folosiți, spre uluirea tuturor, într-un meci internațional, Florea și Atodiresei, abia ieșiți din spital, idee unică pe mapamond, pe care-ar trebui s-o brevetăm urgent !

Noi răbdare mai avem, dar să nu fim considerați defetiști numai pentru că spunem de pe acum că nu ne-ar place deloc să nu ne calificăm pentru mondiale...

EUGEN BARBU ■

DIVIZIA A : 10 OCTOMBRIE

BUCUREȘTI : Rapid-Politehnica Iași 0—1 (0—0). Spre deosebire de joc, timpul a fost deosebit de frumos. Ora însă (11), de „B", cît și alte motive, pe care n-avem cum să le aflăm deocamdată, au făcut ca stadionul „Republicii" să nu fie chiar atît de plin, galeria giuleșteană văzîndu-se silită să se mute la tribuna 1. De aici a încercat cu disperare să-și trezească din somn echipa ● N-a reușit și astfel am putut vedea : de o parte Rapid, o echipă în care atunci cînd ieșea mingea afară jucătorii nu pierdeau ocazia de a mai ațipi o clipă, iar de cealaltă „Poli"-Iași, ambițioasă și destul de abilă în joc ● Au cîștigat absolut meritat ieșenii, între care s-au remarcat Simionaș, Ursu și Romilă Au pierdut rapidiștii, din rîndul cărora au „căzut" pe rînd Rișniță, Manea, Petcu, Șutru și pînă la urmă toți ceilalți ● La 0—0. antrenorul Motroc scoate un înaintaș și-l bagă pe Grigoraș pe post de... mijlocaș cu sarcini ofensive, deși acesta, după accidentare, se mișca încă destul de greu ! O asemenea gafă nici nu mai merită să fie comentată, subliniind doar că antrenorul Motroc e foarte departe ca valoare de jucătorul Motroc ● A arbitrat bine un meci urît, cu faulturi multe din partea rapidiștilor (Petcu mai ales), Ioan Rus, ajutat la linie de A Szilaghi — ambii din Tg. Mureș, și N. Barna — Tîrnăveni **(Iulian Neacșu). TIRGU MUREȘ : A.S.A.-F.C.M. Reșița 1—0 (0—0).** Soarta meciului a fost decisă de confruntarea celor două linii de mijloc, Hajnal, Bölöni și Pîslaru, contra lui Gabel, Bojin și Căprioru, prima tripletă detașîndu-se cam de la a doua jumătate a primei reprize ● Dacă Nagy, improvizat vîrf de atac, și Fazekaș, evoluînd pe partea stîngă, nu s-ar fi pripit, scorul putea fi altul ● Asaltînd constant poarta excelentului Windt, mureșenii vor înscrie, logic, un gol prin Bölöni, servit cu abilitate de către Fazekaș. După primirea golului, oaspeții ies la atac, Porațki ratează incredibil de la 7 metri, poziție centrală, iar Atodiresei, scăpat pe contraatac, își închide unghiul și, în loc să centreze, șutează pe lîngă bară ● Pînă la aceste două faze, gazdele mai puteau înscrie cel puțin două goluri, pe care le ratează Nagy, sau le apără Windt ● Partida a fost arbitrată de Ion Igna (Arad), ajutat la margine de către R. Șerban (Craiova) și T. Andrei (Sibiu), brigadă care, grație și corectitudinii jucătorilor, poate primi calificativul foarte bine **(Victor Nită). BUCUREȘTI : Dinamo — F.C. Argeș 4—1 (2—0).** Excepțională zi a lui Dudu Georgescu Senzaționale goluri. Dudu știe să dea gol din orice poziție și cu toate părțile corpului ; e drept că mai mult nu știe, dar dacă atît e puțin priviți locul din clasament al echipei Dinamo ● Dinamo a cîștigat fără să convingă, întîlnind și o echipă de tot slabă. Meci nesatisfăcător. Ca și arbitrajul. La centru : Mihai Moraru (Ploiești). Tușieri: I. Braun (are pe conștiință golul 2) V. Pîrvescu (n-are nimic pe conștiință) — amîndoi din Buzău. **(Nicolae Cristache). BACAU : Sport Club — Steaua 2—1 (0—0).** Meci mediocru și aspru, meci urît, cu șase cartonașe galbene și tot atîtea ...roșii, cu singura diferență că pe primele arbitrul Anderco a avut curajul să le fluture, iar pe celelalte le-a păstrat în buzunarul de la piept. Două echipe nervoase din cale afară, puse pe hărțuială și pe sfadă, lovind, simulînd, aruncînd mingea cît mai departe, trăgînd de timp și de tricourile partenerilor, recordul bătîndu-l Sinăuceanu care, într-o singură repriză, cît a jucat, l-a faultat pe Iordănescu cît pentru o viață. La un moment dat, atașamentul băcăuanului pentru jucătorul stelist a devenit atît de mare încît a vrut să-i oprească ultimului ca amintire chiar tricoul, în plin joc ! ! ● Bacăul a muncit mai mult pentru victorie și, prin această prismă, a meritat-o oarecum, chiar dacă golul decisiv s-a marcat după o flagrantă poziție de ofsaid a fundașului Pruteanu, la un ceas al zilei la care tușierul V. Catană din Carei se gîndea lă rudele sale apropiate. De fapt, nu Bacăul a cîștigat propriu-zis, cît Steaua, inexplicabil ieșită din tiparniță, a pierdut. ● Otto Anderco, satisfăcător, ajutat bine la linie de I. Taar (ambii din Satu Mare) și slab de V. Catana (Carei) **(Ovidiu Ioanițoaia). PETROȘANI : Jiul — Progresul București 0—1 (0—0).** Avantajul terenului, plusul de experiență și de maturitate erau de partea gazdelor, dar acestea n-au fost argumente suficiente pentru victorie, ci pentru subaprecierea adversarului. o echipă tînără și bătăioasă, căreia ți convin jocurile în deplasare, unde este neînvinsă. Dominarea teritorială și sterilă a gazdelor s-a stins după cîteva pîlpîiri, în urma unui atac prelungit oaspeții avînd o bară semnată de Apostol, încă din min. 15. ● Meciul a fost foarte plicticos și lent, permițîndu-i arbitrului Al. Ene să meargă la pas. nici nu avea rost să alerge, dar considerăm absolut necesară măcar urmărirea jocului cu privirea, joc la care domnia-sa a stat nu de puține ori cu spatele ! ● A surprins neplăcut fragilitatea atacului echipei Jiul, format duminică numai din Dumitrache, ajutat sporadic de Augustin și ...neajutat de extremele Covaci și Stoichiță, care nici ei nu știau ce joacă ! Încă din prima repriză, gazdele au dat vizibile semne de oboseală, în timp ce din tribune s-a auzit adesea „încurajarea" „hai monopolul" (! ?) ● După pauză, Progresul a trecut la cîrma jocului și, în min. 54. Tevi a fost faultat la marginea careului de 16 m, lovitura acordată a fost executată puternic de Dumitru Ștefan și Cavai, cu un zid defectuos și un soare puternic în față, a reținut vremelnic, pentru ca apoi să scape mingea-n plasă. ● A intrat pe teren și Mulțescu, dar limpezirea jocului gazdelor nu s-a produs, ei fiind faultat în repetate rînduri de Iatan, faulturi la care a răspuns la fel de dur, alergînd după Iatan — fapte pentru care, în loc să fie eliminați, au fost bătuți părinteșe pe umăr de Al. Ene. Acesta, împreună cu V. Ciocîlteu și V. Grigorescu — nota jocului **(Ion Predoșanu). TIMIȘOARA : Politehnica — U.T.A. 2—1 (1—0),** victorie a gazdelor greu obținută și, poate, nemeritată ! ● Diferență ca de la cer la pămînt între evoluțiile anterioare ale Aradului, mai cu seamă cele din campionatul trecut, și cea de aici, unde a practicat ceva mai aproape de fotbalul adevărat (angajament remarcabil, marcaj atent, frenezie ofensivă). Arădenii s-au simțit biciuiți încă o dată de ambițiile eternului „derby bănățean", iar dacă vor juca mai des așa sîntem siguri că vor număra victime chiar dintre echipele cu nume mai mari. ● „Poli" a jucat mai slab decît ne așteptam, fiind nevoită în prima repriză să se strîngă. pentru lungi perioade, cu toată echipa în careu. Au existat în acest meci 3 faze fixe, aproape identice, dar din păcate cu interpretări total diferite : min. 42, lovitură liberă Broșovschi, Cura în ofsaid, arbitrii nu reacționează și Kukla înscrie pentru ca, la insistențele gazdelor, arbitrul să revină și să sancționeze ofsaidul ; min. 60, același Broșovschi șutează tot din lovitură liberă, mingea se strecoară prin zid și Nedelcu înscrie, 1—1, căci scorul fusese deschis de Dembrovschi dintr-un penalty corect acordat ; min. 85, Cura a sărit peste minge, Broșovschi a executat peste zid la Cura, dar acesta va fi, surprinzător, sancționat cu ofsaid, deși plecase de lîngă Broșovschi ! ! ● În ultimul minut, golul lui Roșca, foarte frumos, salvare nesperată pentru timișoreni și blestem nemeritat pentru oaspeți. ● Nicolae Petriceanu a condus satisfăcător dar a avut și momente în care s-a lăsat depășit de joc. A fost ajutat slab de T. Istrate și bine de C. Ioniță I, toți din București. **(Dumitru Graur). GALAȚI : F.C.M. — F. C. Bihor 3—3 (2—2).** Un joc frumos, așteptat cu emoții și speranțe de spectatori, care gîndeau că favoriții lor vor sparge gheața și vor obține prima victorie. F. C. Bihor, o echipă matură, tehnică, a luat avantaj ușor, deschizînd scorul în min. 3 prin Florescu, care a șutat splendid de la 25 m. Bigan ridică scorul la 2—0, după care orădenii aplică tactica jocului la ofsaid, armă cu două tăișuri, mai cu seamă cînd tușierii nu sînt corecți. Ca I. Dancu, de pildă, care lasă nesemnalizată poziția afară din joc a lui Constantinescu acesta se oprește, dar văzînd că tușierul „e băiat valabil", cum se exprima un spectator, se duce cu mingea pînă în poartă. Vine și golul doi (autor Haiduc) și la pauză scorul este 2—2. ● Începutul reprizei secunde aparține oaspeților, care intră din nou în avantaj prin golul lui Florescu. Gălățenii plonjează realmente în atac, dar, deși apărarea bihoreană se clatină (E. Naghi e mai mult liber, decît „libero"), nu reușesc egalarea. În min. 85, Radu Dan reușește să trimită în bară mingea așezată în punctul de la 11 m ! Și totuși se egalează în cele din urmă: în min. 89, cînd o parte din spectatori părăsiseră grăbiți și triști stadionul, Vidac, portar sensibil la amărăciunea și neputința gazdelor, îi ...dă o minge de gol lui Gheghe și se face 3—3. ● A arbitrat bine M. Buzea, neajutat de I. Dancu și ajutat de M. Sandu — toți din București **(Gheorghe Amuza). CONSTANȚA : F. C. — Sportul studențesc 0—0.** Echipa studenților din București a uitat să piardă. Această concluzie s-a verificat și la Constanța, unde timp de o repriză, a doua, „11"-le oaspete a fost dominat copios — ultimul sfert de oră prilejuind chiar un asediu puternic la poarta lui Răducanu — dar goalkeeperul național a scăpat și de data aceasta cu fața curată. Este adevărat că de vreo 2 ori mingea s-a dus direct la Răducanu și de alte două ori Răducanu s-a dus el direct și inspirat la minge, dar șansa intră și ea în ecuația fotbalului, iar duminică șansa a fost din nou. ca și în partida cu Universitatea Craiova, de partea echipei lui Angelo Niculescu. ● Jucînd aproape fără înaintare — Sandu Mircea și Kassai erau indisponibili, — Grosu și Vlad s-au văzut vreo 30 de minute și pe urmă au dispărut din joc, Octavian Ionescu fiind singurul fluture care a mai zburătăcit, rar, prin careul gazdelor — Sportul a fost nevoită să se apere cum a putut și cum a știut. Aici trebuie subliniat că Sportul a putut să se apere pentru că știe să se apere ca nici o echipă (deocamdată) în campionatul nostru — nici o înfrîngere în 7 meciuri și doar 2 goluri primite nu sînt simptome întîmplătoare —, dublajul funcționează matematic, în fața lui Răducanu apar cînd este nevoie două, trei „baraje de sîrmă", la recuperarea mingii 3—4 jucători tulind-o ca iepurii spre poarta adversă. ● F. C Constanța ni s-a părut o echipă solidă, bine așezată și periculoasă pe teren propriu, formației lui Comăniță lipsindu-i însă deocamdată un far, o necesară lumină în acțiuni. ● A arbitrat bine M. Fediuc — Suceava, ajutat satisfăcător la linie de V. Popovici — Botoșani, și M. Abramiuc — Suceava **(Marius Popescu). CRAIOVA : Universitatea — Corvinul Hunedoara 2—0 (0—0).** În prima repriză craiovenii nu au găsit soluția să desfacă apărarea hunedoreană, extrem de hotărîtă și uneori dură. Un fel de automulțumire pusese stăpînire pe craioveni și doar cîteva șuturi violente cu adresă și tărie neobișnuită ale lui Irimescu, respinse greu de portarul Gabriel, și o spectaculoasă lovitură cu capul a lui Donose au încălzit tribunele. Țarălungă, Oblemenco, Balaci au jucat mult la Corvinul Hunedoara decît la Craiova în acea primă repriză. Sfătuiți bine la pauză de antrenorul Teașcă, să desfacă jocul pe aripi și să nu mai care mingea, organizîndu-și adversarii, jucătorii craioveni au zvicnit mai mult în partea a doua, deși întregul meci ne-a arătat o Universitate Craiova într-un ciudat moment de repaus. Marcu avea dureri de cap pentru că îi căzuse plapuma de pe el noaptea, Negrilă s-a accidentat repede. Foarte bine au jucat noii stoperi ai craiovenilor, Ștefănescu și Tilihoi, iar Donose a făcut unul din cele mai bune meciuri ale carierei sale. ● Au marcat cu capul Marcu (min. 64) și Oblemenco (min. 70). De la hunedoreni s-au remarcat Angelescu și Dumitriu IV, iar extrema stîngă Georgescu ni se pare una din primele extreme ale fotbalului nostru. A arbitrat bine Romeo Stincan, ajutat bine de C. Ioniță II și G. Fodor — toți din București. Stincan nu a acordat un gol pentru ofsaid clar hunedorenilor și un 11 metri (la o fază la care noi am văzut fault) craiovenilor **(A. Falleru).**

DIVIZIA B : 10 OCTOMBRIE

SATU MARE : Olimpia — C.F.R. Cluj-Napoca 5—2 (3—1). Foarte mult s-au temut gazdele de acest meci. Mobilizarea și ambiționarea ceferiștilor după eșecul cu C.I.L. Sighet nu erau greu de intuit. ● Doi jucători au decis soarta meciului : Marcu, autor a trei goluri, și portarul Moldovan, de nerecunoscut ● Olimpia nu a fost în zi prea fericită. 15 minute la începutul partidei a jucat într-adevăr bine, apoi s-a „stins", obligîndu-și suporterii, care au umplut stadionul, să o fluiere ! Singurii care au aplaudat-o pînă li s-au înroșit palmele au fost Nicu Constantin și Adrian Romcescu, prezentați publicului în pauza meciului ca „doi suporteri înfocați ai Olimpiei Satu Mare" ● Rusu Ioan, care a completat foaia de arbitraj din partea ceferiștilor, ne-a furnizat cu amabilitate 3 informații : 1. echipa iubește paharele restaurantelor și e nepregătită ; 2. Țegean bea, nu se ține de treabă și a ajuns rezervă; 3. a fost trimisă o adresă oficială la federație prin care se cere drept de joc pentru Mihai Adam. ● În final, o surpriză : C.F.R. n-a jucat duminică rău. A pasat mult și precis, a făcut uneori marcaj strict, cu ieșiri frumoase din faza de apărare în cea de atac, dar a pierdut pentru că l-a avut în poartă pe Moldovan... ● Catastrofal arbitrajul ploieșteanului N. Cursaru, sfătos cu jucătorii pe care l-a povățuit mereu, explicîndu-le decizille **(Dumitru Vișan). TÎRGOVIȘTE : C.S. — F.C.M. Giurgiu 2—0 (0—0).** La începutul meciului, stadionul din Tîrgoviște clocotea ca un cazan cu 8—9 mii de voci, claxoane, clopote, tobe, trompete, sirene, tot arsenalul de produs vacarm care nu va ajuta cu nimic însă, apatia stăpînind terenul ● Tătaru ratează în min. 5 un 11 m, cu un șut ca la rugby, după ce fundașul Sandu l-a placat pe căpitanul echipei locale, Sava, în careu. ● De aici și pînă la sfîrșitul reprizei, am fost martorii unei fugi inutile în teren, fiecare jucător căutînd să scape de minge, cu orice chip. ● Repriza a doua salvează spectacolul, echipele apărînd schimbate în bine. Localnicii se avîntă impetuos în careul echipei din Giurgiu prin extremele Kallo și Rus, care pun în mare pericol poarta lui Tudorache. La o asemenea incursiune, Kallo expediază un șut năprasnic din careu, mingea întîlnește piciorul atacantului Cojocaru Florin și, ca la biliard, ricoșează în colțul lung al porții : 1—0. Tot Kallo, la un corner executat cu efect, aduce majorarea pe tabela de marcaj, cu ajutorul lui Sava, care deviază ușor mingea în plasă, 2—0. ● Foarte bun arbitrajul lui Florin Anutescu din Pitești **(Emanuel Tănjală). TIMIȘOARA : C.F.R. — Mureșul Deva 2—0 (0—0)** sau cum un meci foarte slab poate deveni și foarte urît, prin contribuția deloc dorită a arbitrului. ● Au înscris : Volaru (gol frumos, cu capul) și Dima, din penalty, contestat pe bună dreptate de oaspeți, întrucît nici unul dintre ei nu avusese intenția de a juca mingea cu mîna. ● Protestînd, Gherga și Szabados, de la oaspeți, au fost eliminați din joc, Mureșul rămînînd în numai 8 oameni de cîmp, lucru care a dus în continuare la vreo 20 de minute de fotbal-parodie, timp în care gazdele n-au mai reușit, surprinzător, să mai înscrie ● A arbitrat slab bucureșteanul C. Manușaride **(Dumitru Graur). CONSTANȚA : Portul — F.C. Petrolul 0—2 (0—1).** Autorii golurilor — Simaciu (min. 43) și Nicolae (min. 61). Două goluri a înscris echipa ploieșteană, victorie și scor perfect logice dacă avem în vedere că între cele două adversare există, evident, o diferență de valoare de două clase. ● Fără să entuziasmeze, „invincibila armada" — în divizia secundă — a lui Valentin Stănescu a oferit un joc bine legat, cîțiva fotbaliști — Simaciu, Pisău, Nicolae, Fl. Dumitrescu, Pantea, Constantin — care se vor afla în divizia A ca la ei acasă (cum s-au și aflat în anii trecuți unii dintre ei), dar și un număr de „găuri", de valori cel puțin îndoielnice, care nu au șanse să reziste în divizia A. De aceea, poate, și impresia de **clasă intermediară — între A și B — pe care „11"-le ploieștean o lasă spectatorilor.** Nu e de A, nu e nici de B, e undeva pe la mijloc. După toate aparențele însă, eforturile frumoase — pe care le respectăm — ale tandemului Stănescu — Dridea, antrenor principal-președinte de club, vor avea, credem, destul de ușor cîștig de cauză în lupta pentru promovare. Ne-a impresionat, recunoaștem, rîvna și modestia cu care Valentin Stănescu, fostul antrenor al reprezentativei, s-a apucat și se ține de treabă la o „echipă mică", pe care vrea el și are toate șansele s-o readucă pe prima scenă a fotbalului românesc. A arbitrat bine I. Chilibar (Pitești) **(Marius Popescu).**

Reproducerile reprezintă lucrări ale sculptorului Nică Petre.
Fotografiile acestui număr aparțin fotoreporterilor : Elena Ghera, Emanuel Tânjală, Ion Predoșanu.

FLACĂRA Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : reportaj (A. Dohotaru — 16 17) ; cultură, cenaclu (Eugen Seceleanu — 16 06) ; știință (Liviu Timbus — 16 18) ; probleme cetățenești — scrisori (Marga Nedelea — 17 87) ; publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache —16 18) ; fotoreportaj — 15 95 ; documentare — 16 23 ; administrație (Alexandru Medar — 17 86) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Sorin Postolache — 17 82 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Marius Popescu 17 78 82 și interior 16 11) ; redactor șef adjunct (Traian Prosan — 17 78 82 și interior 17 83) ; redactor șef — 18 22 Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI : 2 LEI

41 505